ఉపనిషత్తులు

సర్వసారోపనిషత్

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

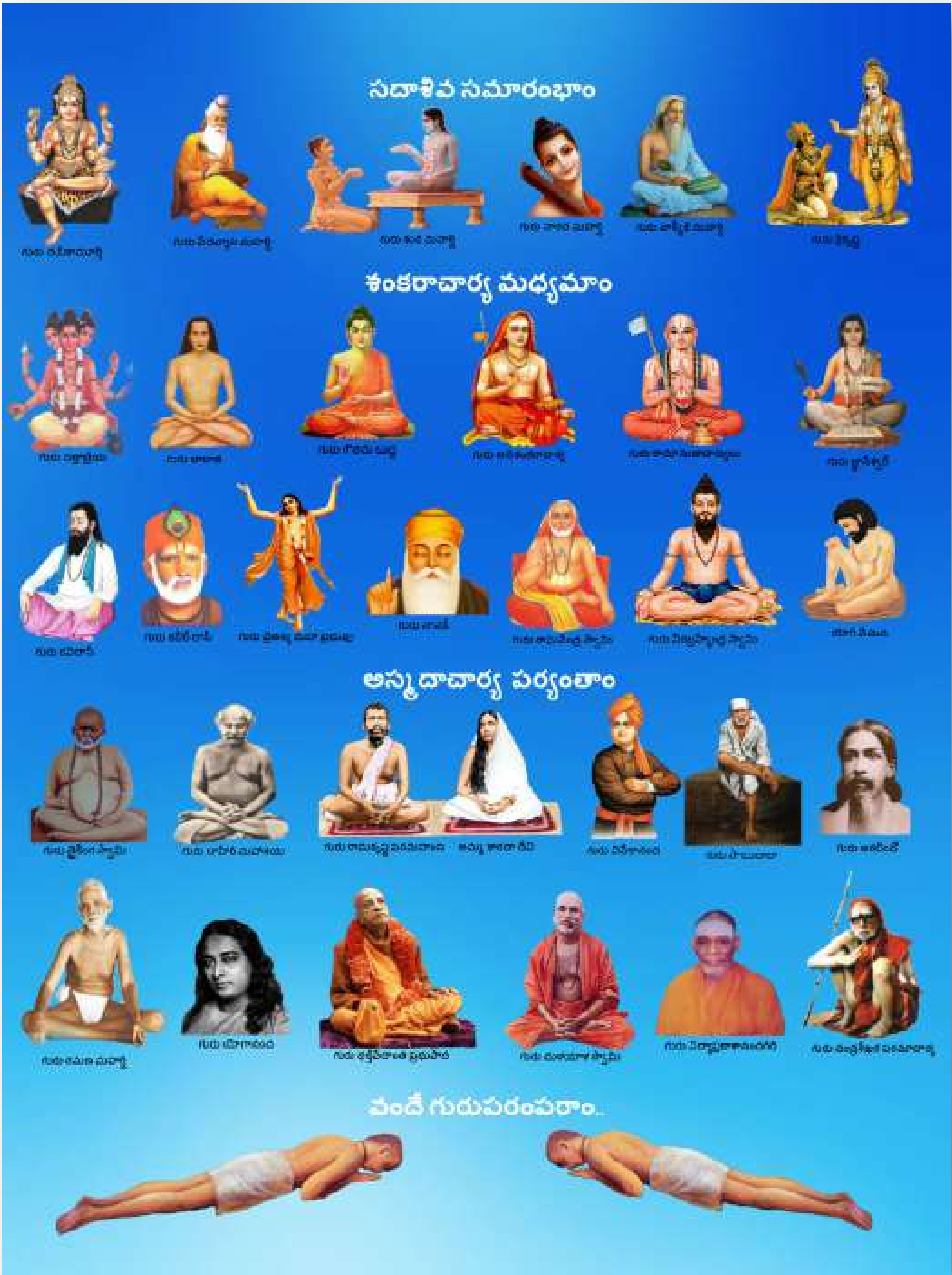

సదాశివ సమారంభాం
శంకరాచార్య మధ్యమాం
అస్మదాచార్య పర్యంతాం
వందే గురుపరంపరాం..

Free Gurukul

"ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్" ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో బాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని స్క్రిబ్డ్ వెబ్ సైట్ నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో బాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. దీనిద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

1) స్క్రిబ్డ్ వారి వెబ్ సైట్: https://www.scribd.com
2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement
4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో స్క్రిబ్డ్ వారి సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org Mobile App: Free Gurukul email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul Helpline: 9042020123

" మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికి అందించబడాలి "

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

స్క్రిబ్డ్ వారి వెబ్ సైట్:

http://www.scribd.com

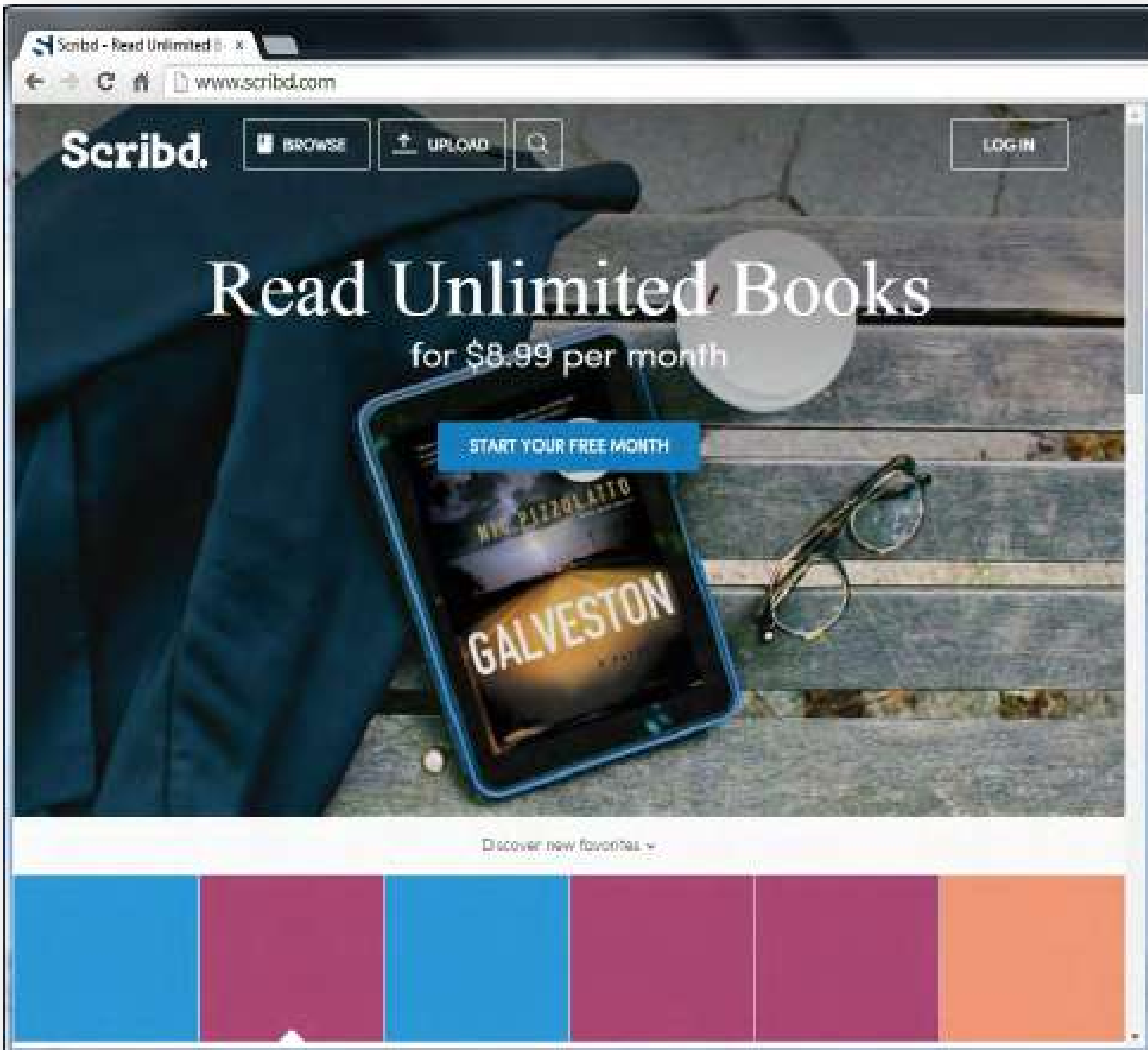

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

"దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం" అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, ఐవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన 'ఇచ్ఛ' (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. "నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది" అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

Dr Dayananda Swamy ebooks

సర్వసార పూర్ణోపనిషత్

(భావార్థములు వివరములతో సహా)

వ్యాఖ్యానకర్తయు

మరియు

విషయముల సంకలనకర్త

మంత చిన్నయ్య

ఎమ్.ఎ., బి.ఇడి.

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible] గ్రంథమాల - 8

ఓం
శ్రీగురుభ్యోనమః

సర్వసార పూర్ణోదయం

సర్వసార పూర్ణోపనిషత్

(భావార్థములు వివరములతో సహా)

అనువాదకుడు
మరియు
వివరముల సంకలనకర్త

ఘంత చిన్నయ్య
ఎమ్.ఏ., పి.హెచ్‌డి.

2002
శ్రీశ్రీశ్రీ శివరాము దీక్షిత గురూపపీఠము
రాజేంద్రనగర్, మహబూబ్‌నగర్.

Dr Dayananda Swamy ebooks

సర్వసార పూర్వోపనిషత్తు

శ్లోక పాదాను క్రమణిక

శ్లోక సంఖ్య	శ్లోకపాదము	పుట సంఖ్య
	అ	
	[illegible]	1
34	[illegible]	77
11	[illegible]	20
37	[illegible]	85
27	[illegible]	60
33	[illegible]	78
9	[illegible]	16
	ఆ	
67	[illegible]	150
4	[illegible]	10
	ఉ	
58	[illegible]	130
	ఏ	
68	[illegible]	152
65	[illegible]	147
	క	
61	[illegible]	142
2	[illegible]	7
50	[illegible]	133
15	[illegible]	37
	గ	
55	[illegible]	123
	చ	
52	[illegible]	119
	జ	
48	[illegible]	114
	జ్ఞా	
41	[illegible]	100
44	[illegible]	107
40	[illegible]	97
	త	
31	[illegible]	69
22	[illegible]	51
29	[illegible]	64
64	[illegible]	144
	ద	
57	[illegible]	128
28	[illegible]	65
12	[illegible]	26
17	[illegible]	35
14	[illegible]	29

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

38 [illegible] 67
37 [illegible] 72
46 [illegible] 112
35 [illegible] 80
19 [illegible] 41
28 [illegible] 58

[illegible]

12 [illegible] 23
13 [illegible] 28
3 [illegible] 9
8 [illegible] 16
7 [illegible] 14
50 [illegible] 115

[illegible]

5 [illegible] 11
10 [illegible] 17
45 [illegible] 109
56 [illegible] 142
54 [illegible] 120

[illegible]

53 [illegible] 119
36 [illegible] 94
39 [illegible] 92

[illegible]

20 [illegible] 45

[illegible]

60 [illegible] 134
25 [illegible] 57
21 [illegible] 47

[illegible]

30 [illegible] 65
47 [illegible] 113
61 [illegible] 137
23 [illegible] 53
1 [illegible] 5

[illegible]

49 [illegible] 115

[illegible]

43 [illegible] 104

[illegible]

51 [illegible] 118
9 [illegible] 12
15 [illegible] 34
24 [illegible] 56
42 [illegible] 101
58 [illegible] 126
62 [illegible] 139

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఓం

శ్రీగురుభ్యోనమః

త్రిమతములకు సాంప్రదాయక బ్రహ్మవిద్యాశాస్త్ర సిద్ధాంత దాయకుడగు
శ్రీ శివరామదీక్షిత గురూపదేశ రాజయోగాశ్రమము మహబూబ్‌నగర్.

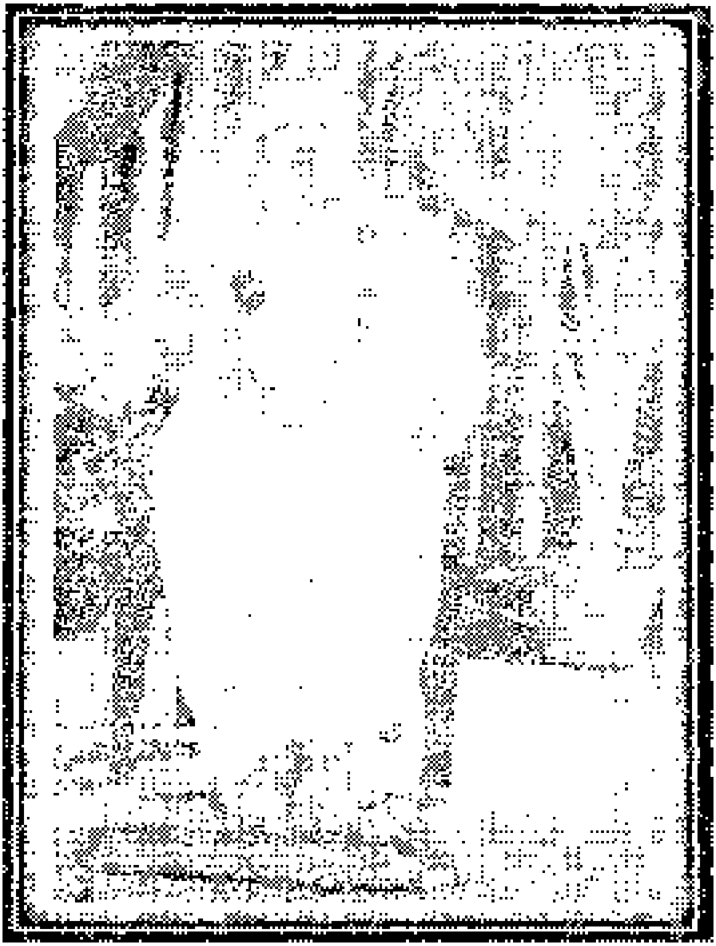

శ్రీ ప్రబోధానంద వెంకటార్య రాజయోగి

రాజేంద్రనగర్. మహబూబ్‌నగర్.

శ్లో॥ సంపూర్ణకలశ సద్గురూర్చ్య పాదకమల నిరతం ।
ప్రబోధానంద వెంకటార్య సద్గురుం భజామ్యహం ।

Dr Dayananda Swamy ebooks

శ్రీ గురుభ్యోనమః

సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తు

అభిప్రాయము

ప్రస్తుత సమాజములో అధికులు మనుష్యులకు మారుగా భౌతిక పదార్థములకై కృషి చేయుచున్నారు. వీరి వలన విశ్వసత్యమైన సుఖశాంతులు లభ్యమనే భ్రాంతిలో యున్నారు. ఇది వట్టి భ్రమయే. మానవుడు నేత్రేంద్రియమునందే మాయ వస్తువులు నెందఱు ఒకదముగా కనబడినను అవి అనిత్యములనే [illegible]. ఇంతేందుకు చూచే దేహములోని చెప్పే మార్పులు కల్గి చివరకు ఈ దేహమే లేకుండ పోవును. అందులకే "యద్దృశ్యం తన్నశ్యం" అనే సూక్తి ఉత్పత్తి సిద్ధమైనది.

పూర్వము ఋషులు మరియు తత్త్వ జ్ఞానులు, యతులకు నిజమైన జ్ఞానము కలుగుటకై వేనకై శ్రుతి ప్రమాణములను, శాస్త్రములను గ్రంథస్థము చేసినారు. వీటిని పాఠకులు చదువుచున్న, వినుచున్నను, తమ స్వార్థ బుద్ధిని వీడి, కొంతైన పరోపకారము చేయలేక పోవుచున్నారు. ఉదాహరణకై స్వాధ్యాయము చేసి నిత్యము నందు "సర్వేజనాః సుఖినోభవంతు" అని వల్లెవేయుదురు. మరి తన వరకు వచ్చినపుడు, చెప్పినట్లు చేయుట సాధ్యమా? అనగా సాధ్యమవాదు. యెందుకనగా తనకు వచ్చేది రాదో లేక తనకున్నది పోవునో అని భయకంపితులగుదురు. భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ భగవానుడు "అద్వేష్టా సర్వభూతానాం మైత్రః కరుణ ఏవచ" అని చెప్పినట్లు, రాగద్వేషములు వదలి, సమబుద్ధి గలవారికి అది సాధ్యమగును. ఇట్టి కలుగుటకై మానవుడు మొదట నిత్యానిత్య వివేక జ్ఞానము పొందవలెను. [illegible] వెంట తేడి, చతుర్విధ పురుషార్థ సంపద [illegible].

శ్లో|| అజ్ఞాన తిమిరాంధస్య - జ్ఞానాంజన శలాకయా |
చక్షురున్మీలితంయేన - తస్మై శ్రీగురవేనమః || గు. గీ||24||

అజ్ఞానమనే చీకటిని జ్ఞానాంజనముచే సద్గురువు తొలగించును. సాధ్యమైనయందగనే. చీకటి తొలగి పోయినట్లు. ఆత్మ జ్యోతియును కలిగిన వెంటనే అజ్ఞానమనే చీకటి (మాయాభ్రాంతి) తొలగి పోవును "స్వస్వరూప జ్ఞానము" అను ఆత్మస్థితి సిద్ధించును. మాయాప్రపంచము ఇంద్ర జాలికుడు (గారడీ) చేయు చేష్టలవంటిది అనగా అశాశ్వతమైనది మిథ్యమైనదిగా, నిత్య సత్యమైనది భగవత్ తత్త్వము అనిత్యముగా తెలియును. అందువలన మానవుడు చిత్తశుద్ధి యందు వినయము సంకీర్తనముతో భక్తి మార్గములో ప్రవర్తించవలెను [illegible].

Dr Dayananda Swamy ebooks

శ్లో॥ తద్విద్ధి ప్రణిపాతేన - పరిప్రశ్నేన సేవయా।
ఉపదేక్ష్యన్తి తే జ్ఞానం - జ్ఞానిన స్తత్త్వదర్శినః॥ భ.గీ.4-34॥

భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ భగవానుడు [illegible]

[illegible]

ఓం తత్సత్

ప్రబోధానంద వెంకటార్యులు
శ్రీ [illegible]
[illegible]

కీర్తన

[illegible] ॥1॥
[illegible]
[illegible] ॥2॥
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥3॥
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥4॥
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥5॥

Dr Dayananda Swamy ebooks

శ్రీ గురుభ్యోనమః

"సర్వసార పూర్ణోదయం"

సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తు

ఉపనిషద్వ్యాఖ్యానము

శ్రీ శివరామకృష్ణానంద పరిపూర్ణ సాంప్రదాయము. మిగిలిన కర్మణా కూర్చి వీర్యదా ప్రకాశితాః విద్వద్వరేణ్యులు. శ్రీ మహావిజయస్వప్రభాకరుల ముఖ్యముగదెప్పి వేదవిద్యలు ప్రయోగిస్తూ. కాని ఇంత వరకు ఎవ్వరు భావార్థ రూపకంగా వ్యాఖ్యానించిన 'సర్వసార పూర్ణోపనిషత్తు' పరిశీలనకు ముందు అభిప్రాయ: ప్రకటన కొరకు పరిపూర్ణ జ్ఞానాచార్యు లతో గురు పాఠాల పరిచయాలు సాధ్యము.నారి ధిష్యగ్రంథము నుండి నాగులపేటదాటినది. ఈ గురుతర భాగ్యమును. పరిశీలనా భాగమునకు నాపై యుండిన ఆయనకు స్వాములవారికి నేనెంతయో కృతజ్ఞతను వెల్లడి చేయుచున్నాను

"సదేవా ఉపోద్ఘ తరణ గర్భసార వాక్యస్య ఉప ని షద్ ప్రత్యయాంతస్య రూప మిదం ఉపనిషత్" అని శ్రుతి వాక్యం. విశరణము, గతి, అవసాదనము అర్థములుగల సద్ ధాతువునకు ముందు 'ఉప' 'ని' అను ఉపసర్గలు ముందు క్విప్ అను ప్రత్యయము చేర ఉపనిషత్ అను రూపమేర్పడెను. (ఉప=దీక్షముగ) నిశ్చయ=శీఘ్రం ముసర్లు అవల పరమార్థస్వరూపమును గతి - అపరోక్ష మొనర్చును (జనన మరణాదులను) అవసాధనము = నాశనముగావించు సామర్థ్యము గలది ఉపనిషత్తు అని వ్యుత్పత్తి.

సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తు అను ఈ మహోపనిషత్తు గూడా అష్టోత్తరశతోపనిషత్తులలో చెప్పబడలేదు. "సర్వసారోపనిషత్తు" అను ఉపనిషత్తు గలదు. అది 108 ఉపనిషత్తులు జాబితాలో చేర్చబడి యున్నది. ఈ సర్వసారోపనిషత్తు కేవలం ప్రశ్నోత్తరాల గ్రంథము గూడా అద్వైత సిద్ధాంత ధర్మములను తెలుపుచున్నది. కాని సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తు మాత్రం కేవలం సద్గురువుగారి ద్వారా పూర్ణ పరబ్రహ్మము దర్శించుకొన్న పూర్ణబోధను తెలుపుచున్నది. మంచిలోని ప్రతి అక్షరము లోకము స్థూలము ప్రకాశ సద్గురువుల ద్వారా పరిపూర్ణ తత్త్వమైన ఆయన పరిపూర్ణమును ప్రదర్శించి అపరోక్షముగావించుచున్నది. అంతేగాక జన్మరాహిత్యమును ప్రసాదించు వేదశాస్త్ర మహామంత్రం యీ ఉపనిషత్తులోనే అంతర్భాగమై యున్నది.

శాంతిపాఠః

"మూలాధార మిదం జ్ఞానం నశ్యతిం సతిమస్తు"

తా॥ మూలము లేని చెట్టు నిలువబడను కడలలేదు. ఏమాత్రం. అది శాశ్వతం.

అష్టోత్తర శతోపనిషత్తుల యందు చెప్పబడిన ఈ ఉపనిషత్తు యందు పక్షపాతములేని శాంతి మంత్రముగు **"పూర్ణమదః పూర్ణమిదం పూర్ణాత్పూర్ణ ముదచ్యతే। పూర్ణస్య పూర్ణ మాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే"।** అను మంత్ర పూరితమై యుండుట వల్ల ఇది శుక్లయజుర్వేదము సంబంధితమైనదని రూఢియగుచున్నది. పై శాంతి మంత్రమును మంత్రార్థముగా అనల పరిపూర్ణ స్వరూపము,మహామునులకు యోగార్థముల్లు

[illegible] సంఖ్య 108 [illegible] 200 [illegible]

ఈ ఉపనిషత్తు [illegible] దక్షిణామూర్తి [illegible] ప్రారంభ శ్లోకములో వెల్లడియైనది.

శ్లో|| "అఖణ్డైకరసం [illegible]" [illegible]

[illegible]

[illegible] దక్షిణామూర్తి ఉపనిషత్తు నుండు ఈ విధంగా వున్నది

శ్లో|| తేనాయం దక్షిణా ప్రోక్తా [illegible]

దక్షిణాభిముఖః ప్రోక్తః [illegible] బ్రహ్మవాదిభిః||

దక్షిణామూర్తి [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

బ్రహ్మ =	జాగ్రదావస్థ	"అ" కార మాత్ర స్థూలశరీరం	విశ్వుడు విరాట్టు
విష్ణు ·	స్వప్నావస్థ	'ఉ' కార మాత్ర సూక్ష్మ శరీరం	తైజస హిరణ్యగర్భుడు
మహేశ్వరః	సుషుప్త్యవస్థ	'మ' కార మాత్ర కారణ శరీరం	ప్రాజ్ఞ అవ్యాకృతుడు
పరబ్రహ్మ	తురీయావస్థ	అర్ధమాత్ర మహాకారణ శరీరం	ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మః

ఇవి ఒంటరిగా కొంత విస్తృతగ వివరణం. మొత్తం 'ఇక' స్థూలంలో పూర్తిగా యున్న ఈ ఉపనిషత్తునకు. శ్రుతి వాక్యములకు వ్యాఖ్య భాష్యములున్నప్పటికి, పూర్వాపర భావనా చేయుటకు సాంప్రదాయ బద్ధము పాఠకుల మానసిక పరిపక్వతకు తగినట్లుగా వ్యాఖ్యలు వికసించవలెను గాని ఆ మార్గమును గతిగా యున్నది. ఈ మధ్య విషయములను పాఠకులే గ్రహించుకొందురు గాక. గ్రంథ విస్తరణభీతి ప్రతి శ్లోక వ్యాఖ్యాన శైలిని ఉపసంహరించుచు. పేరు విజ్ఞులైన పాఠక మహాశయులే ఆ వ్యాఖ్యాన సమన్వయములను గ్రహించుదురు గాక

ఇక ఈ ఉపనిషత్తు నందు కలదే మంత్రములు షోడశాక్షరి మహామంత్ర మహిమను గూర్చి ప్రస్తావించుట ముఖ్య కర్తవ్యము. షోడశీ మంత్రం ఉపనిషత్తులో 3వ శ్లోకము తరువాత ప్రస్తావించుట జరిగినది.

షోడశీమహామంత్రం

"మూలాధార మిదం జ్ఞాతుం నశరీరం శరీమస్తి"

పై మంత్రమునకు వ్యాఖ్యానపు వివరణం ఇటుల యున్నది.

మూలాధారం	=	మూలమునది
ఇదం	=	దీనిని
జ్ఞాతుం		తెలియుటకు
నశరీరం	=	శరీరము లేదు
శరీమస్తి	=	ఏమియు లేదు

తా॥ మూలం లేక దీనిని తెలియుటకు శరీరం లేదు ఏమియు లేదు. వ్యాఖ్యాన సంప్రదాయాను గుణ్యంగా పూర్ణానుసంధానమై యున్నది.

ఈ షోడశాక్షరీ మంత్రార్థాన్ని మరి యొక విధంగా వ్యాఖ్యానించ వచ్చును గూడా.

మూలాధారం = జగదుపాదానకారణము అధిష్ఠానము అగు చేతన బ్రహ్మము

ఆధారం లేనిది కాదని.

ఇదం జ్ఞాతుం	=	ఈ గుర్తుని తెలిసికొనుటకు
కిమపి నాస్తి	=	లేనే లేదుగదా.

తెలియజేయు ఉపనిషత్ ప్రతిపాద్యము పరాత్పరం కనుక తెలియజేయుట అందువల్ల గుర్తుగా మిగిలినది ప్రత్యగాత్మ చైతన్యమునే తెలిసే యుండుట అని వ్యాఖ్య షోడశీ మహామంత్ర ప్రయోజనము తప్ప ఇతర మోక్షప్రతిపత్తం బ్రహ్మజ్ఞానప్రాప్తిగా చాలు తెలుసుకొనుట

Dr Dayananda Swamy ebooks

(పిండాండాధిష్ఠానం) రెండునూ సేవింపబడి అటుల సహస్రారమును నుండు త్ర్యాశ్వనై ఉనికి గోచరించుచున్నది. అందువల్ల శ్రీ కృష్ణదేశిక ప్రభువులు 229 కందార్ధము నందు.

"ఇది తప్ప వేరు లేదని। మొదటిది మొదలొట్టుమందు మునకమున చేసినా! యిదియేమి లేదు పొమ్మని। పదలక తెంపోవి తెన్ను। పరుగూ మందుసిరా బయలిడుకాల నిద నిశ్చయమురా।।" అనగాను నీ రెంటి నడుమ నీ ఏమ్మాయ మిమిలోమునగా రెంటిన్ని నరకా మంత్రము, లిట్టి పరువు మందునుగా బయలిడుకాల నిద నిశ్చయమునురా।।" అని దర్శాయించి యున్నారు.

అనగా అదంత పరిపూర్ణము తప్ప ఇతర్ యొక్క ఏమియు లేదని ద్వారక మంత్రము ఈ గుర్తింగ్ శరీరం ఏమీ లేదని తారకమంత్రం వివరించుచున్నది. కనుక గురు ముఖమున పరమాత్మ స్వరూపమునుగ జగదధిష్ఠాన బ్రహ్మమును. దీనిని గుర్తించి "అహం బ్రహ్మాస్మి" "అయమ్ ఆత్మా బ్రహ్మ" అని అనుభవం పొంది బ్రహ్మాత్మైక్యము పొందు పిండాండ గత ప్రత్యగాత్మ ప్రత్యేకం గూడ ఏమి లేదు అని తెలుసుకొని. పై రెంటిని జనగా క్షరాక్షరపురుషస్వరూపం, శక్తి గుణంపేరు మాయోపాధులను వదలి (పురుషోత్తమ) కందార్థము నందు ఉపదేశించబడి యున్నది.

ద్వారక నాల్గు సహస్రయుతముగా విభజించి వలయాకార ధారణ తత్వ త్రయమును ప్రతిపాదించు అవాంతర వాక్య చతుష్టయమును నిరూపించుచున్నూగా, తారకమూ నాల్గు సూత్రములుగా విభజించి జీవబ్రహ్మైక్యమును ప్రతిపాదించు మహావాక్య చతుష్టయమును నిరూపించుచున్నది. ఇక శేషించునది అంతా పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే.

అవాంతర వాక్య చతుష్టయం

1. ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ
2. సత్యం జ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మ
3. సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ
4. నేహ నానాస్తి కించన

మహావాక్య చతుష్టయం

1. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ   2. అహం బ్రహ్మాస్మి
3. తత్త్వమసి బ్రహ్మ   4. అయమాత్మా బ్రహ్మ

మహాయోగి వేమన గురువుగారైన ద్వారక తారకాక్షర మంత్రములు గూర్చి ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించియున్నారు.

తే.గీ।। ద్వారకాక్షర మంత్రంబు।   ధర్మవేమన,
ఈ శరీరంబునకు మూల మెన్నగాని।
సరణి మరిగిన నిత్యమూ తరకు ....।
ఏమీ గుణరాహిత్యమ్ముప్రకటమునాత్మ।

తా।। సర్వమునకు మూలాధారమైన, సృష్టి స్థితి లయ స్వరూపమైన ఎరుకనే బట్టబయలు అని ఋషిపుంగవులు నిర్ణయించి యున్నారు. కాని ఈ ఎరుకయే మిథ్యా స్వరూపమైనది. కనుక ఆయన ముఖము ఈ ఎరుకనే బట్టబయలుకు ఉత్త అని మనము చెప్పినాడు. అదియె పరిపూర్ణము నిజ బట్టబయలు. కావున ఆ దేహ ఉపాధిపూర్ణమునందు ఎరుక చూపుము. కావున "ఈ ఉత్త బట్ట బయలు ఏమీ లేదు" అని సిద్ధాంతీకరించి యున్నారు అదియుమునక. ఇక ఉన్నది

Dr Dayananda Swamy ebooks

అసలు పరిపూర్ణబ్రహ్మమే నని ఈ మహామంత్రము పరోక్షంగా నిర్ధారించుచున్నది. ఈ విధంగా ద్వాదశాక్షరీ మహామంత్రము యొక్క తత్త్వము (భావం) తెలిసినాక ఈ గుర్తైన శరీరమునకు మూలంగానీ, స్థానంగానీ లేదని ఆ అఖండపరిపూర్ణబ్రహ్మము యొక్క స్థితి తెలిసికొనిన నిత్యమైన సదసద్ గుర్తునకే వేదవ్యాసుడు ప్రబోధించియున్నారు.

షోడశాక్షరీ మంత్రం

ఆ॥వె॥ షోడశాక్షరముల శోధించి చదువంది
గూఢ భావమును కుదురుగాంతెల్సి
వేడుకలర ముక్తి విస్తరించి మారదా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ

క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞుల కలయికయే ఈ గుర్తైన శరీరము. నది ప్రవృత్తి భాగ మాత్రమేగాని వస్తువునకు నిజంగా ఉనికి లేదు సర్వత్రా నిండి నిరీక్షిస్తున్న ప్రస్తుత అసలు పరిపూర్ణపరబ్రహ్మ మొక్కటే ఈ గుర్తైన శరీరమునకు మూలం లేదు. మరియు శాశ్వతమైన రసుక మూలం లేని ఈ గుర్తైన శరీరం ఏమీ లేదు అని వేమన వాని నిర్ణయం.

అదర్వణ వేదమునందు అధిష్ఠాన చేతన పరబ్రహ్మమును ప్రతిపాదించు షోడశాక్షరీ మహా మంత్రము గలదు. ఈ మంత్ర వివరణమునకే సర్వసారసంగ్రహోపనిషత్తు నందు సచ్చిదానంద బ్రహ్మమును నిరూపించు షోడశాక్షరీ మహా మంత్రము వెలసినది. ఈ గురు గీతా విషయం నిజగురువుల వలన సమ్యక్ గ్రహించవలసి యున్నది.

ఈ సందర్భములో పర్తిదాసుని పగడాల వెంకటేశ్వర అవధూత స్వాముల వారి మహాద్వైత కందార్థములతో పరిపూర్ణ లక్షణం అను శీర్షికను వత కందార్థం "**స్థిరమైన యున్నతి వాలును అక్షరమున యుండువు నచనుండై, క్షరమును అక్షరమును వశముచే విడ్డాడు పరతత్త్వము యుడుచయాత్ర పరిపూర్ణమగనా కదలక నుండనా గురుతూనెరుగ వశమా**........." అన్న కందార్థమును మరియు 71వ కందార్థము నందు.

నీ నిజరూపమె అచలము।
నీ నిజరూపమె బయలు   నిజముగా నెరుగుమ
నీ నిజరూపమె పూర్ణము
నీ నిజరూపంబు బ్రహ్మ నీ వెరుగవయ్యా।
నీ నిజరూపం నిత్య నాదబ్రహ్మ।
నీవే విశ్వరూపం   నీవే బ్రహ్మరూపము।
నీవే మాయా రూపమును నీ వెరుగవయ్యా" అను

పద్య భావార్థమును మరియూ 63 కందార్థము నందు "తానే పరిపూర్ణంబై లేనిది ఈ ఏమీకి మరుపు లేకను ఎప్పుడున్. స్వానుభవానందుండై తానవతను యుండవలయు సదా తలపులు లేకా..."

అన్న పద్య భావమును నిజగురు సన్నిధిని నెరుంగిన ద్వాదశీ షోడశమంత్ర భావమును సంపూర్ణంగా వివరించకం తొలగును. మరియూ

"బట్ట బయలే తాను, తానే బట్ట బయలు (ద్వాదశీ భావం) అన్న శీర్షిక కీర్తనయు వాక్యార్థమును నెరుంగ వలసి యున్నది గ్రంథ విస్తరణ భీతిచే వివరించలేకపోతున్నాను.

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1-6-2002

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

శ్రీ గురుభ్యోనమః

సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తు

టీక

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మా గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వరః
గురుస్సాక్షాత్ పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవే నమః
శ్లో॥ [illegible] సమారంభాం [illegible] మధ్యమాం।
అస్మదాచార్య పర్యంతాం వందే గురుపరంపరాం।
శ్లో॥ [illegible]
[illegible] ॥

ప్రపంచంలోని సమస్త ప్రాణులలోను మానవునికి విశిష్ట జ్ఞానము ఉండుట వల్ల శ్రేష్ఠుడని అంటున్నారు. [illegible] మనోవికాసానికి [illegible] [illegible] మానవునికే [illegible]. ఈ [illegible] ప్రాణము [illegible] [illegible] విశ్లేషించి [illegible] తన నిత్య జీవితములో [illegible] శాస్త్రజ్ఞుడు [illegible]. మానవ జీవితానికి అర్థమేమిటో [illegible] మనోవికారములను నియంత్రించి [illegible] తన కాలరూపమైన పరమాత్మ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆత్మసాక్షాత్కారము [illegible] 1108 ఉపనిషత్తులలో [illegible] [illegible]

రెండే తెలుగుపనిషత్తులు అవి : 1. [illegible] 2. సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తు. ఉపనిషత్తు అనగా. ఉప+ని+షత్తు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] అర్థము. ఉపనిషత్తులను వేదాంతములని, వేదశిరస్సులని, [illegible] చెప్పబడుచున్నవి.

ఈ సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తు నందు [illegible] శ్లోకములున్నవి. [illegible] [illegible] [illegible] తెలియచేయు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] శ్లోకమునందు స్పష్టముగా చెప్పబడినది. "[illegible] సిద్ధాంత[illegible] వేదాంత [illegible]" అనగా మొత్తము ఉపనిషత్తులన్నీ వేదాంత [illegible] సిద్ధాంతము [illegible] [illegible] [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

సర్వసారోపనిషత్తును పోలినటువంటి మంత్రము. అద్వైతోపనిషత్తు వంటి ఉపనిషత్ మహావాక్యార్థము చెప్పబడినది. పరిపూర్ణబోధ యొక్క మూల సిద్ధాంతం వేదముల యందు ఉపనిషత్తులందు నిక్షిప్తమై యున్నది. మానవుడు తన జ్ఞానమునే దర్శించి కోరికల నుండి విముక్తుడగుట తెలుసుకొనుట సత్యశాస్త్రముల పరమార్థమని చెప్పుచున్నారు. కాని వాక్యము వలన పరిపూర్ణ సత్యతత్త్వమును అట్లు తెలుసుకొనుట సాధ్యము కాదు. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును సర్వశాస్త్రపారంగతులు గల వారికి కూడ తెలుసుకొనలేరు. గురుముఖముగా తెలుసుకొనవలెను యనుటకు. "గురోర్ముఖేనజ్ఞాతవ్యం నాన్యథాగమకోటిభిః"

ఈ ఉపనిషత్తులయందున్న గూఢ అర్థ ఉపనిషత్తులందు పరిపూర్ణమును తెలియజేయు శ్రుతులు. వాక్యములున్నను, ఇతర మతవాదులు వారి తమ తమ మతసూత్రములకు అనుకూలముగా మలచుకొని వ్యాఖ్యానములు చేసిరి.

వేదోక్తధర్మ మూలం అని 'సర్వం వేదాత్ ప్రసిద్ధ్యతి' అని చెప్పబడినది. అందుకనే వేదములు ఒక వ్యక్తిచే రచింపబడినవి కాక పోయినవి. అనేక ఋషీశ్వరులు వారి వారి అనుభవాలను పరిశీలనా ఫలితాలను వెల్లడించటములో విభిన్నత్వము గానవచ్చును. కనుకనే ఒకేస్థాయి సమతయముగా ఉన్న వాదముల సూత్రములు వేదములలో గానవచ్చును. వాటిలో మనోవాక్కుల కందు భావములను నేరుగా చెప్పినారు. కాని వాక్కుకు మనస్సుకు అందని పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము సూటిగా చెప్పబడలేదు. అందు ముఖ్యముగ ఉపనిషత్తుల యందు విధానము ఈ పరిపూర్ణబోధయందే గలదని తెలుసుకొని గాఢమైన గాఢత్వముగా మనం తమను ఆశ్రయించిన శిష్యులకు ప్రశిష్యులకు ప్రసాదించు పరిపూర్ణ భావమును కలిగించును.

ఉపనిషత్తులను నిశితముగా పరిశీలించినట్లయితే ముఖ్యంగా అద్వైత భావము గానవచ్చును. "జీవో బ్రహ్మైవనాపరః" "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" వంటి శ్రుతులు అద్వైత సిద్ధాంతమునకు ఉదాహరణముగా నున్నవి. ఈ ఉపనిషత్తులందు అక్కడక్కడ పరిపూర్ణ భావమును ప్రకటపరుచు శ్రుతులున్నవి. వాటిని కొన్నింటిని పరిశీలనార్థము ఉదాహరించబడినవి.

1. యతో వాచో నివర్తంతే అప్రాప్య మనసా సహ । తైత్తిరీయోపనిషత్॥

తా॥ మనస్సు వాక్కుల్ని పోయి తెలుసుకొనుటకు అసమర్థములై వెనుకకు మరలునో అదే పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము.

2. నైవ వాచా న మనసా ప్రాప్తుం శక్యో న చక్షుషా అస్తీతి బ్రువతోఽన్యత్ర కథం తదుపలభ్యతే ॥కఠోపనిషత్ 2-3-12

తా॥ వాక్కు మనస్సు చక్షువులకు ప్రాప్తింప రానిది. ఉన్నదని చెప్పుటకు వినా మరొక రీతిగా దాని యెరుగుట కానరాదు.

3 అప్రాణో హ్యమనాః శుభ్రో హ్యక్షరాత్ పరతః పరః ॥ముండకోపనిషత్॥

తా॥ మనః ప్రాణములు లేనిది, అద్భుత స్వరూపుడగు అక్షర పురుషుని కంటె పరుడగు పురుషోత్తముని కంటె పరమైనది శుద్ధ అక్షర, పురుషోత్తములకు పరముగా నున్నది।

4. సర్వసారమహోపనిషత్తు – సంవిధానము :

ఈ ఉపనిషత్తులోని ముఖ్యవస్తువును స్పష్టంగా చెప్పుచుండే పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును, వరుసను యోచించి, మెరుగును పరుచుట. అంతే .

1. పరిపూర్ణసచ్చిదానందబ్రహ్మనే ఆత్మభావముచే తాదాత్మ్యమొందుట.
2. దేహాదుల యెడల అనాసక్తము
3. కర్మ చేయుట వలన కలుగబోవు ఫలముల రహితము.

ఇంక తత్త్వజ్ఞ రహితముగా అతడు పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును గురువునొద్ద ప్రాప్తించినవాడు గనుక ఈ కర్మను ప్రాపంచిక కర్మత్యాగము కర్మఫలత్యాగముగా గాక కర్తృత్వరహితముగా కర్మ ఆచరించును. చేయుంచిన కార్యము మరల మొదలెట్టినట్లు ప్రాంతి రహిత మనస్సు. ప్రారబ్ధరహితమే మోక్షము. ఇదే ఆత్మకు గల స్థితి. ఇట్లు **కర్మఫలరహితముగా కర్మచేయుటయే** ఎరుకలేక సంచరించుటవలన నిర్గుణము. శ్వేత ఉపనిషత్తు నిర్గుణోపాధిక పరిపూర్ణ శ్రుతి, "పూర్ణమదః పూర్ణమిదం" అనునట్టి మానసోపాధిక వస్తు పరిపూర్ణ గురువులను వదలి పరిపూర్ణ బోధను వస్తుస్వరూపముగా నెరిగి ఆత్మసాక్షాత్కారము పొందుటయే మానవ జన్మ యొక్క పరమ లక్ష్యముగా గుర్తించి తెలిసినదిగా చెప్పుచున్నారు.

6 సర్వసారోపనిషత్తు - వేదాంత సిద్ధాంతసారము :

ఇక్కడ వేదాంతము సారమంతయు సిద్ధాంతము తెలు ఈ ఉపనిషత్తులో చెప్పబడినది. అందుకొరకు ఈ ఉపనిషత్తు సంగ్రహ 67వ శ్లోకములు మీరా సంక్షేపార్థము దగుచ చెప్పబడినది.

"ఇప్పుడు వేదాంత సిద్ధాంతసారం వేదవేదాంత డిండిమః" అని ఘంటా బజాయించి చెప్పినట్లు చాటబడినది. ఇతర ఉపనిషత్తులందు కేవలం సచ్చిదానంద లక్షణములు గల అధిష్ఠాన చైతన్య బ్రహ్మమును గూర్చి చర్చించబడినది గాని ఈ ఉపనిషత్తునందు ఇంకా కొంత ముందుకు పోయి సచ్చిదానంద లక్షణములు గల ఆ బ్రహ్మ తానుకాక పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునందు మాయయుగాన స్వరూపమునని చేసి సృష్టిరహస్యాంతములతో వివరించి సిద్ధాంతము చేయబడినది. అధిష్ఠానమగు బ్రహ్మనిత్యమై సత్యమైనదని అంతే గాక అంగ కంటె మహోన్నత చేసిన తర్వాత ఇతర ఉపనిషత్తులలోని విషయము నుండును నిరసించి, నిర్గుణ నిరపేక్ష సర్వలక్షణ విలక్షణమై సత్యము. నిత్యమైనను, అంతటను నిండి నిర్విశేషమై యున్న పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును గూర్చి సంపూర్ణముగా వివరించి సిద్ధాంతము తెలుపబడినది. బ్రహ్మమని తెలుపుట పరిపూర్ణమును గూర్చి తెలుపుట వల్ల ఈ ఉపనిషత్తు సమగ్రమై సంపూర్ణమైనదిగా చెప్పవచ్చును. అందుకే ఈ ఉపనిషత్తు సర్వసారముతో పాటు పూర్ణమును చేరింది. సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తని పేరు పెట్టుటవల్ల ఆ పేరు దానికి సార్థకమైనది.

ప్రస్తుతము లభ్యమయ్యే 1108 ఉపనిషత్తులలో 'సర్వసారోపనిషత్తు' అను పేరుగల ఉపనిషత్తు గలదు. అందు అఖండ చైతన్య రూపు గల అధిష్ఠానచైతన్యబ్రహ్మము యొక్క స్థూల, సూక్ష్మ, స్వభావములను గూర్చి వివరించబడినది. వాటి యందు పరిపూర్ణమును గూర్చి చెప్పబడలేదు. కనుక అది అసమగ్రము అసంపూర్ణము. అంతేగాక వాటి లక్ష్యములను పరిశీలించిన యెడల ఎంతో తేడా కనిపించును.

సర్వసారోపనిషత్తు ఇంతకు పూర్వము వివరించినట్లు అఖండ చైతన్యమును గూర్చి చెప్పును. అదే ప్రామాణిక గ్రంథము. ఈ పూర్ణమును గ్రంథమని చేరించినచే ఆత్మసాక్షాత్కారము. పంచవిధ మోక్షములని కర్మము తర్వాత ఆత్మకు చెప్పు సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య, సాయుజ్య వంటి మోక్షములు. దాని తరువాత ఆత్మకు సద్యో పరిస్థితి సూచించును.

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

శ్రీ॥ శ్రీ॥ గంగాధరము మంత పెద్ద దస్తప్ప వెంకప్ప గారి పుత్రుడు చి॥ మంత మల్లప్ప, మరియు శ్రీ॥ శ్రీ॥ గంగాధరము మంత దస్తప్ప గారి కుమారుడు చి॥ మంత గణేష్ బాబు ముద్రణానిమిత్తము [illegible] ఆర్థికసహాయం అందిస్తున్నారు. [illegible] ప్రసాదించుటకు ప్రార్థించుచున్నాను. [illegible] కృపకు పాత్రులు కావలెనుగాక!

8. కృతి సమర్పణము :

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] శ్రీ [illegible] కృతజ్ఞతాభివందనములు.

ఇట్లు పండిత విధేయుడు
మంత అన్నయ్య

తేది 22-04-2002
1-7-183/30 ఎ.
[illegible]
మహబూబ్‌నగరము

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఓం
శ్రీ గురుభ్యో నమః

సర్వసార పూర్ణోపనిషత్

శాంతి పాఠః

పూర్ణమదః పూర్ణమిదం పూర్ణాత్పూర్ణ ముదచ్యతే।
పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవా వశిష్యతే

అథ వైకుంఠో నీలకంఠం ప్రణమ్య స్వామిన్ సర్వలోకైక నాథ! బ్రహ్మోహమి స్మీతి జ్ఞానం కురుష్వ। రుత ఏతద్బ్రహ్మోపదేశాత్పరం పూర్ణమస్తైతి నాథ। విష్ణోర్భక్త్యా సమాదరా త్సుందవక్త ఉవాచ.

వైకుంఠనిలయుడగు గల విష్ణుదేవుడు నీలకంఠునికి ప్రణమిల్లి స్వామీ! సర్వలోకములకు ప్రభువైనవాడా! "బ్రహ్మమును నేనైతిని" అనే జ్ఞానమును యొసగుము దేవుడు. ఓ పరమేశ్వరా! పరమాత్మ్యమా! పరమ శ్రేష్ఠమైన ఆ పరిపూర్ణబ్రహ్మమును నీ విధముగా వ్యాఖ్యానించుచున్నదో, అట్టి పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును తెలుపుము" అని అడుగగా, విష్ణువుకై ఎంతో సమాదరముతో మందహాసముతో నీలకంఠుడు ఇట్లు చెప్పుచున్నాడు.

వివరణము :

1 అథ = అప్పుడు.

2. వైకుంఠో = వైకుంఠమే స్థానముగా గలవాడు విష్ణువు.

3 నీలకంఠం – హాలాహల విషముచే నల్లని కంఠము గలవాడు = శివుడు

4. ప్రణమ్య = గురు దైవములకు భక్తితో చేయు సాష్టాంగ నమస్కారము. సాష్టాంగము అనగా ఎనిమిది అంగములు 2 చేతులు 2. పాదములు 2 మోకాళ్ళు 1. రొమ్ము 1. నొసలు భూమికి తగులు నట్లుగా చేసెడి నమస్కారము. ఈ నమస్కారమును గురించి గురుగీత యిట్లుగానము చేసినది.

శ్లో॥ దోర్భ్యాం పద్భ్యాం చ జానుభ్యాం ఉరసా శిరసా దృశా
మనసా వచసా చేతి ప్రణామోఽష్టాంగ ఉచ్యతే॥ గురుగీత శ్లో. 180

అనగా గురుపాదములపై శిరమునుంచి తన భుజములు, పాదములు, మోకాళ్ళు వక్షస్థలము నేల కంటునట్లు కన్నులతో వారి పాదపద్మములను గురుపాదములను కంటితో చూచుకొనుచు, వాక్కుతో నమస్కరించుచూ, మనస్సుతో సర్వార్పణబుద్ధి యుంచి, భక్తిభావనతో ధ్యానించుచు చేయు నమస్కారమని, శరణాగతమునే ఋణపడుము

పాదములకే ఎందుకు నమస్కారము చేయవలెననగా చేతివేళ్ళకొనలు, పాదాంగుష్ఠములు శరీరము యొక్క కొనభాగములు వాటి ద్వారా శరీరమునుండి ప్రాణశక్తి విద్యుత్ప్రవాహమువలె ప్రసరించుచుండును. ఆ పవిత్రశక్తిని గ్రహించి తరించుటకుండు పొందుటకొరకే పాదనమస్కారము నిర్దేశించబడినది. పాదములను తాకుచుండగానే

వైకుంఠము = విష్ణువుండెడి స్థానము, వైకుంఠుడు = ..గ.. ఇష్టమైన వికుంఠయను నామము కలిగిన వాడు – విష్ణువు

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

మరొక వాక్యమున [illegible] నేను, బ్రహ్మ = బ్రహ్మము + అస్మి [illegible] అను మూడు పదములలో లేదు 'అహం' పదము ముఖ్య స్వరూప ఉద్దేశిత అహంకారము. గాఢనిద్రలోనైన, [illegible] స్పృహలేని [illegible] సాక్షిగా నుండి 'నేను' అని [illegible] ప్రత్యగాత్మను [illegible]. వాచ్యార్థమైన [illegible] అహంకారము [illegible]. [illegible] గ్రహించవలసియున్నది. [illegible] తత్త్వమసి [illegible] లక్ష్యార్థము. [illegible] సాక్షియైనట్టి [illegible] నేను [illegible] అనగా [illegible] 'అహం బ్రహ్మాస్మి' [illegible] లక్ష్యార్థము నేను బ్రహ్మనైతిని యను నెరుగుటయే [illegible]. అందు "నేను" అను అహంకారము [illegible] యున్నది.

కాని బ్రహ్మ మానవుడెట్లు యగును?

"ఆ బ్రహ్మస్వరూప సర్వంతర పరమాత్మ స్వరూపకం" అని [illegible]. [illegible] సమస్తము పరమాత్మ స్వరూపమే. [illegible] బ్రహ్మము [illegible] అన్యమైనది [illegible] భావించుచున్నారు. [illegible] బ్రహ్మానందము అంటే ఏమిటి? [illegible] బ్రహ్మమై యుండక వేరే [illegible] బ్రహ్మము [illegible]. [illegible] బ్రహ్మమైయుండును. అది [illegible] నేను బ్రహ్మముగా [illegible] అన్నది కార్యము. దీనికే "[illegible]" అని [illegible] [illegible] అనగా [illegible] కృష్ణాంత [illegible] చెప్పియున్నారు.

మానవుడు ఉపాధి గలవాడై తన నిజరూపమును మరచి దేహ తాదాత్మ్యము చెంది తనను గూర్చి పలువిధములుగా చెప్పుకొనుచున్నాడు.

నేను సన్నగా, తెల్లగానున్నాను అని స్థూలదేహముతో తాదాత్మ్యము చెంది పలుకుచున్నాడు.

సుఖదుఃఖములు [illegible] అని సూక్ష్మదేహముతో తాదాత్మ్యము చెంది పలుకుచున్నాడు.

నేను పండితుడను, పామరుడను, అజ్ఞాని అని కారణశరీరముతో తాదాత్మ్యము చెంది పలుకుచున్నాడు. కాని

మనోబుద్ధుల శరీరముతో తాదాత్మ్యము [illegible] నేను బ్రహ్మనైయున్నాను అని యదార్థ దృష్టిని పొంది యుండుటలేదు. [illegible] అట్టి [illegible] అని ఎరుగుటలేదు. **కాని బ్రహ్మతాదాత్మ్య స్థితిలోనుండి [illegible] తానే సృష్టి [illegible] సర్వవ్యాపకుడై యుండును. [illegible] సమస్తము మాత్రమే గాక తన శరీరమునకు బయట [illegible] సమస్తము కూడ బ్రహ్మమే అను అఖండాత్మ దృష్టియుండును.** ఇదే బ్రహ్మముయొక్క [illegible] బ్రహ్మాకారవృత్తి [illegible]. [illegible] "[illegible] బ్రహ్మ" అని [illegible]. [illegible] బ్రహ్మాకార వృత్తి [illegible] వల్ల సిద్ధించును.

8. భ్రాంతి నాశనము కలుగుట : భ్రాంతి నాశనము [illegible] కోరుటలో ఏ భ్రాంతి నాశనము చేయవలెను కోరెదరు? అనగా ఏది భ్రాంతి [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

14. [illegible] : [illegible]

1. సద్యోజాత (పశ్చిమ) ముఖము. [illegible]
2. వామదేవ (ఉత్తర) ముఖము [illegible]
3. అఘోర (దక్షిణ) ముఖము. [illegible]
4. తత్పురుష (తూర్పు) ముఖము [illegible]
5. ఈశాన (ఊర్ధ్వ) ముఖము [illegible]

[illegible]

శృణు శిష్య మహాశ్రేష్ఠం వేదవేదాంత నిశ్చితమ్
తత్త్వజ్ఞం త్వమయా వక్ష్యే శృణు సద్భక్తి మానసః [illegible]

[illegible]

1. శృణు శిష్య : [illegible]

2. మహాశ్రేష్ఠం వేదవేదాంత నిశ్చితమ్ : [illegible]

[illegible]

[illegible]

3. **తత్త్వజ్ఞం** : [illegible]

4. **క్షేత్రజ్ఞమర్మజ్ఞ** : [illegible]

5. **త్రిగుణ సదృశ్యం** : [illegible]

కాయస్థాం తేఽపి విజ్ఞైవ జ్ఞానం నాస్తీతి నిశ్చితం
బ్రహ్మాండ వ్యాపితం పూర్ణం పూర్ణమంతర్బహిస్థితం ॥ 2 ॥

[illegible]

1. కాయస్థాం తే ఽపి విజ్ఞైవ, జ్ఞానం నాస్తీతి నిశ్చితం : [illegible]

జ్ఞానం : [illegible]

[illegible] 125 "**పూర్ణం గిత్తు జ్ఞానము**" [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

2. బ్రహ్మాండ వ్యాపితం పూర్ణం, పూర్ణమంతర్బహిస్థితం : [illegible]

[illegible]

[illegible]

31 సీ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

అంటుట నెడి తన్నుబంధం లోపు విశ్వమునకు లేదు. తెలుపు స్థితి యున్నది

పూర్ణమస్యాంతరం నాస్తి తద్భిన్నం సమీపోస్తి

నేతి నేతీతి నేతీతి శేషితం పూర్ణముచ్యతే ॥౨॥

పరిపూర్ణవస్తువునకు లోపల అంతర్గతమైన వస్తువు లేదు. ఆ వస్తువునకు భిన్నమైన దేమియును ఉపాసించుము. ఆత్మానాత్మ వివేకముచే అధ్యాసను తొలగించి, నేతి నేతి అంటూ నామరూపములు అన్నిటిని నిషేధించగా మిగిలినదే అది పరిపూర్ణమని చెప్పబడినది.

విషయములు :

1. **పూర్ణమస్యాంతరం నాస్తి** : పరిపూర్ణమునకు లోపల అన్నది లేదు. పరిపూర్ణము తప్ప తదన్యమంతయు మిథ్యాస్వరూపమే. ఆ లోపలి భాగమందు యావన్మాత్రము లేదు. పూర్ణము సర్వత్ర మొదట పరిపూర్ణమై యుండును. కనుక అది సర్వవ్యాపకము. అట్టిది కాని వస్తువు కాదు. ఇది యుక్తికి అతీతమైనది. దానిని తెలుసుకొనుటకే తెలివిలేదు. ఇంద్రియ రూపములుగాను బహిర్ముఖ రూపము గాను వ్యక్తమైనదే పరిపూర్ణమునకు అంతర్ముఖ రూపమైనదే మనకు గోచరించునది. దాని యందు సంకల్పములు లేవు. కనుక అది తెలిసికొనదగినది కాదు. ఈ భావమునే శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రులవారు 64 వ కీ॥ **"పరిపూర్ణ మొకటే దక్షు। సకలమైన బ్రహ్మాండ మెల్ల భగవంతుడు। నీ వెరుకేని మది లోపల"** । అని సెలవిచ్చియున్నారు. అనగా పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మ మొకటే దక్షు బ్రహ్మాండమంతయు మొదటనుండి యున్నది నీ మనస్సులో వెలుగుచున్నది అని వర్ణించియున్నారు. కావున పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు అన్యమైన వస్తువు లేదనుట సిద్ధించును.

కాలమునందు భావము విశ్వములో చూడదగినది లేదు. ఇందుకు ఉదాహరణము. కనుక స్థూలాకారమైన ప్రపంచమునకు ఆది లేదు. కలయందు కోటి శరీరము వలెనే కలయందు మాత్రమే వస్తువు తోచబడును గాని మేల్కొన్న పిదప యావన్మాత్రము పెట్టుకోలే అట్లే సర్వసృష్టికి శరీరమునకు "ఆకాశం శరీరం బ్రహ్మ" అనునట్లుగా మనస్సునందు గోచరించు మహాకాశమే శరీరము గానున్నది, దానికి పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు స్వరూపముగాని మరొకటి గాని లేదు

2. **తద్భిన్నం సమీపోస్తి** : అంగీకరించదగిన భావము అనగా పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును ఉపాసించుము అని అర్థము. పరిపూర్ణము తాను గానిది. తాను గాని దానిని వెళ్ళ ఉపాసించవలయును.

అట్టి పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునకు "మొదట్లొకటి దేశము" అని శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రుల వారి సందార్థము. ఆత్మస్వరూపమే నిశ్చలము స్థిరమైనది యొకటి దేశము. అట్టి వారి కన్నను వారుచే సేవింపదగినది ఈ పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమే. సేవ చేసి ఉపాసన చేయుటలోనే సిద్ధించును. సేవకుడు సేవ్యవస్తువు, ఉపాసన, ఉపాసకుడు అనే త్రిపుటి సిద్ధమగుచున్నది బ్రహ్మము కాదు. "సోహం సంపద్ ఉపాసన" అని తెలియుటకు ప్రయత్నము. కనుక శ్రీకృష్ణదేశిక ప్రభువులు 6 వ 32 "ఏమైక లేక సేవింపవలెను" అన్నారు. ఏకాగ్రమైనట్టి మనస్సుగా మనకు దర్శనము యొసంగునట్టి అపరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే.

Dr Dayananda Swamy ebooks

శ్లో॥ [illegible]

[illegible] ॥

[illegible]

[illegible]

ఓం పూర్ణమదః పూర్ణమిదం పూర్ణాత్పూర్ణముదచ్యతే
పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే ॥

[illegible]

వివరణము :

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

[illegible]

ఆహారం: స్వధాపూర్ణం పూర్ణకుంభో జలేయథా
అంతర్బహిశ్చ తత్పూర్ణం జగత్సర్వం తథాధ్వయం ||76||

[illegible]

వివరణము :

1. ఆహారం తస్సుధాపూర్ణం పూర్ణకుంభో జలే యథా : [illegible]

[illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

2. అపరిచ్ఛిన్నాత్మ యత్పూర్ణం జగదస్తి తథాపూర్ణం : [illegible]

[illegible]

యస్మిన్ శక్తిస్ప... [illegible]

[illegible] ॥

[illegible]

3. ధ్రువం : [illegible]

స్వపూర్ణా వ్యతిరేకేన జీవబ్రహ్మ మయం జగత్
నాస్తి మాయా నచాబ్రహ్మ నాస్తినాస్తి వికల్పతః ॥ ॥

[illegible]

వివరణము :

1. స్వపూర్ణ వ్యతిరేకేన జీవబ్రహ్మ మయం జగత్ : [illegible]

2. జీవబ్రహ్మమయం జగత్ : [illegible] **"సోఽకామయత బహుస్యాం ప్రజాయేయేతి"** [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

వానికి చెప్పబడినది.

4. సదాబ్రహ్మ నాస్తినాస్తి పక్షీయతే : ఎల్లప్పుడు బ్రహ్మము లేనిదని రెండు పర్యాయములు చెప్పబడినది. ఎందుకనగా బ్రహ్మము [illegible] లేదని [illegible] ప్రత్యక్షము [illegible] తెలుసుకొనవలెను.

సృష్టి అంతయు (విశ్వము) మాత్రమేగాక సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మము కూడ అశాశ్వతము అని చెప్పబడి [illegible]. [illegible] "[illegible]" అనగా [illegible]. [illegible] "[illegible]" "[illegible]" "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" అని ఎన్నో నానా విధములుగా చెప్పబడినది. మాయకు మరొక నిర్వచనము ప్రకారము **"యా మాత్ అనేన యాతి మాయ"** అనగా మాయ లేక ప్రకృతి [illegible] రెండు [illegible]. [illegible] సృష్టి పూర్వము మాయకేర్పడినదేదు. [illegible] మాయ లేక అనేక [illegible]. [illegible] "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" అనగా [illegible]. [illegible] బ్రహ్మ స్వరూపమే [illegible] ఈ బ్రహ్మశక్తి [illegible] ఒక [illegible]. [illegible] మాయ బ్రహ్మము [illegible]. [illegible] బ్రహ్మము నాస్తి నాస్తి [illegible] రెండు పర్యాయములు చెప్పబడినది.

[illegible] బ్రహ్మ [illegible] గాని బ్రహ్మ [illegible]. కనుక [illegible] మాయను [illegible]? [illegible] బ్రహ్మము [illegible]. కనుక ఆ బ్రహ్మము [illegible]. కనుక [illegible].

పూర్ణాత్పూర్ణతరం పూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణ ప్రకాశతే
పూర్ణేన పూరితం సర్వం స్థితం పూర్ణేన పూరితః ||4||

పరిపూర్ణమైన [illegible] పూర్ణము కంటే పూర్ణమైన [illegible] కంటెను [illegible]. పూర్ణము పూర్ణము వలననే ప్రకాశించుచున్నది. సర్వము పూర్ణము తోనే నిండి యున్నది. పూర్ణముతోనే పూరింపబడియున్నది.

వివరములు :

1. పూర్ణాత్పూర్ణతరం పూర్ణం : [illegible] పూర్ణము కంటే [illegible] దాని కంటే [illegible] పూర్ణమైయున్నది. అనగా మనకు తెలియబడు [illegible] పరబ్రహ్మము [illegible] పూర్ణముగా [illegible] లోపల [illegible] అని [illegible]. దీనిని ప్రత్యక్ష [illegible] అంతా నిండుకొని [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

2. పూర్ణాత్పూర్ణ ప్రకాశత : [illegible]

[illegible]

3. పూర్ణేన పూరితం సర్వమేతత్ పూర్ణేన పూరితః [illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

పరిపూర్ణపరాకాశం దేహమంతః స్థితం బహిః
ఆదిపూర్ణం చాంత్యపూర్ణం మధ్యపూర్ణం సపూర్ణకమ్ ॥7॥
అత్యంతపూర్ణమచలం పూర్ణమప్యుప శిష్యతే
పరిపూర్ణపరాకాశే నిరాకారోపశిష్యతే ॥8॥

పరిపూర్ణ పరాకాశమైన ఆత్మ (మనసు) దేహమునకు లోపల వెలుపల వ్యాపించియున్నది. అదియును (ఆది అంతము మధ్య మనస్థితిలో) ఆదిపూర్ణం. మధ్య పూర్ణము. అంత్యపూర్ణము. సంపూర్ణకముగా. అత్యంతం పూర్ణముగనై యున్నది. పరిపూర్ణమైన పరాకాశము నిరాకారమై (పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమై) శేషించుచున్నది.

వివరణలు :

1. పరిపూర్ణపరాకాశం : అనగా సంపూర్ణముగా నిండిన పరాకాశము. పరిపూర్ణ పరాకాశముగా ఆకాశమునకు అన్నింటి కన్నను శ్రేష్ఠమై గొప్పదైనది పరాకాశము అని అర్థము. ఆకాశము [illegible]. ఈ విషయమునే శ్రీ వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వాములవారు తమ [illegible] శతకము పద్యం 7. నీ [illegible] మహాకాశమందుండు [illegible] ఆకాశము [illegible]..." అని తెలియచేసినారు. కావున ఆకాశమునకు పరమైనది [illegible], పరిపూర్ణపరాకాశమునకు ఆత్మ లేక పరమాత్మ యని అర్థము గ్రహించవలయును. ఈ పరాకాశము ఉత్పత్తికి అధిష్ఠానమని, ఆధారమైనదని, అంతఃకరణములపై ప్రభావము చూపునని. శ్రీ [illegible] గారు తమ [illegible] విధానము నందు. [illegible] పరాకాశము [illegible]. [illegible] చెప్పుచున్నారు.

2. దేహమంతః స్థితం బహిః : పరాకాశము (చైతన్యబ్రహ్మము) కూడ పూర్ణముగా నుండి దేహమునకు లోపల వెలుపల వ్యాపించియున్నదని అర్థము. [illegible] [illegible] వివరించుచున్నారు.

[illegible] నీ ధరణిలో [illegible] దేహమునిది ।
[illegible] ।
[illegible] ।
[illegible] ।
అట్టి [illegible] సకల దేహములందు నిండియున్నది [illegible]
[illegible] అనగా పరమాత్మ దేహమునందు లోపల నిండుగా నిండియున్నది.

3. ఆదిపూర్ణం చాంత్య పూర్ణం మధ్యపూర్ణం సపూర్ణకమ్ : పరాకాశము ఆది అంత్యమున, మధ్యలో పూర్ణముగా వ్యాపించియున్నదని గమనించవలెను. ఆది అనగా మొదటిది [illegible] అని [illegible] అర్థము. [illegible] [illegible]. [illegible] "[illegible]" అని [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. అది అనేది [illegible].

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

[illegible]

4. [illegible] : [illegible]

5. [illegible] : [illegible]

[illegible]

శుద్ధపూర్ణంనిరాధారం పూర్ణాత్పూర్ణం పరాత్పరమ్ ॥ [illegible] ॥

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

[illegible]

3. శుద్ధ పూర్ణం : [illegible]

4. నిరాధారం : [illegible]

[illegible]

5. పూర్ణాత్ పూర్ణం : [illegible]

6. పరాత్పరం : [illegible]

అప్రమాణ మసంగత్వం తల్లింగ మాదలం భవేత్
సర్వకారణ[illegible] [illegible] ॥ ॥

[illegible]

వివరణము :

1. అప్రమాణ మసంగత్వం తల్లింగమాదలం భవేత్ : [illegible]

1. అప్రమాణకము : [illegible]

[illegible]

1. అనుమాన ప్రమాణ నిర్ణయము : [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

దృష్టి నిల్పి కర్మచేస్తే ఆసక్తి లేనియు, చేయుటను వేయుట. [illegible], [illegible] ఈ రెండు ప్రశ్నలు లేనే లేవని నిశ్చయమైన వానికి కర్మ ప్రవృత్తి [illegible] కాంక్ష (ఫలాసక్తి) గాని కర్తృత్వాభిమానకారణముగాని ఉండదు. అందే కర్మ [illegible] కర్మాచరణ జరుగుచున్నది. అది బంధకారణము కాజాలదు.

5. తల్లింగ మచలం భవేత్ : అలింగమే అనగా ఏ ప్రమాణములు కందని పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము అచలమై యున్నది. **అచలము అనగా ఎప్పుడు చలించనిది, ఎట్టికదలిక లేనిదియను అర్థము.** పరబ్రహ్మము సృష్టికి పూర్వము ఎట్టి చలనము లేదు. [illegible] స్థితి యందు [illegible] చలనము గాదు. [illegible] కూడ చలనమే. నిశ్చలమైన స్థితిలో నున్న బ్రహ్మమునకు సంకల్పము కలుగుటయే చలనము. "శ్రీ" లేని గడియారమందు ఎట్టి చలనము లేదు "శ్రీ" ఇస్తే అంతా చలనమే. మరియు స్థితి కూడ యున్నదానికి గతి (చలనము) యుండును. గతిలేనప్పుడు స్థితి. స్థితి లేనప్పుడు గతి. బ్రహ్మకు కూడ ఈ స్థితి గతులున్నవి [illegible]. [illegible] కేవలాచలము కాదు.

ఏ [illegible], [illegible] బ్రహ్మాండములందు గాని అఖండాత్మ స్వరూపమందుగాని కేవలాచలస్థితి లేదు. [illegible] సమాధియందు నిశ్చలముగా నున్నదని చెప్పినా [illegible] చలనరూపము వహించియున్నది. కనుక చలాచల స్థితులు రెండు కూడ [illegible] పరమాత్మలు రెంటికి యున్నవని చెప్పబడుచున్నది. ఈ రెంటికి యొక్క అఖండత్వము నందున్న చలాచల స్థితులు రెండు [illegible]. కనుక "**అచలోఽయం సనాతనః**" అని చెప్పబడిన మాట కేవలం అనేక స్వరూపముగానుండి చలన [illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మ మొక్కదానికే చెల్లును. [illegible] శక్తి రూపముగాని, తెలివి రూపముగాని యొరుక యొన్నటికిలేదు. కనుక అలింగమే (పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమే) అచలమై యున్నదని తెలియవలయును. ఇచట లింగమనేదము పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమునకు పర్యాయ పదముగా వ్యవహారార్థము వాడబడినదని గమనించవలెను.

6. సర్వకారణ హీనోఽయం : పరిపూర్ణపరబ్రహ్మ సర్వకారణములు లేనిది. [illegible] లేక [illegible] వస్తువు లేదుగనుక అది కారణరహితము. అనగా '[illegible]' [illegible], [illegible]. [illegible] అనేది ప్రత్యక్షము ప్రకారము బ్రహ్మ సంబంధము కలిగి వస్తువులు పుట్టుచున్నవి. కనుక బ్రహ్మకారణ సత్యము.

"ఏకం అనేకం భవతి. అనేకం ఏకం భవతి" అనే రీతిగా ఏకానేకములుగానుండు కార్యకారణ రూపముగా అనేకవిధరూపములు రెండుగా నుండు అఖండమైనదే యొరుక. ఉత్పత్తి స్థితి లయములు దానియందే జరుగుచున్నవి. దానికదే కారణము గాని దానికన్న కారణం లేదు. అదే స్వాంశ సాక్షిగా నుండు జీవేశ్వర జగత్తు సంగతికి ఆధారము [illegible] అయియున్నది. ఈ నానాత్వములకు అత్యంత భిన్నమై [illegible] గోచరము ఎప్పుడు ఎట్టి మార్పులు ఎట్టి చలనము లేనిది [illegible] ప్రతిపాదించుచున్న పరిపూర్ణపరబ్రహ్మ మొక్కటే మాత్రము "**కార్యకారణ వినాభిత్వం తల్లింగ మచలం ధ్రువం**" అని చెప్పబడిన [illegible] [illegible]. [illegible] నిరపేక్షక శాస్త్రములు [illegible]. ఇది [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

నుండుట తథ్యమైనది. కావున అందు [illegible] వేద్యమైన బ్రహ్మము నేను

7. సర్వ వాక్యార్థ : [illegible] పరమాత్మ [illegible] బ్రహ్మము [illegible] పరమాత్మ స్వరూపము. ఆ పరమాత్మ స్వరూపమునకు [illegible] శ్రేష్ఠమైనదే [illegible]. [illegible] పరబ్రహ్మము [illegible].

ప్రజ్ఞానమితి వాక్యార్థ తత్త్వమస్యాది వర్ణితమ్
బ్రహ్మాహం భావనావాక్య అయమాత్మేతి దర్శితమ్ ।। ౮ ।।

పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము మహావాక్యములుగా చెప్పబడిన ప్రజ్ఞాన [illegible] తత్త్వమసి (తత్ త్వమ్ అసి) అను మహావాక్యము చేసెను. అహం బ్రహ్మాస్మి (నేను బ్రహ్మమైతిని) మరియు అయమాత్మ బ్రహ్మ (ఈ ఆత్మయే బ్రహ్మము) యను నిరూపణము చేసెను.

వివరణము :

1. ప్రజ్ఞానమితి వాక్యార్థ : పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము "ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మ" యను మహా వాక్యమునందు [illegible]. ఈ మహావాక్యము [illegible] వాక్యము [illegible] వాక్యముగా [illegible], [illegible] వాక్యముగా [illegible] ప్రసిద్ధమైనది.

ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మ అను వాక్యార్థ నిర్ణయము : జ్ఞానేంద్రియముల ద్వారా [illegible] చూచుట వినుట, కర్మేంద్రియముల [illegible], [illegible], గమనిక [illegible] [illegible] తెలిసికొను [illegible] అది జ్ఞానమని చెప్పబడుచున్నది. [illegible] జ్ఞానము [illegible] [illegible] సాధారణ జ్ఞానము [illegible]. [illegible] నిర్గుణ [illegible] ఆ జ్ఞానము ప్రజ్ఞానమని చెప్పబడును. [illegible] [illegible] చేయుచున్నది. [illegible] తెలియుటయే [illegible] చేయుట గాదు. అందుచే ప్రజ్ఞానము [illegible].

2. అయమాత్మ బ్రహ్మ : ఈ మహావాక్యము [illegible] [illegible] నందు గలదు. [illegible] అనుభవమునకు [illegible].

అహం బ్రహ్మాస్మి యొక్క నిర్ణయము : [illegible] యోగ్యుడైన [illegible] సాక్షిగా [illegible] బ్రహ్మస్వరూపము వల్లనే [illegible]. నేను అహం [illegible] కలుగుచున్నది. [illegible] అహం బ్రహ్మాస్మి నిర్ణయము [illegible] "అస్మి" అనగా [illegible] అర్థము. [illegible] చేయుచున్నది. బ్రహ్మ నిర్ణయము [illegible] [illegible] బ్రహ్మమగుచున్నది. [illegible] నేను బ్రహ్మమైతిని అను నిత్య నిర్ణయము సార్థక మగుచున్నది.

3. "తత్త్వమసి బ్రహ్మ" : ఈ మహావాక్యము సామవేదాంతర్గత [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

నుండిరి. [illegible] చేత అనగా జహల్లక్షణ. అజహల్లక్షణ. జహదజహల్లక్షణముల చేత ఈ విరోధము తొలగుటను.

తత్త్వమసి మహావాక్య నిర్ణయము : "తత్త్వమసి" యను వాక్యమున మూడు పదములు గలవు. 1) తత్ = అది, ఈశ్వరుడు 2) త్వం = నీవు, జీవుడు 3) అసి = అయితివి. అని [illegible].

1. తత్ పదము :

అ) **వాచ్యార్థము** = మాయ + మాయ యందలి చిదాభాసుడు + అధిష్ఠానచైతన్యము = సర్వజ్ఞత్వ ఉపాధి యుక్తమగు తత్ పదమునకు వాచ్యార్థము

ఈశ్వరుని ధర్మములు = 1. సర్వజ్ఞత 2. సర్వశక్తిత్వము 3. వ్యాపకత 4. పరత 5. స్వతంత్రత 6. సమష్టిత 7. పరోక్షత 8. మాయోపాధి = ఈ ఎనిమిది ఈశ్వర ధర్మములు.

ఆ) **లక్ష్యార్థము** = ఈ సర్వధర్మములు సహితముగా మాయ + మాయ యందలి చిదాభాసుని [illegible] మాయాధిష్ఠానమైన బ్రహ్మము = ఈశ్వరుడు, తత్పదము యొక్క లక్ష్యార్థము.

2. త్వం పదము :

అ) **వాచ్యార్థము** : అవిద్య + అవిద్యయందలి చిదాభాసుడు + కూటస్థుడు = ఈ మూడును కలిసి నీవు త్వంపద వాచ్యార్థము

జీవుని ధర్మములు : 1. అల్పశక్తి 2. అల్పజ్ఞత 3. పరిచ్ఛిన్నత 4. అనేకత 5. పరాధీనత 6. వ్యష్టిత 7. అపరోక్షత 8. అవిద్యోపాధి ఈ ఎనిమిది జీవధర్మములు.

ఆ) **లక్ష్యార్థము** : భాగ త్యాగ లక్షణమునే [illegible] అనగా సకల జీవధర్మ సహితముగా అవిద్యయందలి చిదాభాసుని పరిత్యాగము చేయగా మిగిలినట్టి కూటస్థుడే త్వం పదమునకు లక్ష్యార్థము.

3) అసి పదము :

అసి పదమునకు అయితివి అని అర్థము. ఇది పదము తత్ 'త్వం' పదములకు ఐక్యమును తెల్పుచున్నది.

తత్త్వమసి అను వాక్యమునకు 'అది నీవైతివి' అను వాచ్యార్థము. సర్వజ్ఞత్వ పరోక్షత్వాది ధర్మములు గల ఈశ్వరుడు అల్పజ్ఞత్వ అపరోక్షత్వాది ధర్మములు గల జీవుడెట్లగును! కనుక ప్రత్యక్షము (వాచ్యార్థము) అంగీకరించినచో వాక్యార్థము [illegible] లేదు. విరుద్ధ ధర్మములు గల రెండు వస్తువులకు ఏకత్వమెట్లు [illegible] కాదు. కావున :

వాచ్యార్థము విరుద్ధము [illegible] యున్నందున లక్షణా వృత్తిచే విచారించినగాని ఈ విరోధము పరిహరించదు.

మహావాక్యము నందు జహల్లక్షణయైనగాని అజహల్లక్షణయైనగాని ప్రయోజనకారి కాదు. ఏలనగా జహల్లక్షణమునే [illegible] వాచ్యార్థమైన ఈశ్వరుడు, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] వాచ్యార్థము సంబంధము [illegible] తత్, త్వం పదములందలి [illegible] [illegible] [illegible].

Dr Dayananda Swamy ebooks

విరుద్ధ ధర్మములైన సర్వజ్ఞత్వ కించిజ్ఞత్వ ఆదిలక్షణములు కూడ విడువబడి [illegible] చైతన్యమునకు సమన్వయము కుదురును. కనుక మహావాక్యము లందు జహదజహల్లక్షణ చేతనే పదార్థములకు ఐక్యత సిద్ధించును. ఉదాహరణగా "తత్" "త్వం" పదము లందలి విరుద్ధ భాగమునకు త్యాగమున్ను, అవిరోధ భాగమునకు గ్రహణమున్ను జరుగుటచే మహావాక్యార్థైక్యత చేకూరును.

1) దీనికి "తత్పద" వాచ్యార్థమైన ఈశ్వరుని యందు:

అఖండ సచ్చిదానందము + మాయాశబల సర్వజ్ఞత్వ సర్వకర్తృత్వాది ధర్మములున్నవి.

2) అట్లే "త్వంపద" వాచ్యార్థమైన జీవుని యందు :

ఆభాససహిత అవిద్యాంశమును ! అవిద్యోపాధికమైన అల్పజ్ఞత్వ అల్పకర్తృత్వాది ధర్మములున్నవి.

3) ఇక జీవేశ్వరులయందలి ఉభయసాధారణమగు చైతన్యాంశము [illegible]

ఈశ్వరుని యందలి చైతన్యము జీవునియందలి చైతన్యము సమానధర్మమైయున్నది. [illegible] రెండుగాదు. ఏకమే నని తత్త్వమసి వాక్యము బోధించుచున్నది.

శ్రీ కృష్ణ దీక్షితేంద్రులవారు 4వ కంఠాభరణములో యిట్లు వివరించినారు. ఉ|| "పిండ బ్రహ్మాండములు రెండును యిదా చెదటితోడి రెండుపాధులు యిదా | ఖండములు నాలుగు కూడి | అఖండరూపగు ఏదుక చూపు | గసరా మా తండ్రీ | యిది తెల్పిన ఘనుడే తల్లిదండ్రి" అనగా ఆ పరమపుస్తక పద్యభాగము తెలియుటకు వ్యష్టి ప్రాధాన్యము పిండము. దాని యందలి వ్యష్టి మనస్సు, ఆభాసము; వ్యష్టి ఆకాశము వరకు తెలియవలెను. సమష్టి ప్రాధాన్యము బ్రహ్మాండమున, దాని యందలి సమష్టి మనస్సు ఆభాసం అను విధముగా ఈ పిండ బ్రహ్మాండములు వీటి ఆభాసములు నాలుగును కూడి అఖండమైన [illegible]. ఈ విధముగ యొక్క వాస్తవ లక్షణమును తెల్పిన సద్గురువే తల్లిదండ్రియని చెప్పారు. ఈ భావమును :

1. పిండము + అందలి ఆభాసం = త్వం పదము.
2. బ్రహ్మాండము + అందలి ఆభాసం = తత్ పదము.
3. పిండము+అందలి ఆభాసం+బ్రహ్మాండము+అందలి ఆభాసము = ఈ నాలుగు కూడి అఖండ ఏదుక చూపు = అసిపదము.

దీనిని వస్తు నిశ్చయముగా తెల్పిన గురుడే తల్లిదండ్రి అని తెల్పినారు. తత్త్వమసి వాక్యములో చెప్పబడిన అర్థమునే గాక అందలి విశేషాంశముగా అఖండార్థమునే ఈ కంఠాభరణమందు చెప్పబడినది. ప్రత్యేకంగా మహా వాక్య విచారణలో ఉపయోగపడు లక్షణము (భాగత్యాగ లక్షణ) చే తత్, త్వం అను పదములందలి విరుద్ధార్థములను త్యాగము చేసి మహా వాక్యార్థము ఏకత్వమును తెల్పుచున్నారు. అదేవిధముగా ఈ విరుద్ధాంశములను త్యాగము చేయుచుండ గనే శ్రీ కృష్ణ దీక్షిత ప్రభువులు అఖండార్థమును ప్రతిపాదించినారు. అంతేగాక పిండ బ్రహ్మాండములు రెండు కూడితేనే గాని అఖండమగు చూపుకు ఏదుక సాధ్యము కాదని ప్రతిపాదించిరి. ఈ రహస్యమును తెల్పిన గురుడే తల్లిదండ్రియని చెప్పెను.

4. "అయమాత్మా బ్రహ్మ" అథర్వణ వేదాంతర్గత మాండూక్యోపనిషత్ లోనిది. దీనిని విచారణ చేయవలసిన.

అయమాత్మా బ్రహ్మాస్తయము : ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ, అహంబ్రహ్మాస్మి, తత్త్వమసి

Dr Dayananda Swamy ebooks

బ్రహ్మమును గి వాక్యార్థమునందలి 'సో' అర్థ [illegible] సిద్ధమగుచున్నది [illegible] ఆత్మ బ్రహ్మము నిర్ధారింపబడుచున్నది.

జీవుడు నేను అనుకొన్నప్పుడు దృష్టము జీవాకారముగా నుండి దృశ్యాకారము పొంది దృష్టమునకు కలుగు ఫలము [illegible] కర్త [illegible] కారణమగు జీవుడు నిర్ధారింపబడుచున్నది [illegible] ఇట్టి [illegible] కారణమైన [illegible] [illegible] కారణముగా నున్నది.

ఈ మహావాక్యమునందు 'సోఽహం', 'అహం' (నేను) మిగిలియున్నది. "నేను లేనప్పుడే అది" ఈ అహం లేకుండ పోతేనే పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము స్వానుభవము. నేనుంటే పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము అర్థముకాదు. క్రింది బ్రాంతిరహిత శ్లోకమును పరిశీలించిన [illegible] తెలియుచున్నది.

శ్లో॥ యథావాహం తథా పశ్యం తస్మాదస్మద్ధేతు నిర్ణయః ।
జగదస్తీతి కోవేద నాస్తికో వర్ణనిర్ణయః ॥ బ్రాంతి రహిత శ్లోకము॥

అనగా నేను లేకుండ వుంటే [illegible] పరిపూర్ణమగును. నేను లేకుండుట [illegible] సర్వము [illegible] [illegible] నాస్తికులు గాక [illegible] అర్థము.

"నేను లేకుండా పోతే" అనగా [illegible] శాస్త్రవాక్యము. గురువాక్యము [illegible] [illegible] అహంకారము [illegible] [illegible] అర్థము 'అహం' అనే [illegible] అర్థమగును. [illegible] అనగా [illegible] [illegible] జ్ఞానము కలిగినట్లు [illegible] [illegible] 'నేను' లేకుండ [illegible] [illegible] [illegible] కర్తృత్వభోక్తృత్వ [illegible] [illegible] సంస్కారములు [illegible] [illegible].

మహావాక్యములను గూర్చి తెలుసుకొన్నాము. [illegible] ముక్తి కలుగదు. [illegible] [illegible] మహావాక్యములవల్ల [illegible] తెలుసుకొన్న [illegible] బ్రాంతితో కూడుకొన్నది. [illegible] బ్రాంతి [illegible] రహితము [illegible] [illegible]. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము ఈ మహావాక్యములకు మించినది. మహావాక్యములకు [illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము స్వతసిద్ధము అని గ్రహించవలయును.

ప్రమాణార్థవిహీనాత్మా లక్ష్యవాచ్య వివర్జితః
శుద్ధచైతన్యహీనాత్మా సర్వభాస వివర్జితః ॥ ౨౪ ॥

పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము నందు ప్రమాణార్థము అనగా [illegible] లేదు. అనగా [illegible] లేదు అది లక్ష్యార్థమునందు. వాచ్యవాచ్యార్థములను మించినది. శుద్ధము కూడ [illegible] కూడ లేదు. అన్నిటి ప్రకాశింపజేయుచున్నది [illegible] కాదు

Dr Dayananda Swamy ebooks

వివరములు :

1. ప్రణవార్థాదిహీనాత్మ : పరపూర్ణపరబ్రహ్మము ప్రణవార్థము అనగా ఓంకారము తెలిపెను. ప్రణవమనగా ఓం కారము. ఈ ఓంకారము వలన తత్త్వజిజ్ఞాసువు ప్రపంచము సృష్టించెను. ఈ విషయమునే శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రులవారు 122 క.ద.। "పంచాదశతత్త్వములు। ప్రపంచము నాసృష్టించె ప్రణవాక్షరమంతయు ప్రణవము। దానిరూపమునకు నీ వెరిగి। పురుషుని మదలాను చేసెను। పిల్లకు మెలుక పవలామునోవనీ" అని తెలిపియున్నారు. అనగా ఓంకార అక్షరముచేత తత్త్వజిజ్ఞాసువు ప్రపంచము సృష్టింప బడుటకు కారణము ప్రణవార్థమని శ్రుతులు నిర్ణయించినవి. "ప్రణవోఽయం పరం బ్రహ్మ ప్రణవశ్చపరస్మృతః" అనగా ఓంకారము నిర్గుణమైన పరబ్రహ్మము. మూలమే సర్వమునకు మూల మని చెప్పబడుచున్నది. కనుక వాస్తవముగ బ్రహ్మమునకు వాచకమగు ఓం కారము సేయుతానందమగు ఓంకారము మూడు యక్షరములకు మూలభూత నిర్గుణము.

"ఓం ఇత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ" భగవానుడు ప్రకటించెను. వాక్యమునందే ఓంను ప్రమాణముగా వివరించిరి కాని గురువులందరు వారు దీనిని వివరాత్మకముగానే వర్ణించిరి. శ్రీ భగవత్ కృష్ణదేశికేంద్రుల వారు దీనిని వివరాత్మకముగానే స్వీకరించి తమ ప్రణవార్థ ప్రకాశిక యందు దానిని అంకితమిచ్చిరి. కావున అకార. ఉకార. మకార అర్థమాత్రక స్వరూపమైన ఈ ప్రణవమనుచుండెను. అదెట్లనగా .

'అ' కారము ఉదయము పొందగ భూమి, అగ్ని, ఋగ్వేదము, భూలోకము, బ్రహ్మను ఆవిర్భవించెను.

'ఉ' కారము ఉదయము పొందగ అంతరిక్షము, యజుర్వేదము. భువర్లోకము, సమాలమ్మైన విష్ణువు ప్రభవించెను.

'మ' కారము వలన ద్యులోకము, సూర్యుడు. సామవేదము, స్వర్లోకము. మహేశ్వరుడు మర్యాదుండని శాస్త్రములు ఘోషించుచున్నవి.

1) 'అ' కారార్థము : శ్రోత్రాది పంచ జ్ఞానేంద్రియములు. వాగాది పంచ కర్మేంద్రియములు మొదలైన అందరకుగా వరుసమయ్యెను 24 తత్త్వములచే చేరి స్థూల శరీర మాయెను. దీనికి జాగ్రత్త-అవస్థ, విశ్వుడు – అభిమాని, క్రియ - శక్తి. రజస్సు – గుణము. నేత్రము – స్థానము, యుక్తము – భోగము వీనితో కూడిన అర్ధ జీవాత్మయగుచున్నది. ఇది స్వరూపిక చెప్పబడుచున్న అది అకారార్థము. అది ఋగ్వేదము. ప్రజ్ఞాన బ్రహ్మయను విధ వాక్యమునకు మూలస్థానము

2) 'ఉ' కారార్థము : జ్ఞానేంద్రియములైదు. కర్మేంద్రియములు ఐదు. ప్రాణేంద్రియములు ఐదు, మనో బుద్ధులు రెండు కూడి (17) తత్త్వములతో అంతరాత్మయైన లింగదేహి సాక్షాత్కారము. ఇదే సూక్ష్మశరీరము దీనికి స్వప్నము – అవస్థ. తైజసుడు – అభిమాని. ఇచ్ఛా- శక్తి, సాత్వికము -గుణము. కంఠము-స్థానము, ప్రవి-భోగము అను వీనితోకూడి వ్యక్తించిన అర్థ. అంతరాత్మయగుచున్నది. వాదే ప్రామాణిక చేయును ఇదే యజుర్వేదము, అహంబ్రహ్మాస్మి అనుభవ వాక్యమునకు నిలయమైయున్నది.

3) 'మ' కారార్థము : ముందు చెప్పబడిన స్థూల సూక్ష్మ శరీరముల రెండింటికి కారణమగుటను బట్టి కారణశరీర మనబడును అజ్ఞానమయమైన దీనిని ఆనందమయకోశమే కారణ శరీరము. ఇదే త్రిగుణగర్భము దీనికి సుషుప్తి - అవస్థ, ప్రాజ్ఞుడు – అభిమాని. ద్రవ్యము

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

4. సర్వభావవివర్జితః : [illegible]

[illegible] అందుకే సర్వభావవివర్జిత అని అన్నారు.

ద్వైతా ద్వైత విహీనాత్మా ధ్యానదోష వివర్జితః
దృశ్యాదృశ్య విహీనాత్మా ద్రష్టాదృక్ట్వ వివర్జితమ్. [illegible]

[illegible]

వివరణము :

1. **ద్వైతాద్వైత విహీనాత్మా :** [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

1) అద్వైతులు : అద్వైతమతకర్త పూజ్యపాదులు శ్రీ శంకరులు. ఈ సిద్ధాంతము ప్రకారము జీవేశ్వరులకు ఏకత్వము ప్రతిపాదించబడింది. ఎప్పుడూ అఖండానంద గుణములుగలిగినట్టిది ఒక్కటే సత్య పదార్థము. అదియే బ్రహ్మము. సకల జీవులయందును సాక్షి భూతము. నిర్వికారమగు బ్రహ్మము నందు జగద్భ్రాంతి. అవిద్యా (అజ్ఞానము) ప్రభావముచే గలుగుచున్నది. అవిద్యను, మాయను ప్రకృతి యనియెదరు. మాయ యొక్క సత్త్వగుణమునందలి చేతన ప్రతిబింబము, చేతనము, మాయ ఈ మూడు గూడి ఈశ్వరుడు. అవిద్యయొక్క రజో గుణము నందలి ప్రతిబింబము, చేతనము, అవిద్య ఈ మూడూ గూడి జీవుడు. మాయా అవిద్యోపాధులను జీవేశ్వరులకు తొలగించగ చేతన బ్రహ్మము శాశ్వతమని సిద్ధాంతీకరించువారు అద్వైతులు.

1. మాయ యొక్క సత్త్వగుణమునందలి ప్రతిబింబము + చేతనము + మాయ = మూడు కలిసి ఈశ్వరుడు
2. అవిద్య యొక్క రజోగుణమునందలి చేతన ప్రతిబింబము + చేతనము + అవిద్య = ఈ మూడు కలిసి జీవుడు

మాయ అవిద్యోపాధులను తొలగించగ చేతన బ్రహ్మము శాశ్వతము.

2) ద్వైతులు : ఈమతము ప్రతిపాదించినవారు మధ్వాచార్యులు. ద్వైతులంటే జీవేశ్వరులు వేరువేరుగాని ఏకము గాదు. ఎప్పుడూ భేదోపకారములు ఏకము గాదు. పరమును జీవుడు భిన్నధర్మములు గలవారు. ఈశ్వరుడు సర్వజ్ఞగుణములు గలవాడు. కనుక వీరిరువు రొక్కటి కాదు. అయినా ఈశ్వరుడు పరమునిచ్చువాడు, జీవుడు పరమును పొందువాడని ద్వైతుల సిద్ధాంతము.

ద్వైతాద్వైతములను చెప్పిన తర్వాత విశిష్టాద్వైతులను గురించి చెప్పుట యుక్తియుక్తమే కదా.

3) విశిష్టాద్వైతులు : ఈ మతాచార్యులవారు రామానుజులవారు.

విశిష్టాద్వైతులకు ఈశ్వరుడు, జీవుడు, ప్రకృతి అనునవి మూడు సనాతనములు శాశ్వతములు. ఇందు రెండవ తత్త్వములు అనగా నాశనమయ్యేవి కావు. ప్రకృతి ప్రళయ కాలమందు తన స్థూలరూపము విడిచి సూక్ష్మరూపము పొందునుగాని నశించదు.

జీవుడు ఈశ్వరుడు కానేరడు. జీవు లుపాసనల వలన అనేక మరణములు [illegible] ఈశ్వరుని యొక్క వైకుంఠ ప్రాప్తి కలిగి ఈశ్వరకైంకర్యము చేయుచు దివ్యదేహము ధరించి శాశ్వతముగా వైకుంఠమున నుండుట వీరల జీవన్ముక్తి యని, విశిష్టాద్వైతుల సిద్ధాంతము. 11వ శ.మ. ద్వైతాద్వైత విశిష్టులు । ద్వైతులు । వీని [illegible] । ద్వైతక [illegible] । ద్వైతుడు [illegible] । నాలుగు మతములు [illegible] . విశదీకరించినవి [illegible] । " అని శ్రీకృష్ణదేవేంద్రులవారు సెలవిచ్చియున్నారు. అనగా ద్వైతులు, అద్వైతులు విశిష్టాద్వైతులు జీవేశ్వరులు వేరని. వేరువారు ఒక్కటే యని. ఈశ్వరుడు [illegible] వర్తించుచుందురు. అట్టి సిద్ధాంతములు [illegible] నేను నీవు బోధించిన పద్ధతి విడిచి పెట్టుకుము. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును గూర్చి [illegible] ద్వైత ద్వైత విశిష్టాద్వైతుల ప్రబోధమును మానవులు [illegible].

భూమానంద వాక్యరత్నములన్ శ్రీ మండెమ్మ హనుమంత వేదేంద్రుల వారు : **"ద్వైతమన్నది లేనిది । అద్వైత మన్నది కానిది । ద్వైతాద్వైతముల మీరినది । వేదరహితంబైనది"** పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమని ఒక తత్త్వము నందు గానము చేసియున్నారు.

కావున పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మ ద్వారా ప్రతి పదార్థమైనది యని తెలియవలయును.

2) దృశ్యదోష వివర్జితః : దృశ్యదోషములనగా [illegible] "దృశ్యదోషాః [illegible] [illegible]" అనగా దృశ్యములందే దోషము తప్పదు. [illegible] [illegible] అధిష్ఠాన [illegible] బ్రహ్మమునందు కూడ దృశ్యదోషమున్నది. [illegible] [illegible] దృశ్యము. [illegible] [illegible] [illegible] సంప్రదాయమునకు [illegible]. [illegible] [illegible] పూర్వపక్షమును [illegible] [illegible] చెప్పుచున్నారు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సూక్ష్మములకు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము "సర్వదృశ్య విహీనాత్మా తత్త్వంగమ్" అని అందుచేతనే కీర్తించబడుచున్నది.

మాయకు ఆవరణ, విక్షేపములను రెండు దోషములు కలవు :

1) ఆవరణలక్షణము : బ్రహ్మరూపమును మరుగుపరచి స్వరూపజ్ఞానము కలుగకుండ చేయునదే ఆవరణ లక్షణము. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] దర్శించక అడ్డుపడిన అజ్ఞానము ఆవరణ.

2) విక్షేపలక్షణము : [illegible] కలిగించి [illegible] [illegible] కలిగించునదే విక్షేపశక్తి. [illegible] [illegible] మరుగుపరచి [illegible] [illegible] చేయుట. [illegible] [illegible] భ్రమజ్ఞానము కలిగించుట [illegible] [illegible] శక్తి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] విక్షేపము [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆవరణ [illegible]. విక్షేపము [illegible] [illegible] ఆవరణ [illegible], విక్షేప [illegible], ఆవరణము కార్యరూపము, విక్షేపము కారణరూపము. కారణం పోతే కార్యము పోవును. కావున విక్షేపం పోతే ఆవరణం పోవును.

పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము సర్వశక్తుల విలక్షణమైనది. అందు దృశ్యదోషములు [illegible] [illegible]. [illegible] పరిపూర్ణమునకు [illegible] లేదు. అందుచే [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] శక్తి దృశ్యవిహీనమైన [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] అని నామ కరణము చేసినారు.

3. దృశ్యాదృశ్య విహీనాత్మా : పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము దృశ్యాదృశ్యములు లేనిది. దృశ్యాదృశ్యములు కూడ దుఃఖములు. దృశ్య దోషములు కూడ దుఃఖములు. [illegible] [illegible]. శాశ్వతమైన పరిపూర్ణమందు అశాశ్వతమైన దృశ్యాదృశ్యములు లేవు. "[illegible] [illegible]" దృశ్యరూప ప్రపంచమంతయు ఎంత [illegible] [illegible] [illegible] సూక్ష్మములకు కారణమగు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] గుణములతో కూడి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (జ్ఞానేంద్రియములు) శరీరమును [illegible] [illegible] ప్రాణపంచకము. ఇంద్రియముల ద్వారా బాహ్యవస్తు [illegible] [illegible] [illegible] అంతఃకరణ ప్రకాశము ఈ [illegible] 'నేను' 'నాది' అని అభిమానించు అహంకారము, ఇవన్నియు దృశ్యములే. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సమష్టి [illegible], [illegible] చంద్ర నవగ్రహ నక్షత్రాదులు పంచ భూతములు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] '[illegible] [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

దృశ్యంలో" అని స్పష్టముగా దృశ్యమునకే చెప్పబడియున్నది. "యద్దృశ్యం తన్నశ్యం" అను న్యాయముగా దృశ్యమంతా నాశనమయ్యేదే. అశాశ్వతమైనదే. కనుక పంచభూతాత్మ [illegible] శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములు [illegible]. అట్టి జ్ఞానమునకు [illegible] దృశ్యరూపం లేదు. కనుక జ్ఞానమునకు [illegible] కూడ అశాశ్వతమే. అట్టి సర్వదృశ్యములు నాశ్యమే. ద్రష్ట, దృశ్య, దృశ్యములు, ద్రష్ట దృష్టి దృశ్యములు అనే త్రిపుటియందు ఒకదానికి ఒకటి సాపేక్షములు. కనుక ఆత్మ [illegible] సాపేక్షిక పదములు [illegible] ప్రయోగించ బడదు [illegible] రెండు దృశ్యములు. కనుక లేనిదే [illegible] రూపములో నున్న దృశ్యా దృశ్యములు కల్పితములు [illegible].

4. బ్రహ్మశబ్ద వివర్జితః : బ్రహ్మ శబ్దము కూడ లేని పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము [illegible] (ఆత్మ) [illegible] బ్రహ్మ. [illegible] శబ్దము [illegible] రెండు లేకుండును. [illegible] దృశ్యము [illegible] "యద్దృశ్యం తన్నశ్యం" అను న్యాయముగా దృశ్యము [illegible] బ్రహ్మ [illegible] బ్రహ్మశబ్దము [illegible] ఈ రెండు సాపేక్షిక పదములు. [illegible] సర్వ [illegible] పరబ్రహ్మమునకు [illegible].

ఖండాఖండ విహీనాత్మా క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞ వర్జితః
బ్రహ్మోక్తవాచ్య హీనాత్మా ఆత్మశబ్దార్థ వివర్జితః ॥౯॥

సర్వపూర్ణ పరబ్రహ్మము ఆత్మ [illegible] (ఖండాఖండములు లేనివాడుగా) [illegible] బ్రహ్మమునకు [illegible] లేదు. క్షేత్రము (దేహము) క్షేత్రజ్ఞుడుగా (ఆత్మగా) [illegible] వాచ్యార్థముగా చెప్పబడు బ్రహ్మము, లక్ష్యార్థముగా చెప్పబడు ఆత్మయు లేదు. పైన చెప్పినట్టి పరిపూర్ణ బ్రహ్మమందుండెను.

వివరణము :

1. **ఖండాఖండ విహీనాత్మా** : పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము ఖండముగా కాలేదు అది అఖండముగా నున్నది. ఖండముగా నున్న [illegible] భాగము [illegible] భాగములు [illegible]. [illegible] ఖండములుండి [illegible] అఖండమాయెను [illegible]? లేక [illegible] అఖండమైనది [illegible]? అంటే "ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" [illegible] అని [illegible]. [illegible] "అనేకం ఏకం భవతి" అన్నట్లు శ్రుతి చెప్పుచున్నది. శ్రీ [illegible] వారు [illegible] "వరమైన భూతముల । నీ వెనుకను ఆకసము నాకు । [illegible] నీ [illegible] నేలయును । నే నెవరిని వద్దతని నీకు । నెరిగించినాము । [illegible] లయ్యెను పిట్టలోను" అని [illegible]. [illegible] పంచభూతములచే కలిగిన [illegible]. కనుక [illegible] అఖండ [illegible] ఒకదాని నుండి మరొకటి ఉద్భవించినవి (అంటే ఆత్మనుండి ఆకాశము, ఆకాశమునుండి గాలి, అగ్ని, జలము [illegible] అని [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible] సృష్టి యొక్క ప్రక్రియను [illegible] చెప్పలేదు గాని క్రమముగా సృష్టి జరిగినదని శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. [illegible] ఒక్కొక్కటి సృష్టింపబడినవి [illegible]. [illegible] కూడ [illegible], [illegible] ఆకాశము [illegible] చెప్పబడినది [illegible]. [illegible] పంచభూతములు [illegible] చెప్పుచున్నది. [illegible] అనేక [illegible].

[illegible] కూడ [illegible] కూడ చెప్పుచున్నారు. [illegible] అర్థములో [illegible]. [illegible] సృష్టికి [illegible].

2. క్షేత్ర క్షేత్రజ్ఞపరిజ్ఞానమ్ : [illegible] క్షేత్ర, క్షేత్రజ్ఞ [illegible] క్షేత్రము [illegible]. [illegible] క్షేత్రమే. [illegible] పంచభూతములు, [illegible] కూడ క్షేత్రము [illegible]. [illegible] కూడ క్షేత్రము [illegible]. [illegible] కూడ [illegible].

ఈ [illegible] చైతన్య [illegible] శక్తి [illegible]. ఆ [illegible] క్షేత్రజ్ఞుడు [illegible]. క్షేత్రము [illegible] క్షేత్రము [illegible] క్షేత్రము [illegible] చైతన్యము అనగా క్షేత్రజ్ఞుడు [illegible].

[illegible] బ్రహ్మమే [illegible], [illegible] అగ్ని [illegible], [illegible] ఆకాశము [illegible]. [illegible] క్షేత్ర [illegible]. [illegible] క్షేత్రజ్ఞునికి సంబంధము [illegible]. క్షేత్ర క్షేత్రజ్ఞుల [illegible]. క్షేత్ర క్షేత్రజ్ఞుల [illegible].

3. [illegible] : [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

"ఐతరేయ - ఋగ్వేద ఉపనిషత్తు నుండి బ్రహ్మ లక్షణ ప్రతిపాదితమైనది. ప్రజ్ఞానమే అనగా అన్నింటిని తెలిపే శక్తి. సత్య జ్ఞాన అనంతమనే స్వరూపలక్షణముగా చెప్పబడినది. "సర్వజ్ఞత్వమునకంతం బ్రహ్మ, చిత్తు విజ్ఞానం ఆనందము బ్రహ్మ" అని శ్రుతులు వాటి నిర్వచించాయి.

ఆత్మను గురించి చెప్పాలంటే నేను లేకపోయినచో ప్రపంచము లేదు అన్నప్పుడు నేను లేకుండ ఏదియును [illegible]। అనగా నేను నేను అని స్ఫురించుచున్న చేతన జ్ఞాన మాత్ర స్వరూపమైన వస్తువే ఆత్మయనబడును.

ఆదిశంకరాచార్య స్వాములు [illegible] [illegible] చెప్పబడును. ఆత్మ [illegible] [illegible] ప్రపంచము సృష్టించి దాని వలన పంచభూతములు, పంచీకృత పంచభూతములు సృష్టింపబడి [illegible] [illegible] [illegible] సృష్టి స్థితి లయములు పొందుచుండును. [illegible] [illegible] [illegible] ఆత్మ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] బ్రహ్మము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆత్మ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] తెలియుచున్నది

సర్వత్ర పూర్ణరూపాత్మా సర్వగాత్మాపి దృశ్యతే
అజ్ఞైర్యథా నిత్యం పూర్ణం సర్వప్రకాశం సదాసమా ॥౬౩॥

అంతట పూర్ణముగా ఆత్మ ఉన్నది. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సర్వాత్మ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. పరిపూర్ణ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గూడ కాదు.

వివరములు :

1. **సర్వత్రపూర్ణ రూపాత్మా** : అంతటను ఆత్మ పూర్ణముగా అన్నిటి యందు నిండి యున్నది. ఆత్మ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] శరీరము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఒక జ్ఞాన స్వరూపము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] జ్ఞాన స్వరూపమగు వస్తువే ఆత్మ యనబడును. శ్రీ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆత్మ అన్నిటి యందు పూర్ణముగా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]।

నానా [illegible] నవనీతమున్నట్లు [illegible] గంధమున్నయట్లు।
తిలల్లో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]।
నానా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
అఖిల జగంబుల సకల [illegible]। [illegible] [illegible] [illegible] ॥౬॥

[illegible], కట్టెలో అగ్ని, [illegible], పుష్పమునందు గంధము ఫలమందు రసము, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] రీతిగా ఆత్మ సకల జగములందును [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] వివరించెను.

[illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

బ్రహ్మము సత్ పదార్థముగా నుండెను. అనంతరము "ఏకం అనేకం భవతి" అ ఒక్కటియే అనేక మాయెను. "తత్సృష్ట్వా తదేవానుప్రావిశత్" సృష్టించి తానే అందు అనుప్రవేశము గావించెను [illegible] ప్రవేశము గావించుటవల్ల [illegible] పూర్వము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కలదు కదా ఈ దేహమునకు ఆధారము. అధిష్ఠానమైనట్టి ఆత్మ ఈ దేహమునకు [illegible] [illegible], సకల ప్రాణులందు నిండి యుండుట వల్ల ఆత్మ [illegible] [illegible] తానే [illegible] సర్వభూతాత్మభూతాత్మగా [illegible]

2. సర్వభూతాత్మ ఏకత్వతే : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] చేత [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] గోచరము [illegible] [illegible] ఆత్మ [illegible] గోచరము [illegible] [illegible] శ్రుతి ॥ "**ఆత్మా వా అరే ద్రష్టవ్యః శ్రోతవ్యో మంతవ్యో నిదిధ్యాసితవ్యః**" బృహదారణ్యకోపనిషత్. ఆత్మయే చూడదగినది, వినదగినది, మననము చేయదగినది ధ్యానము చేయదగినది. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 70 నుండి 72 సీస పద్యములందు "నేను [illegible] [illegible] [illegible]" అను [illegible] [illegible]

సీ॥ అష్ట తనువులుగా [illegible] అష్టాంగ యోగాది [illegible] ।
అష్టమూర్తులుగాను అష్టైశ్వర్యములుగాను [illegible] ।
అష్టాక్షరములుగాను [illegible] [illegible] [illegible] ।
దశదిక్పతులు గాను దశావతారములుగా [illegible] [illegible] ।
పంచశక్తులు గాని ప్రకృతి [illegible] సర్వచైతన్య పరిపూర్ణ సాక్షి [illegible] ॥

అని తెలిపియున్నారు. మరి సచ్చిదానంద [illegible] సాక్షీభూత అని వర్ణించియున్నారు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3. ఆత్మైక్య భావనం పూర్ణం స్వప్రకాశం [illegible] : అనగా పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము ఇతరములను ప్రకాశింపజేయును. తాను స్వయంగా ప్రకాశించునది అర్థము. స్వప్రకాశమైన బ్రహ్మము లేక ప్రత్యగాత్మ స్వయం ప్రకాశము [illegible] [illegible] వస్తువులను ప్రకాశింపజేయును. అదే విశ్వమునకు ఆధారము అధిష్ఠానమై తాను ప్రకాశించుచు సర్వమును ప్రకాశింపజేయుచున్నది. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము ఒక్కటే. ఎందుకనగా [illegible] [illegible] లేదు. సర్వత్రా నిండి [illegible] [illegible] [illegible] నిండి యున్నది. దాని [illegible] [illegible] లేదు. కేవలం [illegible] దాని యందు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] మాయాశక్తి [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. "నిశ్శక్తి సర్వశక్తిపూర్ణం" అని [illegible] [illegible]. అందు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] వస్తువే [illegible] [illegible]. ఈ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] బ్రహ్మవస్తువు [illegible].

[illegible]

ధ్వాంతతేజోద్వయం హిత్వా [illegible] నిరీక్షతే
దృశ్యం [illegible] ॥ [illegible] ॥

[illegible]

వివరణము :

1\. ధ్వాంత తేజోద్వయం హిత్వా : [illegible]

[illegible]

[illegible]

2\. కథం దృశ్యం నిరీక్షతే : [illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

ద్వంద్వహీనం సదానందం సాక్షిహీనంచ సర్వదా
తమోమార్గం ప్రభాశూన్యం ఆత్మశూన్యం మనామ్యహమ్ ।।

[illegible]

వివరణము :

1. ద్వంద్వహీనం సదానందం : [illegible]

2. సాక్షిహీనంచ సర్వదా : [illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible] నారాయణుని [illegible]. [illegible] ప్రవేశించి [illegible]
[illegible] భగవద్గీత 13వ అధ్యాయం [illegible] శ్లోకం.

అనాదిత్వాన్నిర్గుణత్వా త్పరమాత్మాయమవ్యయః
శరీరస్థోఽపి [illegible] న కరోతి న లిప్యతే॥

తా॥ [illegible] దేహ [illegible] దేని, [illegible] ఎవరిని? [illegible] గంధం, [illegible] [illegible] పరిపూర్ణమంతటా లేదు.

4. ఆత్మ సాక్షి : [illegible] శరీరము [illegible] [illegible] ఈ శరీరము [illegible] సకల [illegible] [illegible] తత్వము [illegible].

నేను నేను అని జడమైన మన ప్రాణమునకు ప్రత్యగాత్మ యొక్క ప్రకాశము వలనే [illegible] ప్రత్యగాత్మ ప్రకాశమే. ప్రత్యగాత్మ [illegible] [illegible] శక్తి [illegible] ప్రాణములు కావు. ప్రత్యగాత్మ "సాక్షి" అనియే అర్థము. [illegible] ప్రత్యగాత్మ, [illegible] బ్రహ్మము [illegible] బ్రహ్మమే. [illegible] పూర్ణమగు బ్రహ్మమే.

కల్తీ ఆత్మ (బ్రహ్మము) [illegible] పరిపూర్ణ [illegible] కాదు. [illegible] [illegible] సంబంధమునేను.

5. అనామయుడు : ఆమయమనగా వ్యాధి. అనామయుడనగా వ్యాధులు లేనివాడు. పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమునకు ఎటువంటి వ్యాధులు లేవు. పరమాత్మకున్నటువంటి [illegible] పరమాత్మకు శరీరము లేదు గదా అని కొందరనవచ్చును. అది సరి గాదు. "ఆకాశ శరీరంబ్రహ్మ" అని శ్రుతి. ఆకాశము అసంగము. అందువలన, [illegible] గదా దాని యందు వ్యాధి [illegible] [illegible] ఆకాశము [illegible] [illegible] [illegible] సత్యము [illegible] వ్యాధి. [illegible] వాత, పిత్త, శ్లేష్మ సంబంధములు కావు. [illegible] సంబంధములగు వ్యాధులని [illegible]. ఈ గుణత్రయ [illegible] [illegible] [illegible] కేవల బ్రహ్మస్థితి యందు మాత్రమే ఆ పరమాత్మ [illegible]. ప్రకృతితో కూడిన సగుణ రూపుడగు పరమాత్మయు ఆ

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

నిర్దేహం నిర్మలం పూర్ణం తల్లింగ మవలంబయేత్
మాయోపిమండితం బాహ్యం తద్ధ్యానం కురుసర్వదా ॥ [illegible] ॥

[illegible]

వివరములు :

1) నిర్దేహం నిర్మలం పూర్ణమ్ : [illegible]

శరీరము	అవస్థ	అభిమాని	తత్త్వములు	గుణము	వ్యాపారము
1. స్థూలశరీరము	జాగ్రదవస్థ	విశ్వుడు	25	[illegible]	[illegible]
2. సూక్ష్మ శరీరము	స్వప్నావస్థ	తైజసుడు	17	[illegible]	[illegible]
3. కారణ శరీరము	సుషుప్తి	ప్రాజ్ఞుడు	[illegible] ప్రత్యగాత్మ	[illegible]	[illegible]
4. మహాకారణ శరీరము	తురీయావస్థ	ప్రత్యగాత్మ	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ప్రత్యగాత్మ [illegible]

ఈశ్వరశరీరములు : [illegible] 84 లక్షల [illegible] (21) వ శ్లోకము చూడుము.

[illegible]

2. నిర్మలం పూర్ణం : [illegible] 1. [illegible], 2. [illegible], 3 [illegible]

[illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౯. [illegible] : [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

యావత్పశ్యేత్ ఖగాకారం తదాకార మవింతయా
యావత్పశ్యేత్ మహాకాశం తదాకాశం విచింతయా ॥ [illegible] ॥

[illegible]

వివరము :

1. యావత్పశ్యేత్ ఖగాకారం తదాకారమవింతయా : [illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1. [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2. [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3. [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4. [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5. [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

వ్యోమాతీతమనంతమాద్యం సర్వాధారం పరితఃస్థం
నిరంజనం నిరపాయం నిర్లేపం మహితం ధ్రువమ్. ॥24॥

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

వివరణము :

1. [illegible] ... 113 ... [illegible]

2. **సర్వకారణవర్జితము :** [illegible]

[illegible]

3. నిరంజనం : [illegible]

4. నిరపాయమ్ : [illegible] "నిష్కళం నిర్మలం పూర్ణం" [illegible]

5. నిర్లేప మచలం ధ్రువమ్ : [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible] శరీరము [illegible]

i) స్థూల శరీరము : పంచీకృత పంచమహాభూతైః కృతం సత్కర్మజన్యం సుఖదుఃఖాది భోగాయతనం శరీరం, అస్తి జాయతే వర్ధతే విపరిణమతే అపక్షీయతే వినశ్యతీతి షడ్వికారవదేతత్ స్థూలశరీరమ్ ।" – తత్త్వబోధ – శంకరాచార్యులు

అర్థం : పంచీకరణము పొందిన పంచమహాభూతములచే ఏర్పడి పూర్వ పుణ్యపాపముల ఫలితముగా సుఖదుఃఖములను అనుభవించుటకు సాధనమైనది [illegible] ఉండుట, పుట్టుట, పెరుగుట, మార్పుచెందుట, క్షీణించుట, నశించుట అను ఆరు వికారములు కలిగియున్న శరీరమే స్థూలశరీరము.

ii) సూక్ష్మ శరీరము : అపంచీకృత పంచమహాభూతైః కృతం సత్కర్మజన్యం సుఖదుఃఖాది భోగసాధనం పంచ జ్ఞానేంద్రియాణి పంచ కర్మేంద్రియాణి పంచ ప్రాణాదయః మనశ్చైకం బుద్ధిశ్చైకా ఏవం సప్తదశాకలాభిః సహ యత్తిష్ఠతి తత్ సూక్ష్మశరీరమ్ ।" – శంకరాచార్య – తత్త్వబోధ.

అర్థం : పంచీకరణము పొందని సూక్ష్మమైన పంచమహాభూతములచే ఏర్పడినది. పూర్వపుణ్య పాపముల [illegible] భోగములను పొందుటకు ఉపయోగపడునది [illegible] శరీరమును సూక్ష్మ శరీరమందురు. ఈ సూక్ష్మ శరీరములో 17 భాగములు కలవు.

ఈ సూక్ష్మ శరీరములో కర్మేంద్రియములు – (వాక్కు, పాణి, పాదము, గుహ్యము, గుదము) ఒక భాగముగా చెప్పబడ్డాయి. అలాగే జ్ఞానేంద్రియములు కూడ (శ్రోత్రము, త్వక్కు, చక్షువు, జిహ్వ, ఘ్రాణము) ఒక భాగముగా చెప్పబడుచున్నవి. కంటికి కనిపించేవి నిజమైన జ్ఞానేంద్రియములు కర్మేంద్రియములు కావు. అవి స్థూల శరీరము లోని భాగములు మాత్రమే. నిజానికి సూక్ష్మ శరీరము లోనే జ్ఞానేంద్రియములు కర్మేంద్రియములు ఉండియున్నవి.

నిజానికి [illegible] చైతన్య స్వరూపము మాత్రమే. చైతన్య స్వరూపములో సూక్ష్మ శరీరము గాని స్థూల శరీరము గాని ఉండుటకు వీలులేదు. [illegible] అనుభవములో గాని చైతన్య [illegible] స్థూల శరీరముగాని సూక్ష్మ శరీరము గాని అనుభవములో లేవు. కాని [illegible] నిజమైన అనుభవము [illegible] తెలిసిన విషయమే. [illegible] కలలో [illegible] నిజముగా [illegible] కలిగించును. [illegible] తర్వాత [illegible] ఉండదు. అదే విధముగా చైతన్య స్వరూపములో నిజముగా లేని స్థూల శరీరము, సూక్ష్మశరీరము మనకు నిత్య జీవితములో నిజముగా ఉన్నట్లు అనుభవము కల్గుచున్నది. దీనినే లోకదృష్టి (Empirical) అందురు. ఈ లోక దృష్టి ననుసరించియే స్థూల, సూక్ష్మ శరీరములు చెప్పబడుచున్నవి. పరమార్థదృష్టితో (Absolute) కావని తెలిసికొనవలెను.

iii) కారణ శరీరము :

అనిర్వాచ్యానాద్య విద్యారూపమ్ । శరీర ద్వయస్య కారణమాత్రమ్

Dr Dayananda Swamy ebooks

సత్ స్వరూపానందం [illegible] శరీరము ఆనదు [illegible] కారణశరీరం॥
[illegible]

4॥ అనాది కాలము నుండి మనస్సు స్థూల సూక్ష్మ శరీరములు [illegible] నానావిధానముగా నుండి [illegible] సూక్ష్మమైన [illegible] లేదా అని [illegible]. [illegible] [illegible] శరీరము [illegible] కారణ శరీరమనబడును. [illegible] తత్త్వమునకు గూర్చిన జ్ఞానము [illegible].

5॥ మహా కారణ శరీరము : ప్రాణము ప్రత్యగాత్మల స్వరూపము మహా కారణశరీరమనబడును.

ఇదే విధముగా **ఈశ్వర తనువులు** నాలుగు 1. స్థూల శరీరమునకు వైశ్వానరుడు, 2. సూక్ష్మ శరీరమునకు హిరణ్య గర్భుడు. 3. కారణ శరీరమునకు అవ్యాకృతుడు 4. మహాకారణ శరీరమునకు అక్షర పురుషుడు అభిమానులుగా నున్నారు.

ఈ శరీరములు సంపూర్ణ [illegible] లేవు. శ్రీకృష్ణపరమాత్మ [illegible] 5 [illegible] "[illegible] మేల్యం । [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" ॥ [illegible] [illegible] పరిపూర్ణమైన [illegible] [illegible] [illegible] శరీరము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పరిపూర్ణ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పరిపూర్ణ పరమాత్మను ఈ [illegible] చెప్పబడుచున్నది.

5. ధ్రువం : [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] శరీరములు [illegible] పరిపూర్ణ [illegible] [illegible].

శివేన లింగ మిత్యుక్తం సమస్తమపి వృత్తతే
శివమద్వైతం విశ్వం శివాద్వైత్యం ప్రకీర్తితః ॥ 3-5 ॥

ఇక్కడనే లింగమని చెప్పట జరిగినది అదే శివుడు [illegible] శివుడు) అని చెప్పబడుచున్నది. [illegible] శివుని [illegible] ఈ విశ్వమున్నది శివుని కంటే [illegible] [illegible].

1. శివేన లింగమిత్యుక్తం : ఇక్కడనే లింగమని చెప్పట జరిగినది. [illegible] అనగా పరిపూర్ణపరమాత్మయని గ్రహించవలెను. [illegible] [illegible] [illegible] పరమాత్మయే. Individual Soul చేత Consciousness అని అర్థము. [illegible] ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మలు [illegible], [illegible] ప్రత్యగాత్మయని అందురు. [illegible] పరమాత్మయని చెప్పబడును.

[illegible] ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మయను [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible] పరమాత్మను గ్రహించి [illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము [illegible] గ్రహించవలయును. [illegible] పరమాత్మకే [illegible] వస్తువు [illegible]. [illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మ [illegible].

అందుకే శ్రీకృష్ణదేవేంద్రులవారు [illegible] "దేహస్థ విష్ణు [illegible] । [illegible] ॥ [illegible] । [illegible] తెల్పెద" [illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము [illegible] గ్రహించవలయును.

2. సర్వేశ శివ ఉచ్యతే : [illegible] శివుడని చెప్పబడుచున్నది. [illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము [illegible] పరిపూర్ణ [illegible] మంగళకరమైనది [illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము [illegible] శ్రీకృష్ణదేవేంద్రులవారు క.వ.॥ 38 ॥ [illegible] । [illegible] 44 [illegible] । [illegible] పరిపూర్ణ [illegible] పరమ శివుడు.

3. శివమద్వైతం [illegible] : [illegible] పరిపూర్ణ [illegible] పరమాత్మ [illegible] పరమాత్మయే [illegible] వస్తువు [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

4. [illegible] : [illegible]

[illegible]

శివాదన్యమితర్నాస్తి ప్రపంచేషు సర్వతః
ప్రత్యక్షత్వమాధ్యంధ! ప్రత్యక్షాదే కుతోభయమ్ [illegible]

[illegible]

1. [illegible] : [illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible] చేస్తుంటారు. వారి ఫలితములు [illegible]
[illegible] అద్వైత ఫలితములైన [illegible]
[illegible] అంటే [illegible] ప్రతి [illegible] రాక్షసులు,
[illegible] ప్రవృత్తి. ఈ [illegible]
[illegible]

2. ద్రష్టృదృశ్యభేదాత్బంధః : [illegible] దృశ్యము వేరె ద్రష్ట అనగా [illegible] ద్రష్ట దృశ్య [illegible] ద్రష్ట [illegible] దృశ్యము [illegible] ద్రష్ట [illegible] బంధమునకు కారణమగుచున్నాడు.

బంధమనగా [illegible] శరీరము [illegible], వాక్కు, శరీరము [illegible] వీడ్కోలు [illegible] స్వతంత్రముగనే [illegible] బంధములోకి [illegible] సృష్టికర్తయే [illegible] ఇదే బంధము.

శ్లో॥ కురంగ మాతంగ పతంగ మీనా : భృంగాః పంచభిరేవ పంచ॥

అని చెప్పబడినట్లు ఈ శ్లోకమును [illegible] సంస్కృత పంచ [illegible] పంచభూతములతో [illegible] శబ్ద స్పర్శ రూప రస గంధములు [illegible] నాశనము [illegible] శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములే [illegible]

ప్రపంచములోని [illegible] "గుణదోష దర్శనం [illegible]" [illegible] ప్రపంచము [illegible] దృశ్యము [illegible] [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

సర్వేంద్రియవిషయవ్యుక్త జ్ఞానం యత్ర విలీయతే
తత్రజ్ఞాన విస్మృతేశ్చ సమాధేస్తస్య లక్షణమ్ ॥ ౩౪ ॥

సర్వేంద్రియములచే విషయములను గ్రహించిన జ్ఞానం ఎక్కడైతే లీనమగునో అక్కడ జ్ఞానము (జ్ఞాతృత్వము) విస్మృతి అదే సమాధి లక్షణము.

వివరణము :

ఇచట సమాధి లక్షణము గూర్చి చెప్పబడినది. 'ధీ' యనగా బుద్ధి. బుద్ధికి ... పంచేంద్రియములచే శబ్దాది విషయములను గ్రహించునట్టి రూపము బుద్ధికి వేరు జ్ఞానమే సిద్ధించును. ... శబ్దాది స్పర్శ రూప రస గంధములు ... జ్ఞానము ... విషయములు ... బుద్ధికి ... జ్ఞానము కాని ... జ్ఞానమునకు ... ఆధారముగ ... అవలోకించును. అదియే సమాధి.

సర్వేంద్రియములను గూర్చి తెలుసుకొందము. జ్ఞానము, మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము అను అంతరేంద్రియములు. సమాన, వ్యాన, ఉదాన, ప్రాణ, అపాన వాయువులు ప్రాణేంద్రియములు. శ్రోత్రము, త్వక్కు, చక్షువు, జిహ్వ, ఘ్రాణము, జ్ఞానేంద్రియములు - శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధము అను పంచతన్మాత్రలు. వీనినే విషయేంద్రియము అందురు. కర్మేంద్రియములు - వాక్కు, పాణి, పాదము, గుదము, గుహ్యము. ఇందు ప్రత్యేకేంద్రియ విషయములు - చెవులకు శబ్దము. చర్మమునకు స్పర్శ. నేత్రమునకు రూపము, జిహ్వకు రసము, ముక్కునకు గంధము, వాక్కునకు వచనము, హస్తమునకు దానము, పాదమునకు గమనము. గుహ్యమునకు ఆనందము. గుదమునకు విసర్జన. మనస్సునకు కల్పన, బుద్ధికి నిశ్చయము. చిత్తమునకు చింతన, అహంకారమునకు అభిమానము. ఇన్నిటిని యెరుగునదే ఎరుక. ఈ ఎరుగుచున్నదే జ్ఞానము. దీనికి జ్ఞానము లేక స్ఫురణరూప జ్ఞానము. ఈ జ్ఞానమునకు ఇంద్రియ సంబంధముల జ్ఞాన మనబడును. ఇట్టి ఇంద్రియ రూపమైన జ్ఞానమునకు ప్రత్యక్షము విషయము కాదు. ... జ్ఞానమునకు ఆధారభూతము ఏమనగా. దేని మూలముగ యీనాడు శబ్దాది విషయ పంచకము ... సర్వేంద్రియములచే గ్రహించు జ్ఞానమును ... తత్ర జ్ఞానవిస్మృతే ... "శుద్ధ జ్ఞానము" అనగా ... శుద్ధ జ్ఞానమునే ... తత్త్వము ... జ్ఞానము (సర్వేంద్రియములు మనస్సు) ... సమాధి ... అనగా ... ఆ ... ఇదే విధముగా శుద్ధ జ్ఞానము చేత ఇంద్రియములతో ... సర్వేంద్రియములు ... అదియే ... జ్ఞానము ... .

శ్లో॥ సముద్రే చ యథా తోయం, క్షీరే క్షీరం ఘృతే ఘృతం
భిన్నే కుంభే యథాకాశం తథాత్మా పరమాత్మని॥ గురుగీత -
197 అని గురుగీత ... నాడు చేసినది. ... సముద్రములో
కలసి నీరు, పాలలో పాలు, నేతిలో నెయ్యి, ... ఘటములోని ఘటాకాశము

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఆకాశములోకలిసి సర్వ ఆత్మ పరమాత్మలో ఐక్యమగును గదా

శ్లో॥ ఆకాశం మానసంకృత్వా మనః కృత్వా నిరాస్పదం
నిశ్చలం తం విజానీయాత్సమాధిస్థ లక్షణం॥ ఉత్తర గీ 1-34

అనగా ఆకాశమును మనస్సుగా చేసుకొని, మనస్సు నిరాస్పదమైన దానిగాచేసి (శూన్యం రూపం గావించి) నిశ్చలత్వమును గుర్తించుటే సమాధి లక్షణము అనిభావము.

వ్యోమాంతరేచమాత్మాన మాత్మమధ్యే నిరామయమ్
వ్యోమాన మాత్మకుర్వీత స్వమాధిస్థస్య లక్షణమ్ 1-33॥

ఆకాశ మధ్యమందున్న ఆత్మను. ఆత్మమధ్యమందున్న నిరామయమును ఏ రోగభయము లేకుండ ఆకాశమునకు ఏకముగా గావించుటే సమాధి లక్షణము.

వివరణము :

1. **వ్యోమాంతరేచ మాత్మానమ్ :** అనగా లోపల (హృదయము) ఆకాశము మధ్య మందు అని అర్థము. అంటే ఆకాశము మధ్యపరమాత్మ నుండును. అనగా ఆ ఆకాశము పరమాత్మ కంటే వేరుగాదని భావించును. ఇచట గుర్తుంచుకోవలసిన విషయమేమనగా ఆత్మనుండి పంచభూతములు కలిగినవి. తైత్తిరీయోపనిషత్ 2-1 ఆత్మనుండియే ఆకాశము పుట్టెను. ఆకాశమునుండి వాయువు పుట్టె అనిలంబువల్లను అగ్నిహోత్రుడు పుట్టె అగ్ని హోత్రమువల్ల అప్పు పుట్టె అప్పువల్లను మహీయుమహీతలము పుట్టె అవనియందోషధు లవియుపుట్టె ఓషధులందునుండి అన్నము పుట్టె అన్నమందున పురుషుని సృజించుట కాలంబులాయె నీ జగములనుయే సృష్టి పరమాత్మ నారాయణుడు। దప్పు॥ అని చెప్పియున్నారు. ఆకాశము ఆత్మయొక్క అంశమని ఈ సిద్ధాంతము వల్ల తెలియుచున్నది. మరియు పంచభూతముల ధర్మ కర్మలను పరిశీలించిన యెడల ఆకాశము ఖాళీగానుండుట ధర్మము. అవకాశమిచ్చుటను కర్మము అయియుండును. అదేవిధ మిచ్చుట ధర్మ కర్మలై యుండుటచే కల్ల ఈ కర్మ ధర్మములు ఆత్మకున్నట్లు అయియున్నవి. కనుక ఈ ఉపనిషద్వాక్యమున ఆకాశము ఆత్మకళయే అగును. ఆత్మకు అవకాశ మివ్వటము ఆత్మను ఆకాశము మధ్య నుండుటకు అని అర్థము. ఆకాశము శూన్యము గనుక ఆత్మను కూడ శూన్య మొనర్చవలయునని. అనగా ఆత్మయే మనస్సు, మనస్సు సంకల్ప వికల్పములు కలుగకుండ నిశ్చల స్థితి లేక శూన్యమొనర్చిన ఆత్మ మనస్సు నిరోధించబడును. అనగా విషయజ్ఞానము నశించును అప్పుడు చిత్తవృత్తి నిరోధమగును. చిత్తవృత్తి నిరోధమే సమాధి స్థితి.

2. **ఆత్మమధ్యే నిరామయమ్ :** నిర్+ఆమయము = నిరామయము అనగా వ్యాధులు లేని లేక ఏ రోగభయములు లేకుండుట. నిరామయుడు అనగా రోగములనుండి విముక్తి గలవాడు. రోగము అనగా కామిత. దేహతో పొంచియుండు ఇంద్రియముల ద్వారా, తన ఆత్మలో పరమాత్మ ప్రస్తుతతో అవినాభావముగా ఉన్నప్పటికి వేరుచేయకుండ యుండు వాడు నిరామయుడు. ఆ పరమాత్మతో ఏకత్వ సాధన చేయువారు నిత్యముక్తుడు అని గ్రహించ వచ్చును. 'ఆకాశమే శరీరం బ్రహ్మ' అని శ్రుతియందున. బ్రహ్మమునకు ఆకాశమే శరీరము గనుక బ్రహ్మమునకు శరీరము ఉన్నది. మరియు ఆకాశము అనంతము. అనగా, నిర్లిప్తము అయియుండుటచే బ్రహ్మకు సత్య రూపి. తనగుణ సంబంధము గల మున్ను వ్యాపకమైనది ఈ గుణములచే

Dr Dayananda Swamy ebooks

కాబట్టి ఆకాశము కేవలం బ్రహ్మము యందు మాత్రమే ఆ పరమాత్మ స్థానమయము.

3. ఘటాకాశవదాత్మకస్థిత స్వరూపస్వలక్షణమ్ : ఆకాశము ఆత్మస్వరూపమే ఉన్నది అద్వైతము. అనగా అది నిశ్చలత్వము కలది.

శ్లో॥ ఘటాద్యుపాధి వశతో మాత్రశ్చైవ ఘటాకాశః

ఆత్మానం ఘటవత్ దృష్ట్వా నిత్యముక్తో విముచ్యతే। ఆ.బో। 1-10

అనగా ఆకాశమంతటను వ్యాపించియున్నాను అన్నట్టుగా ఈ ఆత్మ అంతటను వ్యాపించి యున్నట్టుగా ప్రతిష్ఠిత (అనగా నిండుకొని యున్నట్టు) ఈ విశ్వము అతీతమైన దానిని కొలవబడనటువంటిది. అట్టి పూర్ణరూపమును గ్రహించవలె నని చెప్పిరి. శ్రుతి "పూర్ణ మదః పూర్ణమిదం పూర్ణాత్ పూర్ణ ముదచ్యతే పూర్ణస్య పూర్ణ మాదాయ పూర్ణ మేవావశిష్యతే సర్వం" అనగా పూర్ణత్వము పైన చెప్పబడినది. అట్టి ఆకాశమువలె ఆత్మయు సర్వత్ర నిండియున్నాడు. మరియు "ఖం" అనునది బ్రహ్మము చెప్పబడినది "ఖం బ్రహ్మ" అని, "ఆకాశ శరీరం బ్రహ్మ" అని శ్రుతులున్నవి. ఆత్మ అనునది ఆకాశము వలె చెప్పబడెను. ఆ బ్రహ్మమును శరీరముగా చెప్పిన దానిని బట్టి ఆకాశ శరీరముగా గల బ్రహ్మము సర్వవ్యాపియై సాక్షియై యున్నాడు. అని చెప్పవలెను. ఆత్మను ప్రతిష్ఠించునది ఏది అని చెప్పినట్లు "అంతర్యామి కుడ్యాత్మకం" అని కాకుండా "ఆత్మన్యేవ భవతు" అని చెప్పబడినది. అనగా ఆత్మ ఘటాకాశము, ఆకాశము మహాత్మ్యము వంటివలె సర్వత్ర గోచరించును. కావున ఆత్మకు ఆకాశ మొకటియే. ఇట్లు

నిత్యోహం సర్వదా నిత్యః మహాదేవో సదాశివః

ఇతి నిశ్చయభావేన స్వరూపస్వలక్షణమ్ ॥౨౬॥

నిత్యోహం అనగా దేహము కాదు. దేహాతీత ఆత్మ. అదే శాశ్వతము, సదా నిత్యము అనగా శరీరము అనిత్యము అనగా అశాశ్వతము. దేహము అశాశ్వతము. దేహము నాది ఆత్మ శాశ్వతము అనెడి నిశ్చయ భావముతో ఉండుటయే స్వరూప లక్షణము.

1) నిత్యోహం సర్వదా నిత్యం మహాదేహం సదాశివ : దేహము అశాశ్వతము. దేహమునాకు ఆత్మనిత్యము అనగా శాశ్వతము అని అర్థము ఈ భావమును అద్వైత దృష్టితో మరియు పరిపూర్ణ భావముతో పరిశీలింతము.

నిత్యోహం అనగా ఆత్మ. శాశ్వతము. యాజ్ఞవల్క్యుని అనుభవము ఉపనిషత్తులో ప్రత్యగాత్మ స్వరూపమునకు ఇట్లు తెల్పియున్నారు "యోఽయం విజ్ఞానమయః ప్రాణేషు హృద్యంతర్జ్యోతి పురుషః" అని చెప్పుటవల్ల ఆత్మ విజ్ఞాన మయుడు, ఇంద్రియాతీతుడు. ప్రాణమయాదులన్ని దానిని కేవలంగానే ఉపాధులుగా ఆత్మ కాదని తెలుపుచున్నది "హృది" అనగా హృదయము నందు ఉండుటవల్ల ఇంద్రియాదులన్నియు దేవతలు గాదని తెలుపుచున్నది. అందువలన బుద్ధియందున్నట్టి చైతన్య రూపము ఇంద్రియములందుండుట. గాని హృదయమునందుండుట "అంతః" అనగా హృదయము లోపల ఉండుటచే విజ్ఞానమయ స్వరూపమే చెప్పబడిన బుద్ధియందు గాదు. అందువలన బుద్ధి వ్యాపకమునందేయుండును గాని హృదయమునందే యుండదు. "జ్యోతి" యని చెప్పబడిన దేహేంద్రియాదుల ఇతర పదార్థములు వ్యక్తికి ఉపాధానకాలములైన అన్యాత్మకము ఆత్మకాదు. అందువలన అవ్యాకృతము సర్వకారణము, సర్వాంతరము ఐనను స్ఫూర్తి ఇచ్చు పరమాత్మ ప్రకాశరూపుడైన ఆత్మ కాదు. "పురుష" అని చెప్పబడిన

Dr Dayananda Swamy ebooks

సర్వ దేహము లందు వ్యాపించియున్న పరిపూర్ణునిచేత నిర్మింపబడు కనుక ఆంతరము పంచభూతముల మధ్యనున్న శరీరమునకు పరిపూర్ణుడు కాడు. కనుక ఆ శరీరభావము ఆత్మకాదు. కనుక దేహేంద్రియములకంటే విలక్షణమైనది స్వతంత్రమై సర్వవ్యాపకమై సర్వ ప్రకాశమై స్వభావముగా ఆనిత్యానాత్మకమగు వానికాలి నిర్మలమగు జ్ఞానమును పొందినచో మోక్షము అత్యంత నిశ్చయమై యున్నది. దాని పరిపూర్ణతయా ఇట్లు వాక్యలు చెప్పబడుచున్నవి. శ్రీ కృష్ణదేవేంద్రులవారు క.క. 82. **"దేహముకు కొంత వివేకము మోహంబున నిలువుకొనదే మోహించు సముద్రోపాయమునకు గాన విడువుము మోహంబును మేల్కొని తలచుకొనక దీటుగా"** అని క.వ. 162 "తనువున నీ గాన సంపద మనసు సుఖదుఃఖములు రెండు గనుకనిలై కనుక తనువు నీ వాక్యము వినరా వానియందు నిల్చి వెడలిన అరకన్"॥ అని మరియు క వ 63 "తను వరుసలు పంచాత్మలై యున మనసాదనము కొందరందురు ఋషులో తనువైనవలో వాక్యమే గన చాయందేను రెండు గనుకానోయుయ్య రెండొన్నారే వినరాదనుకున్నా" అని తెలుపుచున్నారు. ఆత్మను తెలుపు అత్యవసరమగుటచే మహిమ వంటి ఆకాశమువలె పరమునగా ఆత్మయందే ఆకాశము పుట్టినదియై. అందే పుట్టిన వస్తువానికి గట్టిలు లేక యున్నదని సిద్ధాంతము. కాపున ఆత్మకు పుట్టుకయుండదు కాపున ఆకాశమువలె. శరీరము ఆత్మ విరుకనే ఆకాశమువలె. పరిపూర్ణము ఆత్మ శరీరములు లేనిది అని క్రింది శ్లోకము చెప్పుచున్నది.

శ్లో॥ అశరీరం సర్వదాత్మ శరీరం రహితంసదా
అయమేవ సద్యోముక్తి రస్యాత్మమతాదరః॥

అనగా శరీర మెన్నడును లేదు. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే వెలుగుచున్నది. ఈ భావము దృఢమైన తక్షణమే సద్యోముక్తి. తక్కిన సిద్ధాంతములన్ని భ్రమ కావునను ఇది భావము.

2. ఇతి నిశ్చయ భావేన సమాధిస్థస్యలక్షణమ్ - అనగా పై విధముగా బుద్ధినిశ్చయమున్నవానికి ఉండే సమాధి లక్షణమని ఈ సందర్భమునందు చెప్పబడుచున్నది. పంచేంద్రియములందే ఉన్నట్టి విషయములను గుర్తించనంతవరకును ఇట్టి భేదభావము స్ఫురించును. ఆ పంచతన్మాత్రలు యేకైక రూపమును బ్రహ్మవస్తువును అవలోకించనప్పుడు విషయజ్ఞానముగాను భేదజ్ఞానముగాను పుంజుకొనును. అదే సమదృష్టి అదే సమాధి. సృష్టి అంతా బ్రహ్మస్వరూపమే. వస్తుదృష్టి చేత నానాత్వముగా తోచు సమస్తము వారిని దృష్టిచేత ఆత్మ దృష్టి అంతా ఆత్మయేగాని వేరు కాదు. ఆత్మ కానిది లేదనుచు ఆత్మ స్వరూపమును గుర్తించుటయనే "తన యందు సకల భూతములను నొక భంగి సందర్శించువాడు" అని ప్రవచనము సుమక గరిమను. గీతలో చెప్పిన శ్లో॥ 13-28 **"సమం సర్వేషు భూతేషు తిష్ఠంతం పరమేశ్వరం"** అనగా సర్వభూతములందు సమముగానున్న పరమాత్మను దర్శించువాడు, అతడు మాత్రమే సుఖదుఃఖములను సమముగా చూడగలుగును. ఆత్మ స్థితియే సమాధి గాని ముక్కు మూసుకొని గాలి బిగబట్టుట గాదు. గురు కృపచే ఆచార్య దర్శనము తోచిన వానికి యిట్టి సమాధి ఇతరులకు లభ్యమై యుండదు. క్షణములో సమాధిని పొందజేయుటకు గలిగియుండును. ఈ భావమునే ఆత్మను స్పష్టముగా చెప్పబడినది.

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఆగామి సంచితం చైవ ప్రారబ్ధం చాపి సంత్యజ।
జ్ఞానేన [illegible] సదా చైవ [illegible] స్వభావతః ॥ ౨౫ ॥

తా॥ ఆగామి సంచిత ప్రారబ్ధ కర్మలను [illegible] విడిచిపెట్టి [illegible] జ్ఞానము [illegible] స్వభావసిద్ధముగా [illegible].

1. ఆగామి సంచితం చైవ ప్రారబ్ధం చాపి సంత్యజ : ఆగామి, సంచిత, ప్రారబ్ధ కర్మ ఫలములను విడువుము.

కర్మ ఫలము మూడు విధములు : 1) సంచితము 2) ప్రారబ్ధము 3) ఆగామి

1. సంచితము : గడచిన అనేక జన్మాంతరములలో చేయబడిన కర్మల యొక్క [illegible] ఫలములు [illegible] జన్మలలో అనుభవించుటకు నిల్వయున్న [illegible] కర్మఫల [illegible] సంచిత మనబడును.

2. ప్రారబ్ధమనగా : [illegible] అనుభవించుటకు [illegible] కర్మఫలము ప్రారబ్ధమని యందురు.

3. ఆగామియనగా : [illegible] ఆగామి యనబడును. [illegible]

[illegible] ఆగామి సంచితములు రెండు జ్ఞానోదయ సమయమునందే [illegible]. గీత:

శ్లో॥ యథైధాంసి సమిద్ధో౽గ్నిర్భస్మసాత్కురుతే౽ర్జున।
జ్ఞానాగ్నిః సర్వకర్మాణి భస్మసాత్కురుతే తథా॥ ॥భ.గీ.4-37॥

తా॥ [illegible] అగ్ని కట్టెలను [illegible] భస్మము చేయునో, అట్లే జ్ఞానాగ్ని [illegible] సర్వకర్మలను భస్మము చేయును. [illegible] ఆగామి సంచిత ప్రారబ్ధములు [illegible] రెండు [illegible] [illegible] ప్రారబ్ధము [illegible] ఆగామి సంచిత ప్రారబ్ధములు [illegible] ఉండదు.

[illegible] అనుభవించుటకు [illegible] [illegible] ప్రారబ్ధము [illegible] కారణము [illegible] [illegible] అనుభవించు [illegible] కారణము. [illegible] జ్ఞానము [illegible] అనుభవించుటయే [illegible] [illegible] ప్రత్యక్షముగా [illegible] [illegible] ఆగామి

Dr Dayananda Swamy ebooks

సంచితములతో పాటు జ్ఞానికి ప్రారబ్ధము కూడలేదు అనిరెండవదు.

శ్లో॥ ప్రారబ్ధం భోగతో నశ్యేత్ తత్త్వజ్ఞానేన సంచితం।
ఆగామి ద్వివిధం ప్రోక్తం శ్లిష్టం చైవ హ్యశ్లిష్టం అంటారు.

ఇప్పుడు సమాధానం ప్రారబ్ధము అనుభవించుటవల్ల నశించును. సంచిత కర్మ జ్ఞానమువల్ల నశించును. ఆగామి కర్మములకు ఆ జ్ఞాని ధర్మముండుటచే మరియు మోక్షము వారిపంటిదే నశింపునని ఇక్కడ చెప్పబడినది. అంటే జ్ఞాని యొక్క ముక్తి దేహముపై ఆధారపడినది కర్మమునందున్నది. దానికి. ధర్మమును లేకుంటే జ్ఞాని ముక్తిలేని అనుభవించుచున్నది

శ్లో॥ కర్మణ్యకర్మ యః పశ్యేత్ అకర్మణి చ కర్మ యః
స బుద్ధిమాన్ మనుష్యేషు స యుక్తః కృత్స్నకర్మకృత్॥ భ.గీ. 4-18

తా॥ కర్మయందు అకర్మను, అకర్మయందు కర్మను, చూచుచు కర్మచేయువాడే బుద్ధి యోగమును తెలిసిన యోగి బుద్ధి యోగముగా జ్ఞాన యోగము.

శ్లో॥ బుద్ధి యుక్తో జహాతీహ ఉభే సుకృత దుష్కృతే।
తస్మాద్యోగాయ యుజ్యస్వ యోగః కర్మ సు కౌశలం॥ భ.గీ. 2-50

తా॥ బుద్ధి యోగముతో కూడినవాడే లోకములోనే పుణ్య పాపములను రెంటిని విడుచుచున్నాడు. అందువలన నీవుకూడ యోగమునకు సిద్ధపడుము. కర్మలయందు కుశలత్వమే యోగము. కర్మచేయుటలో నేర్పు సంపాదించిన వాడే యోగి.

కనుక ప్రత్యేక పరోక్షజ్ఞానము లేదు. కర్మయందకర్మను చూడ గలిగిన నేర్పుతో కర్మచేయు యోగియే జ్ఞాని. అట్టి జ్ఞాని చేయుకర్మ ఆగామి రూపకర్మఫలము సమ్మత్తి చేయుచున్నాడు. కనుక అట్టి జ్ఞాని విషయములో ఆగామిరూప కర్మఫలము లేదు. కర్మత్రయము నుండి విముక్తుడైనవాడై అట్టి జ్ఞానియే ఇక్క లాభమును పొందగలుగుచున్నాడు. కనుక వారికేమి కర్మఫలము లాగామ్యమును ప్రతిపాదించుచున్నది. కనుక ఆ సూత్రమునకు సమాధానము

2. జ్ఞానం పూర్ణం సదావైతః జ్ఞానము పూర్ణమైనది. గుర్తించవలనే జ్ఞానము జ్ఞానమే పరమాత్మ. పరబ్రహ్మ స్వరూపము. అంతేకాక పరిమాణము లేనిదని జ్ఞానము అను యుండినయము యుక్తాయుక్త, నిత్యానిత్య, ఆత్మ నాత్మ, వివేకయుక్తమైనదే దానికి నాలుగు సాధనముగా గాంచుచున్నది

శ్లో॥ అధ్యాత్మజ్ఞాన నిత్యత్వం తత్త్వజ్ఞానార్థదర్శనం।
ఏతత్ జ్ఞాన మితి ప్రోక్త మజ్ఞానం యదతోఽన్యథా।

భ.గీ 13-12

తా॥ నిత్యమైనటుగు ఆత్మ యొక్కటే యని యెరిగి ఆత్మతత్త్వము యొక్క సాక్షాత్కారము పొందుటయే జ్ఞానము గాని మిగతా అంతయును అజ్ఞానమే యని భావము. "సర్వభూతస్థమాత్మానం సర్వభూతాని చాత్మని" అనగా తనయందు సర్వభూతములను, సర్వభూతములందు తనను చూడగల్గుటయే జ్ఞానం. అట్టి జ్ఞానం మానవునియందు మాత్రమే సాధ్యము. జ్ఞానేంద్రియ గోచరమగు సమస్తము పరమాత్మ స్వరూపమే అను అనుభవ జ్ఞానముగాని. శాస్త్రజ్ఞానము కాదు.

జ్ఞానమంటే ఏమో తెలుసుకొన్నాము. ఇప్పుడు జ్ఞానము పూర్ణమైనట్లే గమనిద్దాము.
ర.వ.॥ 12॥ విరాగుడు జ్ఞానము లేనిచో అరిగేమని కర్మమునకు ఉపయోగపడుటలు।

యజ్ఞమయము కర్మయు లేనిచో సంపూర్ణము పతితేవి ద్రష్టకు చెప్పడమే॥

అనగా పరిగే పదుక జ్ఞానము. కర్మేంద్రియముల చేత చేయు పనులు కర్మలు అనబడు నిర్దిష్టమవుతారు. యౌవన యోగజ్ఞానము కర్మేంద్రియముల చేత చేయు కర్మ చేసిచే ఆ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము గనుక జ్ఞానదృష్టి పద్ధతుల యందు అస్తి నాస్తి బుద్ధి నీకు అవసరము లేదు మరియు కదా। 7-24 "జ్ఞానంబు సత్యాగ్రహము వారికి ఇవ్వండి" నుం "పర్యాప్త సంజ్ఞాయతే జ్ఞానం" అనగా సత్సంగ్రహశీలమైనది జ్ఞానము శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునికి చెప్పియున్నాడు గనుక జ్ఞానులు జ్ఞానము నన్ను కలుగునని తెలుసుకొనుము. మరియు "ప్రక్షీణ గిట్టు జ్ఞానము పుట్టించును" అనగా శ్రీకృష్ణుడు జ్ఞానమునకు పుట్టుక కలదని అర్జునునకు దృఢముగా చెప్పియున్నాడు. గనుక పుట్టిన జ్ఞానము గిట్టుట యున్నదని యజ్ఞమునందు ఏమాత్రి సందేహము లేదు. పుట్టుక గల జ్ఞానము ప్రజ్ఞాను బ్రహ్మము. అహం బ్రహ్మాస్మి. తత్త్వమసి బ్రహ్మము, అయమాత్మ బ్రహ్మము వాక్య పద్ధతానుసారము బ్రహ్మమే నాకు తన్మయత ఇమ్మనుటను వరకు మరల ప్రాంత తెలుగుటోను ఘనము కాల్పిన జ్ఞాన శూన్యమును సర్వము.

3. అన్యథాత్వం స్వభావతః : అనగా స్వాభావికముగా అస్థిరమని అర్థము. అస్థిరమటను ఏమి ఉన్నంతోను అని పుట్టుట చచ్చుట పుట్టుట ప్రారంభించే తోడరం వల్ల పుట్టిపడ్డారు. ఎంత మాత్రులతో నీవు తోడుట్లు చరమాత్మ నిజముగా పుట్టనే లేదు. పుట్టనిది గిట్ట బోదు అనునది పరమ సిద్ధాంతము. శాస్త్రకారులు పరంపర రూపముగా సత్కార్యతతో సంభవించే ఎరుక పరిపూర్ణమునకు పుట్టనే లేదు. పుట్టించుటకు మరొకటి లేదు. కనుక ఏకమగు పుట్టక చావులు లేవు. కార్యకారణములు రెండు గాక నాను వల్ల రెండవది లేని నేను పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునకు పుట్టుక చావులు లేవు. ఏకమగు పుట్టుక చావులు లేవు. సంపూర్ణమునకు పుట్టుక చావులు లేవు. కనుక రెండు ఒకటే యని యేల అనరాదు? అంతటా ఏకమే కార్యకారణ పరంపరతో చేసి నిరంతర పరిణామశీలమై పుట్టుచు నశించుట సంభవము లేదు. కనుక అనిత్యమై యున్నది. మార్పు చెందుచున్నది. కనుక మాయయై యున్నది మరియు పరిమిత లేదు కల్గి చలించుచున్నది. అన్నిటికి తానే కారణమై తనకన్య కారణము లేనిది అనగా స్వారాజము లేనిదై యున్నది. ఎందుకనగా చరి తోడబడుట నూత్నమే కాని సత్యము కాదది. ఇందుకు ఘనమైన విశేషములు సత్యస్వగత భేదములు కల్గియున్నది. పరిపూర్ణమునకు కార్యకారణములు గాక సత్యమై నిత్యమై శుద్ధమై సర్వద్వంద్వ రహితమై కేవలమై యున్నది. అది పుట్టి యుండి. అది అది కాదు అది శ్రీ శివరామ దీక్షిత సిద్ధాంతము.

చిత్తము నందు సమస్తము తో పట్టితమైనది. జనన మరణములు కూడ సాపేక్షములే. కనుక జన్మ భావము కలిగినప్పుడు స్వాత్మ్యరూపము స్ఫురించును. కర్తృము పూర్ణముగా నిండి నిర్విశిష్టమైయున్న పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము నందు జనన మరణములకు. దానికెవ్వరి మరెట్టి భావాభావములకు తావులేదు. అందేదియు పుట్టనే లేదు. లేనప్పుడిక పుట్టుట తోడబడినదని చెప్పుటకైనా తావుం లేదు లేదు. దేనికి ప్రాంతి కలిగినదో అదియే లేనప్పుడు పుట్టినదనిగాని లేదన దనిగాని ఏ మాట పలుకుటకు సాధకాశము లేదు. కనుక "మాటయు మాయ" అన్నారు శ్రీకృష్ణసేకేంద్రులవారు. సంపూర్ణలోధ గురుర్బ్రహ్మతే నాయాధ

పడుకున్నవానికి ఈ పరుపు యుండదని భ్రాంతి మదిలో కూర్చుండి నశించుచున్నది. కేవల సవికల్పసమాధి చేయనిది తృప్తి పొందుట లేదు. సవికల్పము నిర్వికల్పమునకు పరిపూర్ణమునకు పడ్డను లేదు. సాధన లేదు. నా స్వరూపమునందు నా గురువు జ్ఞానము చేయుట చేత పరిపూర్ణమునందు నేను పుట్టనే లేదని భావము. శ్లో॥ సర్వోపాధివినిర్ముక్తం రూపం। అస్య తూష్ణీం స్వభావతః। అస్య భావేన స్మర్తవ్యః। పరిపూర్ణం స్వభావతః ॥ అనగా ఈ రూపమునందును పూర్తిగా లేదు. స్వాభావికముగా ప్రత్యేకించి ఉన్నదున్నట్టుగా భావిస్తే సృష్టికర్తకు సులభమగుచున్నది. సమర్థుడు యెవ్వరో స్వతస్సిద్ధమైనది సత్యమైనది. నీవు అన్యమనస్కుడవై భావము నీ గురువు ద్వారా స్ఫురించితే నీ జన్మ సఫలమైనట్లే. నా హృదయమునందు నా గురువు జ్ఞానము చేయుటచేత ఆనందము పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే నిండియున్నది. నాకు శ్రీకృష్ణ పరమాత్ముడు **"నేనే నీవు నీవే నేను నీవుగా నేను నీవుగా"** అనినప్పుడంతే. **"నీవే నాకు దైవమవు"**। అంటూ **"నాలోని నీవుండే నిజముగా నీవు మనసు నందిత సర్వేశ్వరా నీవు పరంధామా!"** అన్నారు. గర్భము పూర్తిగా ఆ పరిపూర్ణునందు తెల్ల ఆనందం యిచ్చె. కావున ఈ శ్లోకార్థమునకు

దృష్టింజ్ఞాన మయీంకృత్వా తతో జ్ఞానంచ విస్మరేత్
యస్మిజ్ఞాతం విశిష్యేత స్వస్య జ్ఞానస్య జాయతే ।౬౫॥

చూపును (దృష్టిని ధ్యాసను) జ్ఞాన మయముగా చేసి పిమ్మట జ్ఞానమును మరచి పోవలెను. దేనికి జ్ఞానము తెలిసిన యందులో జన్మము లభించె నేను చెందును.

వివరములు :

1. **దృష్టిం జ్ఞాన మయీం కృత్వా :** దృష్టి అనగా చూపు, కన్ను, బుద్ధి, దర్శనము అని అర్థములు. ద్రష్ట దృశ్య దృశ్యము అను త్రిపుటి యందు దృశ్యే దృష్టిగా చెప్పబడుచున్నది. సకల బాహ్యేంద్రియముల తో వినబడునవి అనగా, అంతర్దృష్టి అనగా సకలము లయించిన అంతరంగమునందున నేనున్నది చూపు. మనస్సు బాహ్య విషయముల నుండి విడివడి అంతర్ముఖమై యుండితే నేను ఎవరు అని నిశితముగా పరిశీలించుటయు ఆత్మ విచారము చేత దృష్టిజ్ఞానమయము చేయుట. జ్ఞానము అనగా సామాన్యార్థం తెలివి. ఈ తెలివితోనే మానవుడు శాస్త్ర జ్ఞానమును సంపాదించుచున్నాడు. బ్రహ్మ ప్రపంచము బ్రహ్మాండాదివృత్తి స్థిరతాత్ సృష్టి. సృష్టించుటే స్ఫురించుట యను దాని యొక్క స్థితి యని విశేషార్థముగానున్నది. సామాన్యార్థములో ఈ జ్ఞానము సకల ప్రాణుల యందే గాక జడములని నిర్ణయించిన పదార్థములందు కూడ నిగూఢముగా నున్నది. ఈ జ్ఞానము పరమాత్మ యొక్క సంకల్పమునే శబ్దము వాక్కు అని వ్యవహరించుచున్నది. పశ్యంతి, మధ్యమ, వైఖరి అను పదత్రయముగా చెప్పబడినది. సకలము నందు ఏదో రూపములో నిండియున్నది పరమాత్మ యందు చేత రూపముగా ప్రతిఫలించుచున్నది. కనుక అది కేవల నిర్గుణ బ్రహ్మమైన పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము కాదు. ఈ జ్ఞానము ఏదో రూపముతో జ్ఞానాజ్ఞానముల వెంట సర్వమును గుర్తించుచూ శ్రీయు కారకమైన కర్మ సంస్కారములను ప్రోగు చేసుకొని బంధకారణమగుచున్నది. అట్టి గాక తన సంగతి, తనయొక్క సంగతి విచారించి వివేక జ్ఞానముతో తృప్తి చేసినచో తన స్వస్వరూపసాక్షాత్కారము పొందగలడు. తన స్వరూపసాక్షాత్కారమును పొందుటయే ఈ శ్లోకమునకు, ముఖ్య జ్ఞానముగా చేయుట

2. తత్ జ్ఞానంచ విపర్యయః : ఆ జ్ఞానముకూడ విరుద్ధము అని చెప్పబడు చున్నది. విపర్యయ అనగా విరుద్ధము. భౌతిక వస్తువులను చేతులతో పట్టి చూడవచ్చును. జ్ఞానము భౌతికము కాదుగదా! ఎట్లు చూడ వీలగును? కుండ కాన్వాసు వంటి భౌతిక పదార్థములను చూడగలము ఎట్లు? సూక్ష్మమైన సూక్ష్మమైన తెలిసి వివరించవలెను. ఈ భావనే ఈ శ్లోకమునందు చెప్పబడినది.

శ్లో॥ జ్ఞానమజ్ఞానంచ మస్తు ధ్యేయాస్తమిత నిశ్చయం
ధ్యేయాస్తి అతీయత్ జ్ఞానం శివ జ్ఞానంత పరిత్యజేత ॥

ఇచ్చట **"ధ్యేయాస్తి అతీయత్ జ్ఞానం"** అనగా ఏ జ్ఞానము విడువవలెనో అజ్ఞానము కూడ విడువ వలెనని చెప్పబడినది. అనగా జ్ఞానాజ్ఞానములను విజ్ఞానము విడువవలెనో అజ్ఞానమును కూడ విడువవలెనని చెప్పబడినది. అంటే జ్ఞానాజ్ఞానములు విడిచినప్పుడు కూడ జ్ఞానమే అని స్పష్టమగుచున్నది. అనగా జ్ఞానము, అజ్ఞానము సూక్ష్మరూపముగ జ్ఞానము తోనే విడువ వలయును.

జ్ఞానాజ్ఞానములు ద్వంద్వ రూపముగా కానవచ్చును **"జ్ఞానా జ్ఞానంబులు యూ జ్ఞానంబునే కాని వేరు గావెన్నటికీ"** శ.మ.॥౭౪ అని శ్రీకృష్ణదేవేంద్రులవారు సెలవిచ్చిన రీతిగా ఎచ్చట కోణములో రెండుగా తోచుచున్నవేగాని. రెండు ఒకే వస్తువునకు సంబంధించినవై యున్నవి. అనగా చైతన్యము జ్ఞానాజ్ఞానములుగా తోచబడుచున్నవన్న మాట. అట్టి భేదము నాను నుంచుట. కనుక మొదటగా నాడు సర్వత్ర భేదము తొలగించి ఏక సూత్రమును జ్ఞానము మార్పుచెందు స్వభావము కలదగుటచే **"మహా మాయామూర్తి"** అనగా ఏది మార్పు నొందుచున్నదో అది మాయ యనగా చెప్పను నిత్యమైనది దానిని వివరించవలయును. నిత్య సత్యములు రెండును గుర్తించి పారమార్థిక సత్యమును పరబ్రహ్మము యొక్క నిత్యమైనదనుచు ప్రాతిభాసిక సత్యమగు ఈ అఖండ జ్ఞానము స్వస్వరూపజ్ఞానము లేక లేదని నిశ్చయించి దానిని నిరూపించవలయును.

3. యస్య జ్ఞాతం విశేష్యత సర్వేజ్ఞానస్యజాయతే : ఏదైతే జ్ఞానము తెలిసికొనినచో అన్నియు సతనికే కలుగుచున్నవి. పై విధముగా జ్ఞానమనగా అఖండ జ్ఞాన స్వరూపమైన బ్రహ్మమే. అది సృష్టి కారణమైనది. అదే అంతఃకరణముగునది అది నేనని యున్నచో అన్ని సందర ప్రతిసందర పద్ధతులలో జరుగును. ఈ జన్మలో చేసిన పుణ్యపాప కార్యములవల్ల దృష్ట మరియు శిష్ట సంస్కారము లేక్కడి తిరిగి జన్మకారణమగును. "పునరపి జననం" యను శ్లోకమునకు ఘోర సంసార సాగరంలో మునుగుతు తెలుసు కొనవలయును ఉపదేశించిన గురుని నమ్మను. నిజమైన మోక్షము లేనేలేదు. కావున పరిపూర్ణ సద్గురువుల సన్నిధి చేరి, పరిపూర్ణము, పరమపదము గూర్చి తెలుసుకొని వారికొన్న విషయముల వల్ల తిరిగి జన్మరాహిత్య మార్గము కోరవలయును.

తస్మాత్ సర్వం పరిత్యజ్య పూర్ణమేవావశిష్యతే
చిదాకాశం మహాకాశం ఆకాశంచ ద్వితీయకమ్ ॥౨౯॥

తా॥ ఉపదేశించిన సర్వము అనగా అహం లేక సర్వము వదలినట్లే పరమను విడిచిన సంపూర్ణ పరబ్రహ్మమే శేషించి యుండును. చిదాకాశము, మహాకాశము అని ఆకాశము రెండు విధములు.

Dr Dayananda Swamy ebooks

వివరణము :

1. తస్మాత్సర్వః పరిత్యజ్య పూర్ణమేవావశిష్యతే : ఈ శ్లోకము నందు స్వామివారు వివరించు చున్నారు: ఇచ్చట సర్వము అనగా సర్వమును ఎరుగునట్టి జ్ఞానము. అదే అహం. నేను. ఎరుక. శ్రీకృష్ణపరమాత్ముడు [illegible] 126 [illegible] జ్ఞానమునే [illegible] జ్ఞానాతీతము [illegible] అని [illegible] జ్ఞానముగా తెలుసుకొని [illegible] ఎరుక [illegible] కనుక జ్ఞాన [illegible] తెలుసుకొనుము. జ్ఞానమునకు అతీతముగా ఉండు పరిపూర్ణ [illegible] తెలుసుకొనునంత వరకు ఈ జ్ఞానముగ నేను పుట్టుచు [illegible].

“పరిపూర్ణత్వములో కోరిన యోమకేమి” అన్నారు శ్రీకృష్ణపరమాత్ముడు. **“ఎరుక యను కంటితో పురుషుని కెరుకే ఈ విశ్వమంతయు నేత్రము కలదా”** అని అంటూ ఎరుక విశ్వము [illegible] చెప్పుచున్నారు. [illegible] ఆత్మ [illegible] ఎరుక [illegible] విశ్వముతో [illegible].

జనన మరణ రాహిత్యమే పరిపూర్ణముగాని [illegible] మోక్షముగాదు. జనన మరణములు పొందువాడు లేక కర్త ఎవరు? [illegible] సృష్టికి [illegible] కారణము [illegible] (సాక్షిగును) అని పూర్ణభావములు అర్థము చెప్పినారు. [illegible] క.ఉ. 50 **“[illegible] । [illegible] । [illegible] । [illegible]”.** అంటూ [illegible] జనన మరణములు పొందువారు, [illegible] ఈ [illegible] మోక్షమునకు [illegible] ఎరుక [illegible] నిత్యములు [illegible] జనన మరణ [illegible] మరల [illegible] అది [illegible] సత్యమును [illegible] అత్యంత [illegible] (అహంభావము) [illegible] భ్రాంతి [illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునకు [illegible] భ్రాంతి [illegible] ఎరుకే భ్రాంతి, భ్రాంతి రహితమే మోక్షము అని చెప్పుచున్నారు. **పరిపూర్ణమునకు ఎరుకతో పుట్టుకే లేదు అని క్షణమైన [illegible] చున్నారు [illegible].** కనుక [illegible] నేను అనే (అహం అనే) భ్రాంతి [illegible], ఎరుక [illegible] భ్రాంతిని [illegible] తెలుసుకొనెను.

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible] "నేను పోతే పోవచ్చును" [illegible] "నేను పోతే" [illegible]

[illegible] "When shall I cease to be?" [illegible] "When I shall cease to be" [illegible] "నేను" [illegible]

2. [illegible] :

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

వివరణము :

1. శూన్యం కృత్వా చిదాకాశం మహాకాశ మహాత్మ్యమాప్ : [illegible]

[illegible]

శ్లో॥ ఖ మధ్యే కురు చాత్మానం ఆత్మ మధ్యే చ ఖం కురు

ఆత్మానం ఖమయం కృత్వా న కించిదపి చింతయేత్ ॥ఉ॥గీ॥ 1-10

[illegible]

మరియు 'ఖ' [illegible] "ఆకాశశ్శరీరం బ్రహ్మ" అని శ్రుతులున్నవి. [illegible] ఈ ఉత్తరగీత శ్లోకము చెప్పుచున్నది.

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

2) భావాభావ[illegible] : [illegible]

1) ప్రాగభావము : [illegible]

2) ప్రధ్వంసాభావము : [illegible]

3) అన్యోన్యాభావము : [illegible] 'Consciousness' [illegible]

4. అత్యంతాభావము : [illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

త్యజేద్విద్యామవిద్యాం చ క్షరమక్షరగ్రంథ్యజః
బంధమోక్షద్వయం త్యక్త్వా యోనపశ్యతి తత్త్వజ ॥3॥

[illegible]

1. త్యజేద్విద్యామవిద్యాం చ : [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

[illegible]

2. కర్మమత్తరంగం త్యజ : [illegible]

[illegible]

[illegible]

3. బంధమోక్షద్వయం త్యజ : [illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

4. జ్ఞేయ వస్తుతత్త్వము : [illegible]

శ్లో॥ [illegible]

జ్ఞాతేన జ్ఞేయ మాలోక్య పశ్చాత్ జ్ఞానం [illegible] । అ.గీ. 1–2?

[illegible]

నిరహంకారేణ చిత్తేన [illegible]

నిరామయ నిరంజన పరమం శివ మాలోక్య నిరహంకారో భవ ॥ [illegible] ॥

తా॥ అహంకారము లేక [illegible]

వివరణము :

1. నిరహంకారేణ : [illegible]

1. నేను [illegible]

2. నేను [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

శరీరాభిమానము సుఖదుఃఖములు ఆత్మయందు (నేను యందు) ఆరోపించుచున్నాడు.

3. అట్లే ప్రాణముతో (కారణ శరీరముతో) తాదాత్మ్యము చెంది కారణ శరీర లక్షణములగు ప్రాణ లక్షణములు అజ్ఞానమును ఆత్మయందు (నేను యందు) ఆరోపించుచున్నాడు.

4 "అహం బ్రహ్మాస్మి" "శివోహం" "సోహం" ఇత్యాది వాక్యములలో మహాకారణ శరీరము (ప్రత్యగాత్మతో) తాదాత్మ్యము చెంది సత్యమునకు చేరువైనది. కనుక సృష్టియందు నాలుగు శరీరములు ఇట్లే ఈశ్వర తత్వమందు ఈ నాలుగు శరీరములున్నవి. కనుక "నేను" గుర్తింపే తెలివి Consciousness సర్వవ్యాపితమయినదియు ఏకత్వ రూపంగా ప్రత్యేక మనస్సు రూపములలో వ్యక్తమగుచున్నది. సృష్టికి పూర్వము నిరుపాధికమైన original State లో ఉన్నదియే పరబ్రహ్మము. ఈ శుద్ధ చైతన్యమే ... శరీరము గోచరము కానందున ... నేను (ఆత్మ) కానిదేది లేదు. కనుకనే "ఆత్మనో ఆత్మానం ..." అని శ్రుతియందు పలికినది. ఇది కేవలం మనస్సునకు అనుభవమైన గ్రహణము చేయక మనస్సు నిర్మలమగుట ... "మనసైవాను ద్రష్టవ్యం" అని శ్రుతి. అనగా ఒకే ధారణతో మనస్సు ఆత్మయందు ఏకాగ్రత చెంది నప్పుడు ఆ మనస్సు ఆత్మరూపమే చెందుచున్నది. ఇది అపరోక్ష సాక్షాత్కారము. ఇది సచ్చిదానందము లేక అద్వైతానుభవ జ్ఞానము. సృష్టియందు నేను సమష్టియందు బ్రహ్మము లేదనుటయే నిరహంకారము. ఆ భావనలో ఉన్నవాడే వాడు నిరహంకారుడు.

శ్రీకృష్ణ భగవానులు భ.గీ. 3-27॥ "అహంకార విమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే" అనేటి కలగాపులగమైనవాడు విమూఢుడుగా। ... ... కానీ చేయును। యూత్మ... ... ... అని తెలిపియున్నారు. అహం బ్రహ్మాస్మి మను అహంకారము లేని వాడు విశ్వమునే ప్రపంచమును చూచును. అహంకారమున్నవాడు విశ్వమునే స్వప్న ప్రపంచముగా గమనిస్తాడు. ... ... అహంకారము లేనివాడు ఈ విశ్వమునే ... ... ఈ సృష్టి ప్రపంచమునకు కారణ కార్యములకు కర్తను గాని భోక్తను గాని కాను అనుచుండును.

2. విజ్ఞానాత్మ జాగ్రదవస్థ విజ్ఞానం : విజ్ఞానాత్మ మూడు అవస్థలను భేదించును. అది అద్వయము, చేతనము. భౌతిక పదార్థము రెండు విధములు. అందు చేతనము పదార్థము నందు సాక్షిగానూ, సుషుప్తిలో కూడా. కష్టాలలో సుఖాలలో ... ... ఉండు ఇది అనుభవించే వారికి తెలియని సాక్షిగా ఉండు అని అనుభవం ద్వారా తెలియును. పిలిచినచో అట్టి పదార్థము నుండి నూనె, నెయ్యి ఇత్యాదులను వేరుగా విడదీయు వచ్చును. ఈ విధముగ పదార్థములను గూడ పదార్థ రూపంగా, వస్తు రూపంగా. స్వాభావికముగానే ... ... కాని ఈ చేతనము ... ... నాడు అది పదార్థమును విడిచి వేరే యుండజాలదు. అట్లే చేతనమును విడిచి పదార్థము

[illegible]. అనే పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము వల్ల పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును [illegible] [illegible] ఈ శ్లోకము.

(ఈ) [illegible] : [illegible], మనస్సు [illegible] [illegible] మనస్సు చేతను మనము ఆలోచనము చేయగలుగు చున్నాము.

[illegible] ఈ పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును [illegible] (Negative) [illegible]

[illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము [illegible]

[illegible] పరిపూర్ణాలోకము.

(ఉ) [illegible] : [illegible] పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము [illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

ఆత్మానాత్మ రహిత పరిపూర్ణ పరమాకాశ నిరవధికము
నిరతిశయ లింగ మష్టే పరిశోధన [illegible]

ఆత్మ [illegible] అనాత్మ [illegible] పరిపూర్ణ [illegible] పరమాకాశ [illegible] నిరవధికము నిరతిశయ లింగ [illegible]

1. ఆత్మానాత్మరహితమ్ : [illegible]

శ్లో॥ [illegible]

2. పరిపూర్ణ పరమాకాశమ్ : [illegible]

శ్లో॥ ఆకాశోహ్యవకాశత్వ, ఆకాశ వ్యాపితం పదమ్
ఆకాశ్య గుణశబ్దోపిశబ్దో బ్రహ్మ ప్రకథ్యతే॥ ఉత్తర గీత [illegible]

ఆకాశమనగా [illegible] (Space) [illegible]

[illegible]

3. నిరతిశయమ్ : [illegible]

4. [illegible] : [illegible]

[illegible]

అనాత్మీకేన జీవేశ్వర భావం విస్మృత్య స్వస్వరూప
మాత్రం నిర్వికార చైతన్య ధ్యానం కుర్యాత్ ||54||

[illegible]

వివరణము :

1. **అనాత్మీకేన :** [illegible]

(అ) [illegible] : [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

తెలియనందువల్ల లేక [illegible] తాను [illegible]. [illegible] చేయుట. అందుకే గురుగీత 212 శ్లోకము [illegible] తాను బ్రహ్మమునందే [illegible] ఇట్టి [illegible] పొందినవాడు [illegible] తాను బ్రహ్మమునందైన [illegible] సర్వకాల [illegible]. ఈ శ్లోకం బ్రహ్మము [illegible] నిర్వికార నిర్దేహ [illegible].

నిర్వికార నిర్దేహ బోధమవాప్య సర్వకాల సమాధిస్థః
అహం పదార్థరహితం వ్యాపారం కుర్యాత్
అహంత్వప్రత్యభావం విస్మృత్య అహం రహిత నిష్ఠేయమ్. (23)

[illegible] సర్వకాల సమాధిస్థః [illegible] అహం (నేను) పదార్థరహిత వ్యాపారము [illegible]. అహం [illegible] (బ్రహ్మము) [illegible].

వివరణములు :

1. నిర్వికారమ్ : అనగా వికారములు, వికారములు లేనిది. షడ్వికారములనగా ఆరు వికారములు చెప్పబడినవి. 1 అస్తి = గర్భస్థముగా ఉండుట 2 జాయతే = పుట్టుట 3 వర్ధతే = పెరుగుట 4. విపరిణమతే = పరిణామము చెందుట. మార్పు చెందుట 5. అపక్షీయతే = క్షీణించుట 6. వినశ్యతి = నశించుట అని షడ్వికారములు.

ఈ వికారములన్నియు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

నిర్దేహమ్ : [illegible] దేహము కానిది. దేహము [illegible] శ్లోక సంఖ్య (21) చూడుము.

(అ) స్థూల శరీరము : 1. జ్ఞానేంద్రియములు ఐదు. 2 కర్మేంద్రియములు ఐదు, 3. [illegible] ఐదు 4 [illegible] ఐదు 5. ప్రాణేంద్రియములు ఐదు మొత్తము 25 తత్త్వములతో కూడి స్థూలశరీరమైనది. [illegible].

(ఆ) సూక్ష్మ శరీరము : జ్ఞానేంద్రియములు ఐదు, కర్మేంద్రియములు ఐదు ప్రాణేంద్రియములు ఐదు మనోబుద్ధులు రెండు మొత్తం 17 తత్త్వములతో కూడి సూక్ష్మ శరీరమైనది [illegible].

(ఇ) కారణశరీరము : జీవము, ప్రాణము, [illegible] కారణ

Dr Dayananda Swamy ebooks

శరీరోపాసనము [illegible] ప్రాప్తము.

ఈ శరీరత్రయముకంటెను మహాకారణ శరీర మొకటి కలదని [illegible] భావించారు.

(అ) మహాకారణ శరీరము : [illegible] మహాకారణ శరీర [illegible].

ప్రత్యగాత్మ స్థూల శరీర [illegible] ఈశ్వర తత్వములను [illegible].

(ఆ) మహాకారణ శరీరము : [illegible] పరమేశ్వరుని [illegible] పురుషుడని చెప్పబడుచున్నారు.

(ఇ) కారణ శరీర స్వరూపము : ఆనందమయ కోశము [illegible]. ఈ [illegible] ఆనందమయ కోశమగుచున్నది. దీని యభిమాని పరమేశ్వరుడు [illegible].

(ఈ) సూక్ష్మ శరీర స్వరూపము : ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయములను త్రికోశములు కలిసి పరమేశ్వరుని సూక్ష్మశరీరమగుచున్నది. దీని యభిమాని హిరణ్యగర్భుడు. సకల సూక్ష్మ శరీరము లందు సూత్రాత్మ [illegible] హిరణ్యగర్భుడని చెప్పబడుచున్నారు.

(ఉ) స్థూల శరీర స్వరూపము : స్థూల శరీర [illegible] పరమేశ్వరుడు విరాట్పురుషుడుగా [illegible]. సూక్ష్మ [illegible] ప్రకాశించుచున్నది.

[illegible] పరిపూర్ణబోధ [illegible].

శ్రీసద్గురు [illegible] శ్రీశ్రీ [illegible] పరిపూర్ణబోధ [illegible]. పరిపూర్ణబోధ విశేషము :

Dr Dayananda Swamy ebooks

1. పరిపూర్ణపరమపదము శాశ్వతమైనది.

2. [illegible]

3. [illegible]

[illegible]

[illegible]

3. [illegible]

[illegible]

శ్లో॥ అహమాత్మా గుడాకేశ సర్వ భూతాశయస్థితః।
అహమాదిశ్చ మధ్యంచ భూతానామంత ఏవచ॥ [illegible]

[illegible]

"[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... 139 " [illegible] " [illegible]

[illegible]

మూలాధారస్య [illegible] ॥ [illegible] ॥
ఇతి మంత్రం సదా జపేత్

[illegible]

మూలాధారస్య = [illegible] = [illegible] = [illegible] --
[illegible] = [illegible]

[illegible] ... 227 ' [illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

తెలిసి, తరించి పొందుటయే సత్యమని ప్రాంతమైనది కాంక్షతో కర్మ చేయుట. [illegible] ప్రారంభమై కర్మ ప్రాంతమును మారు దారియు శ్రీకృష్ణ దేశికేంద్రులు వారు వ.ద. 290 "సత్యమే పరిపూర్ణము ఉండి [illegible] [illegible] చేస్తున్నదే [illegible] [illegible] కథ 180 "సత్యమును పట్టుకొని సత్యంబుగా[illegible] నేర్చి సత్యము స్ఫురణే సత్యము గాదని తెలుసుకొని సత్యముగా సత్యమునందే చాలు చాలన్నా" అని చెప్పియున్నారు [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] సత్యమౌగాదని. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] శ్రద్ధలేని కర్మచేయు ప్రవర్తనకు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] నిశ్చయముతో [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible], [illegible]. [illegible] సంస్కారము ఉత్పత్తి కాదు. [illegible] సంస్కారము ఉత్పత్తి కాకుండ కర్మలు చేయుట [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

శ్లో॥ అశరీరం సర్వదాఽస్తి [illegible] రహితం సదా
అయమేవ సర్వోఽస్మీతి యస్యధీ ర్భ్రమవారణమ్॥

శరీరము లేని పరిపూర్ణ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. "[illegible] పరిపూర్ణ [illegible] [illegible]"

అహమస్మి సదాభాసి ఏతీహి ప్రత్యగ్వేదనమ్
అహమస్మి మహాం నాస్తి ఇతి నిశ్చయమేవహి ।౨౫।

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] నిశ్చయము.

1. అహమస్మి సదాభాసమితీహి ప్రత్యగ్వేదనమ్ : "అహం" [illegible] [illegible] [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] శ్రీకృష్ణదేశిక [illegible] క.ప. 184 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] । [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ద్వైతంలో వాక్యగత మూలసోహం యందున్న ప్రతిపత్తి "నేను" అని తనను గురించి పలుకుచున్నారు. మూలము వల్లనది మొదట అహంకారోపాధియైన సంసారము పుట్టినది. సరదా దింపగవమో ఫలముతేక నేను నేనని పలుకుచుండుటనే దీనిని స్వాగతాగ్నము సర్వాధమునకు ప్రథమస్థానం ఇచ్చినారు.

వాక్య ద్వైతం రూపమునకే మారుమోలేదనుగుడి గమనించే నేను శబ్దమునకు నాగేంద్రియము ద్వారా పలుకుచున్నారు. ఆ వాక్యే మూర్ఖమైన పేరుతో పలుకుచున్నారుండుటడి అన్యత్ర ఏకమునుదే తను నాదమునను కనిపం స్వరూపం ప్రేమాలభైనను బెలియనేరంగాయగనున్నది. గరుడా గుణ్యములందు ఈవాక్య యందున సాక్ష్యమై తన శరీర శక్తుల్లో తగుపతను ఇష్టించి యనగో వ్యాపింపచుండును. ఈ తెలిపినే వక్ష్యంత వాక్యందురు. పాపాణమునందు తరిపి మనుష్య మానవులో నుండి శక్తి రూపములో గుప్తమై మరుగై యున్నది. దీనినే సామాన్య జ్ఞానము కూడ నుందును. ఈ తెలిపి (నేను) సామాన్యముగా నున్నను లేక మాయలోపాధి యందు విశేషముగా నున్నను లేక పరా, పశ్యంతి, మధ్యమ, వైఖరీ వాగ్రూపములుగా ప్రకాశించినను పరాపర రూపములుగ సర్వోపాధులందును నేనని రూపముగానో శక్తి రూపముగానో, శివరూపంలో గుణరూపముగానో వుండియే యున్నది. మహావాక్యములలో దీనినే "ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ" అనీ, అహం బ్రహ్మాస్మి. త్వం తత్వమసి, అయమాత్మా బ్రహ్మయని. సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మయని. తత్త్వమసి వివిధ నామములతో అభివర్ణించినారు.

నేనంటే బ్రహ్మమని తెలుసుకొన్న మానవు నేనే నేను దేహముల పిత్రాయము వల్లో విచారించడము. నేనే దేహ దేహముల వల్లయు మనగా విదారణ, శాస్త్రప్రమాణము, అనుభవము, యుక్తినే గురు వాక్యము ద్వారా ఈ అహం వస్తువు లేనిలేదని అనుభవ పరచుకొనుటే అని అర్థము. అంతే గాని తాను వుండి ఈ విశ్వము ఈ విశ్వమునకు గోచరమైన "అహం" అనె యొరుక అన్యత్రమైపోతే అది అర్థముగాదు. పంచభూతములందుగాని మూర్ఖులకు అందని అటులుగా గాలివస్తున్న అది ఒక ముక్తి నిరు లేని తెలని విశ్వము జ్ఞానము కలిగినట్లు ప్రభుత భయందగానే ఎటుక దిక్కులు లేనేలేని అరూపమైనదే అని సూత్రమే అర్థము. అట్టి అరూప సిద్ధి కొన్న సర్వ ప్రాంతము సంచయములు రహితము నాగించు. ఇప్పుడే ఇన్నరాహిత్యము

"జనన మరణ రాహిత్యమే మోక్షము" అనునే భ్రాంతి "భ్రాంతి రహిత మితం మోక్షం" అన్నారు పెద్దలు. పరిపూర్ణమునందు యొరుక పుట్టనేరదు అని క్షణమైన మనుషక చెప్పుచున్నారు. ఇదేల ఋషులు.

కనుక ఏరుక లేనేలేని అరూపత్వమున్నవానికి, అనగానేను లేకుండా పోయిన వానికి జన్మ రాహిత్యము కదలాడుటకును అవసరంగాక వానికి ఏట్టి కోరికలుండవు. వానికి వాక్కు ముద్దిగాని. కర్మాత్మ ముద్దిగాని యుండదు. రాగద్వేషములు, సుఖదుఃఖములు, పాపపుణ్యములు సంస్కారములు వానివంటి కావు. "నేను లేనది అది" అంతా పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందగ నెనెక్కడ.

సప్రకృతిః సపురుషో సకాలస్థః సదాత్మా
సత్యోహం పూర్ణో నిర్వికారో నిరాకృతిః
నిరాకార నిరాలంబం మూర్తిభూతంస్థితస్సదా ॥ 32 ॥

అనగానేను భోజ్య స్వరూపమైన యన్నమును నేను అన్నమును భక్షించువాడను.

శ్రుతి: "అహమనుర భవం సూర్యశ్చ అహమేవ దేహం సర్వమస్మి" నేను మనువును సూర్యుడను అయితిని. నేనే భోజ్యరూపమైన దీనినంతను తినుచున్నాను. అన్నము భుజించుటకు పూర్వము అన్నమును బ్రొక్కి తినుట ఆచారము. భోజనము నుండి అన్నపు మెతుకులు క్రింద పడినచో వెంటనే అన్నము నల్లూరు "అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపము" అని ఎవరుందు అన్నమునట్లుండ భుజింపరాదనుచు పెద్దలు హెచ్చరించేవారు. కాని పెద్దలమాటలు నల్లకూరలు అనే భావముతో సరిపెట్టుకొని లోయేవారము. కాని అన్నమే బ్రహ్మమనెడి భావము వెల్లో యిప్పుడు అర్థమగుచున్నది.

తైత్తిరీయోపనిషత్ నందు భృగువల్లి రెండవ అనువాకమునందు "అన్నం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్। అన్నాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే అన్నేన జాతాని జీవన్తి। అన్నం ప్రయన్త్యభి సంవిశన్తీతి॥

భృగువు తపస్సు చేసి అన్నమును బ్రహ్మముగా తెలుసుకొనెను. ఎలాగనగా సకలము ఈ ప్రాణులు అన్నం నుండియే పుట్టుచున్నవి. అన్నంవలననే జీవించుచున్నవి. మరణించిన తరవాత అన్నము నందే తిరిగి లీనమగుచున్నవి.

జనకుని పారవశ్యమును గురువు ధర్మోపదేశము చేయుచుండగా పట్టు పుత్రకాదులు చేయుచున్నకాలములో అతనికి జ్ఞానము కలిగించుటకై ప్రపంచములోగల వస్తువులన్నింటిలో పరమనీచమైన పదార్థమేదో దానిని తెమ్మని జనకు డాజ్ఞాపించెను. జనకుడు తిరిగి తిరిగి మానవ పురీషము (మలము) కన్న హేయమైన పదార్థములేదని యెంచి దానిని తెచ్చెను. అంత జనకమహారాజు అగ్నిని చేరబోగా దాని యందా పురీషము పెట్టి ఓ! పురీషమా నీకన్న హేయమైనది ప్రపంచములో లేదని గురువుగారు నిన్ను తెచ్చినారు. నీ వేమనుచున్నావు? అని ప్రశ్నించగా ఆ పురీషము నుండి నాకిప్పుడు ఈ హేయరూపము కలిగినదేమని, నా పూర్వ రూపము మధురాతి మధురమగు పంచభక్ష్య పరమాన్న రూపముగదా! దానికి పూర్వ రూపము పంచభూత సముదాయము. అంతకు పూర్వము ఆత్మస్వరూపమే. నన్ను హేయరూపముగా చిత్రించిన మనుష్య గుణే హేయరూపము. నేను ఆత్మ స్వరూపమే గాని అన్యమునుగాను. అని పలికినది. సర్వమునందు ఆత్మను దర్శించువాడే సమదర్శి. అన్నియు ఆత్మ యొక్క స్వరూపములే "ఆత్మనోఽన్యం నకించన" ఆత్మ తప్ప వేరేమీలేదు. అహమన్నం నేనన్న ఒక్కటే నేనన్న ఆత్మ యున్న బ్రహ్మమున్న ఒక్కటే. అదేవిధముగ మరొక చోట కదా........ **వేదావాక్యమేళము లేదంతము మహా హోదమిదనన్॥** అనగా పరిపూర్ణమైన పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంతరము సకలము లేకనే వస్తి అరణ్యములో కోటి సర్వాభరణములు వచ్చుచుండును. అయినా నేను లేనని లక్షణము నాకు తెలిసిన యెడల వస్తువు దాకుచుపోయనంత లేకపోదును.

పైన పేర్కొన్న విదరముల బట్టి మనకు తెలియవచ్చునది యేమనగా అన్నమే బ్రహ్మము. అంతేగాక నేను భోజ్య స్వరూపమైన అన్నమును, అన్నమే నేను, నేనే బ్రహ్మమును అని స్పష్టమైనది.

2. అహమన్న మహం నాస్తి ఇతి నిశ్చయమేనహి : నేను అన్నమును, నేనే లేక పోవుట నిశ్చయము అని అర్థము. నేనే అన్నమన్న నేనే బ్రహ్మమని తెలియవలె.

నేను అనగా ఏది? అనునట్టి విద్యయు జ్ఞానము నుండగా మనము తెలుసుకొందము.

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

వివరణము :

1. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

2. [illegible] బ్రహ్మము [illegible]
[illegible]

[illegible] బ్రహ్మము [illegible]

[illegible]

మహావాక్య : [illegible] ఆత్మ [illegible]

ఏష సర్వేషు భూతేషు గూఢోత్మా న ప్రకాశతే
దృశ్యతే త్వగ్ర్యయా బుద్ధ్యా సూక్ష్మయా సూక్ష్మదర్శిభిః. కఠ 1-3-12

తా॥ [illegible]

తా॥ "[illegible]" [illegible]

[illegible]

"[illegible]"

తా॥ [illegible]

[illegible]

తా॥ [illegible]

"నతత్ర చక్షుర్గచ్ఛతి, నవాగ్గచ్ఛతి, నోమనః [illegible] [illegible] [illegible]"

తా॥ బ్రహ్మము [illegible]

"[illegible]"

తా॥ [illegible] బ్రహ్మము.

Dr Dayananda Swamy ebooks

"అతోఽస్మిలోకే వేదేచ ప్రథితః పురుషోత్తమః" ॥ పురుషోత్త॥

తా॥ మను ప్రాణులు వేరు. అస్పష్ట స్వరూపుడను అక్షర బ్రహ్మము కంటె నరుడను పురుషోత్తముడ కంటె ఉత్తముడనని (శ్రీ. అక్షర పురుషోత్తములకు సమముగా సృష్టి అని తెలియవలయును).

4. నిత్యోఽహం : నిత్యుడను. అనగా శాశ్వతుడను, పరిపూర్ణస్వరూపుడు నిత్యము శాశ్వతమైనది నిత్యం అనగా బ్రహ్మము కాలత్రయమునందు శాశ్వతము ఉండునది అని సామాన్యార్థము. అనగా దాని అస్తిత్వమునకు అనగా ఉనికికి మాత్రం భంగం లేదన్నమాట. కాని దాని రూపనామములు నిరంతరము మారుచూనే యున్నవి. అయినను వస్తువు యొక్క యునికికి భంగము కలుగుట లేదు. నాశనమనగా రూపము గానున్నదే ఆ పరబ్రహ్మస్వరూపమే. ఏ వస్తువు నేనటువంటి నశించు పోవుట లేదు. ఉదాహరణకు ఒక చెట్టును నరికితే కట్టెలు, కట్టెలను కాల్చితే బూడిదను, ఆ బూడిదనుండి ఎరువు తొట్టిన పొలములలోనుండి మరల కొత్త రూపముల ధరించుచున్నవి. కనుక చెట్టు యొక్క నాశనము కాలేదు. (Matter is indestructible) అనగా పదార్థమునకు నాశనము లేదు, అని విజ్ఞాన శాస్త్రము చెప్పుచున్నది. ఇదే విధముగా బ్రహ్మము నానా రూపములు పొందుచున్నది. ప్రళయానంతరమున సృష్టికి పూర్వమున్న స్థితిలో నుండుచున్నది. కనుక సృష్టికి పూర్వము, సృష్టి అనంతరము. సృష్టి కాలమునందు అనగా భూత భవిష్యత్ వర్తమాన కాలములయందు బ్రహ్మ పదార్థము వేరే రూపములో నుండునే యున్నది. వసుధ లేకాలా చాల్తున్నారు. నశించే మనకు నిర్జీవ బ్రహ్మమును ఈ సృష్టితోనే నిత్యమన్నారు. అంతేగాని నామరూపములో కాని మార్పు లేదనే అర్థములోకాదు. మార్పు చెందేది మాయ కనుక యిది మాయా బ్రహ్మమంటి. "ఏకం అనేకం భవతి" అనే న్యాయముగా ఒకే బ్రహ్మము నిర్గుణముగా నున్నది. నిత్యానిత్యములనే ద్వంద్వద్వయముగా నున్నది. నిత్యానిత్యములనే విభాగము ఎరుగని కేవల నిత్యత్వ మెట్టి పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము. అందుకే 'నిత్యోఽహం' నిత్యుడనని పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును ఈ వాక్యమున చెప్పబడినది. శ్రీ కృష్ణదేవేంద్రులవారు క.వ.51. "ఇయలనిన నిత్యవస్తువు అయిలిన శాశ్వతిని నుండు బహ్మాండములో" అని వ్రాసియున్నారు. ఇందులు నిత్య వస్తువనగా. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము శాశ్వతమైనది. కాలత్రయములలో బ్రహ్మాండము మార్పు చెందుచున్నా (ప్రళయము పొందుచున్నా) మార్పు చెందక యుండునని తెలిపియున్నారు.

5. పూర్ణో :– పూర్ణుడను పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమే పూర్ణముగా నున్నది. పూర్ణం అనగా నిండుకొని యున్నదని అర్థము. దేనిని నిండుకొని యున్నది అని ప్రశ్నిస్తే తన యావదణ్డమందంతట పూర్తిగా నిండుకొని యున్నది. బ్రహ్మాండ భాండము లన్నియు ఆ యెరుక యొక్క ఆవరణము నందుండుటచే వానియన్నిటి యాక్రమణమునందు ఆ యెరుక పూర్ణమై యున్నదే కాని తన యావద్భావము ఎంత పెద్దదైన "మహాబ్రహ్మాండమ్" అని చెప్పబడిన దానికి కొక బిందు మాత్రమున్నది. సూర్య చంద్ర నక్షత్రాది నవగ్రహము లెంత గొప్పదైన ప్రకాశవంతమైన అవి అన్నియు నొక మితి కలిగి యున్నవే యని విజ్ఞాన శాస్త్రము చెప్పుచున్నది.

మనకు తెలియబడుచున్న విశ్వాకారమగు బ్రహ్మము విశ్వగతమును, విశ్వాతీతమును

Dr Dayananda Swamy ebooks

పూర్ణముగా వస్తువు యొక్క వెలుపల, లోపల ఆకాశము వలె సర్వ వ్యాపకమై నిండుకొని యున్నదని తెలియవలెను. దీనినే ప్రత్యక్ష పూర్ణమని చెప్పవచ్చును. ఏలననగా ఇది అంతటా నిండుకొని యున్నట్లు కానవచ్చును. ఎండమావులందు నీరున్న ప్రత్యక్షముగా కానవచ్చినను ఎండమావులందు నీరు ఎట్లు లేదో పూర్ణముగా గానవచ్చినను వరుస (ఆత్మ) సకల దేశములను నిండియున్నట్లు తోచినను నిజముగా నిండియే లేదు. అట్లే ప్రత్యక్ష పూర్ణము అంతటా నిండియున్నట్లు గానవచ్చినను ఏక దేశీయమైయున్నది. వాక్కుకు, కంటికి, మనస్సుకు ఎంత మాత్రము గోచరించని పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే సకల దేశములందు నిజముగా నిండి పూర్ణమై యున్నది. కనుక ప్రత్యక్ష వస్తువైన వరుస కంటే పరోక్షమైయున్న (కానరాని) పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే పూర్ణమై యున్నది.

6. నిర్వికారో : అనగా వికారములు లేనిది, పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము ఎట్టి వికారములు లేనిది. షడ్భావ వికారములు అనగా ఆరు వికారములు చెప్పబడెను.

1) అస్తి = తల్లి గర్భమునందుండుట. 2) జాయతే = పుట్టుట. 3) వర్ధతే = పెరుగుట. 4) పరిణమతే = పరిణామము చెందుట 5) అపక్షీయతే – క్షీణించుట. 6) వినశ్యతి = నశించుట. ఈ వికారములన్నియు ఆవరణరూపమైన దేహమునకే గాని ఆత్మ రూపమైన దేహికి లేవు. నేను మేను రెండు ఒక్కటైనా స్థూల రూపమైన మేను మాత్రమే దృగ్గోచరమగుచున్నది. దాని వికారములే కనబడుచున్నవి. "నేను" కంటికి కానరానిది. అందుచే దాని వికారములు కూడ కనబడలేదు. దానికి కూడ వికారములున్నవా? అంటే తప్పక యున్నవి. ఇచ్ఛా సంకల్ప రాగ ద్వేషాదులన్నియు వికారములే గదా! అట్టివి మనోధర్మములుగాని ఆత్మ ధర్మములుగావని చెప్పవచ్చును కాని అట్టి మనస్సు లేని వికారము" ఆత్మ వికారమేగదా! అయితే అది వికారమని ఎందుకన్నారంటే స్మృతి సంకల్పము కలుగనప్పుడు దాని యందలి వికారములు కానరాలేదు. మొదట్లో అట్టి నిర్వికార స్వరూపుడనే నేను. నాకు యిప్పుడీవ లక్షణములు సర్వ వికారములు కల్గినవి అను స్వస్వరూపానుభవము కలుగుచున్నది. ఇట్టి వికారములు పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు లేవు.

7. నిరాఖ్యః : అఖ్యయనగా పేరు. నిరాఖ్యః అనగా ఏ పేరులేనిది. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునకు ఏ పేరు లేదు శ్రీ కృష్ణదేశికేంద్రుల వారు క.ద. 44 "**ఇట్టిదియనువు లేనిది। పుట్టు మొదట పేరు లేదు। మొదమున ఎరుకే। పుట్టి పెట్టిన దాని పేరులు పెట్టుకల వాడలేక పాలిపోవునురా**"। అని తెలిపియున్నారు. మరియు మరొకచోట క.ద. 38 "**పేరడలమునందు బయలుని పేరెప్పుడు లేదు మనము పెట్టుట చాతని పేరాయె బయలుకిప్పుడు పేరాసిన్ నేను మ్మునమని పోలేవాలని**" అని తెలిపియున్నారు. అచలము పరిపూర్ణము బట్టబయలు యనీ పలుకు నామములు మన నిర్ణీతములే కాని వానికి లోకమందు పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమునకు ఏపేర్లు లేవు. గనుక నిజమైన అచలమునకు నిర్ణయించిన నామములు తాను పెట్టుకొని అనుభవములకు సరిగా తనకు అచల పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమందు మూలముగాని నిలచేందుకు స్థానముగాని లేదని గురువార్త జేసి పుట్టించినట్లు తెలుసుకొని తాను లేకపోవుట అనెడి మరణ భ్రాంతి రహితమునకు దారునని భావము.

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

8. [illegible] : [illegible]

[illegible]

మోహకామాది సంబంధ మహం బ్రహ్మేతి భావనమ్
నిగమాగమశాస్త్రాణి [illegible] ॥[illegible]॥

[illegible] కామక్రోధ, లోభ, మోహ, [illegible] అహం బ్రహ్మమను భావమును, [illegible] వదలివేయుము.

1. మోహకామాది సంబంధము :

శ్రీ [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

67 శ్లో॥ కోరుట మానుండు కోరిక యున్నను. నెరవేరక యుండిన క్రోధమగును నష్టమైన ద్రవ్యముల వలన కలిగిన శోక మూర్ఛాపేక్ష మోహములు నగును. ధనమున్నచో సామాన్యుని సత్పురుషుని కొరకని గర్వించుటచే మదము తన ద్రవ్య మునకు హానిచేయున అహములయము మరి కీర్తి ప్రసిద్ధులు మాత్సర్యము ఇట్టి అరిషడ్వర్గముల వలన శాంతి వెలుపలి శత్రువులకు సర్వస్వమును ॥ఇట్లు॥ అనగా కోరిక కామము తీర్చ కానప్పుడే క్రోధము, నష్టమైన ద్రవ్యము వలన దుఃఖము శోకము, ద్రవ్యముపై అపేక్ష కలిగి యుండుట లోభము, ధనము కలిగియుండుట మదము. తన ద్రవ్యాపేక్షగానున్నను. తన ద్రవ్యమును అపహరించినవారి మీద మాత్సర్యము, గనుక ఈ అరిషడ్వర్గముల వలన శాంతి లేకపోవును.

శ్లో॥ ధ్యాయతో విషయాన్ పుంసః సంగస్తేషూపజాయతే
సంగాత్సంజాయతే కామః కామాత్ క్రోధోఽభిజాయతే. గీత 2-62

అనగా విషయచింతన వలన సంగము. సంగము వలన కామము, కామము వలన క్రోధము కలుగును. క్రోధము వలన సమ్మోహము. సమ్మోహము వలన స్మృతి భ్రంశము, స్మృతి భ్రంశము వలన బుద్ధినాశనము, బుద్ధినాశము వలన సర్వనాశనము కలుగునని భగవద్గీత తెల్పుచున్నది. ఇన్నిటికి మనస్సు జ్ఞానేంద్రియాలచే విషయ సంపర్కము గల్గించుట మూల కారణమైయున్నది. ఈ వ్యష్టి మనస్సుకు మూలకారణము అన్నిటికి సమష్టి మనోమయమగు సత్తాలేక శుద్ధచైతన్యమే (Supreme Consciousness) కారణమైయున్నది. దానికి ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముతో నిర్దిష్ట మొదలైనవి లేవు అంతః కరణముకు శాంతి లభించదు. ఆ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును "పూర్ణమే యుండి పెంపొందుచున్నా" అని. "పోయిన ఏమిలే మళ్ళీ, మళ్ళీనా?" అని శ్రీకృష్ణపరమాత్ములవారు తెలుపుచున్నారు. ఆ విధంగా పోయిన వస్తువు దానికి ఆ సంపూర్ణ భావమును వ్యక్తపరచుట చేయగలరు? నాటి మహాభారతమున తన యుండుట గుర్తుకు పరిపూర్ణబ్రహ్మము వంటి సూక్ష్మం లేదు. కొంచెము ప్రవేశించుటకు స్థానము లేదు. అనే నిశ్చయముపై నాకు విషయములపై వస్తున్న కామము లేని సంతృప్తి వస్తువులను గుర్తించుట గాని పుట్టు సంపద ఉన్నాయో తెలుసుకొనుట అనేది గుర్తించదు. వస్తువుల పంపిణీదారు గుర్తించుటే గాని దాని యందలి దేని మాధుర్యమునకై గుర్తించదు. ఇట్టి నిశ్చయములందే వైరాగ్యముగాని వస్తువులయందు వైరాగ్యము లేదు. ఇదియే రాజయోగ లక్షణము శ్లో 84 ఇది ఇ స్థితియే యందు సమయుండుని యుక్త ...." అంటూ భగవద్గీతలో శ్లోకములందు చెప్పబడె నిత్యానా పరిపూర్ణ యజ్ఞమైన రాజయోగ "ఆ బీజ వ్యవహారములు చేసి అంటుకొనిన" అని గుర్తించి చూచిన తత్వజ్ఞుడు (పరంగిని) పలె వదలివేయు మని ఉపనిషద్వాక్యము చెప్పుచున్నది

2 అహం బ్రహ్మాస్మి భావనమ్ : నేను బ్రహ్మను అను భావమును కూడ దృఢమైనది వదలుము.

79 శ్లో॥ పరిపూర్ణమైయున్న పరమాత్మ బ్రహ్మవిద్యకు మార్గమైన కాయంబు నందున్న బుద్ధికి సాక్షియై స్ఫురించుచున్నది యనుటకై పరమును కరమగును. శ్రుతి లేనట్లైనట్లు పరిపూర్ణ పరమాత్మ బ్రహ్మత్వమును కల్పించు విషయము అహమేక బ్రహ్మ బ్రహ్మైవాహమస్మి

Dr Dayananda Swamy ebooks

యస్య యస్యైనే పదమున కర్థమగును. వివిధ వాక్యార్థముల నెల్ల పరిహరించు అనుభవవాక్యా మొందు లక్ష్యార్థమగును ॥౭౬॥ అని శ్రుతి రామ తత్వమున స్పష్టముగా చెప్పబడినది అవగా

1. బ్రహ్మ విద్యకు అధికారియైన దేహమందు బుద్ధికి సాక్షియై స్ఫురించుచున్న చైతన్యమే అది అహం అనే పదమునకర్థమగును.

2. ప్రతి దేశాది స్వతః పరిపూర్ణ పరమాత్మయైన వస్తువు బ్రహ్మమనే పదమునకు అర్థమగును.

3. అహమే బ్రహ్మము. బ్రహ్మమే అహమను ఏకత్వమును అస్మి పదమునకు అర్థమగును.

పిండబ్రహ్మాండములైన ఉపాధులు వాచ్యార్థమని యెరుగవలెను.

ఇంకా కొంత పరిశీలించినచో, బ్రహ్మ విద్యకు యోగ్యమైన మానవదేహ మందు బుద్ధికి సాక్షిగానున్న ప్రత్యగాత్మకు బ్రహ్మ ప్రకాశము వలనే నాది. నేను అను అహం వృత్తి కలుగుచున్నది. అందువలన అహం వలన బ్రహ్మత్వ నిశ్చయము సిద్ధించుచున్నది. "అస్మి" అనగా అతడే నేను అని అర్థము. ప్రత్యగాత్మ అఖండపరిణామము పొందుటచే జీవోపాధులందు వేరుచున్నది. బ్రహ్మ నిర్ణయము తెలిసి యున్నచో పరిణామము పొందునప్పుడు అనే బ్రహ్మమగు చున్నది. కావున "అహం బ్రహ్మాస్మి" అనగా నేనే బ్రహ్మమును అను సిద్ధి నిశ్చయము పొందకలుగుచున్నది

ఈ భావమునందు "నేను" అహం అంతా మిగిలియున్నది. వస్తువు యొక్క అనిత్య భావన వల్ల వస్తువు యందు క్లేశము లేదు. ఆ భావవస్తు వస్తువు కూడ తానే అన్యోన్యం వల్ల "ఇదం" వృత్తి మాత్రమే నానారూపముగా ప్రపంచ సృష్టి పోవును, కాని యిదం వృత్తి నాశనము వల్ల "అహం వృత్తి" పర్యంత నీనీ అనుభవించు పోదు. అయితే అహం వృత్తి లయమైతే పరంజ్యోతి అనాదే సరిస్తుంది. అహం వృత్తి అంటే నేను అను అహంకారము కాదు దానికి కారణమైన "బ్రహ్మోహం" అనే బ్రహ్మాకార వృత్తిలేక పోయినప్పుడే అహం వృత్తి కర్తృంత నాశనము. ఇట్టి అహం వృత్తి పరిపూర్ణ బోధచే గాని యోగము గాదు. కావున ఈ అహం వృత్తిని పలికిన పదమునట్లు వదలకపోగా పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము స్వతఃసిద్ధము గాదు. ఇట్టి వాటిల వలదుటన్న పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు బ్రహ్మోహం అను స్ఫురణముగాని మాటలుగాని లేదని గురు ముఖతః తెలిసి వదలవలయునని తెలియవలెను.

4. నిగమాగమశాస్త్రి : ఆగమనిగమ శాస్త్రములను కూడ వృద్ధిపొందునట్లు నదిలువని ఈ వాక్యము బోధించుచున్నది.

ఆగమము అనగా దేవపూజా విధానమును తత్వమంత్రింపిన విషయములను తెలుపునట్టి శాస్త్రము మరియు వ్యాకరణాది శాస్త్రములు అనగా :

శ్లో॥ శిక్షా వ్యాకరణం ఛందో నిరుక్తం జ్యోతిషం తథా
కల్పశ్చేతి షడంగాని వేదస్యాహుర్మనీషిణః॥

శిక్ష, వ్యాకరణము, ఛందము, నిరుక్తము, జ్యోతిషము, కల్పము, అను వేదాంగము ఆగమములు యని యర్థము. 1. శిక్షయనగా విద్యాభ్యాసము. బోధన, సంగ్రహము, 2 వ్యాకరణము అనగా శబ్ద శాస్త్రము. శబ్దవ్యుత్పత్తిని తెలుపు శాస్త్రము 3. ఛందము అనగా

Dr Dayananda Swamy ebooks

సర్వ లక్షణ శాస్త్రము. 4. నిరుక్తము అనగా వేదాంగములలో నొకటి. 5. జ్యోతిష్యము అనగా గ్రహగతి నిర్ణయ శాస్త్రము. 6 కల్పము అనగా ఒక శాస్త్రము. బ్రహ్మాదినము. ఈ ఆరు భాగములు అని అర్థము.

నిగమము అనగా వేదము. వేదము విద్ అను ధాతువు నుండి పుట్టినది. విద్ అనగా ప్రకాశము. ఎరుక, జ్ఞానము అని నిర్ణయము. ఈ వేదమునకు శ్రుతి ఆమ్నాయము అను నామములు గలవు.

"శ్రూయత ఇతి శ్రుతి" అనగా శ్రోత్రేంద్రియములచే శబ్దరూపముగా తెలియబడునది కాబట్టి శ్రుతి యనియు చెప్పబడెను. ఆమ్నాయముగా వర్తించుట అని అర్థము. "వేద ఇతితి వేదః" తెలియజేయునది గాన వేదమని చెప్పబడెను. ఈ వేదముల నిరుక్తి ఎట్లనగా "విదంతియనేన ధర్మా ధర్మ మితివేదః" అనగా దీని సహాయముచే మనకు ధర్మా ధర్మములు తెలియబడును గనుక ఈ వేదము కర్మకాండ మనియు, ఉపాసనాకాండమనియు, జ్ఞానకాండ మనియు మూడు భాగములుగా యున్నది.

(అ) కర్మ కాండము : ఇహపర సుఖములకు తగిన కర్మానుష్ఠానములను, వేదము పద్ధతులను, అశ్వమేధము, వాజపేయము మొదలగు యజ్ఞములను చేయు విధములను, అవి చేయుట వలన కలుగు ఫలములను బోధించును.

(ఆ) ఉపాసనాకాండము : పరమేశ్వరుని యందు భక్తి చేయు విధమును, అట్లు భక్తి చేయు వారికి కలుగు ఫలమును బోధించును.

(ఇ) జ్ఞానకాండము : తత్త్వజ్ఞానము వలన బ్రహ్మజ్ఞానము పొందు మార్గమును, అందువలన కలుగు ప్రయోజనమును బోధించును.

4. ఉచ్ఛిష్ట పింఛత్త్వాల : ఉచ్ఛిష్టము నల పడవేయునది అని యర్థము. ఉచ్ఛిష్టమనగా "ఎంగిలి" అని సామాన్యార్థము. కాని తినగా (అనుభవించగా) మిగిలిన దంతయు ఉచ్ఛిష్టమే అనే అర్థము కూడ కలదు. తినేవాడు తినుపదార్థము రుచిని బట్టి ఎక్కువ తక్కువ తినునుగాని ఆపదార్థమును వినియోగములో తెచ్చినపుడు ఒక స్థాయిలో దాని వినియోగము పూర్తిగా ఆగిపోవును. అప్పటికి మిగిలిపోయిన తినలేకుండ వుండును. (Negative Utility) కావున అవి ఎంత రుచిగానున్న తినలేను. వాటిపై విరక్తి కలిగి వదలివేయును. అప్పటి మళ్ళి వాటి జోలికిపోడు. అట్లే ఈ లోకమునందు నేనొన్న అరిషడ్వర్గములు, నేను బ్రహ్మననే భావన. ఆగమనిగమ శాస్త్రము లన్నియు ఎరుకనే, ఎరుక జ్ఞానములో నున్న వీటిని ఉచ్ఛిష్టము వలె వదలి వేయుమని చెప్పుచున్నది. ఎరుకను ఎందుకు వదలవలెనో ఎట్లు వదల వలెనో తెలుసుకొందము.

"పరిపూర్ణమును, ఎరుకను యెరిగి యెరుకను మానుము" అను ఒక్క వాక్యములో పరిపూర్ణ బోధ అంతా ఇమిడియున్నది. మర్మగర్భమున్నది. ఎరుకలేకుంటే పరిపూర్ణుడా? అంటే ఎరుకను వస్తునిశ్చయముగా అనగా ఎరుక యొక్క స్థాన స్వరూపములు తెలిసి, అప్పుడు తన స్వస్వరూపముగా నున్న పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునందు తనకు మూలమునాని స్థానమునాని లేనిదిగా ఆరూఢ స్థితినందిన నాడే యెరుకను విడిచిన వాడు. ఈ విషయమునే శ్రీకృష్ణ దేశికేంద్రులవారు తమ కందార్థములలో క.వ. 281 "గురుకరుణచే వలనములను ఘన నెరిగించిన శిష్యుడెరిగి యెరుక బుంచెన్. ఎరుకను నిల్పుట మునుపటి ఎరుకను విడనాడి శిష్యుండయ్యెనంటే..."

Dr Dayananda Swamy ebooks

అని వ్రాసినారు. అనగా శిష్యుడు ప్రపంచంలో ఎరుకై నిలువ వలెనన్నది స్పష్టము.

“ఎరుక బ్రహ్మమనియే మన శంకరాచార్యులు, తెలివి బ్రహ్మమనుచు తెలిపినారు, ఎరుక తెలుపులెంతెన్ని యెరుగడు వేమన విశ్వాభిరామ వినురవేమ”

అనగా వ్రాసెను. శంకరాచార్యులు చేసిన బ్రహ్మమునే ప్రతిపాదించినారా అదే ఎరుక కనుక ఎరుకై నిలుపుట అనగా లక్ష్యార్థ పొందుట. ఇది సామాన్యము గాదు. ఆస్థితి యందు శిష్యుడుండక వానిని కూడ వదలి వేయుమని ఉన్నదానిలో ఉండు గోప్యతప్పని గురువు కర్తవ్యమును తెలియజేసినాడు

మరింకేమి చేయుచున్నాడో సంపుటము 6.వ 237 “పరిపూర్ణము నెరుకను నిలిపించుటకై శిష్యు తండ్రి వలెగాచి గదా యెరుకను గురుదక్షిణగా మారి వేగ వదలవలె” నన్నారు. ఇది ఎట్టి వానికి సాధ్యము. ఎరుకను గురు దక్షిణగా ఇవ్వ చేసిన అది వాడా ఇంకెక్కడ నిలిచేనురా! వాడు ఎరుకను వదిలి పిమ్మట దానిని వదలవలెను. ఎరుకను గాఢ పరోక్షముగా శ్రవణం చేసినంత మాత్రాన వదిలేస్తాడా? వదిలి పూర్తిగా సంగతిని అనుభవమున ఆ వస్తు స్వరూపమును దాల్చినచో ఆ వస్తువు అపరోక్షమైనట్లు చెప్పాలి. ఎక్కడ ఎరిగేది, ఎరుగబడేది రెండు ఎరుకే. వస్తు రూపమై ఎరిగే ఎరుక జ్ఞాన రూపము. వస్తువే రూపమైన తన స్వరూపమే జ్ఞేయము.

శ్లో॥ జ్ఞేయం సర్వప్రతీతంచ, జ్ఞానంచ మనవుచ్యతే
జ్ఞానం జ్ఞేయం సమంకృత్వా యథాన్యాస్తి ద్వితీయకం ॥గురుగీత॥211॥

అనగా ఈ జ్ఞాన జ్ఞేయముల అంతరము (భేదము) నశించి రెండు ఒక రూపము పొందితేనే ఎరుక అపరోక్షమైన వస్తు మాట చెప్పబడే శిష్యుడెరుకై నిల్వగలడు. అందుకు ముందుగా జ్ఞేయ రూప యెరుక ఆయత్న ఫల స్వరూప స్వరూపమును గురుముఖతా, వస్తు నిశ్చయ రూపముగా గుర్తించవలసి యున్నది. ఆ పిమ్మట ఆ జ్ఞానము అనుభవము కావలె. అప్పటికి తెలిసితే తెలియునట్లు అనుభవ సత్యము రానేరాని నిలిచిన దాని తనస్వరూపముగా నున్న పరిపూర్ణము మాత్రమే వుంటాయి. పరిపూర్ణమందు తనకు మారాం లేదనేటి విషయము ఎరుకనే అనుభవ మౌతుంది. పరిపూర్ణమునకు గట్టిగా శ్వాస స్థితిని పొంద్యనే, అప్పుడు చేయుదగిన కర్తవ్యమేమి? గురువు ఎరుకను నిల్వకు మరి చెప్పిన మాటను పాటించి పాలించుటయే. ఈ స్థితి యందే ఎరుకకు ఏదైనా సామర్థ్యము కలుగునో. **“ఎరుక కూడదు వేరు వెరికి తప్పితే చాలు”** అని శ్రీ కృష్ణదేశికేంద్రులవారు అన్నారు. జ్ఞాన జ్ఞేయ రూపంగా వున్న తన స్వరూపము రెండు కాదని పరిపూర్ణ బ్రహ్మము నందు తనకు మరొకటి లేదన్న నిలుపుటకు స్థానము లేదని తెలుసుకొని తానే బ్రహ్మననే భ్రాంతి పూర్తిగా వదలివేయుట ఎరుకకు విడుట.

ఎరుకై నిలుపుట యనగా తన వ్యష్టి జ్ఞానము నిజముగా పరమాత్మను ఒక్కటైనది కాదు. కించిజ్ఞత్వాది అల్ప లక్షణములు గలదిన్ని కాదు. అది సామాన్యమైనది. కాదు. అది దేహము పరమాత్మకతే అయివున్నది. దాని దేహము ఉండుటచే దానికి శక్తి సామర్థ్యములు మరుగుపడినవని అని గ్రహించి సర్వోత్తమమైన పరమాత్మకతయే సర్వవ్యాపకమైనప్పుడు కేవలమొరుక యని (శుద్ధ చైతన్య) వ్యష్టిపోయి గతమై యున్నప్పుడు మిశ్రమముయొక యని తెలియవలెను. కనుక తానే పరమాత్మక యని, పరమాత్మకకు పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు మరొకటి లేదు

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

జ్ఞానమధ్యే జగన్నాస్తి పూర్ణమధ్యే జగన్నహి
సహిత్వాన్వాధికం సర్వం జ్ఞాన మాత్ర స్వరూపకమ్ ॥[illegible]॥

[illegible]

[illegible]

1. జ్ఞానమధ్యే జగన్నాస్తి : [illegible]

[illegible]

జ్ఞానమితి ప్రోక్తం. అజ్ఞానం యద తోన్యథా" అనగా ప్రత్యక్షానుమాన శాస్త్రాదులైన జ్ఞానసాధనములు ఈ తత్త్వ జ్ఞానముచే తెలియబడు బ్రహ్మ వస్తువు యొక్క (జ్ఞేయ బ్రహ్మము) సాక్షాత్కారమే జ్ఞానమనియు ఇతర మంతయు అజ్ఞానమనియే చెప్పబడియున్నని దీని భావము.

జ్ఞానముచే బ్రహ్మమును తెలుసుకొన్నాము. ఇప్పుడు జ్ఞానము మరియు జగత్తు లేదనుటకు విచారింతము జ్ఞానాజ్ఞానములు రెండు లేని వస్తువులు. ఇవనియును జ్ఞానాజ్ఞానములుగా వర్తించు ప్రాణులను చేతనములనియు పిలువబడుచున్నవి. ఏకైకమనుష్యుడు ఒకే ఆత్మ యొక్క (అఖండ యొరుక) పరిణామమే. నిమిత్త ఉపాదానము కారణములుగా నుండి నానుగాక భేదము మాత్రమే కలిగి యున్నందున, నామ రూపములు మాత్రమెంచి మిథ్యా భూతములనియు, ఉపాదాన కారణము అగు బ్రహ్మ వస్తువు (ఆత్మ) మాత్రము సత్యమనియు "బ్రహ్మ సత్యం జగన్మిథ్యా" అని అద్వైత సిద్ధాంతము ప్రతిపాదింపబడినది. అవిధముగా అద్వైత సిద్ధాంత ప్రకారము కూడ విరుద్ధములు. జ్ఞానా జ్ఞానములు లేక చెడున సుఖదుఃఖములు తేజోంధకారములు అన్నియు ద్వంద్వములు. ఒకే ప్రతి పత్తి కలిగియున్నవి. కనుక ద్వంద్వములు రెండు సత్యములు లేక రెండు అసత్యములు కావలెను యుండదును గాని ఒకటి శాశ్వతము, మరొకటి అశాశ్వతము, ఒకటి బ్రహ్మము మరొకటి మాయ కాదుకదా. అద్వైత ప్రతిష్ఠాపనాచార్యులగు ఆది శంకరులు కూడ ఇదియే దేహ నిత్యము దేహము అనిత్యము అని ప్రతిపాదించినను వీరును 'సర్వవేదాంత సంగ్రహము' అనుపేరుతో వారు రచించిన గ్రంథములో "యథా మృణ్మయో కుంభం తద్వద్దేహోపి చిన్మయః" అనగా మట్టితో తయారు చేయబడినకుండ అంతయు మట్టే అయినట్లుగా దేహమంతయు కూడ చిన్మయము యున్నదని చెప్పి యున్నారు. స్థూల రూపముగు దేహమును విడదీసి చూచినచో దేహము జడము, అజ్ఞాన రూపము అయినప్పటికిని "సర్వ మిదము ఆత్మ" అని చెప్పబడిన రీతిగా సర్వము ఆత్మ మయమే. విరుద్ధములు రెండు ఒకదానితోనొకటి కలిసియుండవని వాదన యున్నది. అందు ఒకటి లేనిచో రెండును నుండజాలవు గదా. దీనవన లేని ప్రకాశమునకు ఉండజాలదు కదా! ఈ విధంగా పరిశీలించినట్లయితే జ్ఞానము (బ్రహ్మము) మధ్యజగమునందుటకు వీలు లేదని తెలియును.

2) **పూర్ణ మధ్యే జగన్నాథా** : పూర్ణమనగా నిండినది. సకలము నిండినది గాని అర్థములు గలవు. తత్రాపి దానిసందర్భంలో పూర్ణము ప్రత్యక్ష పూర్ణము. పరోక్షపూర్ణములుగానున్నవి. ప్రత్యక్ష పూర్ణము అనగా కార్యరూపముగా నున్న జగత్తు కారణ రూపంగా నున్న పరమాత్మ, లేక బ్రహ్మము పరోక్ష పూర్ణమనబడుచున్నది. కార్యరూపముగా నున్న జగత్తు యందు కారణ రూపంగా యున్న పరమాత్మ సువర్ణాభరణములందు బంగారమువలెనె సంపూర్ణముగా నిండి యుండుటచే యిదియును పూర్ణము గానే తెలియబడుచున్నది. ఈ రెంటిలో పరోక్ష రూపముగా నున్న పరిపూర్ణము ఎటితమై రెండవది లేకపోయినను నేతి నాస్త్యన్యంతమనునదే నిర్ణయమనుటకే ప్రత్యక్ష పూర్ణము నతిక్రమించు యున్నది. ఏలాగింది చూడగ ప్రత్యక్ష పూర్ణమగు ఈ జగత్తు కారణముతో సహా "యదన్యత్వం తన్మిథ్యం" అనే న్యాయంగా లేని వస్తువే అయి పోవుచున్నది.

ఈ ప్రత్యక్ష పూర్ణము పరోక్ష పూర్ణమందు చేరుటను పరిశీలింతము. అద్వైత సిద్ధాంత రీత్యా బ్రహ్మ సత్యంజగన్మిథ్యా యనుటు సిద్ధాంతమైనను బ్రహ్మమొక్కటే సత్యము

Dr Dayananda Swamy ebooks

తక్కువదుంతా లేక కనుండదుంతా మిథ్యా స్వరూపమని తేలిదని సిద్ధయించినారు. మిథ్య అనగా లేమి అనేద పదార్థము కాదు. అనగా వాస్తవముగాను పారమార్థిక సత్యత్వము లేనిదని యునదర్థము. వివాలింటి చూస్తే బ్రహ్మము జగత్కారణమని వేదోపనిషత్ శాస్త్రములు ఘోషిస్తున్నవి. అంటే బ్రహ్మము కారణ వస్తువు నుండు కార్య వస్తువగు జగత్తు ఓజరావనముగా నుండదని తప్పదు. కనుక రెండు సత్యమైనా, రెండు అసత్యమైనా అయుయుండవలయును. బ్రహ్మైవేదం విశ్వమిదం వరిష్ఠం అని శ్రుతి కూడ పై భావమునే చెప్పుచున్నదంటే జగత్తు బ్రహ్మము యొక్క రూపాంతరమే. జగత్తు వ్యావహారిక సత్యము గలదని ఎందుకన్నారంటే! ఈ ప్రపంచములోని వస్తువులన్నీ జాగ్రదవస్థలో సత్యాలుగానే గోచరిస్తాయి కాని స్వప్నక, దాని వికారాల వల్ల జగత్తు అసత్యమే అన్నారు. బ్రహ్మము ఒక్కటే పారమార్థిక సత్యం, జన్మమృత్యువులనాదూ ధర్మాలు లేక పోవుట వల్ల. వస్తువులాగ పోవుట వల్ల దేశకాల కారణ కార్యాల కతీతముగా బ్రహ్మ మొక్కటే పారమార్థిక సత్యమ్మునుగా బ్రహ్మ యొక్కటే పారమార్థిక సత్యత్వము గలదంటారు. కాని పరిపూర్ణ జ్ఞానుల దృష్టిలో పరిపూర్ణమొక్కటే సత్యమై నిత్యమై యున్నది. ఇతరమైన దానికి అస్తిత్వమేలేదు. ఉన్నదంతా ఎందరూపులలో నిండుగా లేకనే లోపముయున్నదని. నిజముగా లేదని స్పష్టంగా చెప్పినారు.

3. సవిజ్ఞానాధికం సర్వం : సర్వము జ్ఞానాధికముగాను అద్వైతము ప్రకారము జ్ఞానముగా బ్రహ్మపదార్థము. "జ్ఞానమేవతు కైవల్యం" అనగా సృష్టికి పూర్వము తాను తానై ఏకమాత్రముగా నుండు బ్రహ్మమే కేవలం జ్ఞాన స్వరూపమై ఏకమాత్రముగానున్నది. దానిని జ్ఞాన ఘనమని, చిద్ఘనమని, ప్రజ్ఞానఘనమని వేదాంత శాస్త్రములు అభివర్ణించుచున్నవి.

శుకుడు జనకమహారాజుకు శుశ్రూషలు చేయు సమయమున అతనికి జ్ఞానము కలిగించుటకై అన్నిటికన్న నీచమైన పదార్థము తెమ్మనెను. శుకుడు ఆలోచించి మానవ పురీషము కన్న హేయమైన పదార్థము మరొకటి లేదని దానిని తెచ్చెను. జనకుడు అగ్ని కలోన్మల్లి అందు ఆ పురీషము ప్రేల్చె. ఓ పురీషమా! నీకన్న నీచమైన వస్తువు ప్రపంచమున లేదని శుకుడు నిన్ను తెచ్చినాడు. నీవేమందువు అని ప్రశ్నించగా ఆ పురీషము నుండి నాకీ హేయమైన రూపము యిప్పుడు కలిగినది. కాని నా పూర్వరూపము మధురమైన పంచ భక్ష్యములు. దానికి పూర్వ రూపము పండిన ధాన్యములు, అంతకు పూర్వము నా స్వరూపము నన్ను నీచముగా చిత్రించిన శుకుని గుర్తే హేయమైనదని పలుకు వలికెనట. కనుక అన్నిటికీ యుండున్నది ఆత్మనే. ఆత్మసత్యమే జ్ఞానము. 'యంత జ్ఞాత్వా మనస్తోషం ప్రియం యజ్ఞాత్వా పొందవ చేసినా గాన్యదేషు వక్తవ్యమవశిష్యతే" అనగా దేనిని తెలిసికొని తరిగి మోహము కలుగదో, దేనిని తెలియుటచే నీయుండునో. వాయుండునూ కూడ సకల భూతములను పాండవులలో అదే జ్ఞానం. 'బ్రహ్మణోస్యం నటింపిను" అనగా బ్రహ్మము తప్ప, ఏమీలేదు. మనోవాక్కులు వంచేదంగా కంటి. ఒకే వస్తువు ఒకే జ్ఞానము, బ్రహ్మము. కావున జ్ఞానము కంటే అధికమైనది మరొకటి లేదు.

4. జ్ఞానమాత్మ స్వరూపకమే : క.వ. 128 జ్ఞానము నీనయనొక్కటే జ్ఞానము నేవేరటంటం గమనించుకునుటా "అవి శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రుల వారు తెలిపియున్నారు. అనగా జ్ఞానమునగా తెలుసుకొను తెలివి. మోక్ష విషయక బుద్ధి, యొరిగే విధానమును చెప్పునదును. గనుక నేనన్న జ్ఞానమన్న (ఆత్మయన్న) ఒక్కటే. జ్ఞానమన్న ఆత్మయన్న ఒక్కటే వేరుగాదని

తెలియుచుండును. అట్టి సాక్షాత్కారమునందు జ్ఞానమే జ్ఞేయరూపము అగ్ని రూపము ధాల్చును. కనుక జ్ఞానము వల్ల స్వరూపమును గుర్తించవలెను.

జ్ఞానం నాస్తీతి నిశ్శంకం పరామోహస్తత్ర నాస్తిచేత్
సుషుప్త స్త్రైవ నిశ్చిత్య నిర్వికార స్థితిర్భవ ॥౬౫॥

జ్ఞానము వేరుగా లేదు. పరమోహము లేనప్పుడు సుషుప్తి నిర్వికార స్థితి పొందును.

వివరణము :

1. జ్ఞానం నాస్తీతి నిశ్శంకం : జ్ఞానము వేరుగా లేదు. జ్ఞానస్వరూపముగా తెలియుటయే అర్థము.

శ్రీకృష్ణ భగవానుడు భగవద్గీతలో జ్ఞానము గూర్చి చెప్పుచున్నారు. శ్లో. 121. "... జ్ఞానము దానికి ... కర్మ ... కర్మము లేని పరిపూర్ణము ... శ్లో. 124 "**జ్ఞాన యజ్ఞ సర్వ గుణములు దానికి ... జ్ఞానమునకు ఇన్న మొదటి గతి లేదోయి**" ... "జ్ఞానం" అనగా ... జ్ఞానము శ్రీకృష్ణ భగవానుడు ... ప్రబోధించుచున్నారు. కనుక జ్ఞానమునకు ... కలిగి యున్నది తెలుసుకోవలెను. మరియు శ్లో. 125 "**... జ్ఞానము ... కృష్ణమూర్తి ... మూడు ... గల్గినా ...** కలతేమోయి" అనగా శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ జ్ఞానమునకు ... ధర్మమునకే ... చెప్పియున్నారు. కనుక ... జ్ఞానమునకు ... ఎలాంటి ... లేదు. మరియు శ్లో. 128 **జ్ఞానము వేరుగా ... జ్ఞానము ... జ్ఞానము ... జ్ఞానాతీతము ... గాంచిన వాకిలి"** జ్ఞాన ... తెలుసుకొనే తెలివియును, ... జ్ఞాన ... ఒక్కటే ... తెలుసుకొనుము. జ్ఞానమునకు ... పరిపూర్ణ ... తెలుసుకొన్నంత వరకు ఆ జ్ఞానమునకు ... గల్గదనే ... ఈ వివరణ ... జ్ఞానమునకు ప్రత్యేక ... ప్రత్యేక ... జ్ఞానము లేదని ... నమ్మవచ్చును.

2. పరామోహస్తత్ర నాస్తి చేత్ సుషుప్తస్త్రైవ నిశ్చిత్య : అనగా ఎప్పుడు మోహము ... సుషుప్తి ... అర్థము. ... జాగ్రదవస్థ యందు ... సంకల్పము ... స్వప్నావస్థయందు కూడ మనస్సు ... భావములు ... మనస్సుకు ... మరియు సుషుప్తి యందు మనస్సు ... మనస్సు ... ఇదే అజ్ఞాన రూపము. ఈ స్థితిలో మనస్సు గాఢ నిద్రలో ... మరియు ... జాగ్రదవస్థలో మనస్సు ... పొందవలె. అప్పుడే మనస్సు నిర్వికార స్థితి పొందును ... గమనించవలెను.

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఇంద్రియ రూపమైన జ్ఞానమునకు ప్రత్యక్షము. విషయము గాంచుటకు వెలుపలగా జ్ఞానమునకు ఆరు ద్వారములు వెనుగలవు. శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములను విషయ పంచకమును వెనుగొని, అట్టి విషయ పంచకము నుండి జ్ఞానమును మరలించినచో ఆ జ్ఞానమే గుర్తించగలదు. ఇదియే మనస్సునకు విరామము. అట్టి శుద్ధ జ్ఞానమునే సృష్టికి పూర్వమునుండే వస్తువులు లేక తత్త్వమును గురించి ధ్యానించినచో అజ్ఞానము (సర్వేంద్రియ రూపముగు మనస్సు. స్వభావము మనస్సు రూపమైన మనస్సు) శ్రేయ రూపమును పొందుచున్నది. కనుకనే అప్పుడు జ్ఞానమునకు (మనస్సునకు) విరామము కలుగును అప్పుడే ఆ మనసు నిర్వికారస్థితికి చేరును.

3. నిర్వికార స్థితిర్భవ. నిర్వికారస్థితిని పొందుము. నిర్వికార స్థితి యనగా నేమిటో కొంచెము విచారింతము. షడ్భావవికారములు అన్నియు అవిరళ రూపమైన దేహమునకే గాని ఆత్మ రూపమైన దేహికి లేవు. నేను మేను రెండు ఒక్కటైనా స్థూలరూపమైన మేను మాత్రమే వృద్ధిక్షయ మగుచున్నది. దాని వికారములే కనబడుచున్నవి. నేను, కంటికి కానరానిది. అందుచేత దాని వికారములు కనబడుటలేదు నేనుకు కూడ వికారము ఉన్నది అన్నా సందర్భానుసారంగా దేహేంద్రియములు వికారములే. అంతే అవి మనోధర్మములు గాని ఆత్మ ధర్మములు గావని ఎన్నో చెప్పుచున్నను కాని ఆత్మ మనస్సు చేసే వికారములు? ఆత్మ నిర్వికారము కదా! అతే అది వికారమని ఎందుకన్నారంటే సృష్టి సంకల్పము కలిగినప్పుడు దానికి గుణము షడ్వికారములు గావంలేదు. మొదట్లో ఆత్మ నిర్వికార స్వరూపుడను నేను, నాకు ఎప్పుడు యీ శీతలత్వములు. సర్వవికారములు కలిగినవి అను స్వస్వరూపానుభవం కలుగుచున్నది. అట్టి స్వస్వరూపానుభవమే జ్ఞానము. అట్టి స్వరూపాను భవము చెప్పటమైనే విరామము చెందునో అప్పుడు దృష్టిగుడ్డి అప్పుడు నిర్వికారము పొందుటకు అవకాశము కలదని ఈ పదనిష్పత్త్యర్థము.

సర్వాంతస్థం శివం ధ్యాత్వా సర్వభావాన్విసర్జయేత్
జ్ఞానమంతర్ముఖం ధ్యాత్వా జ్ఞాతృజ్ఞానం పరిత్యజేత్ ॥౯॥

సర్వము నందు నిండి యున్న శివుని (పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును) ధ్యానించి అన్ని తలంపులను విడువుము. జ్ఞానమును అంతర్ముఖముగా ధ్యానించి జ్ఞాతృ జ్ఞానములను విడువుము.

1. **సర్వాంతస్థం శివం ధ్యాత్వా** : అన్నిటియందు నిండియున్న శివము (పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము) ను ధ్యానించుము. అన్ని చింతలను వదలుము అని అర్థము. శివము అనగా మంగళకరమైనది పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము వ్యాపమైన యుండు శాశ్వత జననమరణరహితము సిద్ధించుట కన్న మంగళ ప్రదమైనది మరొకటి లేదు గదా! పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును శివము అని వ్యవహారార్థము వాడినారు. అన్నిటియందు నిండియున్న పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును శ్రీ కృష్ణభగవానుడు గారు గీత 147 లో "ఏ పరిపూర్ణమేనని

లోపల వెలుపలనిండియుండు. లోపలను లేకనే ఆ పరిపూర్ణమే జగత్తుకి లోపల వెలుపలను దాని లోనే వున్నదిరా. పై రెండవిధ్ధలేని వెన్నదిరా, ఈ పూర్ణబోధచే. పై ప్రపంచ శరీర రూపము లెరుగక, నీవు వక్కనే దానిలోనే వున్నదిరా" అని చెప్పగా వర్ణించియున్నారు. అనగా ఏ పరిపూర్ణము పురుషునకు లోపల వెలుపల నిండి నిర్విద్ధశక్తియై యున్నదో ఆ పరిపూర్ణమే జగత్తుకి లోపల వెలుపల నిండియుండును. దానియందే ఈ శరీరము జగము రెండు తెలియుచున్నవి. ఇది లేనిదే గనుక పిలిచి వదలుము. ఇదంతా పరిపూర్ణ బోధచేత పై ప్రపంచ శరీరముల రూపములను చక్షురింద్రియ గోచరము. స్థూలమయి ఈ క్షణమున చెప్పుచున్నారు

ఇక పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును ధ్యానించుచుండుటెట్లు ఈ శ్లోకము ఎట్లు ధ్యానించవలయును? అంటే శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రులవారు కందార్థము క.వ. 35 "పైనుక్కటికర్త వేషేలు" అని అన్నారంటే వారు అత్యున్నత నిత్యోపాసకులు. అట్టి వేషేలు తన కన్నులుగా నున్న శివమును సేవించవలయును. సేవ లేక ఉపాసన అనుట తెలిసి సేవ్యవస్తువు, సేవ, సేవకుడు లేక ఉపాస్యవస్తువు ఉపాసన ఉపాసకుడు అనే త్రిపుటి సిద్ధించుచున్నది. పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము ఉపాస్యముగాదు ఉపాసింపదగినది బ్రహ్మముకాదు "నేదం యదిద ముపాసతే" అనే కేనోపనిషత్ ప్రవచనము. కనుక శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రులవారు "ఎరుకలేక సేవింపదగును" అని అన్నారు" శ్లో॥ పూర్ణమేనా నిరాలంబం, అగ్రాహ్యా నిర్మలంతథా.... అంతర్బహిశ్చ సర్వత్ర ఆత్మేయం సనాతనః॥" ఈ శ్లోకమున పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము తలపులు లేనిది, మరియు వెలుపలలోపల చెప్పుటచే దేని ప్రాప్తి వలికగా ఈ తలపులు, అంతర్బాహ్యములు చెప్పబడినవో అది పరిపూర్ణమందుండుటకు వీలులేదు. కనుక దానికి లేనెరుక యని. లేనికల యని శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రులవారు సీస క.వ. 88 "లేని కలకలిగినప్పుడు దానిని తలపులు యుందు తగ గనుక కొనకు దాసనుచున్న మేల్కొను లేని కలె చూచె నీను లేక పోవు గదా కలతో మేల్కొనక పోదుగదా" అంటూ దృష్టాంతమిచ్చియున్నారు గదా. ఎరుకను అర్థమైనది దాని సాధకస్థానమందున్న పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమునకు నమస్కారమంటే అర్థమేమి? ఎరుకను విడుచుటయే నమస్కారము.

2. సర్వభావాన్ విసర్జయేత్ : ఏయే తలంపు ప్రకారమే భావము అనగా తలంపు, నిశ్చయము ధ్యానము, భక్తి, ఆత్మ, సత్య యని యర్థములు గలవు. కాని యిచట తలంపు అని గ్రహించవలయును. అంటే తలంపుల నన్నిటిని వదిలి వేయుము అని అర్థము. పదార్థములు భావములని, అభావములని రెండు విధములు. అందు భావము ఆరు విధములుగా చెప్పబడినవి. 1. ద్రవ్యము 2. గుణము, 3 కర్మ 4. సామాన్యము 5. విశేషము. 6. సమవాయము. ఈ ఆరున్ను భావములని చెప్పబడును. మరియు 1. ప్రాగభావము 2. ప్రధ్వంసా భావము 3 అన్యోన్యాభావము 4. అత్యంతా భావము. 6. యావద్భావా భావము 7 సమసర్గా భావము 8. సామాన్యా భావమని అభావములు (8) విధములు, పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమందు

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఈ భావములు గాని, అభావములు గాని చెప్ప లేవు. అది సర్వప్రత్యక్ష సంవిత్స్వరూపము. దాహన సర్వభూతములను నడుపుచున్న అభావముక్తి పతి నమ్మ (69) చూడుము.

3. జ్ఞానమంతర్హృది ధ్యాయాత్ : జ్ఞానమును అంతర్హృదయమునా ధ్యానించుమని అర్థము. జ్ఞానము సచ్చిదానంద రూపమగు ఆత్మ. ఆత్మయే సృష్టికి పూర్వము బ్రహ్మమని చెప్పబడి "ఏక మేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" అని పేర్కొనబడు. అట్టి జ్ఞాన రూపమైన బ్రహ్మమును అంతర్హృదయమున యని చెప్పటలో అట్టి బ్రహ్మమును అంతర్యామిగా ధ్యానించు మన్నట్లుంది. అనగా అట్టి బ్రహ్మమును సగుణ నిర్గుణోపాసన చేయుమని చెప్పినట్లే.

శాస్త్రము లేని సగుణోపాసన అనగా షోడశోపచారములతో కూడి అర్చనము, మంత్రజపకీర్తన ధ్యానాదులనియును ఉపాసనా శబ్దమునకు సామాన్యార్థము చెప్పబడినది. ఉపాసనమును చక్కగా విభజించినచో ఉప+ఆసన=ఉపాసన. ఉపయనగా సమీపమును, ఆసన అనగా నిలకడ కలిగి కూర్చుండుట. అనగా బ్రహ్మము యొక్క సన్నిధానమున మనస్సు స్థిరముగా నుండుట, ధ్యానధారణములే ఉపాసనాశబ్దమునకు విశేషార్థములు.

శ్లో॥ శ్రవణం కీర్తనం స్మరణం విష్ణోః పాద సేవనం అర్చనం వందనం దాస్యం సఖ్య మాత్మనివేదనం॥ అను నవవిధ భక్తులు సగుణోపాసనలోనే చెప్పబడెను.

అంతర్జ్ఞానము లేక నిర్గుణోపాసన యనగా సృష్టికి పూర్వము సృష్టి బీజముగా నున్నట్టి సర్వాతీతమగు గుణములు లేని సకల సంస్కారములు బీజ రూపముగా నున్నట్టి నిర్విశేషమై పరమాత్మ నిర్గుణుడని చెప్పబడుచున్నాడు. ఈ నిర్గుణ స్వరూపము సృష్టిసంకల్పము కలిగి గుణత్రయము విస్తృతమై పరిణమించుటకు ముందు వ్యక్తముగాకుండ యనగా ఇంద్రియ గోచరము గానట్టి స్వరూపము గలదే అవ్యక్తమని చెప్పబడినది. అట్టి అవ్యక్తము సర్వవ్యాపకము, నిరాకారము, అమూర్తము అగు సర్వాత్మునకు పూజాధ్యానములు చేయుట ఎట్లు? ఆకారము లేని వస్తువు యొక్క? త్రిమూర్తిరూపముగా చెప్పి భావనా రూపముగా మనస్సుచే ఈ బ్రహ్మమును ఉపాసించవలెను. ఉపాస్య వస్తువునకు ఏమి రూపము ఉండవలసిన పనిలేదు. పూజా ద్రవ్యములు అంతకంటే అక్కర లేదు, కాయిక వాచికములతో పనిలేదు. ఆత్మ వస్తువు యొక్క స్వరూపము గురుముఖతః తెలుసుకొని ధ్యానము చేయు ధ్యాత, ధ్యానము, ధ్యేయమును త్రిపుటి యుండి ధ్యానము పరిపక్వమగు కొలది త్రిపుటి నశించి ధ్యానము ధ్యేయరూపము వహించును. అంటే ధ్యేయమగు (గురు స్వరూపము) బ్రహ్మ స్వరూపమే తానై ఏక భావన చెందును. అప్పుడిక ధ్యాన భావము మాత్రము పోవును. ఈ స్థితియందు మాత్రమే నిర్గుణోపాసన సంభవము. ఈ త్రిపుటి రహితమే ధ్యానమునకు పరాకాష్ఠ.

4. జ్ఞాతృ జ్ఞానం పరిత్యజ్య : పై విధంగా ధ్యానించి జ్ఞాతృ (ద్రష్ట) జ్ఞానము (దృష్టి) ని వదలుము. జ్ఞాతృ యనగా అంతః కరణ ప్రతిబింబమగు చిదాభాసుడు. ఇదే కొంత విదమునకు చెప్పబడును బ్రహ్మము ప్రాణమనే రూపము పొందినప్పుడు జీవనామము చెందినది. అంతఃకరణ విశిష్టమైన చైతన్యమే జ్ఞాతృగా చెప్పబడుచున్నాడు.

Dr Dayananda Swamy ebooks

జీవుడు తనయనాలను సంగతి విచారించి వివేక జ్ఞానముతో కృషి చేసినచో ఈ స్వరూపానందాత్మార్థము పొందగలడు. తన స్వస్వరూప జ్ఞానమే జ్ఞానమునకర్థముగా స్వీకరించవలయును.

శ్లో|| "దేహ బుద్ధ్యాతు దాసోహం జీవ బుద్ధ్యాత్వదంశకః| ఆత్మ బుద్ధ్యాత్వమేవాహం ఇతిమే నిశ్చితామతిః"|| అనగా దేహభావముతో చూచిన దైవ భావం అనగా భక్తుడు దాసుడు, భగవంతుడు ప్రభువు. జీవభావము నందు భక్తుడు భగవంతుని శరీరములో ఒక అణురూపమైన అంశస్వరూపుడు. మరియు "అణోరణీయాన్ మహతో మహీయాన్" బ్రహ్మవస్తువు అణువు కంటే కూడ చిన్నది. అణుస్వరూపమైన జీవునందు బ్రహ్మము అంతర్యామిగానున్నది. జ్ఞానము శరీరము నందలి ప్రతి అణువు నందు గూడ వ్యాపించి యున్నది. ఆత్మ భావమే అద్వైత భావము. బ్రహ్మము నేనను భావము.

ద్వైత జ్ఞానము వలన మనలో జీవ భావమును, ఆత్మ భావమును (బ్రహ్మ భావమును) వదలమని చెప్పినట్లే. అట్టి ఆత్మ జ్ఞానము వచ్చినచో (బ్రహ్మ భావము, నేనను భావము వచ్చిన) నేను లేనిది. నేనుకాని పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము అనఘోక్తము.

షడ్భావరహితంపూర్ణం అష్టావర్గ వర్జితం
షడ్వర్గరహితంపూర్ణం షడూర్మిరహితంపరా ||౯౪||

పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునందు ఆరు భావములు, అష్టవర్గములు, అరిషడ్వర్గములు మరియు ఆరు ఊర్ములు ఏవిధములును లేవు.

వివరణము :

1. షడ్భావరహితంపూర్ణం : పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము ఆరు భావములు లేనిది. సాధారణముగా పంచ భూతములచే ఈ ప్రపంచ మేర్పడెనని చెప్పుచుంటారు. మొదట సర్వాంగీకారమైన పంచభూతములను గురించి తెలుసుకొనుదాము. "తస్మాద్వా ఏతస్మాదాత్మన ఆకాశస్సంభూతః. ఆకాశాద్వాయుః వాయోరగ్నిః అగ్నేరాపః అద్భ్యః పృథివీ ...." అను శ్రుతి ప్రకారము మరియు "ఆకాశశరీరంబ్రహ్మ" అనుసరించి ఆకాశమే శరీరము గల ఆత్మ నుండి ఆకాశము ఆకాశము నుండి వాయువు ఇట్లే ఇతర భూతములు కలిగినవి. ఈ భావమును శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రుల వారు 62 వ.క|| "ఆకాశాధిక భూతా నీ నాత్మ వసుగుడు పుట్టె ఈ జగమెల్ల" మరియు "82 వ.క" పంచైక భూతములకు ఏ పరుగులు అతీతమైనది యంగంలోముతు సిద్ధికరుండనేయయుచు నేవెరిగిన పద్ధతి నీకు నెరిగించి నాగా వర్ణగములయ్యేను వీక్షకోసుగ అని సెలవిచ్చియున్నారు. పంచ భూత పంచీకరణము చెందిన మనుజకు అనగా పిండప్రదేశమునకు ఈ పంచభూతములలో పృథ్వీ పాదములు, జలము కటి, అగ్ని హృదయము, వాయువు కంఠము, ఆకాశము శిరోభాగముపై విరాట్ పురుషుని స్థూల దేహమయ్యెను. పంచభూతములు నాలి ధర్మ కర్మల స్థానములు మొదలగునవి తెల్పు పత్రికను పరిశీలించుము.

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 [illegible] □ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2 [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3 [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4 [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5 [illegible] ○ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునందు ఈ ఆరు భూతములు లేవు. కనుక [illegible] ఈ వాక్యము ప్రతిపాదించుచున్నది.

2. అష్టావికార వర్జితమ్ - పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునందు అష్టావికారములు లేవు. అష్టావికారములేవనగా 1. [illegible] 2. [illegible] 3. [illegible] 4. [illegible] 5. [illegible] 6 [illegible] 7. మాయ – [illegible] 8. [illegible]

మరొక విధముగా అష్టావికారములు 1. పృథివి . [illegible] 2. [illegible] 3. [illegible] 4. వాయువు = 30 కోట్ల [illegible] 5. ఆకాశము =40 కోట్ల [illegible] 6. [illegible] 50 కోట్ల [illegible] 7. [illegible] =60 కోట్ల [illegible] 8. [illegible] ప్రకృతి [illegible]

[illegible] పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము. కనుక [illegible] ఈ ఉపనిషద్వాక్యము.

3. షడూర్మి రహితం పూర్ణం : పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము [illegible] లేవు. [illegible] :

47 వ. శ్లో॥ కోశముల కావలంగా కోరిన యున్నదంతా గానపాగలుపిన శ్రోత్రమునకు
వచ్చిన ద్రవ్యంబు పరలనుంచుట లోభ మనా మోహము మదము మారాముల నగను
ఫలమున్నదని మోహమున మత్సరము ఈర్ష్య కాదనని గర్వించుటయే మదము।
తనకన్నా సత్తువున్నవారిని చూసి సహించలేక ఓర్వలేకపోవుట మాత్సర్యము
ఇందుపేర్కొన్న షడ్గుణములు కలిపి కాదని తెలిసి స్వరూపమును సర్వేశ్వరుడు॥ కామ్య॥
కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్యములు అరిషడ్వర్గములు. ఈ ఆరింటికీ అతీతమైనవాడే సద్గురువని ఈ పద్యము అర్థము. ఈ అరిషడ్వర్గములు లేనిది పరమాత్మ పరబ్రహ్మము.

4. పంచకోశ రహితం సదా : పంచకోశములు పరమాత్మకు ఆవరణములు లేనిది. కోశమనగా కత్తి, కవచ, పుస్తకము, గూడు మొదలైన ఆచ్ఛాదనలు గలవి. కాని వేద తత్త్వము వేదాంత శాస్త్రములో ప్రత్యేకార్థములో వాడబడినది. ఆత్మ కావరణ రూపముగా కప్పబడినవి వాని కోశము అన్నారు. **అన్నమయము, ప్రాణమయము, మనోమయము, విజ్ఞానమయము, ఆనందమయము, కోశములనే పంచకోశములు** ఆత్మకు ఆవరణ లేవని అత్మ అంతరాంతరముగా నున్నదన్నారు. అన్నమయకోశము లోపల ప్రాణమయ కోశము. ప్రాణమయ కోశములోపల మనోమయ కోశము. మనోమయము లోపల విజ్ఞానమయ కోశము. విజ్ఞానమయ కోశములోపల ఆనందమయ కోశముండును. ఆత్మ యందు కొందరున్నారు. ఆత్మయనే దానిని కూడ హిరణ్మయకోశమని కొందరు నావారు "**హిరణ్మయే పరే కోశే**" "**హిరణ్మయే పరేకోశే విరజం బ్రహ్మ నిష్కలం**" అంటూ ఆరు కోశములుగా నున్నదని, అందు ఆరవ కోశము హిరణ్మయ కోశమని శ్రుతులు దానిని ఉద్ఘాటించినవి. కాబట్టి కోశములు ఐదు మాత్రమేకాదు ఆరు కోశములని అంగీకరించవలసినదే.

ఆత్మ ఈ కోశములన్నిటికీ అంతరాంతరము నానున్నదని చెప్పరాదు. ఒక కోశమునందు నొకటి ఉత్తరోత్తర సూక్ష్మముగా నున్నవి. అందాత్మ సూక్ష్మాతి సూక్ష్మముగా నున్నది. అది అణోరణీయాన్ అని కొనియాడ బడినది. దేహేంద్రియాదులకు ఆత్మ ఈ విధముగా సూక్ష్మముగా నున్నదని నేనెవరు అని ఆత్మాన్వేషణ చేయువారికి తెలియును.

పిండాండ మందు పంచకోశములు, బ్రహ్మాండమునందు పంచకోశములు వెరసి 12 కోశములు ఏ కోశమందు లేదనే ఈ పంచకోశము కోశములలో ఎక్కడ ఎంత సూక్ష్మ పరిశోధన చేసిన లేదని అర్థము. ఈ ప్రశ్నించు చూపలేదు. ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానములు శాస్త్రవేత్తల ద్వారకే ఈ సమస్యలకు ఉన్నదేది? లేని దేది? అంటే ఈ పంచకోశములందున్నది ఆత్మయని వేదాంతులన్నారు. పరమాణువులన్నారు వైశేషికులు నేటి శాస్త్రజ్ఞులు ఆ పరమాణువులను ఛేదించి అందు నిగూఢముగా ఎలక్ట్రానులు, ప్రోటానులు, న్యూట్రానులున్నవని, అవి మరింకేదో గాని చలనశీలములై గిరగిర తిరుగుచున్నవని కనిపెట్టారు. ఆ పరమాణువును కూడ ఛేదించుకొని గమ్యాన్నిచేరటానికి మహాశక్తిని ఆవిష్కరింపజేయుచున్నారు. శాస్త్రజ్ఞుల ఈ సూక్ష్మాతిసూక్ష్మ పరిశోధన వల్ల **పిండాండములో హిరణ్మయ కోశములో సహా ఏ కోశములో మారినా చలనము తప్ప అచల స్థితి లేనే లేదని తెలిసినది**. అంటే పరకోశమందు లేదని అంగీకరిస్తున్నారు. సృష్టి యొక్క పూర్వాపరములందు అథిష్ఠాన చేతన బ్రహ్మము స్థితిలో నున్నా అది కేవలానుభవ సిద్ధమైనది. జాగ్రదవస్థలో ఎన్నో అలౌకిక వ్యవహారములు చేసిన వానికి గాఢ సుషుప్తిలో సర్వ అణువుల స్థితి వంటిదే ఆది

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఉంటే. మనము సంతతము సర్వస్థితి యనిస్థితిగాని యున్నది. శేషాచల స్థితిలో నున్న లోక్య
పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే మాత్రమే. ఏదైక యొక్క ద్వాదశ కోశములు పరిపూర్ణమగుచున్న
మరియు లేని కోశములలో పరిపూర్ణత ఏకోశమందులేదు.

జ్ఞానం త్యక్త్వా జగత్ త్యక్త్వా ఆత్మానం త్యజ సంతతమ్
పురుషః ప్రకృతిర్నాస్తి ఏకం నాస్తి ద్వయం నహి ||౧౫||

జ్ఞానమును వదలుము. జగత్తును వదలుము ఎల్లప్పుడు ఆత్మను విడుపుము. పురుషుడు లేడు, ప్రకృతి లేదు. ఒకటి లేదు, రెండును లేదు.

వివరణము :

1. **జ్ఞానం త్యక్త్వా జగత్ త్యక్త్వా ఆత్మానం త్యజ సంతతమ్** : అనగా ఎల్లప్పుడు జ్ఞానమును (ఎరుకను), జగత్తును, ఆత్మను విడుపుము. 54 వ శ్లో. "పరిపూర్ణ మూలకతి లక్ష్యాంతరమైన క్రమంబెల్ల నగరెలియందు నీ వెరుకేసను మండలోపల" అని చెప్పుట వల్ల ఈ ఉపనిషద్వాక్యమున చెప్పబడిన జ్ఞానము, జగత్తు మరియు ఆత్మ, పురుష ప్రకృతులు, ఒకటి రెండు మొదలైనవి అనవసరములగుచున్నవి. కావున వాటి సృష్టికి (ఎరుకకు) మరిఎనవే గాని పరిపూర్ణము సృష్టిమైనది కాదు. మొదట జ్ఞానమంటే, జగత్తంటే, ఆత్మయంటే ఏమో తెలుసుకొనవలెను.

జ్ఞానమనగా సామాన్యార్థములో తెలివి. ఈ తెలివితోనే మానవుడు శాస్త్రజ్ఞానము మరియు వస్తుజ్ఞానము సంపాదించుచున్నాడు. వివేకాత్మములో బ్రహ్మ చైతన్యము, బ్రహ్మాకారవృత్తి, స్వస్వరూప స్ఫూర్తి, స్ఫురణలతో స్ఫురించబడి తాను తానై యున్నస్థితి. సామాన్యార్థములో తెలివి. ఈ తెలివితోనే మానవుడు శాస్త్రజ్ఞానము మరియు వస్తు జ్ఞానము సంపాదించుచున్నాడు. ఈ జ్ఞానం సకల ప్రాణులందు మాత్రమేగాక జడములని నిర్ణయించిన పదార్థములందు కూడ సూక్ష్మ రూపములో నున్నది. తన సంగతి తన మూలము సంగతి విచారించి వివేక జ్ఞానముతో స్థిరపరచుకుని తన స్వరూప సాక్షాత్కారము పొందగలడు. "సర్వము ఖల్విదం బ్రహ్మ" "ఏకం అనేకం భవతి" యిత్యాది శ్రుతులలో నున్న బ్రహ్మ తత్త్వమును ఉపనిషత్తులలో ఎరుక అనే శబ్దము వాడినారు. ఇచట జ్ఞానము గూర్చి తెలుసుకొన్నాము. అట్లు తెలుసుకొన్న జ్ఞానమును వదలు మంటున్నది. ఈ ఉపనిషద్వాక్యము.

(అ) **జగత్ త్యక్త్వా** : జగత్తును కూడ వదలు మంటున్నది. తమోగుణ ప్రధానమగు ప్రకృతి ఆవిర్భవించి చైతన్యము నుండి వరుసగా ఆకాశాది సూక్ష్మభూతములును, ఆ సూక్ష్మ భూతములు పంచీకృతములై యొండొంటితో కూడుట వలన స్థూల భూతములును, తద్భూత కార్యములగు సర్వప్రాణి పదార్థములతో కూడిన జగత్తు క్రమముగా ఉత్పత్తి యయ్యెను. తమో గుణ ప్రధానమగు ప్రకృతి నుండి ఏర్పడినందువలన జగత్తు దృశ్యరూపమును, జడరూపమునై యున్నది. ఈ దృశ్యమానమగు నిజముగా ఏ వస్తువు అంటే బ్రహ్మమే జగత్తుగాదు. ఉదాహరణము తాడును సర్పముగ భ్రమించినట్లు సర్పము అనేకాదనుకొనునట్లు మనకు భ్రాంతి కలగజేసి దానిని జగత్తుగా చూస్తున్నాము. దాని ఏ భ్రాంతి కలుగుటకైన దానికి కొక అధిష్ఠానము లేక ఆధారముండక తీరదు. కావున ఈ తీసేర్పడ జగత్తునకు అధిష్ఠానముగానున్నది బ్రహ్మమే. అధిష్ఠాన బ్రహ్మము తప్ప జగత్తు పారమార్థికముగా లేనిది. మిథ్య. అనగా జగత్తునకు పారమార్థిక సత్తామాత్రము లేదు. బ్రహ్మ జ్ఞానముచే బాధింపబడు పదార్థములో

Dr Dayananda Swamy ebooks

"తత్త్వమసి వాక్యము సృష్టి" అనగా వినిని విభిన్నార్థమందు యుండక ఏక్యమును బోధించును పరమార్థ మగునో వానికి "ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ తత్త్వతః" అనగా వానికి ప్రపంచము లేని తెలుసు అర్థము. నల్లిరా నంది స్వరూపమును ఆధారి పరుక కీన. నిచేతనము నీయందు తోనుండును ప్రపంచము లేని తెలిసి అనుము గీత 4.7 "**నీవున్న చోట నుండుదును నీ వివిధ విచిత్ర జగము నీతో కూడని చెప్పు చేసట్టి చోటును నీ వివిధ విచిత్ర జగము నిలువదు మిత్రా**" అని తెలిపియున్నారంటే జగత్తుకు వేరుగా ఉన్నట్టే. కాని యనగా నీవు వస్తువును చూచినా నిత్యమనునది మాత్రమేగాని జగము అనిత్యము ఘటమువలె ధ్వంసము లేక నాశనము పొందదు. కావున జగత్తు మిథ్య గనుక పరమార్థముండి ఈ వాక్యము.

(ఆ) అయమాత్మా బ్రహ్మ సంకేతము : ఆత్మయనగా అనస్త్ర ప్రపంచము నందలి సంగమమును శరీరము జ్ఞానము లేని జడ పదార్థ సంగమమునందు యొదుగును. దేహమునందు ప్రాణశక్తి దేహము కదలును చేయగా ఒక జ్ఞాన స్వరూప మగు వస్తువు ఈ శరీరము నందుండి సకల విషయముల నెరుగుడు చెప్పుచున్నది. అట్టి జ్ఞాన స్వరూపమగు వస్తువే ఆత్మయనబడును. అదే బ్రహ్మము. ఉత్పత్తి, స్థితి, లయ, దీర్ఘ ఆకర్షణముల చేయుచున్న మనుకొనె గనుక ఆటాడించెడి వాడు బోరుకడే. సర్వుని సర్వము. ఆస్తుతికి అదేయను అకర్తవునకే కర్తృత్వ సంకల్పముచేయువారు. క.ఉ. 3.2.2 "**ఆటాడి ఆడించువాడు ఆటాడిన మేను తానే యంటాడకనే ఆటాడు ఎరుక మనసుమిది ఆటాడించెడివాడు అతడేగా కర్త అంతటికి యనా ఆటల మిత్రా**" అని తెలిపియున్నారు. కనుక యెరుక స్వరూపమే సూక్ష్మాలకు ఈ జీవేశ్వర జగత్తుకు కర్త, మనము కారణము కారణము నుండియే సృష్టి స్థితి లయములు కాగలుగును. కనుక పరుగున బ్రహ్మము (ఆత్మను) పరమను చెప్పబడును ఈ వాక్యము.

ఇట్లు వరుసగాలో అదే యుదుట నిలబెట్టమనగా చెప్పుట నందుని ప్రాంతి వరాహ శ్లోకము నుండి ఉదాహరించుదినది. "త్యజ ధర్మ మధర్మంచ ఉభే సత్యానృతే త్యజ ఉభే సత్యానృతే త్యక్త్వా యేన త్యజసి తత్త్యజ" అనగా ధర్మా ధర్మములను (ఆత్మా - అనాత్మలను) సత్యా సత్యములను విడిచివేయుము. దేని చేత వానిని వదలివేసితివో దానిని కూడ వదలి వేయవలెనుండి. త్యజ అనగా త్యాగము చేయుము. త్యాగము అనుమాటకు దానము చేయుట లేక పరిత్యాగము యొక్కటి చేయుట అని అర్థము. ధనకనక వస్తువాహనములు. చేయని భూములు త్యాగము చేసి సన్న్యాసాశ్రమమును స్వీకరించినను ఇనని మనసు ప్రాంతి చెందు స్థితి కలుగదు. కనుకనే శ్రుతి "**నకర్మణా న ప్రజయా, ధనేన త్యాగేనైకే అమృతత్వమానశుః**" త్యాగము వలన తప్ప అమృతత్వము (చావు లేక పోవుట) సిద్ధించదని భావము. పైన చెప్పబడిన త్యాగము అన్ని జగత్తు ప్రపంచ ప్రక్రియలు ధ్వంసమగును. సత్యా సత్యములను ఆత్మా అనాత్మ, జ్ఞాన అజ్ఞానములు, భావము ప్రక్రియలను విడిచిన తర్వాత దేని చేత ఆ సత్యాసత్యములను వదలితివో అదియును చేయవలయునుగా అట్టి నేనుయను వస్తువును కూడ వదలివేస్తూనే భ్రాంతి రహితమగును. అప్పుడే పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము స్వతఃసిద్ధము. సత్యాసత్యములు యెరుకనేగాని అంతేదు పరిపూర్ణము కాదు. కనుక వానిని వదలవలెననిది సత్యము. అట్టి తెలుసును చేసిచేత వదలవలెను. ఎరుక లేని రెండు పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము అని చేసింది నిర్ణయము. దానిని ఒక పరమయన్నాగా లేక దానితో

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఏరుకను విషయంలో ఆ పాశ్వము పరిపూర్ణమైనందున ఏర్పడు ద్వారా తెలిసి. ఎరుక లేనే చేయు స్మరణము చేసినట్లు చూడు ఆ యజ్ఞము బ్రహ్మమనే దగ పూర్ణమనుభవము భ్రాంతిని పూర్తిగా వదిలి వేయుటయే పరమగుణ విధులు. అరుంధతీ భావనా భూమికి. కనుక **"ఏరుక చేతనే పట్టి తీసివేయరా"** అని శ్రీ కృష్ణదేవుల వారన్నారు. ఇదియే వాడు, ఎదురుట్టేది, నీదే నిన్నునుల్లు మూడు ఎరుకే ఈ త్రిపుటిని విడుదలయే పరిపూర్ణ బోధకుల లక్ష్యము. ఈ త్రిపుటి రహిత స్థితియే నిత్య శాంతి సహితము శాశ్వత జనన మరణ రహితము. ఇదే మోక్షము.

2. పురుష ప్రకృతి నాస్తి : పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు పురుషుడు లేడు స్త్రీ కూడ లేదు యను భావము. "స్త్రీ రత్నా ప్రభాప్యత్వం" తెలుపు మారుణ వర్ణముగ. భిన్న స్త్రీరూప అర్థము. **"అజామేకాం లోహిత శుక్ల కృష్ణాం..."** అనగా మూల ప్రకృతి మూడు రంగుల తెలుపు రజోగుణము ఎరుపు, తమో గుణము నలుపు. కనుక ప్రకృతి త్రిగుణాత్మకము, త్రివర్ణ రంజితమునై యున్నది. కాని పురుషుడు త్రిగుణాతీతుడు, చెప్పబడుచున్నాడు. అతని యందు త్రిగుణములతో ఏలు వాని సత్వములు కానరావు. కాని ఆ త్రిగుణములతని యందు లీలామాత్రముగా సృష్టి స్థితి లయలను చేయును. ఏలనగా త్రిగుణాత్మ ప్రకృతి పురుషునిలో స్థానమై యున్నాను. పురుషుని విలా ప్రకృతికనికి లేదు. పురుషుడే ప్రకృతి. వాని నుండి కలిగిన సమస్తమునకు ఆధారము అతనియందు ఉన్నవన్నారు. పురుషుని యందు ప్రకృతి ఒక భాగము నందున్నది **"పాదోఽస్య విశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతం దివి"** అని కొందరందురు. అదియును సరికాదు. పురుష ప్రకృతులు రెండు వేరు వేరుగా ఉండి ఒకదానితో ఆధారాధార సంబంధము కలిగి యున్నదని సిద్ధాంతము. ఈ విషయము అర్థము గాంచుటకు మందాధికారులకై శివుని అర్ధనారీశ్వరుడని చిత్రించినారు. ఈ పురుష ప్రకృతులు కూడ ఏకమైన రూపమగు పురుష ప్రకృతులు లేవు.

3. ఏకం నాస్తి ద్వయం నహి: పరిపూర్ణ మందు ఒకటి లేదు. రెండును లేదు. సంఖ్యాశాస్త్రంలో అనగా అంకెలలో ఉన్న (0) నుండి 9 వరకు పరిగణించినారు. ఒకటి నుండి తొమ్మిది వరకు సృష్టికి సూచించిన ఈ సున్న నుండియే వచ్చినవి. ఒకటికి పూర్వమున్న సున్నను రెండవ అంకెగ తీసుకొని అన్నారు. కొందరది శూన్యముగాను పూర్ణము, ఇక అన్నది. సున్న అనే మాట శూన్యమనేది సంస్కృత శబ్దము. ఆ సున్నకు సత్తు అయినట్లుగా అసత్తు అయినట్లుగా ఈ రెండింటి స్వరూపముగా సున్న సృష్టి కారణ బ్రహ్మము సత్యమైనది. మనోవాక్కులకు అతీతమైనది యగు పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము కాదు. "సత్తు నా సదుచ్యతే" అనగా అది సత్తు కాదు. అసత్తుకాదు. పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము సదసద్విలక్షణమైనదని ఉపనిషత్తులు నిరూపించినవి. సంఖ్యలు సంకేతములు గానివి. అదియు ఒకటి గాని రెండుగాని సదే నిత్యముగాని లేదు. అందుచే ఏకం నాస్తి ద్వయం నహి అని చెప్పబడినది.

> బాహ్యాభ్యంతరం నాస్తి సత్యం సత్యం మహర్నిశమ్
> కర్తృకారణహీనో ఽయం మనుష్యత్వం ఏకం జగత్ ॥ 4 ॥

పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమందు బాహ్యము (బయట రూపము) అభ్యంతరము (లోపల రూపము లేక నిరాకారము) అను ద్వంద్వములు లేవు. అందుచేత సత్యం సత్యం అని ఉపనిషత్ పరిభాషయందు దృఢ పరచుటకు చెప్పబడినది. పరిపూర్ణము కర్తృకారణములు లేనిది.

Dr Dayananda Swamy ebooks

అప్పుడు ఈ జగత్తు చిత్రస్వప్నములు కాలేదు.

1. బాహ్యాభ్యంతరం నాస్తి సత్యం సత్యమహాత్మకమ్ : పరిపూర్ణమైనందు బాహ్యాభ్యంతరములు అనగా వేరుగ చెప్పలేని స్థితి చెప్పు. మరొక విధంగా చూచిన బాహ్యమనగా స్థూలము. అంతరమనగా సూక్ష్మము కూడలేదని అర్థము. ఇది విశ్వరూపము సత్యము సత్యముని నిండిన స్వరూపముగా చెప్పబడినది. నిర్గుణోపాసనయనగా నామ రూపములతో కూడిన విగ్రహములతో వ్యక్తితో సంబంధంలేనిదయినదిగా పూజ గాక, నామ సంకీర్తనలు చేయుట సగుణోపాసన.

శ్లో|| శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోః స్మరణం పాదసేవనమ్
అర్చనం వందనం దాస్యం సఖ్యమాత్మనివేదనమ్ అను నవవిధ భక్తులు

సగుణోపాసనలోనే సాధ్యం. ఇవియన్నియు బాహ్యభక్తి. నిర్గుణోపాసన విధానమునందులో సగుణ రూపమైన తనకు మంత్రోపదేశము చేసిన గురువు, మొదట కేవలము ఈ బాహ్యభక్తి ముఖ్యముగా అనుసరించవలసియున్నది. బాహ్యభక్తి ద్వారా ఆత్మ నివేదన భక్తికి పరాకాష్ఠ.

అజ్ఞానవశము వలన నిర్గుణోపాసన గురించి తెలుసుకొందము. సృష్టికి పూర్వం సృష్టి బీజములగు పరమాత్మకే తమోగుణము, శబ్ద స్పర్శ గంధాదులు బీజరూపముగా తన యందు నిక్షిప్తము చేసుకొన్న పరమాత్మ నిర్గుణుడని చెప్పబడును. ఈ నిర్గుణ రూపము సృష్టి సంకల్పము కలిగి గుణత్రయము విశ్లేషణ జరిగినప్పుడు కూడ వ్యక్తము గాకుండ అనగా ఇంద్రియ గోచరము గాకుండ వున్నందున ఆతడే అవ్యక్తుడని చెప్పబడినాడు. నామరూపరహితుడై జీవేశ్వర జగత్తుగా పరిణమించినప్పుడు సోపాధిక నిరుపాధికములగు సమస్తము నందు వెలుగు నందు లీనమైన వ్యాపించి నామరూపములచే అవ్యక్తుడై కంటికగపడనిది యున్నాడు. అవ్యక్తము అనగా కెల్లముకు నీవు చూచి యుండని రీతిగా జీవేశ్వర జగత్తు వీటి అన్నిటియందున్న దేవు. మూర్తము అనగా ఆకారము రూపము లేకుండ నిరవయవముగా నుండుట అవ్యక్తము. గర్భ న్యాసకము, నిరాకారము లేక అమూర్తమగు పదార్థమునకు క్రియారూపముగాకున్నను భావనా రూపముగా సమర్పించే ఈ జన్మను లేక ప్రయత్నము సుసాధించవచ్చును. ఈ మానసిక పూజ యందు ఉపాస్య వస్తువునకు నామరూపము లుండవలసినది లేదు. పూజా ప్రయత్నము అవసరము లేదు. క్రియారూపముగా పూజకు అవసరమగు సామగ్రి వాటికములతో పనిలేదు. కాని ఉపాస్యవస్తువు గురు ముఖతః వస్తు నిర్ణయమైన వారికి గాని తదితరులకు యిది అసాధ్యమే. నిర్గుణోపాసన విధానములు: ఆత్మ వస్తువు యొక్క స్వస్వరూప స్వభావములు తెలియవలయుట ముఖ్యావసరము.

పూజాదికము నందు త్రిపుటి వుండక తప్పదు. ఉపాసకుడు, ఉపాసన, ఉపాస్య వస్తువు అను త్రిపుటి వుండిన గాని ఉపాసన సిద్ధము గాదు. అట్లే ధ్యానమందు కూడ త్రిపుటములతో ధ్యాత, ధ్యానము, ధ్యేయము అనునవి యుండును. అదే ధ్యేయమగు గురు స్వరూపము బ్రహ్మ స్వరూపము తానే అను ఏక భావన చెందును. అట్టివాని ధ్యానమందే ప్రాసన: ఈ స్థితి యందు మాత్రమే నిర్గుణోపాసన సంభవించును. అనిర్విచ్ఛిన్న తైలధారావత్తుగా ధ్యానము చేయునప్పుడు కూడ త్రిపుటి క్రమంలు తప్పవు. ఈ త్రిపుటి లేకనే ధ్యానమునకు వలెనే కాష్ఠ శ్రీ కృష్ణచైతన్యుల వారు తమ కంచార్యసములో 12వ శ.ఎ। అనుభవాత్మానుభవం పైనను సూక్ష్మని అర్థ్య లిట్టు నమ్మకు మెరుతే తనరాచెప్పట గురువుగారు సమాధానమువ్వడికి

Dr Dayananda Swamy ebooks

పైన ఆమాట నిజమో అనుభవ మున్నవ్వి మాటనిజమో వినజెప్పు తెండు వివరించి పై మాట" అని అన్నారు. అనుభవము శాస్త్రమైనను కనకనే శాస్త్ర సహాయ మునకు వచ్చెను. శాస్త్ర పరిపూర్ణ నుండు ఈ అంతర బాహ్యములు అనగా సగుణ నిర్గుణోపాసనలు లేవు. ఇవి లేకనుటను తరువాత పరమాటు ఉండు పర్యాయములు యందు చెప్పబడినది.

2. కర్తృత్వ కారణ హేతోః : కర్తృత్వము మరియు కారణము కూడ లేని పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము. కర్తృత్వము అనగా ఒక పని చేసినందులకు బాధ్యత. పంచ కారణములు లేనిదే పని జరుగదు. "అధిష్ఠానం తథాకర్తా కరణంచ పృథగ్విధమ్ వివిధాశ్చ పృథక్చేష్టా దైవం చైవాత్ర పంచమమ్ భ.గీ. (18-14) 1. అధిష్ఠానము (స్థూల శరీరములేక అంతః కరణము) 2. కర్త అంతః కరణముతో కూడిన చైతన్యం. (చిదాభాసుడు జీవుడు) 3. ఇంద్రియములు, 4. వివిధములగు ప్రాణ వలన రూపములగు క్రియలు 5. అధిష్ఠానదేవతలు ఈ ఐదు కారణములతో పిండాండ వ్యవహారము జరుగుచున్నది. ఇందు కర్తృత్వ మెవరిది? అంతః కరణముతో కూడిన చైతన్యము ప్రధాన కర్త యని చెప్పవలెను. పిండమునా జీవుడే గుర్తెరుగుటు నా కర్మల నుద్దేశ పూర్వకముగా చేయుచున్నాడు. మరి బ్రహ్మాండ మందెవరిది కర్తృత్వము: అంటే సృష్టి సంకల్పము చేసిన బ్రహ్మదే. అయితే జీవేశ్వరులు బ్రహ్మకంటే భిన్నులు కారు. ఆ బ్రహ్మ చైతన్యమే అనాది గనుక జీవేశ్వరులనే పేరుతో పిండాండ బ్రహ్మాండములందు కర్తృత్వము వహించుచున్నది. "తేన వినాతృణాగ్రమపి నచలతి" అనగా దాని సత్తలేనిదే గడ్డి పరక కూడ కదలదు. అది లేకుంటే అసలు కర్మ అనేది జరగదు దానికే కర్త ఏమి. అందుకే శ్రీ కృష్ణచైతన్యులవారు 52 కీ.దే లో 'ఆటాడి ఆడకుండును ఆటాడిన చేసి చూపు మాటాడకనే ఆడును పరుక యున్నది మాటాడించువారు ఆతడో కర్త అంతటికి ఇతడు తప్పించుకర్తా!" అని తెలిపియున్నారు. ఈ భావమును కేవలం పిండాండ పరంగా కాక బ్రహ్మాండ అధిష్ఠాన స్థానములందును సమన్వయము గావించుకొనవలయును.

సర్వకారణమైన బ్రహ్మమే (అఖండ పరమయే) కారణ కర్తృత్వము గలది యున్నది. దీని పరిపూర్ణ విధానము పరిపూర్ణ బోధ లేక ఆరూఢ పదము పొందినవారికే కర్మలతో కూడుకున్న కర్తృత్వ రహిత విధానము తెలిసి నిష్కర్మ స్థితి లేక అకర్తలు లోపల గలరు. కనుక పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము కర్తృత్వకారణ హీనమయినది.

3. అనుత్పన్న మిదం జగత్ : పరిపూర్ణమందు ఈ జగత్తు పుట్టనే లేదని అవల మంథం సిద్ధాంతము 5.పు. 67 "ముసిమ కర్మము జ్ఞానము విధుపక వా రెండు వెలుగు పిల్చమనమని అని తెలిపియున్నారు. అంటే కర్మ జ్ఞానముల పేరిట వల్లనే ఈ విశ్వమేర్పడినది. మూలకమైన గుర్తెరగే శరీరమును విడిచి సద్గురుమూర్తి నాశ్రయించి అనేక పరిపూర్ణ పరమపదము తెలుసుకొన్నయెడల గడచు కాలమైన పరుక నిలువని పోవును. అందుకే అవల మఠము పరిపూర్ణ పదవులు నందు ఈ విశ్వము పుట్టనేలేదని సిద్ధాంతము చేసి యున్నారు. "ధృతియుః కారణా భావాదనుత్పన్న మిదం జగత్" "అద్వైతమానసాకారం జగన్మాయం తదైవహి" (పెంచు. 61 మహా ఆ 5-13 14) తాను రెండవ కారణము లేని పలన ఈ జగత్తు పుట్టనిది. ఆకాశము యొక్కటిన శూన్యమా

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఆరోపితంగానే జగత్తు తోస్తున్నది గదా! శ్లో॥ సర్వం వికారజాతం మాయా మాత్రం' నాలుగువ వికారములు కలిగి యున్నప్పటికిని మనస్సును మాయా స్వరూపమైనది లేదనే. కావున ఈ జగత్తు పుట్టనే లేదు.

నరశృంగేణాకాశం భిద్యతే జగదస్తి న
అజాగళస్త నేక్షీరం జాయతే జగదస్తి న ॥౯౬॥

అజాగళస్తనంగ: ఈ జగత్తు నరుని కొమ్ముచే ఆకాశము ఛేదించబడు చున్నట్లున్నది. మరియు మేక మెడపైని చంటిపాలున్నటో ఏ జగత్తుండును.

వివరణము :

పూర్వార్థము నిర్బంధపై తత్త్వము దేనికి కాత్పర్యముల్లో పరమాత్మయందు జగత్తు పుట్టలేదని ఆచార్యులు సిద్ధాంతము చేసి యున్నారు. ఈ భావము తెలుపు మార్గమున అనేక దృష్టాంతము చెప్పియున్నారు. వాటిని పరిశీలింతము.

ప్రస్తుత ఉపనిషద్వాక్యములందు పరమాత్మస్వరూపమందు జగత్తు పుట్టనే లేదనెడి విషయమును నరుని కొమ్ముతో పోల్చినారు. నరుని కొమ్ముచే ఆకాశము ఛేదించబడు జగత్తుండునని చెప్పబడినది. నరునికి కొమ్ములుండుటకు వీలులేదు. నరునికి కొమ్ములేనటువంటి లేక భ్రాంతి చెందుటకు అవకాశము లేదు. కుందేటి కొమ్ము గుఱించి భ్రాంతి చెందుటకవకాశము గలదు. ఎట్లనగా కుందేలును చేటాడు వెంటాడునప్పుడు సమయమున అది తన రెండు చెవులను నిక్కించి ఒకచోటికి చేర్చి పరిగెత్తుచున్నప్పుడు చెవులు దాని కొమ్ముగా భాసించును. అనగా కొమ్మున్నట్లు భ్రాంతి చెందుటకవకాశము కలుగును. కాని కుందేలు చిన్నదైన దాని చెవులు నాలు పెద్దవై నిక్కించి పరుగెత్తుట వలన భ్రాంతి కలుగుటకున్నది గాని నరుని చెవులకుండదు. నరులు కొంత ఎట్లు నిక్కి నాలుగు నిక్కించి యుంచుటకు వీలు లేదు. కనుక నరునకు కొమ్మున్నట్లు భాసించుటకే అవకాశము లేదు. మరియు నరునకు వుండేలు వలె కొమ్ముగా భాసించుటకు ఆధారము లభ్యమగుట యేది లేదు. నరుని కొమ్మున్నట్లు చెప్పుటకు ఊహించుటకు కూడ అవకాశము లేదు. అట్టి అసాధ్యమైన కొమ్ముతో లేని ఆకాశమును ఛేదించుటకవకాశము లేదు. ఆది ఆకాశము మరి. "ఆకాశం గగనం శూన్యం" అని అన్నారు. మరియు శ్రీ కృష్ణదేవరాయలవారు 132. కం.పా. "ఆకాశమనేది శూన్యం। నాలుగుపై సగుణ మహాశమనస్నే । కాదిపై నట్టి రూపములు ఆకాశము మితము లేక సగుణుండు సుమీ॥" అని చెప్పియున్నారు. అనగా శబ్దగుణము గలిగి యున్నందున ఆకాశము రూపము గలది. కాని కన్నులకు కనిపించకపోవుటవలన శూన్యము వలె భాసించుచున్నది. అకారణముగ నాడు మానవులు మిథ్య గనుక ఆకాశము లేనిదని నిశ్చయము. అటువంటి లేని ఆకాశమును లేని నరుని కొమ్ముచే ఛేదించుట యనునది లేకనే జరిగెను. ఇచట కర్త, కర్మ, క్రియ అనే త్రిపుటి లేనేలేదు. అదే విధముగా వృద్ధి అసాధ్యమనుకొనుట యందుకవి. లేని ఆకాశము నుండి తర్వాత భూతములు ఏర్పడినవంటే పంచభూతములు లేకనే జరిగినవి. ఆ పంచభూతములందే ఏర్పడిన నరుని శరీరము కూడ లేకనే జరిగినవి. కనుక నరుడు కూడ లేనివాడు. ఆకాశము కూడ లేనిదే. దానిని లేని నరుని కొమ్ముచే ఛేదించుట జరిగినదని అనుట సత్యము ఎట్లుకాదో జగత్తు పుట్టినదనుట సత్యము కాదు. జగత్తున్నదంటే మిథ్యనే, లేనిదే.

Dr Dayananda Swamy ebooks

ప్రజ్ఞానఘనస్య నేత్రేణం జాయతే జగదస్థిత : జాగా అది మేక పెద నడిచియుండు పొలుగలిగినదే నీ జగమొందుననే అర్థము. అందు పొలుండుటకు మీలు లేదు కనుక జగత్తు లేదని ఈ ఉపనిషద్వాక్యార్థము. మేక మెడలో ప్రేలాడు చనులకు ఇదమేక వనులే ఆదారము అపేక్షించును. కనుక యుదల ప్రాంతి కనబాడను పలదు. ఏవి చనుల వలెనే ప్రేలాడుచున్నవి కనుక వాటి యందు కూడ పాలు గలవని భ్రమపడుటకు అవకాశమున్నది కాని పాలుండుటకే వీలులేదు. వాటియందు పాలెట్లులేవో జగత్తు కూడ పుట్టలేదని స్పష్టముగా తప్పువలెను. ఎందుకనగా పరిపూర్ణము నిర్మలమై శుద్ధమై యున్నదని అందు చేటస్తుపులేదని, కార్యకారణ రూపముగా సృష్టి జగత్తుండుటకు వీలులేదని, పుస్తకము చేయుచున్నదని ఉపనిషత్తుల గర్జించుచున్నవి

జగత్తు =జ+గ+తు,జ= అంటే పుట్టుట. గ=అంటే గప్పుతి తు=అంటే పరిపోషించుట=అంటే జగత్తు పుట్టనేలేదని చెప్పుచున్నది

శునకశ్శుకవాక్యస్య వదేచ్చేజ్జగదస్తిత
సూర్యోచంద్ర ప్రకాశేన భాసతేజగదస్థితః - ॥ ॥

కుక్కచిలుక పలుకు వలుక గలిగిన జగత్తున్నదను. సూర్యుడు చంద్రకాంతితో ప్రకాశించిన జగత్తుండును.

వివరములు :

1. శునకశుకవాక్యస్యవదేచ్చే జగదస్థిత : శునకమనగా కుక్క, శుకమనగా చిలుక, శునకము అంటున్న. చిలుక పక్షిజాతికి చెందినది. ఆయుతను వీటిలో గల వాక్కు ఒకే విధమైనది. అర్థానికి "మధ్యము వాక్కు" అని అందురు. వాక్కు నోటి రూపములో మానవులయందున్నది గనుకనే మానవులందరు నేను నేను అని పలుకగలుగుచున్నారు. ఆ వాక్కు "మధ్యమ" పేరుతో వ్యక్తమైయుండి తన భావమును స్వజాతి ప్రాణులకు తెలియ చేయుచున్నవి.

కుక్క చిలుకలలో మధ్యమ వాక్కున్నదని తెలుసుకొంటిమి గాని ఈ వాక్కు కేవలం స్వజాతి ప్రాణులకే ఉపయోగపడును. కావున చిలుక పలుకులు కుక్కకు, కుక్కల మొరుగుట చిలుకకు అర్థముకాదు ఎందు కనగా మధ్యమ యను తెలివి లేక చిలుక వేర్వేరుగా నుండుటయే యిందుకు కారణము కుక్క మొరుగుట స్వజాతియైన కుక్కలకే అర్థమగును గాని చిలుక కర్థముగాదు అట్లే చిలుక. చిలుకకు అభ్యాసము చేయించిన మానవులవలె పల్కు టక్కు చేయుచున్నది. గాని కుక్కకట్లు సాధ్యముగాదు. అట్లుగాక సత్యమైతే ఈ జగత్తుండుట సత్యమని చెప్పబడినది. గనుక కుక్క చిలుక మనుష్యుల పలుకలేరు, జగత్తు కలుగుట అసత్యమని దృష్టాంతము ద్వారా సాధకునికి స్ఫుటపరచనైనది. జగత్తు సత్యము నామ రూపములతో గలది. నామ రూపముగా గలది నామరు రూ మా నా మాయ యను నిర్వచనము ప్రకారము ఏది లేనిదో అది మాయ గనుక జగత్తు మాయావిలాస కల్పితమే. కనుక అది లేనిది.

2. సూర్యోచంద్ర ప్రకాశేన భాసతేజగదస్థితః : చంద్రకాంతితో సూర్యుడు ప్రకాశించిన జగత్తుండునని అర్థము. ఈ భావన యథార్థమైనదిగాదు. సూర్యుని కాంతితోనే చంద్రుడు, నవగ్రహములు ప్రకాశించును. సూర్యుని కాంతివల్ల సృష్టిలోని సమస్త

Dr Dayananda Swamy ebooks

చరాచరములు తమ తమ కోశధర్మ ములను అన్నిసాగాయమును సమకూర్చుకొనును. సూర్యునికాంతి విశేషముగా యుండును. ఆ కాంతిస్వయంప్రకాశము. తాను ప్రకాశించుటకు యితర వస్తువులపై ఆధారపడవలసినది లేదు. చంద్రునికి స్వయం ప్రకాశము లేదు. తాను ప్రకాశింపబడుచున్న చంద్రుడు సూర్యునిపై ఆధార పడవలసి యున్నది. కాన యిచట సత్యస్వయముగా జెప్పి చంద్రప్రకాశము వల్ల సూర్యుడు ప్రకాశించుట అనుట సత్యమైతే జగత్తు యొక్క ఉనికి సత్యమని చెప్పబడినది. అది సత్యముగాదు జగత్తు సత్యముగాదు. చంద్ర ప్రకాశమువల్ల సూర్యుడెన్నడును ప్రకాశించడు గనుక జగత్తు అసత్యమని నిరూపించబడినది. పాఠకునకు జగత్సత్యముల వ్యర్థ పరుచుటకు యిటువంటి దాఖలాలు చెప్పబడినవి.

ఔదుంబరే భవేత్పుష్పం జాయతే జగత్స్థితమ్
చందనే పుష్ప మాఘ్రాణం సంతోషోస్తి చేజ్జగత్ ||5-3||

అత్తి చెట్టుకు పుష్పములు కలిగిన జగత్తు యొక్క ఉనికి గాంచుము. చందన పుష్పమును వాసన చూచిన సంతోషము కలిగినచో జగముండునని భావము.

వివరములు :

1. ఔదుంబరేభవేత్పుష్పం జాయతే జగత్స్థితమ్ : అత్తి చెట్టుకు పూలు కలిగిన జగత్తు యొక్క ఉనికి యుండునని దృష్టాంతము. అత్తి చెట్టు పూలు పూయదు. అనగా యితర చెట్లకు పూత పూసినటి కనబడి ఆ పూత వల్ల కాయలు కలుగుచున్నవనుట చూస్తున్నాము. కాని అత్తి చెట్టునందు పూత కనబడకనే కాయలు కాయును. గనుక అత్తి యందు పూలు కనబడిన జగత్తుండునని నొక్కి చెప్పబడినది. అత్తి చెట్టు పూత పూయదు. గనుక అత్తి చెట్టుకు పూలు కలుగుననుట సత్యముగాదు. అట్లే జగత్తు పారమార్థికముగా గలదనుట అసత్యమే

బాగుగా పరిశీలించినయెడల కొన్ని చెట్లు పూలు పూయకనే కాయుచుండును: కాని వాటి కాయలలోనే పూలు వుండును. ఉ. మేడి, రావిచెట్లు, అత్తి కూడ ఆ కోవకు చెందును. ఆ చెట్లకు కాయంతే మొదట కాయును ఆ కాయలులందే పూలు లోపలి భాగమున గోడను చివర యుండును. పండి పండును కోసిన గోడకు లోభాగమున వు పూవు వుండును. అత్తికాయలో కూడ పూవు వుండును. అందు పూవు వుండవనుట మనకు కనబడుటలేదు. అట్లే పారమార్థికముగా జగత్తును పరిశీలించిన యెడల జగత్తుండు కూడ లేనట్లుగా భావించవలయును. వ్యవహారికముగా జగత్తు సత్యమే. ఎవరికి యుండు ఎవరికి సత్యమే. కాని పరిపూర్ణముతో యెరుకకు నిలిచే అందుకున్నామనుట గాని సత్యముగాని లేదు. ఇప్పుడ దీనికి తెలియక అవి సంభవించినవి. అత్తి చెట్టు నందు పుష్పంబే కూడ కనుబడుటలేదు. అట్లే జగత్తుండి కూడ పరిపూర్ణ భావమునకి చేరినాగనుటుండి అని తెలియవలెను.

2. చందనే పుష్ప మాఘ్రాణం సంతోషోస్తిచేజ్జగత్ : అనగా గంధపు చెట్టు యొక్క పుష్పమును వాసన చూచిన సంతోషమైనచో జగముండునని చెప్పబడినది. మంచి గంధపు చెట్టు పూలు పూయదు. పూలు వుంటే తప్పక వాసన వుంటుంది. ఎందుకనగా దాని ప్రతి వస్తువు నందు మంచి సువాసన వుండును. వాసన చూచిన తప్పక మనస్సు సంతోషపడును. కాని పూలు లేవు. వాసన చూచు ప్రశ్నేయుండు లేదు, కనుక

Dr Dayananda Swamy ebooks

సంతోషమునిచ్చును నూటికి నేను. అదేవిధముగా పరిపూర్ణ భావస్థుడు తనకు పుట్టుక లేదని భావించును. పుట్టుక లేనప్పుడు గిట్టుట కూడ లేదు. తానే లేదు కావున అతనికి జగత్తే లేదు. తానంటేనే ఈ జగత్తు, భార్యాపిల్లలు, సంసారము ఇవన్నీ యున్నట్లే కాని అతడు ఎప్పుడైతే తాను పరిపూర్ణమైనదని లేనని భావనలో యుండి అలౌకికముగా వ్యవహారములో ఉండును కనుక పనులు చేయును. పనిని చేసిన కర్తృత్వ రహితుడుగా గానుండును, ఇతరులకు తనవలెనే అతడు పనులు చేయుచున్నట్లు కనపడిన ఆ పనుల వల్ల అతనికి సంస్కారములుండవు కదా. పండని పుష్పమే లేదు దాని సువాసన వల్ల సంతోషమెక్కడిది? సంతోషములేదు. కావున పరిపూర్ణునకు జగత్తు లేదనుట నిశ్చయముగ తెలియును.

శ్లో॥ శుద్ధే సుషుప్తావివత త్వన్నాహం కదాచన। తద్వత్సుదాపి యస్యాస్తి ప్రపంచేఽనాస్తి తస్యవై॥ తా। అహం అనగా "నేను" అను వృత్తి గాఢ సుషుప్తి యందు యేవిధముగా లేదో, అట్లే శుద్ధమైనదాని యందు అనగా పంచతన్మాత్రలు లేని పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమందు "నేను" అను ఆ యొక్క యెల్లప్పుడు లేదు లేదని నిరంతరానుభావమైతే ఆరూఢమై యుండునో అట్టివానికి ప్రపంచము కూడ లేనిదేయగుచున్నది.

రవిరభ్యుదితో రాత్రౌ చంద్రో మధ్యాహ్న ఉత్థితా
తద్వైవ సత్యవద్భాతి ద్రష్టుర్దృక్ జగత్స్థితిః ॥౯౭॥

రాత్రివేళ సూర్యుడుదయించినను, మధ్యాహ్నము చంద్రుడు ప్రకాశించినను, అదేవిధముగా ద్రష్టు దృక్కు సత్యమైనదిగో జగత్తుండును.

వివరణము :

1. రవిరభ్యుదితో రాత్రౌ, చంద్రో మధ్యాహ్న ఉత్థితా : అనగా రాత్రివేళ సూర్యుడు ఉదయించిన, మధ్యాహ్నము వేళ చంద్రుడు ప్రకాశించిన యని అర్థము. ఇందు రెండు వాక్యములు పరస్పర విరుద్ధములు. అవి సత్యమైతే జగత్తు యొక్క ఉనికి సత్యమని చెప్పబడినది. కొంచెము జ్ఞానమున్నవాడు కూడ రాత్రివేళ చంద్రుడుండునని, సూర్యుడుదయించునని మరియు పగలు సూర్యుడే ప్రకాశించును గాని చంద్రుడు ప్రకాశించడని చెప్పును. అటువంటప్పుడు రాత్రివేళ సూర్యుడుదయించుట, పగటిపూట చంద్రుడు ప్రకాశించుట సత్యముగాదు. అట్లే ఈజగత్తుకు ఉనికి యున్నదనుట అసత్యము. అందుకే ఈ దృష్టాంతము.

విజ్ఞానశాస్త్రరీతి యేమనగా సూర్యుని చుట్టు భూమి తిరుగుట వల్ల రాత్రింబవళ్ళేర్పడుచున్నవి. భూమి తన చుట్టూ తాను తిరుగునప్పుడు ఏ భూభాగము సూర్యుని ముందుండునో ఆభాగము పగలు. ఏ భాగము సూర్యునికి ముందు లేకుండునో ఆ భాగమున చీకటి ఆవరించి యుండుటవల్ల రాత్రింబవళ్ళు యేర్పడును. సూర్యుడు ఉదయించుట ఉదయించును. సాయంత్రము అస్తమించును. కావున రాత్రి యందు సూర్యుడుదయించుట అసంభవము – అట్లే జగత్తు యొక్క యునికి అసత్యమని చెప్పబడినది, అట్లే పట్టపగలు మధ్యాహ్నము చంద్రుని ప్రకాశమునకు విలువలేదు. ఎందుకనగా చంద్రుడు భూమి చుట్టు తిరుగుచున్నాడు. అట్లు భ్రమణము చేయు సమయమున సూర్యుని కాంతి చంద్రునిపై బడుటవల్ల చంద్రుడు ప్రకాశించును. చంద్రుని ప్రకాశము రాత్రివేళనే యగుపడును గాని పగటివేళ చంద్రుడు అగుపడిన ప్రకాశించుటకు విలువలేదు. ఎందుకనగా ఒక ట్యూబ్‌లైట్

Dr Dayananda Swamy ebooks

టార్చ్ లైటు వెలుగులో పరిధీపము కాంతి వ్యర్థము. పగటివేళ చంద్రుడు కనపడిన సూర్యుని కాంతి వ్యర్థము. మనము ఈ విషయమును పూర్వ రూపముగా స్పష్టముగ పగటి వేళ గమనించవచ్చును. కృష్ణ పక్షమున చంద్రుని మనము పగటివేళ చూడవచ్చును. కాని సూర్యుని కాంతిలో దాని కాంతి వ్యర్థము. అటువంటప్పుడు సూర్యునిముందు చంద్రుడు ప్రకాశించుటమనునది లేదు. ఉపదేశముగా జగత్తు లేదని కలగలేదని, కలుగుటలేదని, ఈ భావమును శ్రీ గురువులకు శుద్ధ స్వాంతముగ చెప్పు చున్నారు.

2. తద్వైత సత్యవద్వాతి ద్రష్ట దృష్ట జగత్స్థితి: అనగా ఇదే విధముగా ద్రష్ట దృక్కు సత్యమైతే జగత్తు ఉనికి గల్గియుండును. అంటే ద్రష్ట దృక్కు నాశనమయ్యేటివి లేనివే కనుక జగత్తు కూడ లేదని. మొదట ద్రష్టయనగా దృక్కు అనగా జ్ఞానేంద్రియములు కర్మేంద్రియముల ద్వారా బహిర్గతమై శబ్దాది విషయములను గ్రహించునది అంతః కరణ ప్రకాశము సుషుప్తి యందు అంతఃకరణము సహితము అవిద్యయందు మరుగు రూపము చెందుచున్నది. కాని ఏది నిద్రించిన నాను నిద్రించక ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాస రూపముగా ప్రాణము ఒక యంత్రమువలె పనిచేయుచున్నది. ఈ యంత్రమునకు సాక్షియై పనిచేయుచున్నది ఆత్మ లేక ద్రష్ట. దృశ్యా చూచువాడు.

జ్ఞానేంద్రియముల ద్వారా వ్యవహరించుచున్నవాడే శ్రోత, ద్రష్ట, ఘ్రాత, యిత్యాది యిలాగ నామములు పొందుచున్నాడు. ఏ యింద్రియముల ద్వారా ఏ విషయములను తెలుసుకొన్నప్పటికి మొత్తము మీద అన్నిటిని తెలుసుకొనువాడొకడే గనుక యితనిని ఉపనిషత్తులలో 'జ్ఞాత' అని పిలువబడును. లేక వ్యక్తి భావన చేసినచో యితనినే ద్రష్ట అని పిలువబడును. అప్పుడు "దృక్" చే తెలియబడుదానిని దృశ్యము అనబడును. పిండబ్రహ్మాండమును నాచే గుర్తించబడి దర్శింపబడుచున్న "దృష్టుర్ యోగ్యం దృశ్యం" అనే న్యాయముగా దృశ్యకోటిలో చేరి పోవుచున్నవి. ఇవన్నీ మాయా యేనా? అంటే స్పష్టమైనవేదు. స్పష్టిలేక లేదు. ఉన్నట్లు తోచబడుట మాత్రమే అందురు. దీనినే వివర్తవాదము అని పేరు. జగత్తు కంటికి కనబడే సకల పదార్థములు పర దేశీయులు, మిత్ర భవనాదులు, క్షణికములు. అస్థిరములు ఈ స్వరూపములు నామ రూపాత్మకములు కలుగుచున్నవి యిని పారమార్థికముగ కనబడ గనుక మిధ్య "యూపూ" అను సిద్ధాంతము పేరము దృశ్యం మాయ యని చెప్పబడినది. దృక్ దృశ్య ద్రష్టయనే త్రిపుటిలో దృశ్యము మాయ ఐతే తక్కిన రెండు మాయనే, లేనివే. ఏలనగా త్రిపుటిలో ఏ ఒక్కటి లేక పోయిన తక్కిన రెండు లేనివే యగును. కనుక దృక్, ద్రష్టలేనివిగా నిర్ణయించి అవి స్పష్టమైన సత్యమైతే జగత్తుండును. లేవు గనుక జగత్స్థితి లేనిదని చెప్పబడినది. ఈ భావమునే సా॥ 61 మం॥ ఉ॥ 6-13-14 నందు "ద్వితీయ కారణాభావాదనుత్పన్నమిదం జగత్। ద్వైతమానభయాత్మ్యం జగ మూర్మ్యం తత్త్వ సదా" అనగా రెండవ కారణము లేని వలన ఈ జగత్తు పుట్టలేదు. అజ్ఞానము వలనగా చూస్తున్న ఆ దృష్టిగనే జగత్తు కనుపట్టు కదా! "సర్వం వికారజాతం మాయా మాత్రం" నానారూప వికారములు కలిగి యుద్భవించినది సమస్తము మాయా రూపము. కనుక లేనిది. జగత్తు కూడ వికారములతో కూడి ఉద్భవించునది. కావున జగత్తు మాయా. లేనిది.

పాషాణాత్పీతవసనం భవేత్సత్యం భవిష్యతి
పాషాణాజ్జాయతేవస్త్రం జగత్సత్యం భవిష్యతి ॥ 26 ॥

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

వివరణము :

1. [illegible]

[illegible]

సూర్యే తథ్యాం తమస్స్యేవ జగత్సత్యం భవిష్యతి
ఇక్షోః ఫలం భవేద్యస్తం జగత్సత్యం భవిష్యతి ॥38॥

సూర్యుని యందు నిజముగా చీకటి యున్న జగత్తు సత్యమగును. చెరుకుగడకు ఫలము కలిగిన జగత్తుండును

వివరములు :

1. సూర్యే తథ్యాం తమస్స్యేవ జగత్సత్యం భవిష్యతి : సూర్యుడు నిరంతరము అగ్ని కాంతి వంతముగా మండుచున్న గోళము. అందు చీకటి కలుగుట అసత్యము. అందు చీకటి యుంటే జగత్తుండుట సత్యమని చెప్పినారు. శాస్త్రజ్ఞానులు, ఎవరు కూడ సూర్యుని యందు చీకటి యున్నదంటే నమ్మరు. భూభ్రమణము, పరిభ్రమణముల వల్ల రాత్రింబవళ్ళు ఏర్పడి చీకటి వెలుతురులుగా గోచరించుచున్నవి. భూమి యొక్క ఏ భాగము సూర్యుని ముందుండునో ఆ భాగమున వెలుతురు పడుటచే పగలుగను [illegible] కనుకొన్నది. కాని సూర్యుడు నిరంతరము వెలుగుచున్న గోళము కనుక అందు చీకటి కలుగుటకు లేదు. ఆ కారణము చేత సూర్యుని యందు చీకటి యుండదనేది సత్యము కనుక సూర్యుని యందు చీకటి లేదు. అట్లనే జగత్తుకు ఉనికి లేదు – జగత్తు సత్యముకాదు. చీకటి సూర్యుని చేరలేదు. తరువాత సూర్యుని వలన ప్రయోజనమేమి? అంటే చీకటి పోగొట్టుటే ప్రయోజనము. అట్లే జ్ఞాని గురువుల ద్వారా [illegible] జ్ఞానము పొంది ఆ విద్యల పరిపూర్ణము తెలియ ప్రయత్నిస్తే అజ్ఞానము తొలగి పోవును. అప్పుడే ఆత్మసాక్షాత్కారము అప్పుడే భ్రాంతి తొలగిపోవును. సర్వభ్రాంతి [illegible] పరిపూర్ణత్వ వల్ల ప్రయోజనము.

2. ఇక్షోః ఫలం భవేద్యస్తం జగత్సత్యం భవిష్యతి : అనగా చెరుకుగడ నందు ఫలము కలిగిన జగత్తుండును అని అర్థము. ఎట్లో పరిశీలింతము. చెరుకు గడకు ఫలము "కలుగదు చెరుకుగడ పుష్పించుట [illegible]" అని [illegible] గానము చేసినట్లు చెరుకుగడలు [illegible] చెరుకు గడకు నాశనమని తెలియుచున్నది. కనుక [illegible] చెరుకుగడ [illegible] చేయుదురు. అసలు చెరుకు ఫలము కలుగదు. [illegible] చెరుకు గడకు [illegible] కాని [illegible] చూడలేదు. కావున చెరుకుగడకు ఫలము కలుగుట అసంభవము. అదెట్లు అసంభవమో జగత్సత్యము అసంభవము యనుట దృష్టాంత మీయబడినది.

"త్రిషు కాలేషు [illegible] జగత్" అనగా జగత్తు మూడు కాలాలలో ఉండదు. జగత్తు మిథ్యయని అద్వైతులంటున్నారు. క్షణ క్షణము మారుచూ [illegible] లోనున్న జగత్తు సర్వదా "జాయతే, గచ్ఛతీతి" అనగా పుట్టి గిట్టునది కనుక అదే జగత్తు అని నిర్వచింపబడినది. దృశ్యమాన ప్రపంచములో సర్వవస్తువులకు ఉత్పత్తి నాశనములున్నవని మనము గమనించుచున్నాము గదా! కనుక సత్యము జగత్తే జగత్తు కాని లేదు? [illegible] ప్రపంచము లేక జగత్తు [illegible] శంకరాచార్యుల [illegible]

సత్యమని ఈ జగత్తు అనిత్యమై మిథ్యయైన వంటిదనుకొనుటకు పరిపూర్ణమైనబుద్ధియుండు వలెను నాడు నిశ్చయమును చేసెదరు. ఇట్టి నిశ్చయము యుండుట కనుక చేసుకొనుటకు, మూలమునకే తెలిసిన కలుగును ఇక్క చెందదు. ఇది తొలుత ఉద్భవమునే ప్రజ్ఞలు నేర్పుకొనుటయే. గురువు యొక్క భ్రాంతి ప్రతిరూపం పరిపూర్ణతయే ఈ భ్రాంతి రహిత మౌనమని చెప్పబడినది. ఈ భ్రాంతి యొక్క నాశనమే గాని పిలుపు వలన కష్టమే లేదని చదువు సిద్ధాంతము. శ్రీ శంకరాచార్యులు వారు ఈ మూలమే భ్రమ వలన సకల **భ్రమలకు మూలం లేని ఈ సత్యమే శక్తిమే.** ఈ దృష్టితో "**భ్రమమూలమిదం జగత్**" అన్నారు. ఇక్కడ ఉద్దేశము నారి చేయబడిన సమస్తము యని అర్థం చెప్పవచ్చును. ఈ విధంగా భ్రాంతిమూలమైన భ్రాంతి రహితము. ఉద్దేశ్యము నాశనమునకు ఈ భ్రాంతిని తొలగించుకొనుట మనకు ఇప్పటి లక్ష్యమని తెలియవలెను. కనుక జగత్తు పరిపూర్ణమని నిశ్చయము చేసుకుంటే ఈ దృష్టాంతము గ్రహించవలయును.

చంద్రసూర్యప్రకాశేన భాసతే జగదస్త్విద
గగనాద్యుదయమస్త్యేవ జగత్తత్త్వం భవిష్యతి ॥౮॥

1. **చంద్ర సూర్య ప్రకాశేన భాసతే జగదస్త్విద** : ఈ దర్శనమాత్రము జగత్తు యొక్క అనిత్యత్వమును చెప్పుచు సూర్యుని వలె చంద్రుడు ప్రకాశించిన జగత్తువలెనని దృష్టాంతము ద్వారా నిరూపించుట జరిగినది. చంద్రునకు స్వయం ప్రకాశమువలేదు. సూర్యునికే స్వయం ప్రకాశమున్నది. చంద్రుడు ప్రకాశించుచున్నట్లు చంద్రుడు సూర్యునిపై ఆధారపడియున్నాడు. అసలు జరుగుచున్న ప్రక్రియను పరిశీలించినయెడల సూర్యుని చుట్టు గ్రహములు తిరుగుచున్నవి. ఆ గ్రహములలో మనము నివసించుచున్నది భూమి. ఈ భూమి సూర్యుని చుట్టు తిరుగుచున్నది. అట్లే ఈ భూమి చుట్టు చంద్రుడు తిరుగుచున్నాడు. ఈ విధముగా తిరుగుచున్న సమయములో సూర్యుని కిరణములు చంద్రునిపై పడును. అప్పుడు చంద్రుడు ప్రకాశించుచున్నట్లు మనకు కనబడును. సూర్యుని చుట్టు చంద్రుని చుట్టు భూమి తిరుగునప్పుడు భూమి యొక్క ఛాయ వల్ల చంద్రకళలు మారును. అసలే అర్థము చేయుటకు కష్టము. పూర్తిగా అర్థమైనట్లు గమనిస్తే తెలుస్తుంది. సూర్యుడే కేవలం. చంద్రుడు ప్రకాశించును చంద్రుని వలె సూర్యుని ప్రకాశించుచున్నాడనుట అసత్యము. అట్లే జగత్తు అసత్యమని ఈ సాదృశ్య తెల్పినారు.

2. **గగనాద్యుదయ మస్త్యేవ జగత్తత్త్వం భవిష్యతి** : ఆసనా ఆకాశము నుండి పుట్టిన పృథ్వి పర్యంతము జగత్తునకు. ఆకాశమునందు ఉన్నను పూర్ణుడు కాని నానావిధములైన వస్తు విశేషముల విశేషణ తెలిసి వాని యందలి నక్షత్రములు ఆకాశముపై ఉండవలసినదిగా యున్నవి. ఈ మంత్ర ధనస్సులోని నక్షత్రములకు సూర్యకిరణములందలి స్వప్నములే కారణము గాని ఆకాశము కారణముగాదు. అట్లే తెలిసి నడుచుటకు జగత్తునకు కారణము గాని పరిపూర్ణమైన మాత్రముగాదు. ఆకాశమునకు పుట్టుక కలిగిన అనంతమైన ఉద్భవించిన జగత్తంతయును ఆకారముగాన అసత్యమే కనుక జగత్తులేనిది యని తెలియవలయును.

మత్స్యపిండవదేవ్యష్టం జగద్దృష్టం భవిష్యతి
మత్స్యాద్యంశస్త్వేదేష్టిదం ధావతే జగతః ॥౯॥

Dr Dayananda Swamy ebooks

వేపడు తాళ్ళు వేసుంటిన జగత్తుండును. కోడిపెట్లకు స్తనములుండి అందు పాలుండిన జగత్తుండును.

వివరణము : ఈ ఉపనిషద్వాక్యములందు కూడ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు జగత్తుతో సహా సమస్తమునకు ఉనికి లేదనుటను దృష్టాంతముల ద్వారా తెలియజేస్తున్నారు. పరిపూర్ణమందు యేదైన కోరిక జరుగుటకు యెరుకే లేదని శ్రీ కృష్ణదేశికేంద్రుల వారు తెలియజేయుచున్నారు. పరిపూర్ణమెప్పుడు ఏమరుపు ఆధారము, అనుష్ఠానములు లేదు. ఏకృత ఎప్పుడు పరిపూర్ణమందు పుట్టనే లేదు. అట్టి జగత్తు కూడ పుట్టనేలేదు. ఈ విషయమునే దృష్టాంతముగా వేపడు తాళ్ళు వేసుంటిన జగత్తు కనిపించునని, కోడిపెట్ల స్తనములుండి అందు పాలుండిన జగత్తు ఉన్నదని చెప్పవచ్చునని తెల్పుచున్నారు. వేపడు తాళ్ళు కనిపించవు. కాని చెపకున్న ఉన్నవాటి రెక్కలతో పట్టి ప్రకాశించి, గాలిలో వేగముగా వెళ్ళగలవు. అవి మానవునికి కాళ్ళు లేకుండ వంటివిగా ఉండి లేకను ఉపయోగపడును. కాని మానవుల. ఉంటుపుల, పక్షుల కాళ్ళవంటివి అవి కావు. గాని వేగముగా నీటితో పోవుటకు సహాయము పనికి వచ్చును. అవి కాళ్ళు గావుగాని కాళ్ళవలె పనికి వచ్చును. అంటే అవి కాళ్ళవలె లేకనే ఉండి లేని వగవున్నవి. అంటే జగత్తు పరిపూర్ణమందుండి లేని దగుచున్నది. అంటే లేయున్నది అని అనాలి. అప్పుడే పరిపూర్ణము యొక్క అస్తిత్వం మనకు గోచరమగును.

రెండవ వాక్యమందు కోడి పెట్ల స్తనములుండి అందు పాలుండిన జగత్తున్నదని చెప్పబడినది. కోడిపెట్లకు స్తనములుండవు. పాలెక్కడివి. అవి పాలిచ్చే పక్షిగాదు. చెప్పలంటే వాటికి పాలిచ్చే స్తనములుండును. పక్షులు గుడ్లుపెడవు స్తనములుండవు. కనుక పాలుండవు. ఇది నిజమైతే జగత్తు కూడ అసత్యమగునని దృష్టాంతమియ్యబడినది. జగత్తు కూడ కోడి పెట్లస్తనములలోని పాలు వంటిది. అంటే కోడి పెట్లకు స్తనములే లేవు. పాలులేవు జగత్తులేదు. క.వ. 76 "కనుపడెడి బయలు లోపల। కనుగొన లేదెన్నె ఎరుక కావున భూస్థల జనపలని। దీన్ని అకారమునవలనెను। దిన విశ్వమాయనేయున్నా యంతకు వేరే మాయ యేదన్నా। యనుకాన ఇదా విశ్వమును లేనిదని చెన్న। వినజెప్పనాయెను। కనబోకుండని లోని। మాయనేయున్నా" మాయనేయున్నా యని జగత్తు స్థితి బహిరంగ్గా వివరించినారు శ్రీ కృష్ణ ప్రభువులు.

భేదాభేదద్వయంనాస్తి క్షరమక్షరగింపచ
మాయాతత్కారణంనాస్తి సత్యం సత్యం పునఃపునః ॥౫౨॥

భేదాభేదములు (ద్వంద్వములు) లేవు. క్షరమక్షరసంపన్నులుగా నాశమయ్యేవి, నాశమువలని సంకేతములు (సంకలిత ద్వంద్వములు) లేవు. మాయ, మాయకు కారణమైన బ్రహ్మమునులేదే. ఇది సత్యము. సత్యము అని రెండు మార్లు బహుమార్లు చెప్పబడినది.

వివరణము :

1. భేదాభేద ద్వయం నాస్తి : భేదాభేదములనగా భేదములు మరియు లేనివలు. భేదము సామ్యమును అపేక్షించును కావున యివి ద్వంద్వములు. పరిపూర్ణ సిద్ధాంతము ప్రకారము సర్వద్వంద్వములు ఏమియు కావున లేనివని సిద్ధము. భేదాభేదములులేనిదాక్కు పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే.

Dr Dayananda Swamy ebooks

సృష్టిలోని సమస్త పదార్థములను పరిశీలించినట్లయితే ప్రతియొక్కటి మరొకదానితో పోలి యుండదు. ఒకే తండ్రికి గల బంగారములను చిత్రముగా కరిగించి ఒకే మూసలో ఒకటి తర్వాత ఒకటి పోసి తీసిన రెండింటి యందు కొంచెమైనా భేదము గోచరించును. సాదృశ్యముండుట కష్టసాధ్యము లేదు. ఒకే చెట్టుకు కాచిన కాయలందు భేదముండును. ఆవు గొడ్డు కూడా వేరుగా యుండును. మన వేలిముద్రలు అన్నీ సమానంగా లేవు. మనుష్యులను పరిశీలించిన ఒకరిది ఎఱుపు వర్ణమయితే మరొకరిది నలుపు. ఒకరిది పొట్టిదైతే ఇంకొకరిది పొడుగానుండు. రంగులలో ఆకారములలో తేడా. గుణములలో. మనస్సులలో తేడాలున్నవి. మరొక విచిత్రమైన విషయమేమంటే ఒకరి వేలి ముద్ర రేఖలు ప్రపంచములో గల మానవులందరి వేలి ముద్రల రేఖలతో విభేదించును. అందువల్లనే నేరగాళ్ళను వేలిముద్రల సహాయముతో సులభంగా గుర్తించగలుగుచున్నారు. కనుక సృష్టి వైవిధ్యముతో కూడుకొని యున్నది. సృష్టిలో ప్రతి వస్తువు మరొక వస్తువు నపేక్షించును. కావున సర్వము ద్వంద్వమయమే. అది లేనిదే ఈ వైవిధ్యము లేదు దాని పరిపూర్ణతను పొందుచున్నారు. కొందరు పరిపూర్ణతనుకు పొందుటకు సాధ్యము లేదు ఎవరికీ కూడ పరిపూర్ణతను కల్పించుచున్నారు. సమష్టిగాదు.

“**సర్వత్వం భిన్నభేదమ్**” రెండు వస్తువులకు పోలికలున్నప్పటికీ. కనుక భేదములేని లేదు. జగత్తు. జీవుడు. ఈశ్వరుడునూనాటిలో జగత్తుకు భేదము, ఈశ్వర జగత్తుకు భేదము. జీవేశ్వర భేదము. జీవజీవ పరస్పర భేదము అంతయు మిథ్య అని అందురు. రెండు వస్తువులు ఉంటే గాని భేదమునేది చెప్పుటకు రానేరాదు. అట్లున్నప్పుడు ప్రత్యక్షముగా కానవచ్చు భేదము నిరాకరించినను ఒకొక వస్తువు సత్యమని మరొకటి మిథ్య అసత్యములని. మిథ్యయని చెప్పకపోతే భేదము. నిలిచినదా ఏమి? బంగారు కరిగించి వేర్వేరు మూసలలో పోసి వివిధ నామ రూపాలు కల్పించి తెస్తే వానిలో నామరూప పరస్పర భేదము లేదని చెప్పుటకై బంగారు సత్యమని దానితో తయారైన వస్తువులు మిథ్యయని, అసత్యములని చెప్పగలమా? లేక మొత్తమంతా బంగారమే కనుక భేదములేదని చెప్పగలమా? బీద యున్నవాడు వాడు బంగారు యున్నను. బంగారు విలువ నిచ్చిన, చేయించిన వస్తువే అంటారు. ఉన్నవారు అందరిచ్చిన ఉపాధియందు ఉన్నవారే అంటారు. ఎందుకనగా దానికి వస్తు నామరూపభేదములను తెలియును. కారణమును గుర్తించినచో కార్యభేదములుండవు. అదే విధముగా పరమాత్మను గుర్తించినవారికి దృశ్యమానము సర్వమునందు పరమాత్మయే ప్రకాశించును. అప్పుడు నిజముగా భేదము పటాపంచలైపోవును.

పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మకు ఎక్కడా సామ్య భేదములు గలవు. అయితే అది యున్నాడు. ఇది అది కాదు. శంకరాచార్యులతో శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రులవారు “**అంతటా గల తొక్క అట్లనే గాని వేరుక అంతటా గలడని అనరాదు వినరాదు**”. అని అన్నారు. పరిపూర్ణుడంతట నిండుకొని యున్నాడు. మారి నొప్పటికైన లాభయని పరిపూర్ణుడు అన్యముండుటకే వీలులేదు. అంతట నిండుకొని అంతటికీ గాని అంతట గలడా అని శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రులవారు తెలిపియున్నారు. భేదాభేదములు ద్వంద్వములు. ఎరుక రూపము. రాబోవు దీనిని తెలుసుకొందుము.

2. క్షరమక్షరగంధవత్ : క్షరసంపదలు అనగా నాశనమయ్యేటి సంపదలు. అక్షరసంపదలు నాశనము గాని సంపదలు. ఈ రెండు పరిపూర్ణమందులేవని అర్థము.

Dr Dayananda Swamy ebooks

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

సృష్టికంతటికి మూలకారణమైన వస్తువేదో అదే బ్రహ్మము "[illegible] [illegible] అదే [illegible] బ్రహ్మ అనగా అతడే అనేకము కావలయునని కోరెను. తత్సృష్ట్వా తదేవాను ప్రావిశత్" అని సృష్టించి సమస్తము నందు తానే యను ప్రవేశము గావించెను. [illegible] ఈ విధముగా అందులో ఒక్కటైన బ్రహ్మము అనేక నామరూపములుగా [illegible]. అంటే బ్రహ్మము కారణ స్వరూపము. జగత్తు కార్యస్వరూపము. కావున కార్యరూపమును బ్రహ్మమే కార్యరూపముగ [illegible] మాట. మరియు [illegible] కారణ [illegible]. కనుక కారణ కార్యములు రెండును ఒకటే యని చెప్పవలసి యున్నది. కార్యకారణములలో కారణమొకటే కార్యము [illegible]. కార్యము అనిత్యముగాను కారణము నిత్యము. సృష్టికారణముగ బ్రహ్మము [illegible]. ఈ అనిత్యమును [illegible] సత్యం సత్యమని [illegible] కొరకు [illegible] చెప్పబడినది.

గురుశిష్యద్వయం నాస్తి ఉపదేశః కథంభవేత్
ద్వైతాద్వైతం న చాస్తి ద్వంద్వహీనం కథంభవేత్ ॥[illegible]॥

గురువు శిష్యుడు ఇద్దరులేరు. అప్పుడు ఉపదేశమెట్లు కలుగును? ద్వైతాద్వైతములు [illegible] ద్వంద్వహీనత ఎట్లగును.

వివరములు :

1. గురుశిష్యద్వయం నాస్తి ఉపదేశం కథం భవేత్ : గురు శిష్య భేదము రహితమైనప్పుడు గురుడు లేడు శిష్యుడు లేడు. ఈ స్థితిలో ఉపదేశ మెక్కడుండును [illegible] గురుశిష్యభేదరహిత [illegible].

[illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

లేదనక స్వరూపమే యానేదని గుర్తించి ఆ గురు స్వరూపులైన ఆత్మయొక్క స్వరూపులకు నాకే భయమిట్లుమదే ఆ లేనేదనకు తెలియుట: ఇట్టి స్థితి యుండే నాను కాదు నాను లేదు - పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమున్నది అనే లేదు అనే యందలి ధ్యానము లక్ష్యానికి కలుగుచున్నది. ఇదే పరిపూర్ణముయు యందునను కాదట ఇట్టి స్థితియందు నిలచి దేని లేదని గాక సమాధియందుల్లోకి పోవుటకే జీవులు పరిపూర్ణమును గురుదేవులు. ఇదే విషయ శిష్య సేవించుట. ఆత్మే ఎరుక స్వరూపముగా నిలిచియుండుట అని కనుగొనగా మన్ను మనస్సులోతెలియుచున్నది సత్యముగాను. నన్ను కలిపి కలుపుటకు. మన్ను మన్ను ఇక్కడ గురుదాక్షిణ్యాల భావస్థ ఎరుక లేదీగనుగుడు. "యత్సాక్షాత్ భవద్ మంత్రార్థస్య తత్త్వ సాక్షాత్కారం" అనేమాట మర్మ సార్థకమగును. అప్పుడే గురుడుతోడు శిష్యుడు లేడు. ఉభయులు లేకపోయినారు. ఇట్టి అన్యతిరిక్తమైన తరువాత 'ఉపదేశకర్త లేదో' అనగా ఉపదేశ మొందుటకు ఇంకే ఉపదేశమునకు శాస్త్రాలేదు. ఉపదేశమునందరమునకు లేదు.

నా గురుడు లేదనే యున్నారు. నేను సంగతి లేకనే యున్నాను. నాకు అంతకు ముందు భ్రమ నాగకుడనై యున్నప్పుడు నన్ను వారును. నన్ను లేనివానిగా లేకుండ చేయుటకు ఉన్నవానిగా గురుడు తెలిపినాడు. లేనిని తెలిపినవి మనోనాగని నాకు గురుడై పరిపూర్ణ బోధను చరుడుటచేత ఆ క్షణమునకే నేను లేనివాడనయ్యాను. ఇక నేను లేను. నాయకుడు లేడు. ఆత్మయందు ఉన్నవాడై నన్ను లేనివానిగా చేసి లేకుండా పోయిన గురుని మరచుటా సాధ్యమౌనటకు ఇదే మాట ఇట్టిది సంపూర్ణకమును ఈ భావమునే శ్రీకృష్ణకర్ణామృతంలో శ్లో. 164. "కస్తూరీతిలకం ... " ... నా మనస్సులోని నిర్గుణము ఇట్టిది!! మరియు ప్రకాశము నున్నదని ఎట్టి లేకుండ పోవుచున్నది. ఇట్టి స్థితి నేను ఇదే ఎరుక యొగు కర్మాగమను అంటు పరిపూర్ణమైనదానిని! నిన్ను ఈ రెండు వివారిణ మూలమును ప్రకాశవంతమై నీవు ఎరుకనేర్పాటి. లేక యుండకుండా ఆత్మ యందు స్వార్థమునకు కలుగు యుండు కూడ లేక పోవుచున్నది. ఈ పద్ధతిగా గిన్ని నేను లేనివాడను నీ ఇట్టియందు శిష్యుడనుకొన్నారు. ఇట్టి ఆత్మ శిష్యుడైనవానికి ఆ గురుతత్త్వం ఆనందము లేదు వారే లేరు. ఎవరికీ తోచ యుండి ఈ ఉపనిషద్వాక్యము ప్రత్యక్షమగును అప్పుడు ఎవరైన, ఏదైన మిగిలియున్నదా? తెలుసుకొనవారు, తెల్పేవారున్నారా? అంటే ఏది మిగులలేదు ఎవరులేరు.

2. ద్వైతాద్వైతం సమానాస్తి, ద్వంద్వహీనం కథం భవేత్ :

ద్వైతాద్వైతములు ఎట్టివారును లేవు ద్వైతులనగా జీవేశ్వరులు వేరువేరు గాను ఎరుగువారు. ఎట్టనగా జీవాంశదాయకులు ఏకముగానున్న మరియు స్వతంత్ర కలిగియుండుటలు కలవారు. ఈశ్వరుడు సర్వజ్ఞ గుణములు గలవాడు. నన్నక పోక పక్షము పొందగలడు. అయిన దేహధారుడు పరము చెప్పువాడు. లేకపోయి ఉపాసించువారికే ద్వైతుల సిద్ధాంతము.

అద్వైతులనగా జీవేశ్వరులకు ఏకత్వము తెలియజేయువారు. ఎట్లనగా ఆనందాను రూపముగ చైతన్యము (ఆత్మ) ఒక్కటే సత్య పదార్థము. ఇదే బ్రహ్మము. నామ ప్రపంచమునకు సాక్షి మాత్రము. నిరాకారము నగ బ్రహ్మము నందు మాధ్యమతి అనిర్వ ప్రకాశమును

కలుగుచున్నది. అవిద్య మాయ వలన ప్రకృతియని అనబడుచున్నది
మాయయందలి సత్త్వగుణము నుండి వేరైన ప్రతి బింబము + చైతన్యము + మాయ = ఈశ్వరుడు.
రజోగుణము నుండి వేరైన ప్రతి బింబము + చైతన్యము + అవిద్య = జీవుడు
మాయా, అవిద్యోపాధులను తీసిన ఈశ్వరుని జీవుని ఐకమత్యముగా చైతన్యము (బ్రహ్మము) శాశ్వతము.

ద్వైతము అద్వైతము: రెండవదని మతమునందు మనోభావములను బట్టి విడదీయబడినాడు ఏ మతము లేదు. ఇతర మతములన్నియు వేర్వేరు ఆరాధనలు చేయుదురు. మతము నందు అనేకానేకము మారినవి. అవి అన్యమత ద్వేషములు. మత కలహములకు దారి తీయును. నిజమునకు ఏదే మతము చెడ్డది కాదు. అన్ని మతములన్నియు చెప్పు ధర్మములన్నియు పూర్ణ సత్యమునకు గమనించు సత్యముకే. అందు ఏ మతమువారైనను ద్వేషించుట న్యాయము కాదు. ధర్మాధర్మములకు మూల కారణమగు ఏకైక దేవుని సర్వవ్యాపకత్వమును తన గురువుగారి కృపచే తెలిసిన మహాత్ముడు ఇతర ప్రయత్నములు చేయడు. సర్వవ్యాపకము. అదేమని అతని అంతః కరణము నుండి పారిపోవును. వి.వ. 119 "ద్వైతాద్వైత విహీనులు ద్వైతులు వినిపైనదెవ్వడు ద్వైతుడు ద్వైతుడు ద్రవ్యమును వేరు నాతని వలె జీవతత్వమును గనలేక నిజోద్ధరించు విడవక పూతనా గమనించు పొందుటకు గురువుకై ద్వైతాద్వైత విశిష్టాద్వైతములు మూడు మని చెప్పెను మని అన్నారు. మన్ని సిద్ధాంతములను గురుకటాక్షమున పరిగ ద్వైతాద్వైత ప్రబోధములను మాయ మన్నారు. ద్వైతాద్వైతములు ద్వంద్వములు. ద్వంద్వములన్నీ లేనిదని సిద్ధాంతము ఏమన లేదని మని తెలియుచున్నది.

ద్వైతాద్వైతములు ఎటుక. లేనిది తెలిసిన తర్వాత ద్వంద్వాతీతము రాదుగనా విభజించుట. సత్యాసత్యములు, నిత్యానిత్యములు, ఇవన్నీ ద్వంద్వ కోటిలో చేరినవి సత్యమునకు అవసరము. నిర్గుణమునకు అనిర్వాచ్యము (అనిర్వచనము) ప్రతి యోగి లక్షణములు, "ఏకం అనేకం భవతి" ముందుగా ఒకటి ఉన్నది ఆ పిదప అనేకమైనది. దనుత పరమాత్మ స్వరూపము ద్వంద్వరూప మేకమగును. ఒకటి అనే తత్వము రెండుగాను, అనేకముగాను అపేక్షించు సాపేక్షిక స్థితి యున్నది ఒకటిగా నుండి నిర్గుణత్వ స్థితిలో అనేకమై సత్యమై నిత్యమై ఉన్నప్పుడు దానికి ప్రమాణము లేదు. సకల రూపములను కలిగినప్పుడు అదే సత్యమై "తస్మాద్వా ఏతస్మా దాత్మన ఆకాశః సంభూతః ఆకాశాద్వాయుః వాయోరగ్నిః అగ్నేరాపః అద్భ్యః పృథివీ పృథివ్యా ఓషధయః ఓషధీభ్యోఽన్నం అన్నాత్పురుషః" అని శ్రుతి యున్నది ఆత్మనుండి పంచభూతములు, ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, భూమి నుండి భూమి. భూమినుండి సస్యములు. వాటి నుండి అన్నము. అన్నము నుండి పురుషుడు ఆత్మనుండి ఉత్పన్నమైనది. ఈ రెండు రూపములుగా సృష్టి ఆ బ్రహ్మము నుండి మొదలైనది.

గణితశాస్త్రములో అనగా అంకెలలో (0) సున్న నుండి 9 తొమ్మిది వరకు సంఖ్యలున్నవి అనగా 0,1,2,3,4,5,6,7,8,9 వరకు సృష్టి సంబంధించి ఆ సున్న నుండియే వచ్చినవి. ఒకటి అనే అంకెకు పూర్వమున్న సున్నను కొందరు శూన్యము అని చూచుచున్నారు. సున్న అనే మాటను శూన్యమనేది సంపూర్ణత లేదు. ఆ వస్తువు విలువ మరియు అస్తిత్వము యున్నది. ఈ ద్వంద్వరూపముగా సున్న సృష్టికారణమైన బ్రహ్మము. సత్యమైనది. మరో వాక్యము

Dr Dayananda Swamy ebooks

అగోచరమగు పరబ్రహ్మ స్వరూపము కానేరదు. 'నసద్రూపో నాసద్రూపో' యనగా ఇది సత్తూ కాదు, అసత్తూ కాదు. ఈ విశిష్ట స్వరూపము సత్ అసత్ విలక్షణమని [illegible] నిర్ణయించినారు. ద్వైతా ద్వైతములు సాపేక్షికములైనవి గనుక ఉప్పుడు లేదనే [illegible] ఉండేది ద్వంద్వముగానే [illegible] ద్వంద్వాతీతము [illegible].

స్తుతినిందాద్వయం నాస్తి అహంకారం కథం భవేత్
భూతం భవ్యం భయం నాస్తి చిత్తదుఃఖం కథం భవేత్ ॥౧౬॥

సాపేక్షికములైన ద్వంద్వములైన స్తుతి నిందలు లేనప్పుడు అహంకారమెట్లుండును? భూత (గడిచిన కాలము) భవిష్యత్తులు లేక భయమునకు చోటెట్లు కలుగును

వివరములు :

1. **స్తుతినిందా ద్వయం నాస్తి అహంకారం కథం భవేత్** : స్తుతి అనగా స్తోత్రము; నిందయనగా దూషణ, ఖండన అంటారు. స్తుతికి ప్రతియోగి నింద. స్తుతి నిందలను చెప్పునప్పుడు ద్వంద్వముగా చెప్పబడును. నిర్ద్వంద్వములు లేవనే కావున స్తుతి నిందాద్వయములు నాస్తి అని ఈ వాక్యమున చెప్పబడినది. స్తుతి నిందలు లేనప్పుడు అహంకారమెట్లు కలుగును? అందే కథం భవేత్. స్తుతి నిందలవల్లనే నానా భేదములు కలుగును. భేదము వల్లనే అహంకారము జనించును. రెండు లేనప్పుడు అహంకారము కలుగుటకు వీలులేదు. స్తోత్రమువల్ల ఉబ్బి పోవుట జరుగును. నిందించిన అహంకు అవమానమైన దాని తొలగించుటకు అభిమానము రావడం జరుగుటకు ఎంతటి ప్రమాద భూయిష్టమైన పనులు. ఈ రెండు లేనిచో అభిమానము ఉండదు అహంకార ఉత్పత్తికాదు

పెద్దలే ఎంత్తో లేకుండా వాస్తు కోరుకుంటున్నట్లు కవులు, కళాకారులు, పండితులు శిష్యులు కూడ స్తుతి నిందలు చేసినట్లు. పెద్దపెద్ద వారిని చూస్తున్నాము. పూర్వము కవులు తమ కావ్యములను రాజులకో, భక్తులకో, దండనాయకులకో వారి వారి మంత్రులను పొగడుతూ అంకితమునిచ్చి మాన్యములు, భూములు, పదవులు, అగ్రహారములు, కాన్కలు కానుకలుగా పొందుచున్నారు. ఇట్టి పీఠాధిపతులైన పెద్దలంటి వారి ఎంత వారైనను. కాని ప్రస్తుతమును పరిగణించవలసి యున్నది. అందువల్ల గాని నేడు తమతమ కావ్యములందు ఇతరులను నిందించి. పెద్దలను పొగడినట్లు మనము చూస్తున్నాము.

భక్తులు, వాగ్గేయకారులు, పురందరదాసు వంటివారు తమ తమ ఇష్టదైవములను స్తోత్రముల ద్వారా భజనల ద్వారా కీర్తనల ద్వారా పదముల ద్వారా మధురముగా గానము చేసి తన్మయులై తమను తాము భగవంతునికి అర్పించుకొన్నారు. అట్టి వారిలో త్యాగయ్య, అన్నమయ్య, భద్రాచల రామదాసు, పురందరదాసు మొదలగు వారిని పేర్కొన వచ్చును. అట్టి భక్తుల స్తోత్రములతో పాటు అపుడు పొగడ్తలతో పాటు [illegible] నిందలు కూడ చేసినట్లు మనము చూస్తున్నాము. రామదాసు (రామదాసు) చెరసాలలో బాధలు పడలేక "ఇక్ష్వాకు కులతిలక ఇకనైన పలుకవే రామచంద్రా" అని నిందించుటతో ఆయన భగవంతునికి ఎంత దగ్గరయ్యాడో గమనించవచ్చును. అటు నిందలు చేయుట భక్తికి పరాకాష్ఠయైనను స్తుతినిందల ద్వంద్వములు కనుక లేవు.

స్తుతి నిందలు లేకుంటే అహంకారము జనించదు. అంటే అహంకారము కలుగదు

సాధకుడు ఆచరించవలసిన [illegible] గురువు చెప్పిన వాక్యములందు [illegible]. అనగా గురుసేవ, గురుభక్తి, గురునిష్ఠ [illegible] సాధించుకొనుట.

2. భూతం భవ్యం [illegible] : భూత భవిష్యత్తులు [illegible] కాలము. భవిష్యత్ [illegible].

"[illegible] కాలము" అని శ్రీ [illegible] కాలము [illegible]. భూతకాలము, [illegible] భవిష్యత్ కాలము [illegible].

కాల ప్రయోగములందే గాక కాలమునకు పూర్వోత్తర మధ్యకాలములందును [illegible] కాలము [illegible], కాలనిర్ణయము [illegible].

[illegible] పరిపూర్ణ [illegible]. సృష్టి క్రమమునకు [illegible]. సృష్టికి పూర్వము "సదేవ సోమ్యేదమగ్ర ఆసీత్" సృష్టికి పూర్వము [illegible] "సోఽకామయత బహుస్యాం ప్రజాయేయేతి" అను శ్రుతి ననుసరించి ఆ బ్రహ్మము అనేకము కావలయునని కోరి "ఏకం అనేకం భవతి" [illegible]. [illegible] ప్రాణము లేదు, శక్తి లేదు, తెలివి జ్ఞానము లేదు [illegible] "తత్సృష్ట్వా తదేవానుప్రావిశత్" శ్రుతి [illegible].

"[illegible]" [illegible]. సృష్టి [illegible]. కనుక సృష్టికి పూర్వము [illegible]. సృష్ట్యనంతరము [illegible] కనుక ఈ [illegible] - ఈ [illegible] పరిపూర్ణమగు [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

చేయు. అటువంటప్పుడు ఎవరునూ విత్తు కలుగ చాలదు. కనుక విగ్రహము లక్ష్య పడుగనని ఈ ఉపనిషద్వాక్యము ప్రశ్నించుచున్నది.

దృగ్ద్రష్టాదర్శనం నాస్తి నాస్తి జ్ఞప్తి కథం భవేత్
కర్తృకారణహీనోఽపి జగత్కర్తృం కథం భవేత్ । ౫౬॥

త్రిపుటిలోని దృక్కు, ద్రష్ట రెండు లేనప్పుడు జ్ఞప్తి (ఎరుక జ్ఞానము) ఉండుటెట్లు – కర్తృ కారణములు లేని జగత్తు కలుగును

వివరములు :

1. దృగ్ద్రష్టాదర్శనం నాస్తి నాస్తి జ్ఞప్తికథం భవేత్ : త్రిపుటిలోని దృక్కు ద్రష్ట రెండు లేనప్పుడు జ్ఞప్తి పుట్టుటెట్లు. ద్రష్టయనగా చూచువాడు గానుచుండు జీవుడు. దృక్కు అనగా జీవ సంబంధమైన జ్ఞానము. జీవుడు జీవునకు జ్ఞానము లేనప్పుడు జ్ఞప్తి యనగా ఎరుక పుట్టునెట్లు? అంటే లేదనుకున.. ద్రష్ట, దృక్కు, దృశ్యములను మూడింటిని త్రిపుటి అంటారు. త్రిపుటిలో ప్రతిదానియొక్క ఉనికి మిగిలిన రెండింటి ఉనికిపై ఆధారపడియున్నది. ద్రష్టలేనిదే దృక్కు, దృశ్యములు లేవు. దృక్కు లేనిదే ద్రష్ట దృశ్యములుగాను, దృశ్యములేనిదే ద్రష్ట దృక్కులకు ఉనికి అవకాశము లేదు. కనుక మూడు వస్తువులు కలిసియే ప్రవర్తిల్లుచున్నవి. ఒకటి లేనప్పుడు మిగిలినవి అర్థ హీనములగుచున్నవి. దృక్కే ప్రధానమనబడును. కేవల జ్ఞాన మార్గమునందు దృక్కే సర్వదేశ సర్వవస్తువులందు పూర్ణముగా నిండి (వస్తువులలో నూలు పోగులా) సర్వాధిష్ఠానము సత్యము తానై సర్వాధారమై వెలుగుచుండుట వల్లను మరియు దాని యందుండే ఈ దృశ్య జగత్తంతయూ పుట్టుట దాని నాశ్రయించుకొని చెందుచున్న మరల మనోన్మేషమునకు దాని యందే ప్రవేశించి లయించుట వల్లను ఈ దృక్కే ప్రధానమనబడును. ఈ త్రిపుటిలోని ద్రష్ట, దృక్కు, దృశ్యములలో దృక్కే ప్రధానమని కొందరు, దృశ్యమే ప్రధానమని కొందరు సిద్ధాంతీకరించుటలో మత భేదములు ప్రవర్తిల్లినవి. సత్యాన్వేషణ దృష్టితో విమర్శించిన వారికి నిజముగా యందులోని భేదములేదు.

కలుగుచున్నది తమయందున్న చేతనే మనోరూప ప్రపంచమును దానిని నిర్మించుకొని మనస్సు ద్వారానే చూస్తున్నారు. ఇందు ద్రష్ట, దృక్కు, దృశ్యములు మూడుగా ఒకే మనస్సుగా పరిణమించినట్లే ఒక పరమాత్మయే తన యందు నిగూఢమైన పరమాత్మశక్తి (పరాశక్తి) ప్రభావముచే ప్రభావితుడై "పరాశక్తిర్వివిధైవ శ్రూయతే స్వాభావికీ జ్ఞాన బల క్రియాచ" అని చెప్పబడినట్లుగా తానే జీవేశ్వర జగత్తుగా పరిణామము చెందుచున్నాడు.

శ్లో॥ జ్ఞానం జ్ఞేయం పరిజ్ఞాతా త్రివిధా కర్మ చోదనా
కరణం కర్మ కర్తేతి త్రివిధః కర్మ సంగ్రహః॥

అనగా కర్మను ప్రేరేపించు త్రిపుటియనగా జ్ఞానము (దృక్కు) జ్ఞేయం (దృశ్యము) జ్ఞాత (ద్రష్ట) మూడునుగాననగా గుర్తుంచు కుండ ఎవ్వరు చే కర్మచేయుటకు. కర్త, కర్మ కరణములు త్రిపుటిచే కర్మ జరుగుచున్నది. జ్ఞాత లేక ద్రష్టయే కర్త. జ్ఞానము లేక దృక్కుయే కరణము, ఈ రెండు లేనిదే జీవుని ద్వారా నిర్వహించు కర్మచేసి ఈ కర్మ చేయుట చేయుటకే అగుచున్నది. ఇదియే వినకయే వినుట. చేయుటకే చేయుట ఈ రెండు లేనిదే జీవుని విశ్వరూపమున్నవానికి కర్మ ప్రవృత్తి కలుగదనుట కాంక్ష (ఫలాపేక్ష) గాని కర్తృత్వాభిమానముగాని యుండదు. అంటే కర్తృత్వ రహితముగా నిష్కామ కర్మ జరుగుచున్నది. పై వివరములను

వివరములు – జీవతను చతుష్టయము					ఈశ్వరతను చతుష్టయము			
తనువులు	స్థూలము	సూక్ష్మము	కారణ	మహాకారణ	స్థూలము విరాట్ వైశ్వానరుడు	సూక్ష్మము హిరణ్య గర్భుడు	కారణ అవ్యాకృతము	మహాకారణ పరబ్రహ్మ ప్రకృతి ఉత్తమ పురుషుడు
అవస్థలు	జాగ్రత్	స్వప్నము	సుషుప్తి	తురీయము	ఉత్పత్తి	స్థితి	లయము	సర్వసాక్షిత్వము
స్థానములు	నేత్రము	కంఠము	హృదయము	మూర్ధ్ని	సూర్యుడు	చంద్రుడు	అగ్ని	బ్రహ్మాండాతీతము
భోగములు	[illegible]	స్వల్ప	ఆనందము	[illegible]	సృష్టికర్తృత్వము	సర్వ పాలకత్వము	సర్వసంహార కత్వము	[illegible]
శక్తులు	క్రియాశక్తి	ఇచ్ఛాశక్తి	ద్రవ్యశక్తి	జ్ఞానశక్తి	క్రియాశక్తి	ఇచ్ఛాశక్తి	ద్రవ్యశక్తి	జ్ఞానశక్తి
గుణములు	రాజసము	సాత్త్వికము	తామసము	శుద్ధసాత్త్వికము	రాజస అహంకారము	సాత్త్విక అహంకారము	తామస అహంకారము	శుద్ధసాత్త్విక అహంకారము
అభిమానులు	విశ్వుడు	తైజసుడు	ప్రాజ్ఞుడు	ప్రత్యగాత్మ	బ్రహ్మ	విష్ణువు	రుద్రుడు	ఈశ్వరుడు
మాత్రలు	అకారము	ఉకారము	మకారము	ఓంకారము	అ	ఉ	మ	ఓం
ఆత్మలు	జీవాత్మ	అంతరాత్మ	పరమాత్మ	నిర్మలాత్మ	భూతాత్మ	సూత్రాత్మ	శుద్ధాత్మ	మహాత్మ
కోశములు	అన్నమయ	మనో- (ప్రాణ+విజ్ఞాన)	ఆనంద మయ	కేవల కోశము హిరణ్మయ కోశము				

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఇట్టి భ్రష్ట వ్యక్తుల వలన లేనిపోని భ్రాంతి పూర్వకమగు ఎరుక లేక వ్యర్థము కలుగవచ్చు.

2. కర్తృకారణ హానేశ్చ జగద్భూయాత్ కథం భవేత్ : అనగా కర్త, కారణములు లేనప్పుడు జగత్తు ఎట్లు కలుగును. మొదట కారణమునందే ఏమిటో తెలుసుకొందము. కారణమనగా ఏదైనను ఒక వస్తువు తయారు చేయుటకు కావలసినది. అట్టి కారణమునుండి వస్తువు కార్యమగును. ఈ సృష్టి ఉత్పత్తియగుటకు సృష్టికి కారణమైనది బ్రహ్మము. ఆ బ్రహ్మము గురించి ఆయన ఈ జీవేశ్వర ప్రశ్నలు వాక్యము. జగత్తునకు కారణం బ్రహ్మము అని నిర్ణయింపబడెను. కర్తృత్వమనగా ఒక పని చేయునది యనునది వాక్యత. కర్తృత్వ మనునది అనగా అంతఃకరణముతో కూడిన చైతన్యమే. మొదటగా జీవుడే గుర్తింపగును. ఈ కర్మలు వృత్తిపూర్వకముగా చేయుచున్నాడు. సృష్టియందు బ్రహ్మమునందలి కర్తృత్వమునగా ఈశ్వరునిని నిర్ణయించబడును. ఒక సృష్టి కర్మను అదిలో కర్తృత్వమైనట్టి యనగా సృష్టి సంకల్పము చేయు బ్రహ్మదే. అయితే నిర్గుణము బ్రహ్మము కంటే భిన్నమైనది కాదు. ఆ బ్రహ్మ చైతన్యమే ఉపాధిగతమై ఈశ్వరునిగా పేరుతో పిలువబడు బ్రహ్మమనబడు ఆయనే కర్తృత్వము వహించియున్నది. తెలిసి ఇది స్వాశ్రయమునందలి అనగా దాని సర్వాత్మకమైన గుణసంపన్నుడై యుండును. ఆ బ్రహ్మచైతన్యమే లేనిచో జీవేశ్వరుల వ్యాపారము లేదు. ఎది లేకుంటే అసలు కర్త అనేది జగత్ మొదలగునది కూడా కర్త అనాది. అందువలనే శ్రీ కృష్ణదేవకులపతి వారు గీతలో "అహంకారము ఆదికొనుచుండు అట్టి నేను చేసుచున్నాను అనుకొనువాడు అనురాగము ఎరుక కలుగి ఉండునట్టి మూర్ఖుడు. అయితే కర్త అంతటికి కారణము ఎవరు అంటె వాడు ఫలము మూర్ఖుడు తలుపలిలో నుండి కనుపించుచు నడిచే వాక్యము అంతటికి కర్త మనిషి" అని సెలవిచ్చియున్నారు. కనుక మొదట వ్యక్తిని సమష్టిలో కర్త నిర్ణయించాలి. ఈ ఎరుక బ్రహ్మము సృష్టి చేయునప్పుడు ఒక నిర్ణయము. స్థితి కాలమందు ఈ సంహారమును కర్తగా మార్పు చెందుచున్నది. మాయ సంబంధము వలన మారుతుండునగా తెలిసి. ఈ కారణ కర్తృత్వములే జగత్తునకు కారణము కావున కారణమైన బ్రహ్మము కర్తృత్వము సహించునది బ్రహ్మమే. ఈ రెండు లేనప్పుడు జగము ఉండదనుట నిశ్చయము ఈ ఉపనిషద్వాక్యము స్పష్టపరచుచున్నది.

ఉపాధి ద్వయసంగం నాస్తి జీవబ్రహ్మత్వతో భవేత్

కిం ధ్యానేన కిం తత్త్వేన కిం గ్రంథేన కరోతి కిమ్ ॥ 8 ॥

ఉపాధి ద్వయము లేదు జీవబ్రహ్మైక్యము కలుగును! దేని పొందవలెను? అనగా జీవబ్రహ్మలనే జీవబ్రహ్మముగా పొందవలెను. దేని వలన దాని గ్రహింపవలెను? అనగా జీవ బ్రహ్మలను విడుదల. పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును గ్రహింపగలను. దేని చేయవలెను? అనగా పరిపూర్ణబోధ ఉపదేశమునకు పూర్ణ గురువును పొందుటకు ప్రయత్నము చేయవలెను.

1. ఉపాధి ద్వయసంగం నాస్తి : ఉపాధి ద్వయము అనగా జీవోపాధి (ఈశ్వరోపాధి) సంబంధము బ్రహ్మోపాధి. జీవ బ్రహ్మోపాధులు తొలగిపోవును. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు జీవ బ్రహ్మోపాధులకు సంబంధము లేదని చెప్పేది సామ్యమును తెలియును. జీవబ్రహ్మోపాధులు పరిపూర్ణమందు లేనని గ్రహింపవలెను. కాని మనసునెప్పుడు సంబంధించి పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును పొందుటకు స్వాధీనము చేయుట ఈ జీవబ్రహ్మోపాధులు

లేనిచో కనుక ఉపాధి ధ్యానము కాదు. విష్ణువైన సర్వవ్యాపకమైనందున ఉపాసకుడు స్నానమునకై ఉపాధులతో కూడిన జీవులందరికి స్నానము చేయును. ఉపాధులను ప్రత్యక్షముగా చూస్తున్నాము గదా! జీవుడు పుట్టుక ఉండదు. ఆ ప్రవాహము పరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందు లేదు. [illegible] అంతర్యామిగా ఉండునని [illegible] ఒకటిగా, వేరుగా. ఉన్న తత్త్వముగా. కలలోని ధ్యేయములుగా లేనిది [illegible] కలలో చూచిన స్వప్నములు మిథ్యలు. చూచిన కలలోని దృశ్యములన్నీ లేనట్టే కదా. అట్లే ఈ జీవేశ్వర జగత్తులన్నీ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునందు లేవు. గురుని కృపచేత మోక్షము పొందుటకే ఈ ఉపాధి ధ్యానము. [illegible] సంపూర్ణము. జీవేశ్వరులు బ్రహ్మమునందు కల్పితములే. నాకు వీటికి [illegible] సంబంధము లేదు. నాకు నామరూపములు లేవు.

ఈశ్వర తను చతుష్టయము :

(అ) విరాట్ శరీరము : పంచభూతములు, చంద్రుడు, సూర్యుడు, ఈ అష్ట [illegible] కూడినది విరాట్ శరీరము.

(ఆ) హిరణ్య గర్భ శరీరము : [illegible] దేవతలతో కూడినది హిరణ్యగర్భ శరీరమనబడును.

(ఇ) అవ్యాకృత శరీరము : విరాట్ హిరణ్యగర్భులకు కారణమైన స్వరూపమైనది. అవ్యాకృత శరీర మనబడును.

(ఈ) మూల ప్రకృతి : ఈశ్వరునికి శరీరములకు [illegible] సాక్షి రూపముగనుండు మూల ప్రకృతి. ఈ ఉపాధి [illegible] శరీరములు [illegible] లేవు.

2. జీవబ్రహ్మైక్యత : [illegible] కలుగును. జీవుడే సాక్షాత్ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునకు మూలమగుటచే స్నానము చేయుటకు లేదు. [illegible] కనుక జీవునికి [illegible] లేదు. [illegible] జీవునికి [illegible] పరిపూర్ణ [illegible] అట్లే [illegible] బ్రహ్మమునకు కూడ పరిపూర్ణమునకే [illegible] స్నానమునకు [illegible] బ్రహ్మము నకు [illegible] (సృష్టి) యొక్క [illegible] (అనగా [illegible]) లేదు కనుక పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునందు జీవుడు మరియు బ్రహ్మము [illegible] కలలోని వార్తయే. కనుక రెండు కల్పితములని గ్రహించవలెను.

3. చిదాభాస : [illegible] అని అర్థము. అనగా [illegible] చేయుటకై (ప్రకృతి) జీవ బ్రహ్మములకు (బంధము) బంధించుకొనును. జీవుడు, బ్రహ్మము రెండు బంధింపబడుటతో తెలుసుకొందురు.

బంధముగా [illegible] తన స్వతంత్రము లేకుండా [illegible] శక్తిచే [illegible] బంధింపబడి యుందురు.

4. బ్రహ్మబంధము : బ్రహ్మబంధమే [illegible] సృష్టికి పూర్వము [illegible] రెండవది లేక [illegible] బ్రహ్మజ్ఞానము నుండి ఈ సృష్టి [illegible] శాస్త్రములు [illegible] అట్లే [illegible] సృష్టియందు [illegible] ఈ విధముగా సృష్టి, స్థితి [illegible]

కారణమేమి! పరమాత్మ యొక్క స్వాతంత్ర్యము లేక స్వేచ్ఛ లేనిదే (స్వ+ఇచ్ఛ) కలిగిన వంటి మాయ మరియు ప్రకృతి తప్పక ఎందుకు జరుగవలయునని ప్రశ్నవచ్చును. దానికి సమాధానముగా అట్లు జరుగుటకు ఆతని స్వేచ్ఛయే కారణ మనినారు. ఏ ఉన్నవ్యక్తిస్వ-తన్త్ర ప్రేరేపించి అనుభవించ సృష్టి బంధమునకేనికి కారణమై వెళ్ళుచున్నదని చెప్పవచ్చును. కనుక మనసుకే మూల కారణము ప్రధాన మనవారు బ్రహ్మమే ఈశ్వరునకున్న మొత్తము మీద సృష్టి కర్తయే అద్వైత మున్నాడు. కేవలం త్రిగుణాది బ్రహ్మ సర్వజ్ఞుడు అనగా బ్రహ్మాదిస్తంభ పర్యంతము ఏదో తెలియదని సూత్రమునకు ప్రాధాన్యము అర్థమై యున్నదని తెలియుచున్నది.

5. జీవబంధము : పంచీకృత పంచతన్మాత్రలు పంచభూతములుగా అనగా శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస గంధములుగా నున్నవి, **శ్లో॥ "కురంగ, మాతంగ, పతంగ భృంగ మీనాః హతాః పంచ భిరేవపంచా"** అని చెప్పబడినట్లు పైన చెప్పబడిన జీవులు ఒక్కొక్క తన్మాత్ర విషయములచేత మాత్రమే ఆకర్షింపబడి ప్రాణ హాని తెచ్చుకొను చున్నవి. మానవుడు మాత్రము పంచ తన్మాత్రల ఆకర్షణకు లోనై బంధమును పొందు చున్నాడు. ప్రపంచమునందు గల వస్తువులన్నియు గుణ దోషములు గలవిగా నున్నవిగాని కేవలం దోషము మాత్రమే గల వస్తువు ఏదియులేదు. "[illegible]", అన్న న్యాయముగా అన్నియు ద్వంద్వ లక్షణాలతో కూడినవిగా నున్నవిగాని, కేవలత్వ మనునది ప్రపంచములో ఏ వస్తువునందు లేదు. దోషము అనునది నిజముగాని వస్తువు యందు లేదు. ఇట్టి విషయములు గుర్తించునది మనస్సు. మనస్సు గుర్తించనిచో బంధమే లేదు. కనుకనే "మన ఏవమనుష్యాణాం కారణం బంధమోక్షయోః" అని చెప్పబడినది కనుక బంధము అంతర్గతము.

మనస్సు ప్రతి ఒక్కరి యందు భిన్న భిన్నముగా నున్నది. మనమునకు మనస్సునందు వ్యక్తిగతముగా నున్న సంస్కారములే కారణము. "మనస్సు సంస్కారములు మూట" సంస్కారములు లేనిచో మనస్సే లేదు. లేవింటి యుండగానే యీ సంస్కారములు లేనిచో మనస్సే లేదు. లేవింటి యుండగనే యీ సంస్కారములు తొలగిపోయిన వానికి యిక బంధమే లేదు. కనుక అంతర్బంధమునకు మనస్సే కారణము. పంచతన్మాత్రలను ప్రలోభపడి వాటి ననుభవించవలెననెడి కోరికయే సంస్కారముల బలముచేత మనస్సు కావలెనని ఆశక్తితో జరుగుట వల్ల కూడ బంధమేర్పడుచున్నది. ఈ విధముగా బాహ్యమున పంచతన్మాత్ర విషయాభాసలు, మరియు అంతర సంస్కారము ఈ రెండును కలిసి జీవుని బంధించుచున్నవని యెరుగవలెను.

6. కింతత్ బ్రహ్మ కింస్వరూపం : అనగా దేనిని పరము (తెలిసి) గ్రహించుటము అనగా జీవబ్రహ్మైక్యము తెలియటకే పనిది. పరిపూర్ణ వస్తుబ్రహ్మమును గ్రహించుటము. అద్వైతముగా తృణాది బ్రహ్మ పర్యంతము బంధమున చిక్కియున్నదని తెలిసికొంటిమి. దానికి ప్రకృతియే బంధమున కర్తృత్వే మూలకారణము. కనుక యీబంధ విముక్తి లేక మోక్షము పేకొరవలెనంటే యీ మొత్తము ప్రపంచ సృష్టి దాటవలెను బ్రహ్మమును అతిక్రమించి పోవలెనే నిజముగ పదునాలు భువన సాలోక్యాది ముక్తులు నిజముగ మోక్షము కానేరవు. అవి సాధనాదు మనువలు మాత్రమే. అవిమోక్షమునకు సోపానములు. శాశ్వతముగ ఉన్న ఆనందస్థితి

పొందవలెనంటే బంధమోక్ష రూపమైన గాఢమైన ఈ బ్రహ్మము కంటెను విముక్తి కావలెనుకున్నరు. "కేవలం మోక్షాపేక్ష సంకల్పో బంధః" అను సిద్ధాంతమునుబట్టి సిద్ధాంతము. కనుక మొత్తము సృష్టి నుండియే గాక సృష్టి కారణమగు బ్రహ్మము నుండి కూడ విముక్తి పొందవలె అనుటే ఇక్కడ విశేషము. సృష్టిలోని భాగమైన తాను సృష్టిని అతిక్రమించి పోవాలంటే తానైన బ్రహ్మమును అతిక్రమించవలెను. అద్దానిని నిత్యముగా తెలుసుకొనుట. తన యొక్కయే మర్మమునకు.

7. కర్తోతిమే : మానవునికి మూలమైన పరమాత్మ చేయవలయును అనగా పైన చెప్పినట్లు వినవలెను. ఇక్కడ నేను (బ్రహ్మమే) బంధమును మోక్షమును గ్రహించు టెలిపటేక్కే అంతేకాక ఈ బంధమోక్షముల నుండి విడుదలకు ఏకైకమార్గం పరిపూర్ణ బోధ. పరిపూర్ణ బోధ ద్వారా పూర్ణ గురువును పొందవలయును. పూర్ణగురువును పొంది పూర్ణబోధ పొందియుండును అని సిద్ధమగు కొందరు అని సమాధానము వచ్చెను.

నీవే బంధ మోక్ష రూపమైన బ్రహ్మ స్వరూపుడవు. ఇట్టి బ్రహ్మ స్వరూపుడవైన నీవు ఇంకనూ వేరొక భ్రాంతి యందు తిరుగుట కాదు. నీకన్నవేరైన పరిపూర్ణ మందు బ్రహ్మస్వరూపుడవైన నీవు గాని, నీ బంధమోక్షములు గాని లేనే లేవు. పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును తెలిసి బ్రహ్మస్వరూపుడవైన నీవు లేనే లేవని గురువులవలన తెలిసి లేక పోవుటయే కర్తవ్యము. నీవు మానవ జన్మమెత్తి నందులకు చేయవలసిన పని ఇదే

కింత్యజామి పరకింగృహ్ణామి? త్యగ్రహ్యామి ఖ్యయమస్తిహా.
బ్రహ్మాణ్డాకారతేసర్వం బ్రహ్మమాయా ద్వయంవహే ॥౫౯॥

దేనిని విడుచుదు? దేనిని కాని యున్నదను నిశ్చయము? నీవుండగా సర్వం బ్రహ్మమే ప్రకాశించును. బ్రహ్మము మాయగా రెండు లేవు

వివరణము :

1) కింత్యజామి : దేనిని విడిచెదను? అని ప్రశ్న ఈ ప్రశ్నకు జవాబుగా ఆత్మనే విడువమని సూటిగా వేదములు చెప్పినవి. "ఆత్మావారే ద్రష్టవ్యః శ్రోతవ్యో మంతవ్యో నిధి ధ్యాసితవ్యః॥ బృహ॥ ఆత్మయే చూడదగినది, వినదగినది. మననము చేయదగినది. ధ్యానముచేత పొందదగినది అనగా మనస్సుచే తెలియదగినదిగా నున్నది. అనగా ఆత్మను గురించి వినుము.

2) కింగృహ్ణామి : దేనిని కాని యొక్కటిని పట్టుకొను అని అర్థము. ఈ ప్రశ్నకు ఆత్మను కాని ఆత్మకు పరమైన పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము యనుకొనుట చేయుటకు వద్దుమును (గురువునుండియే) శ్లో॥ "స్వయం బ్రహ్మ సదా పూర్ణా తత్పరం నాదలోకనకః పరాత్పరతరం నాస్తి సద్గురు తత్త్వమేవచ" ॥గురు గీత 212॥

తా॥ జనుడు తాను బ్రహ్మ స్వరూపుడై ఆ బ్రహ్మకు దాని కతీతమైన పరస్వరూపమునకు పరమాత్మను జూడను. అట్టి పరస్వరూపమునకు పరిపూర్ణము కంటె అన్యమేది లేదు. అట్టి అనగాను నేనే యుండదను. నిరాధారమైనదియై యున్నది. అదే దేనికి ఆధారమగునాడు.

3. త్యగ్రహ్యామిహా : నీ నుండియే అని అర్థము. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు నేను నిరంకుశ మూలముగాని స్థానము గానీ లేదు. కావున నీవు (ఆత్మ) పరిపూర్ణమందు లేనివాడవు. పర్యవసానముగానే పూర్ణరూపమునందు పరిపూర్ణబోధయందు యనుకొనుచున్నవాడు (ఆత్మ) మేమనే

Dr Dayananda Swamy ebooks

(శరీరములో) కూడి యుండెను. [illegible]

4. బ్రహ్మైవ భాసతే సర్వం : [illegible] బ్రహ్మము ప్రకాశించుచున్నాడు.

5. బ్రహ్మమాయాద్వయం నహి : బ్రహ్మము, మాయ రెండును లేవు. [illegible] బ్రహ్మము మాయ గురించి వివరించుటకై (౬) శ్లోకము చూడుము. [illegible]

విద్యావిద్యాద్వయం నాస్తి నాస్తి సాక్షివిధీయతే
పుణ్యపాపద్వయం నాస్తి బంధమోక్షద్వయం నహి ॥౬౫॥

విద్య అనగా జ్ఞానము. వేదశాస్త్రములు. అవిద్య అనగా అజ్ఞానము రెండును లేవు. సాక్షియు లేదు. పుణ్యము మరియు పాపము రెండును లేవు. బంధమోక్షములు రెండును లేవు.

1. విద్యా విద్యాద్వయం నాస్తి : అనగా పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము నందు విద్యా అవిద్యలు రెండును లేవు. [illegible]

[illegible]

2. నాస్తి సాక్షి విధీయతే : సాక్షిగా లేదని తెలియుము. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు

Dr Dayananda Swamy ebooks

సాక్షి మాత్రముగానున్న ఆత్మయను వేరుగ తెలియుటకు సాధ్యమగుగా చెప్పుచున్నారు. వివరించుచున్నారు. సృష్టికి పూర్వమున్న పరమాత్మ కేవలం సాక్షి మాత్రుడని. యుగయుగములందు గాని సాక్షి మాత్రుడు గాడని పుష్టిమార్గ వాదుల సిద్ధాంతము. వేదాంత దర్శనా దృక్పథము ఆ పరమాత్మయే 'ఏకం అనేకం భవతి' అని శ్రుతి చెప్పిన విధంగా అనేక రూపములు దాల్చి సాక్షిగానుండినది. శ్రీకృష్ణపరమాత్మలు వారు తమ కంఠాక్షరములలో క.స. 62. **ఆకాశాదిక భూతాని కార్యకమునకు ఎరుక యోగమయ్యేన్...** క.ద. 60 లో 'ఆత్మయను ఆత్మ తన తన వస్తుగతేదగునునా ఆయ్యను'.. అని క.ధ. 105 లో "**ఎరుకకార్యములందెవనియు ఎరుక యోగిత్వరూప మేర్పడవాల్యాన్**" అని క.దగి) "**నీను పితరులు ఎరుకను సాక్ష్యని బల్కిన నేను సాక్షి పరమని నీకో వినవలెన్నిటి సింతియు వేదసమూదము తెలిసికొనువారు తెల్పుకోరా.....**" అనినిర్ణయము చేసినారు.

సాక్షియనగా చూచువాడేగాని చేయువాడుగాడు అని అందరును అనుట నటిగాదు. మాయను అవిద్యాసారము చేయుచున్నాడుగదా అట్టివాడు నిష్క్రియుడని అనవల్లనా! కన్నతో చూచుచు చెవులతో వినుచుండునే గాని ఆ దృశ్య శ్రవణవిషయములనుండి వికారము చెందడు. ఒక దృష్టాంతము. అది తనస్వతి యందుచేర్చుకొని శ్రావక కుటుంబమును. వానిచే సాక్షి క్షేత్రికము గాని సుఖ దుఃఖములు గాని చెందడు. ఉదాహరణకు ఒరువుడు జగదేకారుణ్యుండక నాటకు పూరక చూచుచుండును. జగదేకుడు నాయ ఉద్రేకము చెంది సుఖదుఃఖము అంతఃకరణమున చేర్చి సంస్కారమేర్పడునుకొన్న విధముగా పూరక చూచు సాక్షి యొక్క వికారముల చెందడు కనుక సాక్షికి ఉత్పత్తిలేని స్వభావము ఉండును.

సృష్టి స్థితి లయములు చెందుచుండు ఈ జగద్వ్యాపకమునకు పరమాత్మ కర్తయు సాక్షియుగాడ గ్రహిస్తాడు. పరమాత్మకర్తయే అయినను కర్తృత్వము వహించుట చేత కర్మ చేసిన ఫలము తానేని సంటదు. పెంపుడుగా ఉన్నట్లు కర్మసంస్కారము నాటిందే గుణ కర్మలననుసరించియే సృష్టిగావించును. "తస్య కర్తారమపి మాం విద్ధ్యకర్తారమవ్యయం". అనుచున్నాడు భగవానుడు. అతనికి కర్మనాహంకారము గాని లేదు.

నాటకమునకు పూర్వమునందు, నాటక కాలమందు. నాటక కాలంతమందు నాటకశాల యందలి దీపము పూరక చేయునదే యున్నట్లు పరమాత్మ జగన్నాటకమునకు కేవలం సాక్షిగా యున్నాడని చెప్పబడినాడు. నాటక దీపము జడము, జీవుని లేదే. పరమాత్మ ప్రజ్ఞాన ఘనుడు. నాటక దీపం నాటక మూలాలకు కేవలం సహాయకారణము మాత్రమే. పరమాత్మయే ప్రధాన కారణము. సహాయకారణము సర్వ కారణము తానే అయియున్నాడు. పరమాత్మ కర్తగాదనుట చెల్లదనుకొనుము. కర్త అయినను కర్తృత్వాభిమానరహితుడు లేక నిష్క్రియుడుగా, యొక్క ప్రయోజనము మున్నట్లు అనిపించినే యున్నది. కనుక అదియును సాక్షియనిపిస్తు ఉన్నదేము. పరమాత్మ కర్తనే గనుక ఎరుక స్వరూపుడు ఈ ఎరుక స్వరూపునికి పరిపూర్ణ సచ్చిదానందము స్వరూపము లేదు గనుక సాక్షిరూపమునకేనన్న ఎరుక లేదే.

3. **పుణ్యపాపద్వయం నాస్తి :** పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు ద్వంద్వరూపమునగల పాప పుణ్యములు లేవు కనుక పరిపూర్ణ భావము లేనందువలననే పాప పుణ్యములుండవు. పాపమనగా దుష్ట సంస్కారములేకాదు. శుభసంస్కారములు కూడ బంధము కృంఖలము వలె జీవుని బంధించి అన్య కారణముగా నుండునవే దుష్ట శుభసంస్కారములన్నియు

పాపమును తల్లియునకు అర్థమునా చెప్పునది యున్నది. పుణ్య కర్మాచరణము పుణ్య లోక ప్రాప్తియు రెండవది శాస్త్ర ప్రాప్తియని పాపకర్మాచరణ ఫలితము నరకలోకము లేక భూలోకమున నీచజన్మ ప్రాప్తియని తెలుపునది సిద్ధాంతమును సమష్టి యుక్తముగాను పుణ్య కర్మలు కృష్ణ పాంచరాత్రాదులు వ్రతములు. తీర్థ యాత్రాదికములు చేయుట శ్రూయతే. ఏమనగా ఈ కర్మలేవియుగా [illegible] మోక్షమును కలిగించవు. కేవలము జన్మ పరంపరలయందే త్రిప్పును. కనుక కర్మలు [illegible] మోక్షమును సిద్ధింపచేయు సత్కర్మలచే పుణ్యం [illegible] పుణ్య పాపములు రెండును శృంఖలములు (బంగారు సంకెళ్ళు) [illegible] సంకెళ్ళు. ఇవైన బంధకారణమే గాని మోక్ష కారణము గానేరవు. కనుక కర్మఫల [illegible] జన్మ [illegible] జన్మయోగ్యతను కర్మ చేయునప్పుడు [illegible] జన్మ. [illegible] కనుక కర్మ జన్మ పరంపరలకే కారణమగుచున్నది గాని జన్మరాహిత్యమునకైనను మాత్రము కాదు.

మోక్షము కర్మఫలము (పుణ్య పాపకర్మల వల్ల) సిద్ధించునంటే అట్టి మోక్షము కృతకము (క్రియచేత చేయబడినది) కావలసివచ్చును. కర్మఫలము [illegible] రకములు మాత్రమే సిద్ధించును 1 ఉత్పత్తి 2. సంస్కారము 3. వికారము 4. ప్రాప్తి 5. [illegible] 6. మోక్షము ఈ ఆరు రకముల కర్మ ఫలములలో దేని క్రిందకు రాదు. [illegible] కర్మము జన్మకారణమగుచున్నది. పుణ్యము [illegible] 'క్షీణే పుణ్యే మర్త్య లోకం విశంతి' యను గీతావచనము ప్రకారము [illegible] 84 లక్షల రకముల జీవరాశులలో ఏదో యొక ఉపాధిని పొందవలసినదే. ఆ పుణ్యలోకములో [illegible] ఉత్తమ జన్మ పొందుట కూడ [illegible] స్వర్గాదిలోకములోని ప్రాణులకు కర్మ [illegible] పాపపుణ్యములు [illegible] లేదే.

4. బ్రహ్మమోక్ష [illegible] : బంధము మోక్షము లేదంటే [illegible] అర్థము [illegible] బంధము అనగా [illegible] కర్మ ఫల ప్రాప్తి [illegible] బంధము [illegible] శ్రీ [illegible] బంధము [illegible] శ్రీ [illegible] వ్యాసముతో నిర్వచించినారు. [illegible] మోక్షము [illegible] బంధము [illegible] ఈ బంధము సంక్రమించుచున్నది.

మోక్షము అను మాటకు [illegible] ముక్తి. కైవల్యము. నిర్వాణము. [illegible] మోక్షము లేక బంధ విముక్తులు [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

ప్రాతిపదికముగా మోక్షము ముక్తి అనుశబ్దములు వాడబడుచున్నవి. కాని ముక్తి సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య, సార్ష్టిత్వ, సాయుజ్యముక్తులు అని పంచవిధ ముక్తులు చెప్పబడినవి. ఈ ముక్తులు విష్ణువు శివుడు, మొదలగు ఇష్టదైవములనారాధించుట, సాన్నిధ్యము పొందుట అని అర్థము కాని మోక్ష శబ్దమునకు విరుద్ధ, పరమాత్మ అను అర్థములో ఈ సాలోక్యాదులు అర్థవంతములు కావు. కనుక ఈ బంధ మోక్షము చేకూరవలెనంటే ఈ ముక్తులు స్పష్టి, స్థితి లయములకు బ్రహ్మమును ఆశ్రయించిన వారందరికి నిజముగా పనికిరావు. కనుక సాలోక్యాది ముక్తులు నిజముగా మోక్షము కానేరవు. ఎప్పుడైతే సుఖదుఃఖ నివర్తకమైనదో అప్పుడే నేను నాకు అనునది లేని యుండు ఆనందమునకు దుఃఖము లేదు. అది కృష్ణ అని అంటుండేవారు మోక్షము (పంచకృష్ణ పిదప) కాదు

బంధమోక్షములు లేవనుట అష్టావక్రుని కీర్తన యందు బ్రాంతి రూపముగా గాని బోధించినదే. ఆత్మస్వరూపుడైన తనకు బంధమేమి? ముక్తి యేమి? తనస్వరూపమును మర్చిపోవుటయే కాదు. బద్ధుడైయున్నట్లు తప్పుగా భావించుకొనుచున్నట్లు. మోక్షమనేదికూడ యొక లోక రూపమైన స్థానముగ దానిని పొందవలెనని భ్రాంతితో ధ్యానించుచున్నారు. **తానాత్మ స్వరూపుడై యున్నాడనని మరచుటయే బంధకారణము. తానే ఆత్మనని తెలుసుకొనుటే తత్త్వంత వివేచనము. లేక మోక్షము, ముక్తి, మరుపు బంధము, ఎరుక మోక్షము.** ఈ బంధ మోక్షములు మిథ్యయని శాస్త్రములు చెప్పుచునే యున్నవి. అయినప్పటికీ ఈ రెంటిలో మరుపు పోయి యెరుక నిత్యమైనదని పొందగలగుట, బంధ మోక్షములు. ఎరుక మరుపులు రెండు పోయి యని పరిపూర్ణ భావములు సిద్ధించును. (18 కు చ. ఎరుకగా యెరిగేటి మరుపుగా ఎరుక తనను మరచుటయు) రెండున్నూ గిరిడి యములు అని అన్నారు శ్రీ కృష్ణదేశికేంద్రులు వారు. కావున బంధమోక్షములు, అనగ మరపులు మిథ్య పారమార్థికముగా లేవని.

శూన్యాశూన్యద్వయం నాస్తి పూర్ణాపూర్ణం తథానఘ
పూర్ణాపూర్ణద్వయం నాస్తి యః పూర్ణమఖండనత్ । [illegible] ।

శూన్యము (అగోచరము. అభావము) అశూన్యము (భావము లేక గోచరము) రెండును లేవు. విశ్వాకారముగ బ్రహ్మము విశ్వాగతము. విశ్వాతీతముగా నున్న పూర్ణమును ప్రత్యక్ష పూర్ణము అను పూర్ణాపూర్ణము కూడ లేదు. పూర్ణముగానున్నను శూన్యముగా నున్నను రెండును లేవు. అట్టి పూర్ణము లేని పూర్ణము. సదా అఖండపరిపూర్ణ ముండును.

1. శూన్యా శూన్యద్వయం నాస్తి : శూన్యముగా లేనిది, వ్యక్తి. అభావమున్నదైనది. అగోచరమైనది. ఆకాశము అనగా బయలు. గోచరమైనది అట్టి ఎరుక కూడ పరిపూర్ణమందు లేనిది. 'ఆకాశం గగనం శూన్యం' అన్నట్లుగా నామమేగాని రూపములేనిది. శబ్ద స్పర్శాది గుణములు లేకపోవుట వలన యింద్రియములచే గుర్తించరానిదియున్నను. మనస్సుచే గుర్తించ దగియున్నది. ఎట్లనగా ఇది శూన్య స్థానమున్నట్లు ఆకాశతత్త్వమును (చెవి అనునది ఆకాశతత్త్వము) గుర్తించుచున్నారు. జ్ఞానేంద్రియములు శబ్దాదులు గుర్తించినట్లే శబ్దము లేనిదియును కూడ గుర్తించుచున్నది. ఎట్లనగా శ్రోత్రేంద్రియముచే శబ్దమును గుర్తించుచున్నాము. అట్లే మిగిలిన స్పర్శ, రూప, రస, గంధములను అనినట్టి స్థితిని గూడ ఆయా యింద్రియములచే గుర్తించవచ్చును. వస్తువులు లేకున్నను కూడ మన ఇంద్రియ

Dr Dayananda Swamy ebooks

సర్వస్యాపి జ్ఞానము చేతనే గుర్తించు చున్నాము. "శూన్యమస్యతి స్థానం పూర్ణమస్యస్థానం" అని చెప్పబడినది. కనుక శూన్యమునకు పూర్ణమునకు ఉన్నభేదమే పరిపూర్ణము. శాస్త్రజ్ఞానులెందరో ఏమి, శూన్యమైన దోషం గూడ వచ్చె. పెంపునగా శూన్యమును గూడ గుర్తించగ గలుగుచున్నాము. కనుక రెండును (ద్వంద్వము) వచ్చె. ఒకటిగానుంటే కనిపించునది. పూర్ణమైన్నా శూన్యత్వము కనిపించునది ఈ పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమొక్కటే. కనుక ఎందరు చూచుచున్నారు. ఉన్న దానినంతా ఏదోవిధంగా అది శూన్యమంటిమెన్నను. కనుక పూర్ణ పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమందు లేని చెందుక శూన్యము అనవలెను. కనుక ద్వంద్వరూపములో నున్న శూన్య శూన్యములు లేవు.

2. పూర్ణాత్ పూర్ణం తథాపిచ : అనగా మనకు తెలియబడు సాకారరూపు ప్రపంచము. పరిపూర్ణమును, పరిణతీశమును అను పూర్ణముగా వస్తువు యొక్క తెలుపు. లోపల ఆకాశమువలె సర్వవ్యాపకమై నిండుకొని యున్నదని చూపుచుండును. దీనిని ప్రత్యక్ష పూర్ణమందురు. పెంపునగా యిది కుండలు నిండుకొని యున్నట్లు గాఢమైనట్టు పెండమూలమందు నీరు పెట్టు ఏదో లేక్క. పూర్ణముగా గానుమట్టును వరుస (ఆత్మ) సకలదేశములందును నిండియున్నట్లుగా తోచును నిజముగా నిండియుండే. ప్రత్యక్షముగా సూర్య చంద్ర నక్షత్రములు భూమియందు పర్వతములు దిక్కులుగా గానవచ్చును. దాని యథార్థముగా పన్ని లేక్క పెద్దదై యున్నది. శాస్త్రజ్ఞులు ప్రత్యేక ప్రమాణమును అంగీకరించరేదు. అట్టి ప్రత్యక్ష పూర్ణము అంతటా నిండి యున్నట్లుగా కానవచ్చిన పెద్దదియైన యున్నను. అట్టి పూర్ణము లేనిది. నాకును. కంటికి. మనస్సుకు వెంటనుగ్రతము గోచరించని పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమె సకల దేశములందు సమముగా నిండి పూర్ణమై యున్నది. ప్రత్యక్ష పూర్ణ వస్తువైన నరుకకంటె పరోక్షమై యున్న (అపరాని) పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే పూర్ణమైయున్నది. కనుక పూర్ణము శూన్యము రెండులేవు.

3. పూర్ణ శూన్య ద్వయంనాస్తి : శూన్యము మరియు పూర్ణము రెండును లేవు. పూర్ణము గురించి, శూన్యము గురించి ఈ శ్లోకము మొదట వివరింపబడినది. ఇంకను ఇంకా కొంత తెలుసుకొందము.

కార్యరూపముగా నున్న జగత్తు యొక్క సాకార రూపముగా నున్న పరమాత్మ, సువర్ణ భూషణములందు సువర్ణమువలె సంపూర్ణముగా నిండియున్నది. ఆ రెంటిలో ప్రత్యక్ష రూపముగా నున్న పరిపూర్ణము అతీతమై రెండవది లేక పోవుట నేత చాలాన్నరంతరములనే దిక్కులును లేక ప్రత్యక్ష పూర్ణమును అతిక్రమించి యున్నది. దీనినిబట్టి చూడగ ప్రత్యక్ష పూర్ణమును ఈ జగత్తు (కార్యంతో సహా) "యద్దృశ్యం తన్నశ్యం" అనే న్యాయంగా లేని వస్తువై యున్నదే యున్నది. పరోక్షంగా నున్న పూర్ణమే ఎప్పటికి చెడని సత్యస్వరూపమై యున్నది. కనుక దానికి పరిపూర్ణమని వ్యవహారము చేయబడునది కనుక పూర్ణము (వరుస) శూన్యము రెండులేవని శాస్త్రం.

4. యః పూర్ణం అవేలం వదా : ఏది పూర్ణమో అదే అవలము అని అర్థము. ఈ పూర్ణము అనగా పైన వివరించిన పరోక్షముగా నున్న పూర్ణము అవలము. అనలు చలనగా చెప్పబడినది. ఎప్పుడు ఎట్టి కదలిక లేనిదని అర్థము. పరబ్రహ్మమునకు స్థితికి పూర్ణము ఎట్టి చలనము లేదు. బాహ్యమున గానవచ్చు వస్తు స్థితి యందు గలుగు కదలిక మాత్రమే

చలించియుందురు. అంతరము నుండి మార్పు కూడ చలనమే. నిష్కలంక స్థితి లోనున్న బ్రహ్మమునకు సంకల్పము గలుగుట కూడ చలనమే "కీ" లేని నిర్వికారమునకు ఎట్టి చలనములేదు. కీ ఉన్నా అంతాచలనమే. మరియు స్థితి గలిగియున్న ప్రతిదానికి గతి అనే చలనముండును. గతిలేనప్పుడు స్థితి, స్థితి లేనప్పుడు గతి. బ్రహ్మమునకు కూడ ఈ స్థితిగతులు అనే ద్వంద్వములున్నవి కనుక బ్రహ్మమును అచలమని వర్ణించిన కేవలాచలమన్నారు. "పూర్ణమదః పూర్ణమిదం, పూర్ణాత్పూర్ణముదచ్యతే పూర్ణస్య పూర్ణ మాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే" అని శ్రుతి వర్ణించినది. దాని యందు పూర్ణమే వావశిష్యతే అని అవశిష్ట రూపముగా నుండే, లేక శేషించిన పూర్ణము పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము గాదు. కనుక చలాచలములు రెండు వదలిన సాపేక్షమైన కల్పములో కనుక పరిపూర్ణమును గురించి చెప్పజాలక. "అవలో యుండునంతయు" అని చెప్పబడిన కూటస్థ కేవలం అచల స్వరూపముగా నుండేదలనెన్నటు మారుగని పరిపూర్ణపరబ్రహ్మ యుక్తరాశికే చెల్లును. దానియందు శక్తి రూపముగా గాని శరీర రూపముగాగాని యెరుక యున్నదులేదు కనుకనే దానిని "ప్రజ్ఞానఘనం బ్రహ్మ" అని అభివర్ణించిరి. "ఇదే నీవు నీవే అది" అంటూ "తత్త్వమసి" మహావాక్యం యొక్క లక్ష్యార్థము గూడ పురుషయాత్మక నుండి అనగా దాని చలాత్మకమును ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మల విషయంలో మాత్రమే సత్యం. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మం ఏదిగాని తన యందేమీ లేని అలక్ష్యకాలం. కర్త అకారము అని శ్రీ శివానందమూర్తిగారి వాక్యము.

సర్వాధారం చిదాకాశం సర్వప్రాణస్థితస్థితమ్
చిదాకాశే జగచ్చిత్రం చిదాకాశం సదాశ్రయే ||౬౭||

చిదాకాశమనగా బ్రహ్మము (జ్ఞానరూపములో నున్న ఆకాశము, అదే పరాకాశము)- అన్నిటి సర్వమునకు ఆధారము. ఆ చిదాకాశమే. సర్వప్రాణుల హృదయమున ఉండున్నది. చిదాకాశమందే జగత్తు చిత్రితమైయున్నది చిదాకాశమే సర్వదమున లేనిదే.

1. సర్వాధారంచిదాకాశం : చిదాకాశము సర్వమునకు ఆధారము. ఆకాశము ఐదు విధములుగా చెప్పినారు. 1. భూతాకాశము 2. మహాకాశము 3. విద్యుదాకాశము 4. దహరాకాశము 5. పరాకాశము. ఈ పరాకాశమే, ఈ శ్లోకమున చెప్పినట్టి చిదాకాశము. చిదాకాశమనగా జ్ఞానాకాశము. చిత్ = జ్ఞానము. జ్ఞానమనగా బ్రహ్మము ఆకాశము సర్వత్రా వ్యాపించియున్నట్లు, బ్రహ్మము కూడ సర్వత్ర వ్యాపించియుండుట వల్ల ఈ బ్రహ్మమునే చిదాకాశమని పేర్కొనబడినది. ఆకాశాదికము అనగా మూలప్రకృతియున్న. పంచభూతములున్న కలిసి పదార్థములు (లేక పరమాణువులు) రూపము రెండు వదలే ఈ జగమంతయున్నా కనుక మొదటిదియునగా శుద్ధజ్ఞానము యొక్క నామ రూపమే జగత్తు కనుక "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" "ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" "ఏకమేవేదం భవతి" ఇత్యాది శ్రుతులలో నున్న బ్రహ్మము సర్వమునకు పర్యాయపదముగా అన్ని తెలుగులో ఎరుక అనే శబ్దము వాడినారు. గాని బ్రహ్మరూపముగా నున్న యెరుకే కార్యరూపమున ఈ జగత్తు ఇట్టుల బ్రహ్మమునకు (చిదాకాశము) ఎరుకగానాడబడినదని గ్రహించగలరని మనవి.

సర్వమునకు ఆధారము బ్రహ్మము లేక ఎరుక, చిదాకాశమన్నారు. సర్వము అనగా సకల పదార్థములు అనియే స్పష్టిగా గమనించవలయును. అన్నిటికీ ఈ ఎరుక (బ్రహ్మము) వల్లే ఆధారమని తెలుసుకోవలయును.

Dr Dayananda Swamy ebooks

"తస్మాద్వా ఏతస్మాదాత్మన ఆకాశః సంభూతః ఆకాశాద్వాయుః వాయోరగ్నిః అగ్నేరాపః అద్భ్యః పృథివీ ..." అను శ్రుతిని పరిశీలించినచో [illegible] "ఆకాశశ్శరీరం బ్రహ్మ" అను శ్రుతి [illegible] సమస్త [illegible] శ్రీ కృష్ణ [illegible] భ.గీ. 9-6 "యథాకాశస్థితో నిత్యం వాయుః సర్వత్రగో మహాన్" అని అన్నారు. మరియు భ.గీ. 7-4 [illegible] భూతములు [illegible] మరియు భ.గీ. 13 [illegible] పంచభూత [illegible] ఈ ప్రకారముగా చిదాకాశము [illegible]

2. సర్వత్రైవ వ్యాపిస్థితమ్ : [illegible] ఈ చిదాకాశమే (ఆత్మయే) వ్యాపించి యున్నదని అర్థము. పంచభూతముల కంటె సూక్ష్మమైన ఆత్మ (బ్రహ్మము) ఈ పంచభూతములందు వ్యాపించియున్నది. సృష్టికి పూర్వము "సదేవ సోమ్యేదమగ్ర ఆసీత్" సృష్టికి పూర్వము ఆ బ్రహ్మము సత్ స్వరూపముగా నుండెను. అనంతరము "సోఽకామయత బహుస్యాం ప్రజాయేయేతి" ఆ బ్రహ్మము అనేకము కావలెనని కోరెను. కాన "ఏకం అనేకం భవతి" [illegible] "తత్సృష్ట్వా తదేవానుప్రావిశత్", ఆ సృష్టి [illegible] అంతే ఈ బ్రహ్మము పంచభూతముల కంటె సూక్ష్మమైనది గాన ఈ పంచభూతములందు వ్యాపించి యున్నది. కనుక శ్రుతి "అణోరణీయాన్, మహతో మహీయాన్" అనగా ఆత్మ [illegible] కంటె పెద్దది యున్నది అనుటలో ఆ పరిమాణములో [illegible] ఆత్మ (ఆకాశమువలె) వ్యాపించి యున్నది. కనుక "సర్వభూతస్థమాత్మానం సర్వభూతాని చాత్మని" అనుగీత చెప్పుచున్నది. అనగా సర్వభూతములలోను ఆత్మ యున్నది. ఆత్మలో సర్వ భూతములున్నవి అని అర్థము. [illegible] సూక్ష్మమగు ఆత్మ [illegible] [illegible] [illegible] ఆత్మ ఆకాశము [illegible] "ఆకాశశ్శరీరం బ్రహ్మ" అని శ్రుతి చెప్పుచున్న [illegible] [illegible] [illegible] ప్రమాణములో [illegible] [illegible] సిద్ధాంతీకరించబడినది. "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" అని శ్రుతి చెప్పుచున్నది [illegible] [illegible] సర్వవ్యాపి (immanent) అనగా వ్యాపకత్వ లక్షణము గలిగి [illegible] [illegible] "[illegible]" అని రెండు [illegible]

Dr Dayananda Swamy ebooks

వర్తింపబడినది. కావున చిదాకాశము (బ్రహ్మము) సర్వ ప్రాణ స్థానములలో గూడ వ్యాప్తి యున్నది.

3. చిదాకాశేత్థగ చిత్రం : చిదాకాశం అనగా బ్రహ్మమని పైన వివరింపుట జరిగినది. ఆ బ్రహ్మమునే ఎరుక యన్నాము. అట్టి బ్రహ్మము చెర ఎరుక చాల విచిత్రమైనది. ఆ బ్రహ్మమే పిండ బ్రహ్మాండములుగానున్నది. దేహేంద్రియములుగా, పంచభూతములుగా, త్రిగుణాలుగా, పాప పుణ్యములుగా, నవలోకములుగా, సర్వ సాధన సంపత్తిగా, నవవిధ భక్తి ముక్తి ద్వారములుగా ఉన్నది. సర్వ ద్వంద్వములుగా ఉన్నది. ప్రణవనాదముగా పిండమున, సత్తు చిత్తు ఆనందములుగా ఉన్నది. సకల సిద్ధులుగా, అష్టాంగ యోగములుగా, ఇహ పరసౌఖ్యములుగా, ముక్తి నాల్గు వార్తల వర్ణములుగా నున్నది ఎరుకే. ఎరుకే ఇహ పర సౌఖ్యములుగా, జ్ఞానాజ్ఞాన ద్వైతములుగా, భక్తి విరక్తులుగా, సంకల్ప వికల్పములుగా మన మెరుగ వలయును. సర్వమును గుర్తెరుగున దంతా ఎరుకనే బ్రహ్మమే. ఎంత విచిత్రమైనదో చూడుము. ఇలా.

మోక్షము నరకము తీసుకు రావలయును. జీవేశ్వరాదులు కూడ ఎరుకనే ఈ బ్రహ్మమే. తలంపులకు లోబడి నుండి తలంపులకు పుట్టినట్లు తలంపులచే. పంచభూతములు మూల బలము నుండి బ్రహ్మాండమును పుట్టించును. జగత్తునకు స్థలమున్న మరుకే. శ్రీకృష్ణదేశికేంద్రులవారు క.వ 60 "అన్నియు నాలోనె తానుండి నిర్గుణ వేరగుచు నేను బహుళము మరి తానద్దిలో యిరగ్ యెరుక యున్నానని యెరుక నెరుక పూరింపుచుండు తనలో తాను మోహింపు చుండగా ఎన్నో విచిత్రా రూపుల నెతలు పింపి ప్రాణి లేరు లేకున్నది గలదని పూరింపుచుండగా తనలో తానే మోహింపు చుండా" అని తెలిపి యున్నారు. ఈ ఎరుక (చిదాకాశము) చేష్టలు విచారించితే ఎన్నో చిత్ర విచిత్రములుగా ఉన్నవి. సృష్టి లేదని, లేనిది ఉన్నదని తనలోనానే తలంపుచుండును. కాగవున్నది బీజము రాష్ట్రరూప వృక్షమగునట్లు కారణమైన ఎరుక ఆర్యరూపమైన జీవేశ్వర జగత్తుగా నగును. తనయందు గల జీవేశ్వర జగత్తుల స్వరూపమును తెలియ జేయుటను గాని చేయుటకు నేనుగాననే సృష్టించుటకుని తనలో తాను అనుభవించును. ఉండవలసిన కాంచ నిలకడలేక తనరంగులు ఎట్లు మార్పు చేయునో అట్లు జీవేశ్వర జగదాకార స్వరూపంగా మారుపులను చూచుచుండును. పంచతన్మాత్ర ప్రపంచమును నెరుగునట్లు పంచేంద్రియ మయుక. గనుక అన్నిటి యందు నేను ఉండి తెలుసుకొనుచున్నానని భావింపక లేని తనను వృద్ధిల సృష్టించును. పంచతన్మాత్రలు లేనిది పరిణామము గనుక దానిని నిర్ణయించలేక అరి భేదము చెప్పను. ఇట్టి చిత్రవిచిత్రములు గల ఎరుకను "ఎరుకకార యెరుక సంపూర్ణ" అని ప్రశ్నించినారు. ఎరుకే జీవుడు. దేవుడే ఈశ్వరుడు ఈ రెంటి ఐక్యము అనగా జీవేశ్వర ఐక్యము ఎరుక సంపూర్ణి యని నిర్ణయము. గనుక ఎరుక యొక్క స్వరూపమును దాని మర్మము సాధకుడు తప్పక తెలుసుకొనవలసి యున్నది. కావున బ్రహ్మము (చిదాకాశేత్థగచిత్రం) విచిత్రం.

4. చిదాకాశం సదాసహా : చిదాకాశముగా ఎరుక (బ్రహ్మము) ఎప్పుడును లేదు. బ్రహ్మము (ఎరుక) జ్ఞాన జ్ఞానములు, నేను దేవుడు, గుణ తత్త్వలు, అఖండ అనిత్యములు, ఇంతాని ద్వంద్వ రూపములుగా నుండి ఆ ద్వంద్వ స్వరూపములో ఒకటి నుండి దానికి

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఆధారముగా అధిష్ఠానముగా నున్నది. ఒకటి కారణముగాను, రెండోది కార్య రూపముగాను వుంటున్నాయి. ఎరుక పుట్టనే లేదని వీరిల యుక్తులు చెప్పారు. ఎందుకన్నారంటే

1. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు ఎరుకకు ఏవిధంగానూ యుత్పత్తికి కారణం లేదు.

2. ఎరుకకు ఎరుకే మూలం గాని వేరే మూలం లేదు. కారణ రూపముగు ఎరుకకు వేరే కారణం లేదని వారి అభిప్రాయముగాని కార్యరూపముగు జీవేశ్వర జగత్తునకు మూలం లేదనిగాని, ఈ జీవేశ్వర జగత్తు లేనే లేదని గాని వారి అభిప్రాయము కాదు. అందుకనే (ఈ జీవేశ్వర జగత్తు లేనిదే అయితే) ఏ దారి కష్టముగా గోడ చేయటున్నప్పుడు గోడ కష్టముగా తోక ద్వారము, ~~(దూరాలు) సంఖ్యా ఎందుకు లేకున్నాయి~~? అని ప్రశ్నిస్తున్నారు.

3. ఎరుక పుట్టినదంటే దేనివల్ల? ఎవరికి? అనే ప్రశ్నలు వస్తాయి. ఎరుక తనకు తానే వచ్చింది. తన రాకకు మరేది కారణము కాదు అని అద్వైత వాదుల జవాబు. తనకు తానే తోచినందులకు లోకమందేమైనా దృష్టాంతములున్నాయా అంటే, ఏటిలోగ అంతర తామరకంటి నాటికి ఎట్టి మూలం లేకుండా తమకు తామే పుట్టుకొని పోతాయి. ఎంతవెదికినా వానికి భూమితో సంబంధము కనబడదు. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు ఎరుకకు మూలము లేదు కనుక ఆ ఎరుక తన యందే తోచి, తనయందే తాను లేక పోవుచున్నది. కనుక మూలము లేనిదానిని సత్యమనుటకు వీలులేనందున దీనికి లేనెరుకయని ప్రసిద్ధమైనది. పుట్టక లేదని కూడ అజాతవాదము చేతనే అనవలసి వచ్చినది.

4. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు లేనెరుక రాను లేదు, పోను లేదు. పరిపూర్ణములో వుండేటందుకు స్థానము లేదు. పోనీ తిరిగి పోయేటందుకు మరొక స్థానము లేదు. ఈ లేని ఎరుకనే, ఎరుక జగముగా భాసిస్తున్నది. స్థూల సూక్ష్మ రూపముగా ద్వంద్వ రూపమై యున్నది ఈ ద్వంద్వములలో ఒకటి మరొక దానికి కారణ రూపమై నిరవ దానివల్ల తిరిగి కార్యరూపంగా తానే యుత్పత్తి అవుతుంది, వృక్ష బీజన్యాయము, కనుక దీనికి అన్యోన్యాశ్రయదోషం. అనవస్థాదోషం వస్తున్నాయి... "దుర్ఘటనా మాయ" అనే మాయ శబ్ద నిర్వచనానుసారం ఏది లేనిదో అదే మాయ. కనుక ఈ పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము నందు లేదు కనుక మాయా శబ్దము దీని చొరల సార్థకమౌతుంది. "మాయనే అనేది మాయ" అనే నిర్వచనము ప్రకారము గూడ ప్రతి దానిని ఏదిలో మాయయని అనుట ప్రమాణంగా, మహత్ ప్రమాణంగా ఏదో మిథ్యాలోగాని వచ్చేది ఎరుక. కనుక ఎరుకకు మాయా లక్షణములన్నీ వర్తిస్తున్నవి. అందుచేత కూడ దీనికి లేనెరుక అని పేరు వచ్చింది. కనుక నిరాకార (బ్రహ్మాతీత ఎరుక) ఎల్లప్పుడు పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు లేనిదే.

కార్యకర్తృత్వగ్రంనాస్తి నాస్తి క్షతి స్వభావతః
ఇతిపక్షేయయద్వాదం తద్వాదం తత్పరిత్యజ ॥౬౩॥

కార్యము (జీవేశ్వరజగత్తు). కర్తృత్వము ఒక పని చేసినందులకు బాధ్యత, క్షతి (ఎరుక) ఎల్లప్పుడును లేదు. ఇట్టి నీ భావమును తెలుసుకొంటివో అభావమును మరిచి పెట్టుము.

కార్యము : ఏ వస్తువులేనిదో మరియొక వస్తువు పోయబడనో అది కారణ వస్తువు. అట్టి కారణ వస్తువు యొక్క నామ రూపములకంటే భిన్నమగు నామ రూపములు గలిగి, కాని విచారించగా కారణవస్తువు యొక్క మూల ద్రవ్యమునకు మాత్రము భిన్నము కానిది

యున్న వస్తువు కార్యమని చెప్పబడును. ఉదాహరణకు మట్టి లేనిచో మట్టితో చేయబడు ఘటశరావాదు లుత్పత్తి కాజాలవు. కనుక మట్టి కారణ మనబడు కుండలు మూకుళ్లు మొదలగునవి కార్యములనబడును.

1. కర్తృత్వాగ్రం నాస్తి : కర్తృత్వము కూడనిదు కర్తృత్వము అనగా ఒక పనిని చేయుటకు బాధ్యత. పంచకారణములు లేనిదే పనిజరుగదు అవిగా 1) అధిష్ఠానము శరీరము (స్థూల శరీరము లేక అంతఃకరణము) 2) కర్త అంతః కరణముతో కూడిన చైతన్యం. (చిదాభాసుడు - జీవుడు) 3) ఇంద్రియములు 4) వివిధములగు ప్రాణ అపానాదులగు క్రియలు 5) అధిష్ఠాన దేవతలు. ఈ ఐదు కారణములతో పంచాంగ వ్యవహారము జరుగుచున్నది. ఇందు కర్త కర్తృత్వమునకు? అంతః కరణముతో కూడిన చైతన్యము ప్రధాన కర్తయని చెప్పబడును. ఎందుకనగా జీవుడే సర్వేంద్రియ వ్యాపారములను స్వేచ్ఛాపూర్వకముగా చేయుచున్నాడు. మరి బ్రహ్మాండము దేనికి కర్తృత్వము? అంటే ఈశ్వరునకే నిర్ణయింపబడును. ఆయనే సృష్టి రచన అనగా కర్తృత్వ మెవరిది అంటే సృష్టి సంకల్పము చేసిన బ్రహ్మమునదే. అయితే జీవేశ్వరులు బ్రహ్మము కంటే భిన్నులు కారు ఈ బ్రహ్మచైతన్యమే వ్యవహారమునందు జీవేశ్వరులనే పేరుతో ఉండగా బ్రహ్మాండమునందు కర్తృత్వము వహించుచున్నది. "తేన వినా తృణాగ్రమపి న చలతి" అనగా దాని సత్తాలేనిచో గడ్డిపరక కూడ కదలదు. ఆ బ్రహ్మచైతన్యమే లేనిచో జీవేశ్వరుల వ్యాపారము లేదు. ఏది లేకుంటే అసలు కర్మ అనేది జరుగజాలదో దానినే కర్త అనాలి. అందుచేతనే శ్రీకృష్ణపరమాత్ముడు "**అటాడి ఆడించువాడు**" అనే కందార్థములో "**చేయు పాటులచే వచ్చు ఫలము ముమ్మాటికి అనుభవించి మరల జనమము పొందునటువంటి కర్త**", అంటూ పూర్తి బోధ చేసి సిద్ధాంతము చేసి యున్నారు. ఈ కందార్థమును కేవలం పంచాంగ పరంగా మాత్రమే గాక బ్రహ్మాండ అధిష్ఠాన స్థానములు యందు సమన్వయము గావించు కొనవలెను.

ఇంతకు సర్వకారణమైన బ్రహ్మమే (అఖండ ఏకమే) కారణ కర్తృత్వములు గలదియై యున్నది. దీని రహిత విధానము పరిపూర్ణ రీత్యా ఆరాధన చేయుటకొరకు వారికే కర్మకౌశలరూపమైన కర్తృత్వ రహిత విధానము ద్వారా పరిపూర్ణసిద్ధి రీత్యా ఇన్ని కర్మలు తొలగించును.

పై వివరణను బట్టి పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము అంతట నిండి యున్నది. అందు బ్రహ్మము (కారణము) ఆ బ్రహ్మమునందే ఉండిన జగత్తు (కార్యము) కర్తృత్వము గల బ్రహ్మమునకు స్థానముగాని మూలంగాని లేదని తెలిసినవారికే కర్మ, కర్తృత్వములు ఏవి లేవని తెలియవలయును.

2. నాస్తి క్షితి స్వగాహనా:- క్షితి వెల్లడించుట లేదు. క్షితి యనగా భూమి, అంతఃపురమున యున్నది. శ్రీకృష్ణపరమాత్ముల వారు తమ కందార్థములో క్షితిని గురించి చెప్పుచు క.ప 50 "ఎరుకన్నను కనుకన్నను ఎరుకకు ఎరుకన్నను చేసియుండినాడు యనెను గురుడు సాక్షిగ క్షితిని స్మరణ యను ప్రశ్నయందు మూడు మెట్లుగా ఆది సెలవిచ్చుచున్నారు. అట్టి క్షితియందగా ఎరుక యని తెలియవలెను. సకలమును తెలియునది గనుక యుక్తి క్షితి యని చెప్పబడును.

సృష్టి యందున్న పదార్థజాతమంతటికి ఈ ఎరుకే ఆధారము అధిష్ఠానము అయియున్నది. ప్రళయమునందు ఈ జీవేశ్వర జగత్తు లీనరూపముగా దాగి తిరిగి ఈ

Dr Dayananda Swamy ebooks

తెలుసుకొనుటకు గల్గి స్థితప్రాయముండి పునః సృష్టి యందు ఆవిర్భావము చెందుచుండు. ప్రకాశరూపముగా తిరోభావము మాత్రమే ఉన్నది. ఎరుకే సర్వము ననగనే. ఎరుకయొక్క కోస్టిరి అదే. లేనటువంటిది చెంద వగునే. ఎరుక నిష్క్రియము గాదు. వ్యాపారరహితము రెండు యదే. ఏపరికి ఆస్థి ఎవరికి ఏది గాదు. మనోభావములను అందు సర్వము పొందుకే అనగా యది కాదు యిది గాదని నిషేధించి గలిగిన సమస్తము ఎరుకే ఉన్న లక్షణములు గల ఎరుక (దృష్టి) ఒకప్పుడుండి మరొకప్పుడు లేక పరిపూర్ణముండు స్వాభావముగాను వ్యాపకముగాను లేదు గనుక ఎరుక (దృష్టి) ఎల్లప్పుడు లేదు. మార్పుచెందుటను మాయ గదా! లేదు.

3. **ఇతి నిక్షేపు యద్భావం తద్భావం తత్పరిత్యజ** : ఇట్టిదే భావమును తెలిసికొంటివో ఆభావమును వదలి పెట్టు అని అర్థము. అంటే ఏ భావమును తెలుసుకొన్నావో ఆ భావమును అభావము కావలెను. అట్టి భావము అభావమైనప్పుడే పరిపూర్ణ సద్బ్రహ్మము స్థితిసిద్ధము. అభావమగుట యనగా ఆ భావమును త్యజించవలె. నీ వేరొక్క ఏ భావమును తెలుసుకొంటివో అనగా ఎరుకను తెలుసుకొంటివో ఆ భావమును వదలిపెట్టుమంటుంది ఈ శ్లోకము. పరిపూర్ణమునకు పొరుకను ఎరిగి పొరుకను ఎరుగుము. ఆనుపూర్వముగా పరిపూర్ణత్వము బోధించుట యనుమతియున్నది. ఎరుకను ఎట్లు మానవలెనునో యనుట పరిశీలింతము.

శ్లో: జ్ఞేయవస్తు పరిత్యాగే విలయాతి మానసం।
మనసోవిలయం యాతే కైవల్యమవశిష్యతే॥ (పంచీకరణము)

పరిత్యజించుటయనగా సంపూర్ణముగా వదలవలెనని అర్థము. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునందు వంతత్వాత్తులు గాని, విషయములు గాని లేశమైన లేవు. లేశముగా కనిపించినది సృష్టికారణమైన ఆత్మ కనుక పరిత్యజింపవలెనుటలో బంధమునకు అత్యంత మూల కారణమైన అఖండ జ్ఞాన స్వరూపమైన సృష్టికారణమైన బ్రహ్మమునే సంపూర్ణముగా విడువవలెను. ఏలననగా ఈ సృష్టి కారణమే బ్రహ్మము. సర్వసృష్టికి. సర్వప్రకాశమున్న దానికి జ్ఞానమే స్వరూపలక్షణమైనను పరిణామములో అజ్ఞాన స్వరూపముగా ఆవరణ భావము నొంది అనంతముగా జనన మరణములను పొందుచున్నది. కనుక జ్ఞానమే స్వరూప లక్షణముగాగల ఆ ఆత్మ యొక్క సత్యత్వవృత్తి నిశ్చయముగా నశించును గాని భ్రాంతి రహితముగాదు. జ్ఞానాజ్ఞానములకు సర్వాధిష్ఠానమది ఈ అఖండ జ్ఞానమే కనుక ఈ అఖండ జ్ఞానమును విడిచిన గాని సర్వభ్రాంతి రహితము గాదు. "భ్రాంతి రహితమే మోక్షము" అట్టి భ్రాంతి రహితమునందే శాశ్వతమగు ఉన్న దానిస్థితము.

తూష్ణీమేవస్థితం తూష్ణీం తూష్ణీభావం నశింపన
ఐహాస్యే జ్ఞాన ప్రవక్త్రేణ వాగ్వ్యాపారం నిరర్థకమ్ ॥ ౬॥

అంతయు మౌనము నందే యున్నది. మౌనము యేమియు గాదు. పలుపుపదములు పలికెడి వాగ్వ్యాపారము వ్యర్థముయనదు, పనికి రానిది.

1. **తూష్ణీమేవ స్థితం తూష్ణీం** : అంతయు మౌనము నందే యున్నది. తూష్ణీం అనగా మౌనము. ఈ మౌనమును గూర్చి ముందుగా తెలుసుకొందము.

విస్మృతి నాసనాభ్యాసము (అ) మనోవాసనారహిత (ఆ) మనోరహితమని రెండు విధములు:

ఇ. మనోసహితచిన్మాత్ర వాసనాభ్యాసము - చిత్తమునందుగా ఒకే భావము వెలుగు తోచుచున్నది. కనుక మనల జడము (శరీరము స్థూలము। సూక్ష్మము కారణము) (సాక్షిత్వము) చిత్తమును పట్టి యుండు అభ్యాసము చేయవలయును. మనస్సు ధ్యానమునకు సాధనముగా అనగా పనిముట్టుగా యున్నది బుద్ధి జ్ఞానమునకు ఆశ్రయమై యున్నది. బుద్ధియే అహమనే కర్తగాదని యున్నది. ఏకాగ్ర చిత్తముతో ఈ మనోబుద్ధుల గూడ సర్వము చిన్మాత్రముగా ధ్యానము చేయుటయే మనోసహితచిన్మాత్ర వాసనాభ్యాసము.

ఈ) **మనో రహిత చిన్మాత్రా వాసనా భ్యాసము:** మనోబుద్ధులను త్యాగము చేసి (అనగా సర్వత్ర కరణత్వమును విడిచి) చిన్మాత్రవాసనాభ్యాసము చేయునెడల రాగద్వేషములు రహితమై ఆత్మ నిష్ఠకుడగును. అప్పుడు శుద్ధ వాసనలు సహితము రహితమగును. అప్పుడే మనస్సు నిర్వాసన మగును. ఇంక యోగికి సాధనాంతరములతో పని లేదు. ఇట్టి జ్ఞాని రాగశూన్యమగుబుద్ధితో శేషజీవితమును సాగించును. కనుక ప్రారబ్ధమనుభవించు చున్నాడని యనరాదు. అతడు కృతకృత్యుడు. చేని వాటిలో విరక్తుడు చేయడు. యదృచ్ఛాలాభ సంతుష్టి గలిగి యుండునే గాని, దేని యందు కోరనైన కోరడు. ఇట్టి మనోరహిత చిన్మాత్ర వాసనాభ్యాసముతో వాసనాక్షయ మగుటయే ఆతని మనస్సు నిర్వికల్పయమై పోవును. అనగా మౌనము పొందుచున్నాడు. ఈ మౌనము మూడు విధములుగా చెప్పబడినవి 1) **కాష్ఠమౌనము** : స్థూలశరీరము నిశ్చలత్వము గావించిన కాష్ఠమౌనము 2) **వాఙ్మౌనము** : వాక్కును బంధించిన వాఙ్మౌనము. 3) **అక్షమౌనము:** జ్ఞానేంద్రియ కర్మేంద్రియములనరికట్టిన అక్షమౌనము మౌనము. ఈ మూడు విధములుగా చెప్పబడిన మౌనములో నివియుగాదు. అది మహామౌన మనబడును. ఈ విధముగా వాసనాక్షయము గావించుకొని మనస్సు మహామౌనము గావించిన స్వస్థి నిర్వాసన మౌనముద్రానిష్ఠ స్థితి యనిపించు.

నిర్వాసనమౌనముద్రానిష్ఠస్థితి పర్వ సంపూర్ణ తృప్తిగలవ రహితమగు ఆత్మజ్ఞానదు. పర. పశ్యంతి మధ్యము, వైఖరి రూపంగా గానవచ్చే శబ్దజాలమును ప్రత్యక్షముగా పిండబోధలందు గానవస్తున్నది.

(కఠో। యదేవేహ తదముత్ర యదముత్ర తదన్విహ

మృత్యోస్స మృత్యుమాప్నోతి య ఇహ నానేవ పశ్యతి॥

అ॥ ఏది యిక్కడ (పిండాండమందు) ఉన్నదో అదే అక్కడ (బ్రహ్మాండమందు) ఉన్నది. అక్కడ నున్నదే యిక్కడ యున్నది. యిది గుర్తించనివారు అనేక మరణములు పొందుచుందురు. కనుక పిండ బ్రహ్మాండములందు సర్వత్రా పర. పశ్యంతి. మధ్యమ, వైఖరి వాక్కులున్ననవర చప్పుడు. ఇవట నిర్వికల్పుడు మనస్సు కారణమే మనో మౌనమని తెలుసుకొన్నాము. మనసు నిర్విలయమైనదో బ్రహ్మము అపరోక్షము కదా. అంతా మౌన మందే యున్నది అంటే అంతా బ్రహ్మము నందే యున్నది. బ్రహ్మలోకం నశించిన యుగ తంత్ర్యానుసారము అంతా బ్రహ్మమయమే. అంతా మౌనము నందే యున్నది.

2. **మౌనిష్ఠానుభవం సతింపన** : మౌన భావము (గోష్ఠీ భావం) కూడ ఏమనగా చేసినది. పై వివరించిన దానిలో మౌన భావము కేవల నిరపేక్షక చైతన్య పరబ్రహ్మము కాదు. అది అధిష్టాన బ్రహ్మము అని తెలియవలె. అధిష్ఠానబ్రహ్మమునకు పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమునందు ఉండుట స్థానముగాను, మరియు మూలంగాని చేసుకొను

Dr Dayananda Swamy ebooks

ఆ బ్రహ్మమునే లేనటువంటి ఒక అవ్వ తెలుగులో వ్రాసినారు. ఈ లేనటువంటి (బ్రహ్మము) ఇదే లేదని ఈ శ్లోకములకు వివరణలతో సహా వివరించబడినది. అయినప్పటికీ స్పష్టంగా ముఖ్యముగాద పొందు పరచబడినది.

కారణ స్వరూపముగు బ్రహ్మమునకు అనగా అఖండ ఏకరసమునకు (సాక్షీ స్వరూపమునకు) మరి యొక కారణం గాని మూలంగాని ఉండుటకు స్థానముగా లేదే లేదు. స్థూలసూక్ష్మాది సంకల్పాత్మకములగు అన్ని రూపములు బ్రహ్మము కార్యకారణ సంబంధములతో కూడా కారణముగా నున్నది. దానికి కారణము ఎంతవెదకిన కానరాదు. కారణమన్నదే కార్యము విత్తనములో ఏర్పడుట లేదు. అందుచేత అసంభవము కూడ కనుక సృష్టికారణమైన బ్రహ్మకు ఆదికారణము లేదు. ఎందరు మహాత్ములకైనా బలముగ్గల్గా రూపము చెప్పిన అక్షర రూపముగా చెప్పలేదు. కల యందు చూచిన శరీరములు వలెనే కలుగుచుండును మాత్రమే సృష్టిలో తోచబడును గాని కలనుండి మేల్కొన్న పిదప ఆ సృష్టియొక్క జాడ లేదో అట్లే ఏమియు లేదు. అట్లే ఈ గుర్తెరిగే శరీరమునకు "ఆకాశశరీరం బ్రహ్మ" అని చెప్పబడినట్లుగా మనస్సుకు గోచరించు మహా కాశమే శరీరముగా నున్నది. ఈ ఉపాధిరూపములు రెండును ఒకదానిని ఒకటి విడువక యుండు కలసి ఏకవస్తువుగా నున్నది. దీనికి పరిపూర్ణమైనది స్థానముగాని మూలముగాని యుండలేదు.

"మనసైవాను ద్రష్టవ్యం, మనసైవాను శ్రోతవ్యం" అని చెప్పినట్లుగా శుద్ధ మనస్సుతో గోచరించబడుచున్నది. కాని నిజముగా ఆలోచించినచో మనో వాక్కులకు అందరాని అతీతమైన బ్రహ్మ వస్తువు గాదు "న తత్ర చక్షుర్గచ్ఛతి న వాగ్గచ్ఛతి నో మనః" అని చెప్పబడినది. కంటికి, వాక్కుకు, మనస్సుకు, గోచరించునదికాదు అట్లు కంటికి వాక్కుకు. మనస్సుకు గోచరించరానిది ఒక్క పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే కనుకనే దానిని "అవిజ్ఞేయం పరబ్రహ్మ" అన్నారు. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము మౌనముకూడా కాదు. మౌనము లేదు.

3. మహావాక్య [illegible] ప్రపఞ్చేన వాగ్వ్యాపారం నిరర్థకమ్ : పలు విధములగు శబ్దములు పలికెడి వాగ్వ్యాపారము పనికి రానిది వ్యర్థమైనది. శబ్దములెట్లు ఏర్పడినవో యిప్పుడు తెలిసికొందము. వైజ్ఞానిక దృష్టితో ఆలోచించినచో సృష్టికర్త బ్రహ్మమునుండి కలిగిన నాదమే రూపముగు స్పందనములో ఏర్పడిన వలయములో ధ్వన్యాత్మకముగు ప్రణవము "ఓం" వెలిగి అందుండి వర్ణాత్మకమగు ఏబది అక్షరములు. వీటి అక్షరములు వేదములతో కలిపి వానితో సకల వేద శాస్త్ర పురాణేతిహాస రూపములగు సకల వాఙ్మయము సృజించినది చెప్పవచ్చును. శ్రీకృష్ణపరమాత్మ [illegible] 12లో "అక్షరాణామకారోఽస్మి । ప్రపంచము [illegible] । [illegible] శ్రుతులెన్ని చాతుర్వర్ణ్యము [illegible] । యందుగల సుమారు [illegible] మొదలగు [illegible]" అని చెప్పినారు అనగా పైని అక్షరములచేత ఇట్టి విస్తృతమైన ప్రపంచము సృష్టించబడినది. అందుకు కారణము వేదాక్షరములని శ్రుతులు నిర్ణయించినవి. ఆ ప్రపంచమును ఏలుక [illegible] తెలుసుకొనుటకు ఈ వందలాది దారుల ద్వారా సృష్టించబడి యున్నారు. అట్టి పరిపూర్ణ పరమాత్మను తెలుసుకొనుటకు ఆ పదములను నుండు ఏలుకను నిర్ణయించి కారణ మర్మము [illegible] ఏలిన అక్షరములు నేల యిట్టి విస్తృత ప్రపంచ మెట్టులనది అనగా కష్ట నిర్ణయముగ. వేదములు జ్ఞాన నిర్ణయములగు వేదాంతములు, శాస్త్ర, వ్యాకరణ, లక్షణగ్రంథములతో మొదలు, అధ్యాత్మికములు నిర్ణయించు

Dr Dayananda Swamy ebooks

యున్నారు. గనుక హరి శబ్దః సిద్ధిగ ప్రణవముగా యున్నందున పంచదశాక్షరములు షోడశంబని సిద్ధము.

శ్రుతి "ప్రణవోయా పరంబ్రహ్మ, ప్రణవశ్చ పరస్మృతః" అనగా ఓంకార నిశ్చయముగా పరబ్రహ్మము. ప్రణవమే పరమాత్మయని చెప్పబడుచున్నది. గనుక శాస్త్రముగ పరబ్రహ్మమునకు వాచకమగు ఓంకారము వేరు కాదందురు. ఓంకారము పెరిగి యక్షరములకు మూలమని సిద్ధము.

శ్రుతి|| "యతో వాచ నివర్తంతే అప్రాప్య మనసాః" యను సిద్ధాంతానుసారము మనో వాక్కులు పరబ్రహ్మము తెలియక వెనుకకు మరలినవి. కనుక వాచకమగు ఓంకారము వాస్తవముగ బ్రహ్మము లేకపోవునని సిద్ధము.

కావున అక్షరములు కూడికతో పదము యేర్పడును. కొన్ని పదములు కూడికతో వాక్యము యేర్పడును. ఈ వాక్యముల సమూహము వలన భాషలన్నియు కూడిన శాస్త్రములు, వేదములు, వేదాంగములు, పురాణములు, ఇతిహాసములు కలిగినవి. ఇందులో వర్ణింపబడిన దంతా ఎరుకనే. అవి భ్రాంతిని ఎక్కువ చేయునేగాని తగ్గింపవు "భ్రాంతి రహితమే యన్నరాహిత్యము" కనుక వాగ్వ్యాపారమంతయు నిష్ప్రయోజనము నిరర్థకము.

ఏతత్సర్వార్థగం సర్వం గురువాక్యేన బోధ్యతే
ఏతచ్ఛ్రవణమాత్రేణ సర్వశ్రేయమవాప్నుయాత్ ||౬౫||

పరమార్థమునకు సంబంధించిన సర్వము గురు వాక్యము చేత బోధితమగును. తెలియును. దీనిని విన్నంత మాత్రముననే అన్ని శ్రమలు తొలగును.

వివరములు :

1. ఏతత్సర్వార్థగం సర్వం గురువాక్యేన బోధ్యతే : అనగా ఆ పరమార్థమునకు సంబంధించిన సర్వము అని అర్థము. పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును తెలియుటకైన సర్వ పరమార్థము గురు వాక్యేనబోధ్యతే అనగా ఆ పరమార్థ సర్వము గురువాక్యము చేతనే తెలియ బడునని అర్థము. ఆ పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును గురు ముఖతనే తెలుసుకోవలసి యుండును. ఎందుకనగా ప్రత్యక్షముగా జీవ జగత్తులు తెలియబడుచున్నవి. వీని సృష్టిస్థితిలయములకు కారణమగు సగుణ నిర్గుణాత్మకమగు బ్రహ్మమును గూడ అనుమాన ప్రమాణములచే మాత్రమే, అతీంద్రియమగు బుద్ధిచే గ్రహించ వచ్చును. మనోవాక్కుల కందని, నిరంతరమైనది, నిష్కృతి యోగికమైనది, శుద్ధ నిర్గుణమైనది, ఆత్మాతీతమైన పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును తెలియజేయుటయే వేదముల ప్రధాన ఆశయమై యున్నది. అట్టి పరిపూర్ణ భావమును బోధించుటకు పూర్ణగురువు అవసరము "**గురోః స్మృతేన జ్ఞాతవ్యం నాన్యథా గ్రంథ కోటి భిః**" అనగా పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము గురు వాక్యము చేతనే తెలియబడునదే గాని కోటి గ్రంథముల చేత తెలియబడదు.

మొదట పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును, రెండవ నెరిగి మూడవది పూర్ణముగా వల్ల అన్యరాహిత్య మానవమోక్షమును పొందుటయే సర్వపరమార్థమును తెలియుట. "ప్రాప్యతే తత్త్వసారతః" అనగా గురుని అనుగ్రహము చేతనే తెలియబడుచున్నది.

Dr Dayananda Swamy ebooks

శాస్త్రముల నధ్యయనము చేసి శాస్త్ర పాండిత్యము గడించినంత మాత్రమున తత్త్వ జ్ఞాన" జన్మరాహిత్యము పొందుటకు వీలు లేదు. "వాగ్వైఖరీ, శబ్దఝరీ, శాస్త్రవ్యాఖ్యానకౌశలం" మాత్రమే నుండగలవు. ఇట్టి పాండిత్యముచేత ధన కీర్తి ప్రతిష్ఠలు మాత్రమే పొందగలరు. ఇవన్నీ భక్తికి గాని ముక్తి కేమాత్రము పనికి రావని శంకరాచార్యులవారు సెలవిచ్చియున్నారు. "నాయ మాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న మేధయా. న బహునాశ్రుతేన" అంటూ కాఠకశ్రుతి సెలవిచ్చుచున్నది. ప్రవచనములు ఉపన్యాసములు గ్రంథాలు అధ్యయనముల వలన ఆత్మోపలబ్ధి కాజాలదు. గురువు ద్వారా ఆత్మ స్వరూప జ్ఞానము వలన అదేమిటో తెలుసుకోగలరు. జన్మరాహిత్యము సిద్ధించవలయు నన్న తనకు మూలమైన వస్తువేది? దాని ఎరుకయుండు జన్మరాహిత్యము సిద్ధించదు. గురుకటాక్షము: వస్తు నిశ్చయము ఎలాగునదియు తెలుసుకొనవలసియుండును. శాస్త్రములు వేలకొలది నేటికి మారిన ప్రాయములుగానే తెలియజేయును. వస్తు నిశ్చయము విపులముగా చెప్పజాలవు. కావున పూర్వ పద్ధతులనుసరించియుండి. వారి కృపచే పాత్రులై ఉపదేశము పొంది. గురూపదిష్టమార్గమును అనుసరించి కృతార్థులు కావలసినదే యని శాస్త్రములు చాటుచున్నవి. "**గురువులేని విద్య కూడ చివ్వచ్చిన తాళ్లైన తల్లి గుడ్డిదైన**" అని గురువులేని విద్య గుడ్డి విద్య యని నానుడి.

2. శ్రుతిస్మృతి మాత్రేణ సర్వకర్మఫలస్మృతి : ఈ శ్లోకము వినినంత మాత్రముననే సర్వకర్మలు అనగా జన్మ జన్మల నుండి వచ్చిన పుణ్య పాపముల కర్మ ఫలములను సంచిత ప్రారబ్ధ ఫలములు అనుభవించుటయు నశించును. అంతే గాక ఆగామి లేకుండ చేసుకొని మరల మరల జన్మలు కలుగకుండ చేయును. పూర్వ జన్మ సంస్కారములవల్ల సుందర ప్రతి సందర్భములో 'పునరపి జననం పునరపి మరణం' అనే న్యాయముగా ఈ జన్మ మరణములు కలుగుటయే కర్మత్రయము. ఈ కర్మత్రయము సర్వజ్ఞబోధ చేసి మరియు ఈ సర్వసార శాస్త్రమునకే తెలుసుకున్న మరియు పరమార్థమును తెలుసుకొన్న సద్గురూపదేశమే గాక పవిత్రమైన పరబ్రహ్మను తెలుసుకొని, ఎరుక గ్రాంతిని వదలిన కర్మత్రయములు అనగా మరణములే క్రమముగా నశించునని ఈ శ్లోకము చెప్పుచున్నది.

శ్లో॥ శాస్త్ర జ్ఞానేన మోహితేన ముక్తి ర్నాను కారణం తత్త్వదేశాత్పరిత్యజ్యధ్యానమేవ సర్వకర్మసు॥

తా॥ శాస్త్ర పఠనము వల్ల మోక్షమిచ్చు జ్ఞానము పొందుట కష్టము. ఆత్మతత్వమును నిశ్చయజ్ఞానము ఎవ్వరికి కలుగునో వారికి సంసారమోహముననున్న మనస్సు దేవాలయమువంటిదై దుః ఖ కారణములేకుండ సద్గురు ఉపదేశము పొంది తద్వారా వస్తు నిశ్చయ జ్ఞానముతో సకల కర్మలు చేయుచు చేయనివారై కృతార్థులు కావలెను. గురూపదేశము ద్వారా ఈ సంసారము నుండి విడివడి తరించవలెనని చెప్పుచున్న మహర్షులకు కోటి కోటి ప్రణామములు.

బ్రాహ్మణః క్షత్రియో వైశ్య శూద్రశ్చండాల పుల్కసాః
తేషాం పవిత్రతేఽస్య ఇతివేదాంత నిశ్చితమ్. ॥ ॥

దీనిని వినిన బ్రాహ్మణులు. క్షత్రియులు వైశ్యులు, శూద్రులు చండాల పుల్కసులకు తిరిగి జన్మ యుండదని వేదములందు నిశ్చయముగా చెప్పబడినది.

వివరణము :

1. బ్రాహ్మణోక్షత్రియో వైశ్య శూద్రశ్చండాల పుల్కసాః : వేదములందు.

"బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖమాసీత్। బాహూ రాజన్యః కృతః ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః పద్భ్యాం శూద్రో అజాయత" అనగా విరాట్పురుషుని అనగా సర్వేశ్వరుని ముఖము నుండి బ్రాహ్మణుడు, వక్షస్థలము నుండి క్షత్రియుడు, ఊరువుల నుండి వైశ్యుడు, పాదములనుండి శూద్రుడు పుట్టెను. ఈ శ్రుతి విరాట్ పురుషుని గురించి వర్ణనచేసినది.

మనుస్మృతిలో శ్లో। లోకానాంతు వివృద్ధ్యర్థం ముఖబాహూరుపాదతః బ్రాహ్మణంక్షత్రియం వైశ్యం శూద్రంచ నిరవర్తయత్॥ అనగా లోకాభివృద్ధి కోరిన వాడై బ్రహ్మ తనముఖము బాహువు ఊరువు, పాదములనుండి వరుసగా బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులను సృజించెను. బ్రహ్మ తన ముఖాదుల నుండి బ్రాహ్మణులను పుట్టించెననియైనచో నాయాస్థానముల నుండి పుట్టిన వారందరు అట్టి స్వభావము కలిగి యుండవలెను. అట్లు కనిపించుట లేదు బ్రహ్మజ్ఞానము, తపస్సు, యుద్ధమందు శూరశౌర్యములు, కృషిగోరక్షణలు, సేవకావృత్తులు, బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాదు లందరు పై చెప్పిన నాల్గు గుణములు (వృత్తులు) కనుపించుటచే గుణములను సరించియే జాతి యొక్క నిజస్వరూపమును యెట్టివారైనను గోచరింపును.

శ్లో॥ శూద్రో బ్రాహ్మణతామేతి బ్రాహ్మణశ్చైతి శూద్రతాం।
క్షత్రియాజ్జాతమేవంతు విద్యాద్వైశ్యాత్తథైవచ॥

అనగా సంస్కారములచే శూద్రుడు బ్రాహ్మణత్వము నొందును. సంస్కారరాహిత్యముచే బ్రాహ్మణుడు శూద్రత్వము పొందును. అట్లే క్షత్రియ వైశ్యులు అని గ్రహింపవలయును. గుణము చేతనే జాతి యను సిద్ధాంతమైనచో నాలుగు జాతులకు నాలుగు ధర్మములు యేల ఏర్పడవలయును

1. వేద శాస్త్రములను పఠించుట, దానము, పరులచే యజ్ఞములు చేయించుట. దానమిచ్చుటయు దానము గ్రహించుటయు ఈ ఆరు కర్మలను బ్రాహ్మణులకై ఏర్పరచబడెను.

2. ప్రజారక్షణము, దానము, యాగము చేయుట, వేదాధ్యయనము, విషయములందాసక్తి లేకుండుట క్షత్రియ ధర్మములుగా నిరూపించెను

3. గోరక్షణ, యాగములు చేయుట. వేదాధ్యయనము. నీటి మార్గమున భూమార్గమున వ్యాపారము చేయుట వడ్డీ జీవనము. వ్యవసాయము వైశ్యుల జీవన విధానముగా నియమించెను.

4 బ్రహ్మ శూద్రులకు ఒకే ఒక ధర్మమును నియమించెను పై మూడు వర్ణముల వారికి అసూయ లేక సేవ చేయుట.

ఈ నాలుగు గుణములను నిరూపించుటచే గుణములచే జాతి గాదని చెప్పుటకు ఆటంకమేమియులేదు. సర్వజనులలోను ఈ నాలుగు గుణములు గలవారుండుటయే దానికి తార్కాణము.

చండాలుడు : శూద్రులలో ఒక తెగకు చెందినవాడు. మాలవాడు శూద్రునికి బ్రాహ్మణి యందు పుట్టినవాడు. క్రూరుడు. దుష్టుడు.

పుల్కసుడు : సంకరజాతివాడు, కోయవాడు. అధముడు.

2. శేషాల సపర్యతే ఇతి వేదాంత నిశ్చితమ్ : ఈ సర్వసారోపనిషత్తునందు పరిపూర్ణమంటే ఏమిటి, అఖండ జ్ఞాన స్వరూపమైన ఈశ్వరుడను క్షుణ్ణముగా వివరించుచు

Dr Dayananda Swamy ebooks

చెప్పబడినది. వీరిని ఏడింటికి దృష్టాంతములు చెప్పబడినవి. అంతేగాక పరుసను వేధించుట విధానము కొందరు పరిశోధించుచున్నారు. అంతేగాక సమాధులలో లోకానుభవములు, మనోధర్మములు చెప్పబడినవి. అట్టి మనోరూపమగు వ్యష్టి అంతఃకరణము. దాని కత్యంత మూలమగు పరమాత్మయొక్క యదార్థ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమందు లేనేలేదని ఆరాధన చేయుచున్నవారికి ఎల్లప్పుడు, అట్టి పరిస్థితులలోను అంతఃకరణ స్థితులను కోల్పోవు. పారమార్థికముగా మానవుడు తన జీవితములో ఆశించతగినది మరొకటుండదు. ఈ మార్గమున నున్నవారికి ఈ లోకమునందే సిద్ధించగల ఉత్తమ ఫలము. అట్టి శాంత సౌఖ్యము పొందుటయేగాక అతని వల్ల లోకమునకు శ్రేయస్సు చేకూరుతుంది. ఎల్లప్పుడు అతడే నిజమగు స్వార్థరహితుడు. స్వ+అర్థము= స్వార్థము. తన యొక్క వస్తువు అనగా "నేను" అనువస్తువు నందు సంపూర్ణముగా సమస్తాభిమానములను వదలినవాడు. ఈ నేనవే వస్తువు వ్యష్టియందు ప్రత్యగాత్మగాను, సమష్టియందు పరమాత్మగానుయున్నది. కనుక ప్రత్యగ్బ్రహ్మైక్యరూపమగు ఆనందము నిరుపమమైన వస్తువే స్వార్థము. పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమందు యీ "స్వార్థ" సార్థకనామధేయమగు అఖండ యందున లేనేలేదని భావం దృఢం అయితేనే గాని వస్తురూపమగు స్వార్థము పూర్తిగా పోనేపోదు. "ఆత్మనస్తు కామాయ సర్వం ప్రియం భవతి" అని శ్రుతి చెప్పుచున్నది. కనుక నిష్కామకర్మాచరణము కొరకు స్వార్థరహిత కర్మానుగుణమైనందే పరిపూర్ణబోధ యందు ఆరూఢత సాధించిన రాజయోగి కలవనే వాడగలడు. మరియు జనన మరణ రహిత రూపమగు సగుణ పురుషార్థమును మాత్రమే అతడు సాధించగలడు. జన్మ కారణమగు వస్తువును వస్తుతః గుర్తెరిగి దాని రహితము చేసుకొని జన్మరాహిత్యము పొందు విధానము పూర్ణబోధ స్థితి యందే గలదు. తత్ఫలితము ఆశించిన వారికి ఎప్పటికైన ఈ పరిపూర్ణబోధ అవలంబించవలసి యున్నది. ఈ విధానమంతయు ఈ సర్వసార పూర్ణోపనిషత్తు నందు విపులముగా వివరించబడినది. కావున బ్రాహ్మణులైన, క్షత్రియులైన వైశ్యులైన శూద్రులైన, చండాలురైన మరియెవరైన ఈ బోధమర్మధర్మములు గురుముఖతః ఆరాధన చేయుచుకొన్నవారికి తప్పక జన్మరాహిత్యము కలుగును. తిరిగి జన్మలేదనుట వేదాంతములో నిశ్చయముగా చెప్పబడినది. చదువరులకు గురుముఖతః ఆరూఢత సాధించుటకు పరమ శక్తిసామర్థ్యములు సద్గురుండు ప్రసాదింతురుగాక!

ఇతి వేదాంతసిద్ధాంతసారం వేదాంతడిండిమః
ద్వైతంజన్మ ద్వయంనాస్తి భయభ్రాంతి వినశ్యతి ॥౬౭॥

ఈ సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తునందు చెప్పబడినదంతా వేదములందు వేదాంతములందు సిద్ధాంతము చేయబడిన సారము మరియు వేదాంతములందు నిశ్చయముగా ఢంకాబాజాయించి చెప్పబడినది. దీనిని విన్న వారికి రెండురూపములు గానున్న జనన మరణము లుండవు. భయము భ్రాంతి కూడ నశించును భ్రాంతిరహితమే మోక్షము అదే తిరిగి జన్మనుండని పద్ధతి.

విశేషములు

1. ఇతివేదాంత సిద్ధాంతసారం : ఈ ఉపనిషత్తునందు చెప్పబడినదంత వేదములలో సిద్ధాంతము చేయబడిన సారమని అర్థము. పరిపూర్ణ బోధ ఒక సిద్ధాంతము. ఈ సిద్ధాంతము సార్వజనీనమైనది. అనగా విశ్వమంతట ఏ ప్రదేశములోనైన, ఏ కాలములోనైన, ఏట్టి

Dr Dayananda Swamy ebooks

పరిస్థితులలోనైన, శోధించి, తర్కించి పరిశీలనా చేసిన దాని ఫలితము ఏక రూపముగా సత్యమై నిత్యమై యుండును. ఈ సిద్ధాంతము విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వము, పరమాత్మతత్త్వ ప్రబోధకము. అన్యోన్యసహకారము పెంపొందించునదియేగాక జనన మరణ భ్రాంతిని తొలగించును. కావున యిట్టి మహోత్కృష్టమైన జ్ఞాన సిద్ధిని ప్రచారముచేసి తెల్పుటయే వేదముల యొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఎందుకనగా "వేదోఽఖిలో ధర్మమూలం" అని "సర్వవేదాంతసిద్ధి" అని చెప్పబడినది. ఎందుకనగా వేదం ఒక వ్యక్తిచే వ్రాయబడినది గాదు. అనేక మంది మహర్షులు వారి వారి అనుభవాలను, పరిశీలనా ఫలితాలను లేక విమర్శనా ఫలితాలను వెల్లడించుటలో విభిన్నత్వము గానవచ్చును. కనుక తూర్పువాదముతో సహా పరిపూర్ణబోధ సంబంధించిన అన్ని సూత్రాలు వేదములో గానవస్తాయి. పరిపూర్ణజ్ఞానము వేదములెంత ప్రాచీనమో అంతే సనాతనమే. ఈ సిద్ధాంతము యొక్క మూల బీజములు వేదములందు, వేదశిరస్సులనబడే ఉపనిషత్తులందు. ముఖ్యముగా ఆపస్తంబసూత్ర, మరియు ఈ సర్వసారపూర్ణోపనిషత్ నందు విశదముగా చెప్పబడినది. ఈ ఉపనిషత్తు పేరులోనే "సర్వసారపూర్ణోపనిషత్" అనగా అన్ని ఉపనిషత్తులసారముతో పరిపూర్ణబోధను సంబంధించిన విషయములు యిందు సిద్ధాంతము చేయబడినది. కనుక యిది వేదాంత సిద్ధాంతసారము. ఈ ఉపనిషత్తు అన్ని ఉపనిషత్తుల సర్వస్వమని అభిప్రాయపడ్డారు.

2. మృత్యుజన్మవ్యయం నాస్తి : ఈ సర్వసారపూర్ణోపనిషత్తును విన్నవారికి ద్వంద్వ రూపములో నున్న జననమరణములు లేవని ఘంటాపథముగా చెప్పబడినది. జనన మరణములంటే ఏమిటో తెలుసుకొందము.

శరీరాంతర్భాగములందు సర్వేంద్రియముల ద్వారా సర్వ వ్యవహారములు చేయించు శక్తికి ప్రాణశక్తి యనిపేరు. ఇదే జీవులకు అన్నపానాదివ్యాపారములను నిర్వర్తించును. శక్తిస్వరూపము కాలమయమన్నట్టి చలనముండక తప్పదు, చలనశక్తి గలది ప్రాణము. చలనములేని ప్రాణము తెలియబడదు. కనుక ప్రాణ చలనమునకు ఆధారభూత సంబంధము గలది శరీరము. దేహమందు ప్రాణము ప్రవేశించుటతోడనే శరీరత్వమునకు చలనత్వమేర్పడును. సజీవమనబడును. శరీరమును సంపూర్ణముగా శాశ్వతముగా ప్రాణము విడిచిపోవుట మరణము.

ఈ శరీర యంత్రము కొంత కాలమైన తర్వాత శిథిలమగుటయు, ఆ శరీరమును ప్రాణము వదలి పోవుటయు తప్పదు. కనుకనే "జాతస్య హి ధ్రువో మృత్యుః ధ్రువం జన్మమృతస్య చ" అనగా పుట్టినది చచ్చుటయు, చచ్చినది పుట్టుటయు తప్పదు అంటే చచ్చినదే అదే తిరిగి పుట్టుచున్నది. పుట్టేది చచ్చేది ప్రాణమే. కనుక దీనికి నాశనము లేదని నిర్ణయించెదరు. కాని పరిపూర్ణబోధమునందు దానికి కూడా నాశనమున్నదని ఋషులు సిద్ధాంతము చేసియున్నారు.

అమృత మృత్యువులే ప్రాణ శరీరములు లేక దేహాదేహములు అయి ప్రకటించేది ఆ పరమాత్మ స్వరూపమే. అదే అనాది అనంతుడను... అనాదిమత్పరం బ్రహ్మ అనాద్యనంతము అనాదు". పరమాత్మా! ఆదిమధ్యాంతములు లేని మహిమా" అని భగవద్గీత (32) లో చెప్పినారు శ్రీకృష్ణభగవానులు వారు. ఈ ఆట శాశ్వతముగా ముగింపు లేనట్టిదే దేహ జన్మరాహిత్యము. ఈ అమృతమృత్యువులు ద్వంద్వ రూపములు రెండు వస్తువు యొక్క

Dr Dayananda Swamy ebooks

సహిత స్థితి పరిపూర్ణ బోధకములనే చేయునవి. అద్వైత బోధను స్పష్టంగా ఈ ఉపనిషత్తు నందు వివరించబడినది. ఇది వేదాంతములందు సిద్ధాంతము చేయబడినది. మరియు వేదములందు ధర్మ ఉపాసన చెప్పినట్లుగా చెప్పబడినది. అనగా నిశ్చయము చేయబడినది. దానిని తెలిసిన జనన మరణములు లేకుండ పోవునని ఈ ఉపనిషత్ వాక్యం చెప్పుచున్నది.

3. భయ భ్రాంతి వినశ్యతి : అనగా భయము భ్రాంతులు నాశనమగునని అర్థము. అజ్ఞానములో సృష్టి నాల్గవ భాగము దృశ్యప్రపంచంలో చేరుట వల్ల అంతఃకరణమునందు భయము కలుగునని వాక్యము చెప్పుచున్నది.

"ద్వితీయాద్వై భయం భవతి" అని ఉపనిషత్తు సిద్ధాంతీకరించినది. అనగా రెండవవాడు ఒకడు ఉంటే భయము పుట్టుక వస్తుందని గొప్పగా చెప్పబడినది. దాని తప్ప రెండవది లేక పోతే ఇక దేనిని గురించి భయము కలుగును? కలుగదు. "ఏకం అనేకం భవతి" అనుటచే ఏకంగా నున్నది అనేకముగా మారినది. కనుక **ఈ అద్వితీయ ఏక బ్రహ్మమే భయమునకు మూల కారణమని చెప్పక తప్పదు.** కనుక ఏకానేకములుగా నుండే ఈ కాల బ్రహ్మమే ఒక్కడు అభయ రూపముగా మహాకర్తగా దుర్నివారమగుచు సాపేక్షమైనది. ద్వంద్వ రోషితమగుచున్నది ఏకముగానున్నది పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమొక్కటే.

ఈ సర్వసారోపనిషత్తు అనాది, సంచిత ప్రారబ్ధములను త్రివిధకర్మ ఫలములు లేకుండ చేయును. అంటే తన్ను తెలుసుకొను చేయునది పరిపూర్ణ బోధయే. అద్వైతానుభవ సాధించినవారికి ఏలాంటి భయముండదు. భయము లేనిచో భ్రాంతి యుండదు. భ్రాంతిని గూర్చి తెలుసుకొందము.

భ్రాంతి యనగా యథార్థముగా వున్న వస్తువును అన్యవస్తువుగా గ్రహించుట భ్రాంతి. భ్రాంతి "భ్రమ" అను ధాతువు నుండి వ్యుత్పత్తియైనది భ్రమ అనగా తిరుగుట. గిర గిర తిరుగు వాడు వస్తువును వున్నదున్నట్లుగా గ్రహించడు. అట్లే మనోవేగముతో అనంత సంకల్పములతో తిరుగుటలో పూర్వ దృష్టవస్తు సంస్కారబలముచే అన్యథా గ్రహణము కలుగుచుండును. భ్రమ అనగా మాయ. దీనికి వ్యతిరేకార్థము (ప్రమ) జ్ఞానము. కనుక అచల పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునకు ఎట్టి చలనము లేదన్నమాట. కనుక పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునకు ఏట్టి భ్రాంతి లేదు. ఈ స్థితి **"సోఽహం భావయుత పరహంసాం ప్రజ్ఞానఘనమేవ"** అను సృష్టిసంకల్పము కల్గిన వస్తు వేదో అదే జగత్కారణము. కనుక జీవేశ్వర జగత్తులతో చలనమే భ్రమయనే భ్రాంతియే. ఈ భ్రాంతి ఏర్పడితే కలిగినది. నేనే బ్రహ్మమనుకొన్న భ్రాంతి యుండగలదు. అప్పుడే అద్వైతానుభవము. అప్పుడే భయము లేదు, భయము వల్ల కలిగే భ్రాంతి లేదు. భ్రాంతి వలన కలిగే సంశయము ఉండి "సంశయాత్మ వినశ్యతి" అనినట్లు నష్ట లేకుండును.

ఏతత్ప్రమాణ మాత్రేణ సర్వ సిద్ధికరం భవేత్
పరమే వ్యోమం ప్రతిష్ఠితమేవ వేద ప్రతిష్ఠతి. ॥ ॥

దీనిని అనగా ఈ సర్వసారోపనిషత్తును విన్నంత మాత్రమునే సర్వసిద్ధులు కలుగును. పరమాకాశమున (బ్రహ్మాకాశమున) వాని జీవితము సుప్రతిష్ఠితమగును. అనగా నిలిచియుండును అఖండ జ్ఞాన స్వరూపుడై (పరుడై) నిలుచును అని వేదములందు

Dr Dayananda Swamy ebooks

ప్రతిపాదించబడినదని భావము

వివరణములు :

1. పఠతృశ్రవణ మాత్రేణ : ఈ సర్వసారోపనిషత్తునందు ఈ శ్లోకము చివరిది. ఇది వరకు గల 67 శ్లోకములలో అఖండ ఏకరస జ్ఞాన స్వరూపమును, పరిపూర్ణ భావమును ప్రతిపాదించబడినది. అంతేగాక "లోకసాధ్యా ఫలశ్రుతి" అనగా మన సృష్టియందు ఫలశ్రుతులు చెప్పుట జరుగుచున్నది. భక్తి కథలు, పురాణములు, మతగ్రంథములు చివర ఫలశ్రుతి చెప్పి ఆ గ్రంథము చదివిన, వినిన, వెలయు పఠించిన, మోక్షము లభించునని తెలుపు పరిపాటియుండును. ఇట్టి ఫలశ్రుతుల వల్ల వారిలో నమ్మకము కలిగి కొంత మనశ్శాంతి చేకూరునేమో వాస్తవముగాని మరియు సాలోక్యాది వంటి మోక్షములు లభించిన అట్టి వస్తు సేవలగాని అన్న రాహిత్యము పొందలేరు. ఈ ఉపనిషత్తు నందలి పరిపూర్ణ భావము కేవలం సాంప్రదాయక పూర్ణగురువుల నుండి గురుముఖంగా విని అధ్యాత్మత ఉండినప్పుడే తిరిగి అన్నరాహిత్య యోగమునని యందులోని ఫలశ్రుతి యొక్క అర్థము గ్రహించవలసియుండును. **"గురోర్ముఖేన జ్ఞాతవ్యం నాన్యథా గ్రంథకోటిభిః"** ఆ పరిపూర్ణపరబ్రహ్మ గురుబోధనము చేతనే తెలియబడవలెను. కోటి గ్రంథములచే గూడ తెలియబడదు. అట్లని ఈ ఉపనిషత్తు తెలుగు అనేక అనువాదము రాయుచున్న వీరివల్ల గురువు జెప్పి భావించిన ఆ పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము నందు ఆరూఢత పొందుటకు తోడ్పడును. చెప్పిన విషయములందు నమ్మక మేర్పడుటకు మార్గదర్శకములగునని మరువరాదు. అట్లు వినిన వారికి సర్వసిద్ధులు కలుగునని చెప్పిన దానిని విచారింతము.

2. సర్వసిద్ధికరం భవేత్ : అన్ని సిద్ధులు కలుగును అని అర్థము. సిద్ధియనగా ఈడేరుట, వాంఛిత ప్రాప్తి మానవ జన్మ అతి దుర్లభము. అట్టి దుర్లభమైన మానవ జన్మకు వచ్చి, అన్న సాఫల్యమైన అన్నరాహిత్యమును ఈడేర్చుటకు ప్రయత్నించక అష్టసిద్ధులను పొందుట వల్ల కలిగే క్షణిక సుఖముల కాశించిన, ఈ మానవ జన్మను సార్థకము చేసుకొన్నట్లుగాదు. ఐహికాముష్మిక సుఖములు అష్టసిద్ధుల వల్ల కలుగును. వాటివల్ల పేరుప్రతిష్ఠలు పెరిగి అహం అధికమై అన్నరాహిత్యమునను చేరువగుటకు బదులు దూరముగుట జరుగును. ఇచట సర్వసిద్ధికరం అనుటలో అన్నరాహిత్యమును పొందుటయే యని అర్థము గ్రహించవలసి యుండును.

ఈ సర్వసారోపనిషత్తు యొక్క లక్ష్యము అణిమ, గరిమ, మహిమ, లఘిమ, ప్రాప్తి, ప్రాకామ్యము, ఈశత్వము వశిత్వము అను అష్టసిద్ధులను పొందుటకాదు. పరిపూర్ణ గురువుల ద్వారా శిష్య ప్రశిష్యులకు పరిపూర్ణబోధను తెలిపి వారికి తిరిగి జన్మలేకుండ చేయుటయే నిజ సిద్ధి. ఎందుకనగా పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము సర్వజ్ఞత్వ లక్షణములు గల అఖండైక చేతన బ్రహ్మము (అఖండైక యరుక) కూడ తెలుసుకొనజాలదు. ఆ పరిపూర్ణమందు భేదములేదు. కనుక మానవులకు తెలియరాని పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును లక్ష్యలక్షణార్థముగా తెలుపుచున్నది ఈ ఉపనిషత్తు యొక్క పరమ లక్ష్యము. అన్న రాహిత్యము పొందుటయే 'సర్వసిద్ధికరం భవేత్'. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఈ ఉపనిషత్తులోని భావము గ్రహించుకొన్న వారికి జనన రహితమగు అన్నరాహిత్యము కలుగునని ఈ శ్లోకము యొక్క అంతరార్థము.

3. పరమే వ్యోమన్ ప్రతిష్ఠితమ్ : వ్యోమము అనగా ఆకాశము. పరమునకు అనగా శ్రేష్ఠమునకు లేక సూక్ష్మమైన ఆకాశమునకు పరమైనది ఆత్మ. పరిపూర్ణపరబ్రహ్మమును అవలోకనము చేయవలయునన్న గురుగీతలో చెప్పినట్లు "స్వయం బ్రహ్మమయో భూత్వా తత్పరం నావలోకయేత్" అను న్యాయముగా తాను బ్రహ్మ స్వరూపుడు కావలయును. అనగా సాధకుడు తాను జీవభావమును వదలి ఆత్మ భావమున నుండవలయును. అట్లుండవలెనన్న సాధకునికి అఖండమైనట్టి స్వరూపమును తెలిసి యున్నను. అంతే గాదు తానెరిగినవాడైనాడు. పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము తనకు వేరనది. కనుక తనకంటే అన్యముగా నున్న అపరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమును తెలియవలయుననంతే నేను వేరుక భావమును వదలవలయును. అపుడు తాను ఎక్కడ నిలువనగునో పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము తెలియునాడు. కనుక ఉపనిషత్తువల్ల సాధకుడు జీవభావము వదలి బ్రహ్మ భావములో వుండునట్లు చేయును. అట్లు చేయుటయే "పరమే వ్యోమన్ ప్రతిష్ఠితమ్"గా గుర్తించవలయును. అట్టి పరిపూర్ణ నిలువగలిగాడు. ఆ తర్వాత తాను బ్రహ్మమగుట యను తొలి భ్రాంతి వదలవలయును. అప్పుడే పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము స్వతస్సిద్ధము.

ఇతి వేద ప్రతిష్ఠితి : ఈ భావమును వేదములందు ప్రతిష్ఠించబడియున్నదనుట నిశ్చయము. ముఖ్యముగా అనంతోపనిషత్తునందు మరియు ఈ ఉపనిషత్తునందు పరిపూర్ణపరబ్రహ్మ భావమును ప్రతిపాదించబడినది. కావున పరిపూర్ణ బోధను కోరువారు ఈ వేదశిరస్సులనబడే ఉపనిషత్తులను చదివి గురుసేవ గావించి గురుభక్తి కలిగియుండి యుండు వివరింపబడిన విషయములను గురు వాక్యముతో సరి చూచుకొని, సదా మననం చేసి. సిద్ధిగా దాటుకొని. త్రివిధ శుద్ధిగా కర్తృత్వరహిత కర్మాచరణగా కార్యములో నడిపించుచు నేను అనే భావమును పూర్తి వదులుకొని జన్మరాహిత్యము పొందుదురు గాక! నేను అనే భ్రాంతి రహితమైనదే పరిపూర్ణం స్వతస్సిద్ధం. ఈ భావము వేదప్రతిష్ఠితము యున్నది

శాంతి పాఠః

పూర్ణమదః పూర్ణమిదం పూర్ణాత్పూర్ణముదచ్యతే
పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

మహారాష్ట్రనగరము జిల్లా, సనాల సీత మండలం పట్టణారం గ్రామ వాస్తవ్యులు కానిశెట్టి (తెలంగ్ర) కంఠశాఖ (సిద్ధాంతమును) మెచ్చిన గోత్రికుడు సుబ్బయ్య పంతులుగారి పుత్రుడు ద్వితీయ పుత్రుడు శ్రీ పరమహంస ప్రబోధానంద వెంకటార్య లోకక ప్రభువుల ప్రియశిష్యుడైన సుబ్బయ్య చే రచిత శ్లోకములను అనువాదము, మరియు వివరములు కూర్చుచేయబడినదిన సత్యపరిపూర్ణోపనిషత్తు సమాప్తము.

శ్లో॥ పరిపూర్ణానంద సద్గురోర్వ్య పాదకమల సేవకం
ప్రకాశానంద వెంకటార్య సద్గురుం భజేత్సుతం ॥

ఇతి సద్గురు గురు చరణారవిందార్పణమస్తు.

Dr Dayananda Swamy ebooks

Dr Dayananda Swamy ebooks

శ్రీ రాజయోగి పరబ్రహ్మదేవుడు:

"కళ్ళలోనే వుండి [illegible]" [illegible]

రచన : కె. [illegible] [illegible]

పల్లవి : కళ్ళలోనే వుండినావండీ - [illegible]
తెలుసుకునలేదా.

అను పల్లవి : కళ్ళలోనే వుండినావే - [illegible]
[illegible] అడ్డు [illegible]

చరణాలు :

1. [illegible] - [illegible]
[illegible] బ్రహ్మము ! - [illegible]
[illegible] - [illegible]

2. [illegible] - [illegible]
[illegible]
[illegible] - [illegible]

3. [illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible]

4. [illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible]

॥కళ్ళ॥

5. [illegible] - [illegible] - రాజయోగి [illegible]
[illegible]
సాక్షి [illegible] - [illegible]
[illegible] - కళ్ళలోనే [illegible]

॥కళ్ళ॥

ఓం

శ్రీ గురుభ్యోనమః

గమనిక :

[illegible]

కీర్తన

1. [illegible] ॥

2. [illegible] ॥

3. [illegible] ॥

4. [illegible] ॥

5. [illegible] ॥

Dr Dayananda Swamy ebooks

శ్రీ గురుభ్యోనమః

నిరాలంబోపనిషత్తు తప్పు ఒప్పుల పట్టిక

సూచన: దయచేసి మొదట తప్పులు దిద్దుకొని చదువగలరని ప్రార్థన

పుట సంఖ్య		పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
పీఠిక	1	33	[illegible]	[illegible]
	2	27	ఉపని ప్రాణములు	ఉపనిష్ప్రాణములు
	3	14	ముఖు	ముఖ్య
	3	22	గూఢార్థమ్ములు	గూఢార్థములు
2		33	పరమశ్రుతి	పరమశ్రుతి
3		10	[illegible]	[illegible]
3		16	[illegible]	[illegible]
4		27	[illegible]	[illegible]
5		13	[illegible]	[illegible]
6		14	[illegible]	[illegible]
10		05	[illegible]	[illegible]
10		11	[illegible]	[illegible]
12		04	[illegible]	[illegible]
19		35	[illegible]	సత్య
22		12	[illegible]	[illegible]
26		24	[illegible]	[illegible]
28		31	[illegible]	[illegible]
29		8	[illegible]	[illegible]
39		3	[illegible]	[illegible]
39		07	[illegible]	[illegible]
39		29	[illegible]	[illegible]
40		11	[illegible]	[illegible]
40		15	[illegible]	[illegible]
40		34	అంతఃకరణముతో	అంతఃకరణముతో
57		26	[illegible]	[illegible]
58		19	[illegible]	[illegible]
58		35	విచారింపము	విచారింపము
59		17	[illegible]	[illegible]
60		3	గ్రహించినపుడు	గ్రహించినపుడు
60		13	[illegible]	[illegible]
60		14	అభ్యాససహిత	అభ్యాస సహిత
61		32	[illegible]	[illegible]
62		5	[illegible]	[illegible]
65		7	కొనుట	కొనుట